

મજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[મજરાતી કાપીરાઈટ વિભાગ]

ક્રમ. સંખ્યા ૨૧૭૩૪ કિંમત ૧૦૦૦

ગ્રંથનામ આરબી નમું ૩

વર્ગિક ૬૩૬૪ ૧

બરજો નામું

અસલ ગુજરાતીમાં છપાયલા તરજુમા ઉપરથી તથા બીજી
કેતાબોની મદદ લઈને ચાલુ રાખતની ઇમારતખંદીના
કાયદા મુજબ રંગીન અને અસરકારક ભાષામાં
છપાવી જાહેર કરવામાં આવ્યું છે.

દફતર ૩ જી.

માહુ ૧૦ મો દરમિયાન દાદાર અહુરમજદ સને ૧૩૦૮ યજ્ઞેઝરદી
માસ જુલાઈ સને ૧૯૩૯ ઇસવી.

પ્રગટ કરનાર :

અ ર દે શ ર મા જી ક જી તા ડી વા જા

માજલીપીઠ : સુરત.

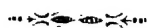
મુદ્રક :

દીનશાહ શાપુરજી મસાની બી.એ.

‘ક્રીશ્ના-ગદી’ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ, ૧૯, બેન્ક સ્ટ્રીટ, કોસ લેન કોટ, સુબધ.

કીમત—દફતર એકનો એક રૂપિયા.

અર્પણ પત્રીકા

મુજ કમતરીનને આ

ગેતીમાં જન્મ આપનાર, અને

અત્યંત લાડથી ઉછેરી, પોતાના સગોટ

દીની એતેકાદના બીજ મારા જીવનમાં રોપી

મહને સદ માર્ગ ઉપર મુકનાર ભલા ખવાસનાં અને બહુ

ઉચી મનોવૃત્તીના માહરા અતી વહાલાં પૂજ્ય માવતર બેહસ્ત

બેહરેહ જરબાઘ તે બેઠ બેઠ માણેકજી આદરજી તાડીવાલા (ગાયવાલા)ના

ધણીયાણી તે બેહસ્ત બેહરેહ પેસ્તનજી મંચેરજી ધાબરીવાલાના

દીકરીની પવિત્ર મુબારક અને ગંભીર યાદ સાથે ગવ-

અવો-મંદ કયાની પઞ્ચોરયો તકેષી પાદશાહ

પહેલવાનોની જીકરથી ભરપુર આ પુસ્તક

માન મોહબત, અને અહેસાન

સાથે અર્પણ કરું છું.

બરબે નામું

દી બા ચો

બનામે દાદારે અવી-ગુમાન, દાદારે આવાદીહુ-કેરદારેહ, દાદારે-મીના-યાંન-ફરજાંગી, દાદારે બુઝામનીદાર-દાદારે અસતોમંદાન યકયક પ હુસ્તી-યાન-તે સાહેબે-હવરેરુપ આગાહ સુઝીના પેદા કરનાર-અહુરામઝદા તથા તેવણ સાથે મીથ્રે બરીનની ગતીના હુમ-મીથ્ર, હુમ-માંથ્ર તથા હુમ-ખીશકારીથી રહેલા હુદત અમસારપન્દે સલીમ કાયદે હુસ્ત યાને આઠમીના, સે યાને ત્રણ દઝે, એક ફરજોખ ફરવરદીન, તથા હુદત-દેહ યાને સત્તર યઝદા ને કુલ તેત્રીસ અહુર્યો અને તેત્રીસ રતુઓ, -આ બધા અણુદીઠ નુરમંદ શકિતઓને બુલંદમાં બુલંદ મીથ્રથી નમાજ કરી વખશુરે વખશુરાન રમઝ-ગો અહુરાન “શહુદ” થયલા આરને પીરના સાહેબ અશો સ્પીતમાન જરથુસ્ત સાહેબને દીલમાં યાદ કરી, તેવણ સાહેબના તમામ જરથોસ્ત્રાનેમો જાન્યનશીનો તથા દીનને તાજેહુ રાખો દિનને કાયમ રાખવાનો જોશ વખતોવખત ચાલુ આપનારા “રાયનીદારો” અને તેઓના ચાલુ સીલસીલાથી હંયાત રહેનારા હાલ જમાનાના ઇરાન સર જમીન પર જરથોસ્ત્રી દઝેનના ઇદમ-ઇ-દનુમ તથા અમલ-ઇ-તરીકત તથા યરન યાને કીયા કામોની ચાલુ પાસખાનો કરનારા જાહેર દુનીયાથી ઝીનારેહુ-કશ યઈ ગયેલા સાહેબ-દેલાન સાહેબો, તથા તેઓના રહેબર, આલેમે આલે-માન, ફાઝેલે અફાઝીલ, કામેલે અફામીલ, ખાઝેલે વેહીવ નેકી રસીદાન-રસીદ, બાખીનનુન, આલીસાન ખાનદાને-યાલા માનવંત સ્ત્રોસા-વરેઝ મઝ્બાનજ સાહેબને તેઓ સાહેબ તરફથી સંપુર્ણ ભક્તી ભાવની “ઉતયુઈતી” યાને તેઓના ખાદેમ તરીકે રહેવાની ખરા દીલની લાગણીથી યાદ કરી તથા તેવણ સાહેબ તરફથી પોતીકા માજના કેસાસની મગદુર મુજબ જરથોસ્ત્રી દઝેનના ઉસુદ્યાતી ઇદમે-દનુમના બુલંદ જ્ઞાનનો એક કતરેહ લઇ આવીને ખરેખરી રોશનીમાં માજદયરની જરથોસ્ત્રી દઝેનની દરેક ખાબદ સમજાવનાર મારેદત બહેસ્ત-બહેરેહ ઉસ્તાદ સાહેબ બેરામશાહ નવરોજી શરાફની અહેસાનમંદીની કદર કરવાની તલબ કરતો સરજમીન ઉપર મુકી મારી તે નેક બખતીના આપનાર ખોદાની “સેપાસ કર્ જુ”.

શુક્ર બારે દુક તાલાનાં કે ગુજરાતી બરજો નામાંનો ત્રીજો ભાગ છપાવી પ્રગટ કરવાને આ અદના સેવક નસીબવંત નીવડ્યો છે. હું આગળ લખી ગયો છું અને આજે ફરીથી લખુ છું કે બરજો નામાં જેવા તંદોરોસ્ત વાંચણોથી, એક અધ્યયનમાં પારસી ચારિત્ર ઉપર ધણી સારી અસર થતી હતી. લગભગ એક સદીની વાત ઉપર આવા વાંચણો માટે, પારસી સમાજમાં અજબ ઉત્સાહ અને માનની લાગણી હતા. જે દીનદારી અને પારસીપણું તે બધા જમાનાના જરથોસ્તીઓમાં નજરે પડતાં હતા, તેના અનેક કારણો માંનું એક મુસતફાઈમ્ અત્યે સંગીત કારણ, શાહનામા અને તેની સાથે સંબંધ ધરાવનારા બીજાં ધરાની તવારીખનાં નામાઓનાં વાંચણો હતાં. આવા વાંચણોએ ભુતકાળમાં પારસી કેમ ઉપર ભારી અસરો કીધી હતી, અને તેવીજ ભલી અસરો આઝકાળના પારસી સમાજ ઉપર પણ થવા પામે તેવી ભલી મકસુદથીજ બરજોનામાંના પુરાણ તરજુમાના ૧૮ દફતરોને પાછાં છપાવી પ્રગટ કરવાને હું ઈતેમર છું. અસલના બરજો નામાના દફતરો ધણી કમચાલ થઈ ગયા છે, અને અસલની ઇમારત બંદોને બને ત્યાં સુધી કાયમ રાખી, થોડાક જોડણી અને વ્યાકરણના ફેરફારો સાથે, તેજ રંગીન ફારસીમય મીઠું અને જુરસાદાર ગુજરાતી બાપામાં તરજુમો થએલા આ બરજો નામાંને પાછા છપાવવાનું કામ મેં મોહનનની મેહનત તરીકે માથે લીધું છે.

હીન્દ દેશના હાલના પારસી ટોળાની તવારીખ લગભગ તેર સદી ઉપર અને પધારેલા દસતુરે દસતુરાન નધરયોસંગ ધવલ સાહેબની સરદારી હેઠળના દીનદાર પારસી જરથોસ્તીઓથી શરૂ થાય છે. જરથોસ્તી ધરાની શહેશાહનોના રાજ અમલ દરમીઆન હીન્દ દેશમાં મહદયશની જરથોસ્તી ધરાનીઓ હતા, તેમજ તેઓએ ઉભી કીધેલી જરથોસ્તી દીનની સંસ્થાઓ પણ હતી, તે હકીકત નીરરીવાદ છે. પરંતુ ધરાની જરથોસ્તી સલતનતની ત્યાહી પછી, જરથોસ્તી દીનના ચીથ્રોને જાહેરમાં જળવી રાખવાને જે અષો ધરાની નર નારો, દરીઓ દોહાનીને હીન્દને કીનારે આગ્યા હતા, તે અદલુ યનાવ જરથોસ્તી દીન અને પારસી પ્રજાની સરજતમાં એક મહા કીમતી વખત હતો.

દસતુરે દસતુરાન નધરયોસંગ ધવલ સાહેબ એક બહુજ આજ્ઞા દરજ્જાના આશ્રવન હતા, કે જેવણની જોડી હીન્દ ભુમી ઉપર હજી થઈ નથી, અને જ્યાં લગી બહેરામે વરગવંદ સાહેબ એક નવા રાએનીદાર તરીકે જનમશે નહિ, ત્યાં સુધી તેવા આશ્રવનો જાહેરમાં પેદા પણ પડશે નહી. આ મહાન દસતુરે દસતુરાન સાહેબ અને તેવણના હમકાર સાહેબો પાસે જેહદ દીની ખખનો હતો. દુન્યાની તમામ બાપાઓના વ્યાકરણના મૂળ સમાન લેખાતા ‘સ્તોત યસ્નનો’ ઇદમ અને અમલ તેઓની પાસે હતા. આમ હવે તેથીજ દસતુરે દસતુરાન નધરયોસંગ ધવલ સાહેબ પવિત્ર સંસ્કૃત બાપામાં દીની સાહીત્યનો તરજુમો રચી આપી ગયા છે, કે જેની અંદર કંઈ એક દીનના બે મૂળ ગવહરો પડેલા છે.

હીન્દની પારસી કેમના આવા મુરખીઓ પાસે ધરાની તવારીખ અને ઝરવાને દરેથો ખદાતેની તાવીલ અનુસારના તવારીખી બનાવેના ખુલાસાઓ મોજુદ હતા. તેઓની વહેવારની બાપા અસલી ધરાની ફારસી હતી કે જે અવસ્તા લીપીમાં લખવામાં આવતી હતી.

આ શરૂઆતી પારસી સમાજની અંદર દીની ઇસ્લમ અને ઇરાની તવારીખી જ્ઞાનનો ઝરો પુર જોશથી વેહનો હતો.

જેમ જેમ વખત આગળ વધતો ગયો, તેમ તેમ તે હીન્દની પારસી અનજુમનમાં ફેરફારો શરૂ થયા. મૂખ્યત્વે કરીને સદીઓ સુધી યુજરાતના જુદા જુદા શેઢરોમાં વાસો કરવાથી, પારસી સમાજની રોજાંદા વહેવારની ભાષા બદલાઈ, અને પૂરાતન યુજરાતી ભાષાને તેઓએ માદર જ્યાનની જગા આપવા માંડી. છતાં દીની સાહીત્યની સમજ અને ઇરાની તવારીખ માટેનો શોખ તેમજ જ્ઞાન તેઓમાં જરૂરી રહ્યાં.

ઇરાની શેહનશાહાતની પડતી પછી ઇરાનમાં ઇસલામનો ઝંતુની દોર શરૂ થયો. ઇરાની પ્રજાએ પોતાનો ધર્મ બદલ્યો તેની સાથે ઇરાની ભાષાનું સ્વરૂપ પણ બદલાયું. જે પૂરાતન ઇરાની જ્યાન અવસ્તા લીપીમાં લખાતી હતી, કે જેના નમુના તરીકે આજે પાઝંદ બાલુ-તરો મોજુદ છે, તે ઇરાની જ્યાન અવસ્તાની લીપીમાં લખાતી બંધ પડી. ઇરાની વટજેગ પ્રજાને ઘેરે ઘેર કુરાન વંચાતું થયું, અને તેની સાથે કુરાનની અરેબીક લીપી ઇરાનીઓ શીખવા લાગ્યા. આવી અરેબીક લીપીમાં ઇરાની પ્રજાની શીરીન ઇરાની ફારસી ભાષા લખવાનો રવાજ શરૂ થયો. વખતના વહેવા સાથે અરબી શબ્દોનો મોટો જથ્થો ફારસી ઇરાની જ્યાન-નમાં દાખલ થયો, અને તેમાંથી હાલમાં જે ફારસી ભાષા આપણે લખીએ છીએ અને બોલીએ છીએ તે પેદા પડી. આવી ફારસી ભાષામાં કીમતી સાહીત્ય પેદા પડ્યું છે, અને તે ભાષા ઇરાન દેશ ઉપરાંત કાશુલ અને હીન્દના ઇસલામી શેહનશાહોની દરબારમાં પણ સાહી જ્યાન તરીકે વપરાવા લાગી છે.

આ ફારસી જ્યાનમાં કીમતી કાવ્યો ઉભાં થયાં છે. આવી ફારસી ભાષાનાં કવીઓના પેદર તરીકે ‘ફરદોસી’ નામના એક શાયરને ઓળખવામાં આવે છે. પરંતુ તમામ ફારસી સાહીત્યમાં અમુલ્યમાં અમુલ્ય કાવ્ય હકીમ ફિરદોસી તુસીનું શાહનામુજ છે. આ શાહનામું લખવાનો બનાવ જરથોસ્તી ઇસ્લમે ક્ષત્રુમ મારફતે મક્કતી ખયર મુજબ જરથોસ્તી દીનની તખ્તમાં એક યાદગાર બનાવ છે. ફિરદોસીનો બેદી તખ્તલુસ ધારણ કરનાર આ મહાન ઇરાની શાયર ઉપર બાતેનના કોઇ જરથોસ્તી મયુ મદ્દનો સાહ્યો હતો. જરથોસ્તી લુધા-તમાં ‘ફિરદુસ’ શબ્દની એક ખાસ માએની છે. ‘ફિરદુસ’નો સાધારણ અર્થ તો બહેસ્ત અથવા સ્વર્ગ થાએ છે. પરંતુ જુરા જમાનામાં જરથોસ્તી દીનના આગળ વધેલા આબેદો અને સાલેકો, જે જગામાં છુપા વસી પોતાનું પ્રગટી કરણ કરે છે, તેવા વસવાટની છુપી જગાને ‘ફિરદુસ’ કરીને કહેવામાં આવે છે. હકીમ ફિરદોસીના બાવાજ એક પાકીઝે પરહેઝગાર ઇરાની હતા. જે જુરા સંજોગોમાં અને ઇસલામી ધાર્મિક ઝંતુને અંગેની તક-લીફમાં તેવણને દીન યુઝર કરવા પડતા હતા અને સુદરેહ કુસ્તી જેવા મુજારક દીની આલાતો વગર જીવવું પડતું હતું, તેની બારી પપેત તેવણ સાહેબ દીન અને રાત કરતા હતા. આ પાકીઝેહ મદ્દની આવી ઝારીનો અવાજ ફિરદુસમાં રહેતા કોઇક જરથોસ્તી આબેદને કાને પડ્યો, અને તેવણની મેહેરબાની જરથોસ્તી દીનની આગથી જળતા આ ઇરાની બચ્ચા ઉપર ઉતરવા પામી હતી. શાયર ‘ફિરદોસી’ આવા પાકીઝે આપની પુસ્તમાંથી

પેદા પડ્યા હતા અને પોતાના પેદરની મારફતે ‘ફિરદોસ’ના પેલા જરથોસ્તી આબેદની મેહરખાની મેલવવાને તેવણ પણ બાગ્યશાળી નીવડ્યા હતા. ‘ફિરદોસ’ના આવા પોતાના આવા સંબંધને લીધેજ તેવણ સાહેબે પોતાનો તખલ્લુસ ‘ફિરદોસી’ કરીને રાખ્યો હતો. આવા એક બેદી મહાન પુરૂષે ‘શાહનામુ’ રચ્યું છે, કે જેની કાવ્ય રચના અને મોટાપની ઉપર હમારા બુદ્ધ્ય ઉસ્તાદ સાહેબ મેહસ્ત મેહરેહ મેહરામશાહ નવરોજી શરાફે અનન્ય અનન્ય વાળું નાખ્યું છે.

ફારસી બાષાના અબ્યાસી અને જરથોસ્તી દ્વુમના એક મુજના અતી વ્હાલા તાલેમે-ઈલમ-બાઇ મીં જેહાંગીર સોહરાયજી ચીનીવાલા ખી.એ. એલ.એલ. ખી. એડવોકેટે ‘જશને-હજાર-સાલે-ફિરદોસી તુસી’ની યાદમાં ઇસ્વીસન ૧૯૪૪ માં નીકળેલા એક ચોપાની-આમાં ‘શાહનામા’ની કાવ્ય રચના માટે અને ખુદ હજીમ ફિરદોસીની જીંદગી માટે ઇલમી-અતી ખુલસો બાહર પડ્યો છે, તે એમનો એમ હું નીચે ઉતારી લઉ છું કે જે ઉપરથી શાહનામાની ભુજરોગીનો ખ્યાલ આવી શકે. બાઇ ચીનીવાલા મજબૂર ચોપાનીઆમાં નીચે મુજબ જણાવે છે:—

*“જરથોસ્તી ઇલ્મે-દ્વુમ ઇનસ્તીત્યુતની નાનકડી દેવાતી દરમ્યાન તે દીવસ ખરેખર ધણોજ મુખારક હતો, કે જે દીવસે શાએરાન શાએર હજીમ શીરદોસી તુસીના શાહનામાનું વાંચણ ઇનસ્તીત્યુતના કલાસોમાં શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. કોઇ પણ એવો જરથોસ્તી નહિ હશે, કે જેણે હજીમ શીરદોસી તુસીનું નામ નહિ સાંભળ્યું હોય, યા તો શીરદોસી તુસીના જગ-મશહુર શાહનામાની થોડીક વાતો સાંભળી અથવા વાંચી નહિ હોય. બલકે આગળ વધીને લખું તો ખોટું નહિજ કહેવાશે, કે શાહનામાની હસ્તી પણ નહિ જાણનાર પારસી જરથોસ્તીને પુરેપુરો પારસી યા જરથોસ્તી એકાએક તો કેમજ કહી શકાય? જરથોસ્તી ધર્મને લગતાં તથા જરથોસ્તી અને પારસી તવારીખને લગતાં સાદિત્વના નાનકડા બંડારમાં હજીમ શીરદોસીનું શાહનામું એક મેમુલ કેતાબ છે. ઇરાન સરઝમીનને લગતી તવારીખના અમુક ભાગને તેના અસલ આકારમાં ધરાવનાર કોઇ પણ પુરેપુરું ઇરાની પુસ્તક જાહેરમાં જાણીતું હોય તો તે આ શાહનામું છે. ધણી શુકચુખરીની વાત છે કે જે શંકાઓ અને ટીકાઓ શાહનામાની ઉપર નાંખવામાં તેમજ કરવામાં આવતી હતી, તે હાલમાં મોટે ભાજે બંધ પડી છે. આજનું ‘સીવીલીઝેશન’ એટલે કળા કેશલ્પતા જેમ આગળ વધતાં જાય છે, તેમ પુરાતન કાળથી ઉતરી આવેલી વાતોને હસી કાઢવામાં ફેરી ભુલ તેમજ ઉતાવળ આજથી આશરે ત્રીસ વર્ષના ઉપરના અબ્યાસીઓ કરતા હતા, તે માલમ પડી આવે છે. એટલી વાત સૌ કોઇ માન્ય રાખે છે કે શાએર શીરદોશીનું શાહનામું તમામ ફારસી સાહિત્યમાં એક ઉત્તમમાં ઉત્તમ કેતાબ છે. બલકે આખાં ફારસી સાહિત્યમાં વીરરસ ધરાવનાર એવું એક પણ કાવ્ય નથી કે જે શાહનામાની બરોબરી કરી શકે.

આ વાત માટે ભલે સૌ કોઇ એકમત હોય, સાહિત્યના પ્રદેશમાં ગમે એવી મોટી શાહનામાની કીંમત હોય, ઇરાની તવારીખનાં મધ્યખીંદુથી દાલના પારસી દીની તેમજ તવારીખી સાહિત્યની ભાંગીતુટી દાલતમાં શાહનામાની ગમે તેવી મોટી કીંમત અને ઉપ-ગોગતા અંકાતી હોય, પરંતુ હમારા મુરખી મેહેસ્ત-મહેરેહ મેહરામશાહ નવરોજી શરાફ.

* જશને-હજાર સાલે-શીરદોશીના ચોપાન્યામાંથી પાને ૨ થી ૧૪ માંથી લીધું છે.

તે જરથોસ્તી ઇદમે—દ્વનમ અથવા બાતેન દીની શીલસુદ્દીના ઉસ્તાદ સાહેબ તરફથી જે અજબાણું હકીમ ફીરદોશીનાં લખાણુની ઉપર નાખવામાં આવ્યું છે, તે વાંચ્યા પછી એ શાહનામાંની ખરેખરી કીમત અને ઉપયોગતા શું છે, તે વાંચનાર સાહેબોને માલમ પડ્યા વગર રહેશે નહિ. જે પ્રમાણે જરથોસ્તી દીની બાબદોમાં મરહુમ ઉસ્તાદ મેહોરામશાહજી તદન નવાજ અચરત પમાડનારા અને અદ્ભુત ખુલાસાઓ કરતા હતા, તેવોજ અદ્ભુત અને બહોળ વીચાર પુઝાડવા જેવો ખુલાસો હમારા મરહુમ માનવંત ઉસ્તાદ સાહેબે શાહનામાંની ઇબારત અને કાવ્ય-રચના માટે કર્યો છે. જે કાંઈ ખુલાસાઓ અત્રે રજુ કરવાની આ અદના લેખક ફારોશ કરે છે, તે મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબની સાથની અનેક મુલાકાતો દરમ્યાન મારા જાણુ-વામાં આવ્યા છે અને મારી યાદદાસ્ત શક્તિમાંથીજ અત્રે તે રજુ કરવામાં આવે છે. આ ખુલાસાઓ કદાચ એકાએક કોઇને માન્ય કરવા બારી પડે, પરંતુ એટલી વાત તો સૌ કોઈ કબુલજ રાખશે, કે આવા ખુલાસાઓ અમાર આગમજ આપણી જાણુ મુજ કોઇએ પણ કર્યા નથી, તેમજ કેટલાંક આપણા વાંચવામાં પણ આવ્યા નથી. આ ખુલાસાઓનું મુળ કોઇ બાતેન ફીલસુફીની અંદરજ હોતું જોઇએ, એમ માનવાને કોઇ પણ વિચારશીળ પુરુષને હરકત નડે એમ હું માનતો નથી. તેમજ સધળા ખુલાસાઓ મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબની માનસીક તક-શક્તિનું પરીણામ છે એમ પણ કહેવું અંધમેસ્તું નથી. સૌથી પહેલાં તો સાચી વાત એ છે, અને તે અત્યાર આગમજ સંપુર્ણ રીતે પુરવાર થઈ ચુકી છે, કે મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબ કોઇ પણ બાબતો સારો અભ્યાસ ધરાવતા હતા નહિ. એઓ સાહેબનું કહેવું એમ હતું, કે એવજુને એવજુના ઉસ્તાદ તરફથી તે ઇદમ્યતની નવાજેશ થઇ હતી કે જેને અવસ્તાની ઇબારતમાં સ્તોત-યસ્તનો ઇદમ કહેવામાં આવે છે. આ સ્તોત-યસ્તના ઇદમની અંદર તે જ્ઞાનો સમાવેશ થઇ જાય છે, કે જે જ્ઞાન દુન્યાની તમામ બાબાઓનો ગ્રામર એટલે વ્યાકરણની પણ પુર્વેનું જ્ઞાન છે. બદકે, તમામ વ્યાકરણના કાનુ-નોની માદર સમાન સ્તોત-યસ્તના ઇદમની અમુક ચાવીઓ છે. તે ચાવીઓ શું છે, તેનો આંખમાં આંખો ખ્યાલ વતીક મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબે કદી પણ આપ્યો નથી.

હવે વીધવ ઉપર આવતાં પહેલાં મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબે ફીરદોશીની ઇબારત માટે શું સમજાવ્યું હતું, તે અત્રે નોંધીશું. જે પ્રમાણે આદરબાદ મારેસ્પંદ સાહેબે જરથોસ્તી દીનને સમારતી વખતે ખુદે અવસ્તાના સાદિલની અંદર—કે જે સાદિલ અંદગીનાં રૂપમાં આપણી પાસે અત્રી રહ્યું છે—જરથોસ્તી દીનનાં ગુજા મરકઝોને સ્તોત-યસ્તની ચાવીથી મોહોર કીધાં છે, તેજ પ્રમાણે અમાનાની ગીરદેશને ખ્યાનમાં લઇને, શાએરાન શાએર ફીરદોશી તુસીએ જરથોસ્તી તવારીખના અત્રી રહેલા યુકળાયક ફીરસાને થોડાક બાગોમાં તકસીરાતની કે.ઇ એક ચાવીથી ફારસી કવીતાની ઇબારતમાં મોહોર કીધાં છે. સાદી ઇબારતમાં મોહ્યે તો, શાહનામાંનાં લખાણુના કેટલાક બાગોને કોઇક ચોક્કસ ગણુત્રીને કાપદે રચવામાં આવેલા છે, કે જેને લીધે તેનો ખરેખરો મર્મ સાધારણ વાંચનાર ઉકેલી શકતો નથી. મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબ એમ કહેતા હતા, કે આવી લીટીઓનો અકકલપસંદમાં અકકલપસંદ તરજુમે કેટલી વખત તેનો ખરેખરો અર્થ જાહેર કરી શકશે નહિ. આ “તકસીરાત” શબ્દ પણ કમ-નસીમે હાલની ફારસી બાબામાં આપણને મલતો નથી. ફારસી બાબામાંથી એ શબ્દને શોધી

કાઢવાની આ અદના લેખકે પોતાની મક્કુર મુજબ ધણી કાશેશ કીધી છે, પરંતુ એવો કોઇ એક આખો શબ્દ કેટલે મલી આવતો નથી.

તકસીરાત, ઉસ્તાદ સાહેબ કહેતા હતા કે, એવો એક ઇદમ છે કે જેમાં કવીતામાં લખાતાં લખાણોને અમુક ગણીતને કાયદે એવી રીતે લખવામાં આવે છે, કે જે રીતે તેને રચવામાં આવે છે તેજ રીતથી તેનો મર્મ પણ પારખી શકાય છે. એમ સમજવવામાં આવ્યું છે, કે શબ્દોની અમુક સંખ્યા (અથવાદ) માં કીમત મુકરર થયેલી છે અને દરેક હરફની સંખ્યાને ખ્યાનમાં લઇને એવી શબ્દ-રચના કરી શકાય છે કે તેમાં બાહેરથી દેખાતા સાદા અર્થ ઉપરાંત બીજો ગુણ મર્મ સમાવી શકાય છે.

ફારસી સાહિત્યની કાવ્ય-રચનામાં ગણુત્રીની બાંધની જેવું કંઈ હોતું નેહએ, એમ માનવાને કારણ દેખાડતો એક પુરાવો મારી જણ્યુમાં છે, અને તે પુરાવો પણ મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબનાં શીક્ષણનેજ આભારી છે. ફારસી સાહિત્યની સાથે ઓળખાણ ધરાવનારા સાહેબોને કવી હુફેઝતું નામ તો જણ્યુતું હશે. શાએર હાફેઝની લખેલી ગઝલો ધણી જણ્યુતી તેમજ ધણી શીલસુરીથી બરેલી સાધારણ રીતે પણ લેખાય છે. મુસલમાન ફારસી અભ્યાસીઓ હાફેઝને એક પવિત્ર કેતાબ તરીકે લેખે છે, અને હાફેઝની ગઝલોતોની સાથે એક કાઠી અમુક અક્ષરો કોઠો જોડાયેલો છે કે જેને હાફેઝની જદવલ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આ કોઠાની અંદરથી કોઇ એક અક્ષર ઉંચકીને ઇનસાનોની મુરોદો ફલીજુત થશે કે નહિ તે જણ્યુવાનાં સાધણ તરીકે એ કોઠાને વાપરવામાં આવે છે. આ કોઠાની અંદરથી નવ નવ અક્ષરોનો અંતર છોડીને જે અક્ષરો ઉંચકવામાં આવે અને આવી રીતે આખા કોઠામાંથી ઉંચકેલા અક્ષરોને હારખંધ મૂકી સાથે જોડવીએ તો તેમાંથી હાફેઝની ગઝલની એક આખી લીટી પેદા થઇ શકે છે. એટલે આની ઉપરથી એટલું તો પુરવાર થાય છે કે હાફેઝની ગઝલોઆતો ખાલી કવીતા રચવાના વ્યાકરણના કાયદાઓ ઉપર રચાયેલી નથી પણ તેની રચનાના પાયામાં ‘ઇદમે-અથવાદ’=સંખ્યાના જ્ઞાનના અમુક સીદ્ધાંતો કામે લગાડેલા છે. આવી રીતે કવીતા રચવાની રીઠીઓને તકસીરાતની રીઠીને નામે ઓળખવામાં આવે છે અને ઇદમે-સ્તોતના જે મહાન કાનુનો જરથોસ્તી દીનમાં છે તેનો ધણેજ હલકા દર-જનનો એક ભાગ આ ઇદમે-તકસીરાત છે. આ ઇદમને લાગુ પાડવા માટે દાએરાઓ કોઠાઓ આપેલા હોય છે. જેઓની સમશી અને કમરી એમ બે જાત રહે છે. ફિરદોશીએ સમશી દાએરાઓ વાપરેલા છે બ્યારે હાફેઝમાં કમરી દાએરાઓથી કામ લીધેલું જણાય છે. આ પ્રસંગે જણાવવાની જરૂર છે કે હાફેઝ સાહેબ એક એવા ઇરાની શાએર હતા કે જેઓએ ‘પીર-મગાન’ પાસેથી જરથોસ્તી દીની ઇદમની ઠીક ઠીક તેહેસીલયાત કીધી હતી. આ પીર-મગાન લોકો તે જરથોસ્તી દીનની રાઝ સીનાહ દર સીનાહ રાખનારા જરથોસ્તી પુરી તોરના આપેદો છે. મયુમદ સાથે જોડાયેલા આ ઇરાની શાએર હાફેઝ સાહેબ છેલ્લા હતા અને તેજણની ગઝલોમાં જે ખાસ કંઈ આકર્ષનારૂં આવે છે તે આ તેજણના કાવ્યના પાયામાં પડેલા ઇદમે-સ્તોતના ઉત્તરતા દરજ્જાના-ઇદમે-તકસીરાતની વજુહાત છે. એવી રીતે શાએર અથવા કવીતા લખવાનો ઇદમ એક ઝમાનાના ઇરાની શાએરોને ખજાર હોવોજ નેહએ. અને જે બેહેરામશાહજીએ આપણને એમ સમજવ્યું છે કે શાએરાન શાએર હકીમ શીરદોશી તુશીની કાવ્ય-રચનામાં પણ કોઇ એક સંખ્યા અથવા ગણુત્રીના ઇદમની ઉપર શાહનામાંના કેટલાક ભાગોની ઇજારત રચવામાં આવેલી છે, તો તે વાત આ હાફેઝની જદવલની ગણુત્રીની ઇજારત તરફ જોતાં સમજ પડી શકે તેવી છે.

હાફેઝ સાહેબની ગઝલનાં અંધારણ ઉપરથી મળતા પુરાવા ઉપરાંત, ફારસી ભાષાના અક્ષરોને સંખ્યાઓની ક્રીમત અપાયલી છે, જે બીનાની પુરવારીમાં સારે નસીબે આજે આપણી પાસે ફારસી વ્યાકરણમાં અખજદ સીરતમનો કોઠો બચવા પામ્યો છે. નિશાળે જતાં ફારસી ભાષાના દરેક અખ્યાસીને ખબર હશે કે આ અખદના કોઠાની રૂએ ફારસી સાહિત્યમાં આજે પણ એવી ખેતો અથવા તો નસર (Prosse) ની લીટીઓ આપણને મળે છે, કે જેની અંદરથી અખજદના કોઠાની રૂએ અમુક આસામીઓના જન્મ-મરણની તારીખ અથવા તો અમુક બનાવોની તારીખ તારવી કઢાય છે. આ ભાષા અને સંખ્યાનો કાયદો એના સંબંધમાં સિદ્ધી શાહદત છે. રતોત યરનના જે હલકા દરજ્જાના નસર તેમજ નઝમની બાંધણીના તકસીરાતના કાનુનો છે તેમાંનો અખજદનો કોઠો એક નાનકડો ભાગ છે. ઉસ્તાદ સાહેબ કહેતા હતા કે આ અખજદ ઉપરાંત અખદલ અને હુતમકસના બીજા એવા કોઠાઓની શીરદોશીના જમાનામાં જરથેસ્તી તૌરના શાઓરોને ખબર હતી.

આ અદના લેખકને સમજવવામાં આવ્યું છે કે શાહનામાંની કેટલીક લીટીઓ ઉકલાવવાને માટે તેને લગતી જદવલ બનાવવાને મરહુમ હમારા ઉસ્તાદ ખાકસારીથી કહેતા હતા કે, તેવણ શક્તિમાન હતા. ઘણીએક એવણ સાહેબને આજીજી કરવા છતાં, એવણ સાહેબ જરથેસ્તી આલમને માટે એવી કોષ એક જદવલની મીરાસ મુકી ગયા નથી. ખેર, એવણ સાહેબે જે થોડા ઘણા ખુલાસાઓ,—પછી તે ગમે તેવા ઉપરટપકેના હોય, શાહનામાંની કેટલીએક ખેતોના આપેલા છે તે ઘણા બાણવાળેગ છે. એવણ સાહેબે રજુ કીધેલાં નવાં મધ્યબોદુથી જ્યારે શાહનામાં તરફ નેગાહ કર્યે છીએ, ત્યારે કંઈ નવુંજ અજવાળું આપણે મેળવ્યે છીએ. આટલું પણ એઓ સાહેબ આપણને માટે કરી ગયા એ મોટી શુકરુબરીની વાત છે. એવણ સાહેબ દરદમ કહેતા હતા કે ઇલ્મે-દનૂમને ફાહેશ કરવાનો આ જમાનો નથી, અને ઇલ્મે-દનૂમનાં શીક્ષણોની અંદર ઇમાન લાવી ધીરજ અને ખંતથી તેને સમજવાની કોશીશ કરે એવા સાહેબોથી આ જમાનામાં કમ-યાય છે. એ જમાનાની વાત તો બીયારા હકીમ શીરદોશી તુશી પોતાના શાહનામાંની અંદર બખબલ કરે છે. હકીમ શીરદોશી પોતાનાં શાહનામાંનાં લખાણોના સંબંધમાં વાંચનારી આલમતું ધ્યાન ખેંચે છે કે,

“તો ઇનૂરા હોફો ફસાનલુ
બયફસાનુ રવેશ દર ઝમાનલુ મદાનુ.”

“બદીનુ નામલુ બર ઉઝહા બોચુઝરદ,
બેખાનલુ હુરાનુ કસ કે દારદ બેરદ.”

એઓ સાહેબ કહે છે કે “આ બધી વાતો જે મેં શાહનામાંનાં દાખલ કીધેલી છે તેને બનાવટી અથવા તર્કમાંથી ઉપજાવેલી કહાણીઓ ના સમજતા, કારણ આ દુન્યાની ઉપર જમાનો એકસરખી રીતે ચુકરતો નથી. વર્ષોના વર્ષો વોતી જશે, પણ જે કોષ ખરેખરી સમજદારી ધરાવતો હશે તેજ આ શાહનામાંને વાંચી અને ઉકેલી શકશે.”

જખવાની કશી જરૂર નથી, કે જખાનાની ગીરદેશને આજે કાણુ નથી જાનતું ? ધણાએક નહિ માનનારાઓને એ જખાનાએજ માનતા બનાવ્યા છે અને બનાવે છે. દુન્યાની સપાટીની ઉપર શેહેનશાહતો અને રાજધાણીઓને ઉભી કરનાર અને તેઓને તથાહ કરનાર જખાનાની ગીરદેશજ છે. હઝારો વર્ષ સુધી આ ધર્તીને સપાટીની ઉપર બહુ ઝડપથી કાર-કીર્દી સાથે રાજ્ય કરી ગયલી પ્રતાપી ધરાની શેહેનશાહત તેમજ પ્રભને આજે દુન્યાની સપાટી ઉપરથી ગોચા નાણુદ કરી નાંખનાર પણ એજ જખાનાની ગીરદેશ છે. ધરાની શેહેનશાહતની વાતો તેમજ ધરાની પ્રભની જાહેજલાલીનક ક્રિસાઓ, આજે એવો વખત આવ્યો છે કે સાધારણુ રીતે માની પણ શકાય નહિ, પરંતુ સારે નસીબે આજ કાલ જે અજબ જેવા ફેરફારો સાયન્સ અથવા વીજાનની દુન્યામાં થઈ રહ્યા છે, તેની તરફ નેગાહ કરતાં, અનુભવી અને ડાઘાં માણુસો માનવાને હવે અચકાતાં નથી, કે શું બન્યું હશે અને શું નહિ બન્યું હશે, તેમજ શું બની શકશે અને શું નહિ બની શકશે.

મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબ જે શાહનામામાં આવેલી તકસીરાતની વાત કરી ગયા છે તેનો ખુદ્દે ખુદ્દો ઇશારો ખુદ શાહનામાની અંદર પણ શાએર શીરદોશી કરી ગયલા છે. તેઓ સાહેબ લખે છે કે.—

“ચુનાન્ ચુન્ બે ખાન્દમ્ એ દક્તર સખુન્,
બનઝમ્ આવરીદમ્ એ સર તા બખુન્.”

“અઝીન્ બીશતર દરખુદ બા ખરદ,
દગર બર રહે-રખ્ત મમની ખરદ.

શીરદોશી સાહેબ કહે છે કે “જે કાંઈ વાતો, મારા હાથમાં આવેલા દક્તરોમાંથી મારી જાણમાં આવી તે મેં કવીતાના રૂપની અંદર કોઈ પણ ચીજ મુકી દીધા વગર, રખુ કાંધી છે. આમાં જણાવેલી ધણી વાતો અકલ પસંદ અને સાધારણુ રીતે સમજ પડી શકે તેવી છે, અને તે સીવાયની બીજી એતો બેદકરમવાળી છે, જેનો રજૂ (મેંદ) ખુલવો જોઈએ.”

હવે આપણે શીરદોશીની જીંદગી ઉપર આવીશું.

મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબ જે કાંઈ શીક્ષણુ લાવ્યા હતા તે શીક્ષણુ એવણુના કહેવા પ્રમાણે એવણુના ઉસ્તાદ સાહેબ માનવંત સોયા-વરેજ મઝબાન સાહેબ તરફથી એવણુની જાણમાં આવ્યું હતું. અને કહેવામાં આવ્યું છે, કે હાલના આ મુરબ્બી સોયા-વરેજ અને તેવણુની પોશતપનાહીની અંદર સાહેબ-દેશ દુરવેશો યા દેશાન સાહેબો કે જેઓ દેમાવંદ કુહમાં ગોફેનશીન થઈને જરથોશ્તી દીનની પાસખાની કરી રહ્યા છે, તેઓના પુર્વજો કોબાદ બીન શીરાજ અને હોરમજ બીન નોશીરવાન નામના સાસાની વંશના છેલ્લા શેહેનશાહોના જખાનામાં, એટલે કે ધરાની શેહેનશાસત ટુટી પડી તેની ૧૦૦ અને ૪૯ વર્ષ આગમજ પહેલે એચસ્તેહ તરફ અને તેમાંથી થોડાઓ પછીથી દેમાવંદની તલેટીમાં ગોફેનશીન થયા હતા. હવે શાએર શીરદોશી ટુશી તો ત્યાર બાદ ધણે વખતે જાહેર થયા હતા અને શાહનામું રચ્યું હતું, તો સવાલ ઉત્પન્ન થાય છે કે ગોફેનશીન થયલા તે સાહેબ-દેશ દુરવેશોને

શાએર શીરદોશીનાં શાહનામાંની હસ્તીની તેમજ તેની કાવ્ય-રચનાની કેવી રીતે ખબર પડી હશે, અને શા વીધવની ઉપર આવતાં તેઓએ બેહેરામશાહજીને શીરદોશી તુશીનાં શાહનામાંની તકસીરાત તેમજ ખુદ શીરદોશી તુશીની જીંદગીને લગતી બાબતો કેવી રીતે શીખવી હશે? મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબને આ સવાલ પૂછતાં તેઓએ એવો ખુલાસો કર્યો હતો કે પહેલાં તો તમે એમ માની લો છો, કે તમે એક ધણીજ સુધરેલા અને આગલ વધેલા જમાનામાં વસો છો, અને ગોફે-નશીન રહેલા તે સાહેબો આ જાહેર દુન્યાની ચલવલો તેમજ હાલની દુન્યાની તવારીખથી નાવાફે છે. જે ખબરો આ દુન્યાની ચલવળને લગતી તે ગોફે-નશીન સાહેબો મેળવી શકે છે તેવી ખબરો તો હાલની ચળવળોની સંપૂર્ણ માહિતી રાખનાર કેાઇ ઉજ્જભીમાં ઉજ્જભી અબ્યાબી પણ મેળવી શકતા નહિ હશે. ટુંકમાં, યુદ્ધાની અંદર કેનારે-કશ થયલા અને દીની પાસ્યાની અને આત્મીક વૃદ્ધીનાં કાર્યમાં રાત અને દીન મશગુલ રહેલા તે મેહેરબાન સાહેબો આ દુન્યાની ચળવળોથી પુરેપુરા વાકેફગાર છે. અને ખાસ કરીને જરથોસ્તી દીન, જરથોસ્તી તવારીખ અને જરથોસ્તી ઉમ્મતના પાસ્યાન હોવાને લીધે, તે સાહેબો પોતાની ગોફે-નશીનીની તરઆતથીજ, જરથોસ્તી દીન, જરથોસ્તી તવારીખ અને જરથોસ્તી ઉમ્મતને લગતી અનેક ચળવળોથી પુરેપુરા માહિતગાર રહે છે. મુળ મુદ્દાપર ટુંકમાં આવતાં મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબે સમગ્રવ્યું હતું કે જે એયામની અંદર શાએર શીરદોશીએ પોતાનું જગ-મશહૂર શાહનામું રચ્યું, તે વખતે શીરાઝના પ્રાંતની અંદર એક ધણજ પાકીજેહ જરથોસ્તી કુટુંબ વસતું હતું. આ જરથોસ્તી કુટુંબની પાસે હકીમ શીરદોશીનાં અસલ શાહનામાંની એક ધણી સરસ નકલ હતી, અને તેજ કુટુંબની અંદર એક ધણીજ સુંદર કલમે લખનાર એક જુવાન અદસ્થ હતા. આ એયામમાં દેશાન સાહેબોના રદ અને રહેબર ઓપા-વરેજ કારન સાહેબ અને પછીના સારવાર સાહેબો હતા. તેઓના તે ચાલુ જમાનના એયામના પ્રહોની નજરાત કંઈક દરજ્જે શુભ હતી માટે જરથોસ્તી દીની તેહકીકોતોમાંની કેાઇએક તેહકીકને લગતી શુભ રીતની તેઓને જણાઇ. કઇ તરેહની દીની તેહકીક તે હશે તે જણવા માટે તેવણે રમલ નાખી, જેથી માલમ પડ્યું કે મોટા રથેસ્તારો અને ખોદાયોનાની ખોદાઈ અને રથેસ્તારીની બલીહારીનો ઝાંખો દેખાવ કાયદેસરની શાએર=કાવ્યમાં ઉભો થયો છે, એટલે શાહનામું અમુક દરજ્જા લગીનું લખાઇ ગયું છે, અને આવા શાહનામાંની એક અચ્છી નકલ શીરાઝમાં રહેતા એક જરથોસ્તી કુટુંબ પાસે છે, જેઓની વચમાં એક ખુશખત લખનાર યુવાનથી છે. રમલથી તેવણે એવી માહેતી થતાં તેઓની ખાહેશ તે શીરદોશીનાં શાહનામાંની એક નકલ પોતાનાં કેતાબખાનામાં રાખવાની થઇ હતી. આ સમયથી તે વખતે એક કાફલો હમેશ મુજબ જ્યારે ધરાન શહેરમાં દેમાવંદમાંથી નીકલીને અમુક ચીજો લાવવાને માટે બહાર નીકલ્યો હતો, તે કાફલાના રદને ફરમાવવામાં આવ્યું હતું કે શીરાઝનાં પેલાં જરથોસ્તી કુટુંબની અંદરથી પેલાં અસલ શાહનામાંની નકલ સાથે પેલા જુવાન જરથોસ્તી અદસ્થને લઇને આવે. આ પ્રમાણે ટુંકમાં પેલા જરથોસ્તી જુવાનને શાહનામાંની નકલ સાથે દેમાવંદની તલેદી આગળ ત્રણ વર્ષ સુધી રાખવામાં આવ્યા હતા. મારી વાદદાસ્ત મુજબ એવણની સાથે એક બીજા મદદનીશ પણ શીરાઝમાંથી શોધી કાઢવામાં આવ્યા હતા. આ બે જરથોસ્તી અદસ્થોને પેલી અસલ નકલની ઉપરથી એક ધણી સુંદર નકલ ઉતારવાને માટે રોકવામાં

આવ્યા હતા. એમ કહેવામાં આવ્યું છે કે ઘણા ગાંડાં સરસ જાતનાં દમાવંદમાં સાચવેલા કાગળો, તેમજ ઘણી ઉત્તમ જાતની સુનેરી શાહી, તે સાહેબોએ આ બે જરથોસ્તી મુનશીઓને પુરી પાડી હતી. આ બે જરથોસ્તીઓને ત્રણ સાલ સુધી, તેઓને માટે તૈયાર કાંપેલી ખાસ જગ્યાએ, દેમાવંદની તળેટી આગળ તે સાહેબોના સુકામથી થોડે દુર રાખવામાં આવ્યા હતા. ત્રણ સાલ પછી જ્યારે તેઓનું કામ પૂરું થયું, ત્યારે તે લોકોને પુરતો હદીઓ અને સરપાવ આપીને ત્યાંથી રવાના કરીવા હતા. એમ કહેવામાં આવ્યું છે કે ત્રણ વર્ષ સુધી ત્યાં રહ્યા બાદ, તે બે જરથોસ્તી કાતેબોને, દીમાવંદની તળેટી છોડવા નહિ ગમી, અને ઘણી નાખુશીથી તેઓ ત્યાંથી પાછા ફર્યા હતા. આવી રીતે પેદા કાંપેલી શાએ-રાન શાએર શીરદોસી તુસીનાં શાહનામાંની એક નકલ તે સાહેબો પાસે હજુર છે. મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબ કહેતા હતા, કે આ શાહનામાંની નકલ એવણે પોતે ખુદ-ખ-ખુદ જોઈ હતી, અને એ નકલને સાસાની જમાનાની અંદર ઇરાની શહેનશાહન તરફથી લખાયેલાં તવારીખનાં પુસ્તકોની સાથે તે સાહેબોએ સાચવી રાખેલી છે. મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબ કહેતા હતા કે ઇરાન સરજમીનની ચોકસ હદની આસપાસ કે જે હદમાં જરથોસ્તી તરીકેના બરાબર પાલી શકાય—તેની હદની આસપાસ જરથોસ્તી આબેદોએ એક ખાતેન સ્તોતનો કીલ્લો પેદા કરીલેલો હતો, અને તે સ્તોતનો કીલ્લો કેવી રીતે કયા સંજોગોની અંદર, મુસલમાન લોકોના નખી મહમદ સાહેબના વફાતની બાદ, મુસલમાન અસલામોએ તફર્જે કીધો, તે વીષયની ઉપર ખ્યાન કરતાં કરતા, દીલાન સાહેબોએ આ શાહનામાંની હકીકત અને શીરદોસી તુસીની જીંદગી બાબદનું ખ્યાન કીધું હતું. એવણે સાહેબ કહેતા હતા કે ઇરાની શહેનશાહન પડી બાગવા પછી, ઘણા લાંગા કાળ સુધી, ઘણા વીદાન અને ધુરંધર જરથોસ્તી દીન અને તેની શીલસુશીને લગતું ઘણું સારું જ્ઞાન ધરાવનારા, જરથોસ્તીઓ ઇરાન સરજમીનની અંદર જાહેરમાં વરતા હતા. જાહેર ઇદમ તેઓ બાખુશીથી અરખેને શીખવતા અને ગ્રીક ઇદમ જે કદમી થતો તેની ઉપર સુધારો કરાવતા, પણ જ્યારે તેઓની પાસેથી ખાતેન ઇદમ જાણવાને માટે ચોકસ મુસલમાન અરખ સત્તાદારીઓ ખાહેશ કરતા, ત્યારે તેની નવાજેશ કરવા ના કહેતા. જ્યારે ઘણું દયાણુ થતું અને વાત બહેકી જતી, ત્યારે કાં તો તેઓ પોતાના પ્યારા જનનો બોગ આપતા હતા અથવા તો અધુરી અને બેદમાં ઇદમ્યત તેઓ આગળ જાહેર કરતા હતા. આવા સમયને લીધેજ પહેલવી ખાઓ ખાસ પહેલવી લોગતમાં અને ઘણા રમ્જમાં દીની તેહકીક ચોકસ બેદના યુંચવાડથી લખતા હતા, જેમાં મઅની હતો. આવા કમનસીબ જરથોસ્તીની ઉપર કેવી કીસમની જફા અને જુદમ યુજરેલો છે તેનો જાંખો ખ્યાલ પણ આજે કાઠને આવી શકે એમ નથી. તેમજ તે બદખખતીબરેલા સીદા જમાનાની અંદર, જરથોસ્તી બચ્ચાઓએ પોતાની પવિત્ર નેઝાહ અને પોતાની દીનનાં યુદ્ધ મરકઝેને સાચવી રાખવાને માટે કેટલી અને કેવી જાતની કેશેશો અને તરકીબો કીધેલી છે તે આજે કાઠ પણ કહી શકે એમ નથી. જે ઉસ્તાદ સાહેબની જમાનામાં લખું તો, તે તવારીખ જે આજના પારસી જરથોસ્તીઓની આગળ રજુ કરવામાં આવે, તો કોઈ પણ જરથોસ્તીની આંખના ગમખાર આંસુઓ જીંદગી દરમ્યાન સુકાય નહિ, અને આજે જે શંકા અને જુહી તકરારો, જરથોસ્તી દીન તેમજ તેની યસ્ન (કીયાઓ)

અને આભાતો બાળે ઉઠાવવામાં આવે છે, તે ઉઠાવવાની ચુસ્તાખી પણ નાણુદ થઈ જાય. મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબ કહેતા હતા, કે પહેલાં તો એ વાતો તુલોતવીલ હું જાણતો નથી, અને જે કાંઈ જાણું છું તે જાહેર કરવાનું મને ફરમાન નથી.

હવે ત્યારે મુળ મુદ્દાની ઉપર આવતાં, મરહુમ ઉસ્તાદ સાહેબ એમ કહેતા હતા કે હકીમ શીરહોસી તુસી જાહેરમાં એક તરતના વટળેલા મુસલમાન જદીદ-ઉલ-ઇસલામ પણ બાતેનમાં એક ખરેખરા અને જરથોસ્તી દીની યાનથી અને તવારીખથી વધારે આગાહ, જરથોસ્તી બધા હતા. હકીમ શીરહોસીના બપાવા એક કોષ્ટ રામ્યાર નામના ધણા પાકી-ઝેલ મુમેદઝાદા હતા. જરથોસ્તી દીનને તેવણુ જાહેરમાં પાળી શકતા નથી અને ધણી નહિ ને થોડીગી દીનને પાળતા તેવણુને જાહેરમાં મુસલમાન થવું પડે છે તેથી તેવણુને ધણોજ ગમ થયો અને ઉંડા મનનમાં પડી રહ્યા. આનું શુભ ફળ એ થયું કે તેવણુની સામ્યાં દીલની પસેમાની કોષ્ટ એક સાહેબે-દીલપતને મંજુર થઈ અને તેવણુ રામ્યારને રસ્તો દેખાડ્યો. આ દીલપત સાહેબ પોતાને શીરહોશના એટલે કીનારેકસના મુકામવાળા કહેવાડે છે.

અત્રે ‘ફીરહોશ’ શબ્દની કાંઈક ઇદમ્મતી સમજણ લઇશું. કદીમ ઇરાનમાં સાહેબે-દીલ લોકો પોતાના મગવ ઉસ્તાદોની સાથે જ્યારે જાહેર રહેતા, ત્યારે તેઓની તે ખાસ જગાને ‘સીરાઝ’ કહેતા હતા, જ્યાં તેઓની ખાસ ગાસ (મકતબ=University જે) હતી, જે કુદરતમાં રહેલી ‘અવીઝેલ વેહદીન’ની મીનોઇ ગાસની સાથે પેવંદમાં જોડાયેલી રહેતી. અહીંયાં ‘પારસી’ થવાની ડીગ્રી તેઓ મગવ સાહેબો લાયક રહ્યાની શુદ્ધિવાળા માઝદયરનાનોને એનાયત કરતા. પછી જ્યારે ઇરાન પડવાનું હતું એટલે આ મોટા દીલ-પતાનો મયુ-મરદો ‘મુકામાત’ થયા એટલે જાહેર વસ્તીથી ચોક્કસ દુરીમાં રહ્યા, જેને ‘મુકામાટે-મન્ઝલી’ કહે છે. આમ તે પાકદીવ દીવપન સાહેબોએ પોતાને છુપા રાખ્યા હતા, તેઓની વચમાં જવાની કોષ્ટની મકદુર કે સત્તા જોમ કે દામ હતી નહી. તેઓએ તલેસમાતી કાલ્લો જેને ‘દઝ’ કહે છે તેને પોતાનાં રહેઠાણની આસપાસ=પધરીમાં બાંધ્યો હતો એટલે પોતે ‘પધરી-દઝ’ બાંધ્યો હતો અને તેમાં મુકામાત થઇને કીનારેકસ થઇને, જાહેરથી નોખા=અલગ થઇને મન્ઝલી કથમાં-ચોક્કસ દુરીમાં રહ્યા હતા. આ પધરી-દઝને ‘ફીરહોશ’ કહે છે, જે શબ્દનો અર્થ ઇંગ્રેજી ઝંખાનમાં જતાં Paradiis=જહેશ્ત જેવો થયો છે. આમ જ્યારે તે સીરાઝના સાહેબો (‘તોર્કે-સીરાઝી’ હાફેઝ મુજબ) મન્ઝલી મુકામાત કરે છે એટલે વસ્તીથી દુર કીનારે-કસ થાય છે, ત્યારે તેના મુખારક કામને ફીરહોશ કહે છે. એવા ફિરહોશના એક સાહેબની મહેરબાની રામ્યાર ઉપર ઉતરી માટે રામ્યાર પોતાને શીરહોશને લગતા એટલે શીરહોસી કહેવડવતા. આમ રામ્યારના વખતથી તેઓના ખાનદાનને શીરહોસી કહેતા હતા, જે લક્ય શીરહોસીને મળ્યો. શીરહોસીમાં એવીજ જરથોસ્તી દાઝ ઉતરી માટે એવણુની ઉપરગી એવણુના જમાનાના રદ દસ્તુર અરદેશર કેરમાનીએ મહેરબાન થઇને એવણુને કંઈક રસ્તો દેખાડેલો હતો. એવી રીતનો બેદી ઇતિહાસ શીરહોસીના બપાવાને લગતો છે. આ રામ્યારના વખતની અંદર ઉપર જણાવ્યું છે તેમ શીરાઝના થોડા જરથોસ્તીઓ જેઓને દીન તક કરવાની ફરજ પડી હતી

તેઓએ જરથોસ્તી છુન અને ઉમ્મતને જાળવી રાખવાને માટે એક કંઈક અભયપી ઉપ-
જાળવારી કાશેશ કીધી હતી. સારી જેવી સંખ્યાની અંદર અમુક દીન-આશક જરથોસ્તી
કુટુંબોએ, એક નાનકડી જેવી પોતાની અંજુમન બરપા કીધી હતી. આ અંજુમનના
તમામ જરથોસ્તીઓએ જાહેરમાં જરથોસ્તી દીનને તણ દઈ, પોતે ઇસ્લામી ધર્મ રાખ્યો
છે એમ જાહેર કીધું હતું. આમ કરવાની તેઓની મક્કસદ જીલમમાંથી છુટવાની અને
અમુક જાતનાં શહેરીપણાના હાકો પ્રાપ્ત કરવાનીજ હતી. તેઓ પોતાની અંજુમનની અંદ-
રજ બેટી-વહેવાર કરતા હતા, અને પોતાનાં છુન અને ઓકાદને તેનાં અખંડ રૂપમાં
જાળવી રાખવાને માટે ખાસ કાશેશ કરતા હતા. તે લોકો બાતેનીમાં ઘણી અઢી જર-
થોસ્તી તરીકતવાળી જીંદગી ગુજારતા હતા, અને તે જમાનાના ઇરાનીઓની વચ્ચે નેક
સીરત અને પ્રમાણીક શહેરીઓ તરીકે જાણીતા હતા. આ લોકોની અંદરથી એમ કહેવામાં
આવેલું છે કે ઘણા ઇસ્લામદાર તેમજ અમલદાર લોકો પેદા થવા પામ્યા હતા. તે અંજુમનના
વિદ્વાન લોકો પોતાની અંજુમનનાં ઇસ્લામદાર ઘણી અઢી રીતે દીની તાલીમ આપતા હતા,
અને હાથગી દીનના બેદની સમજ આપતા—જેથી જરથોસ્તી મધ્યની તરફ તેઓ વધારે
રહેતા. કમનસીમે જમાનાના દોરથી આવી અંજુમનો ધીમે ધીમે તફરો થતી ગઈ, તેઓનાં
છુનની અંદર ખલલ ગવા લાગી, અને ત્રીજી યોથી પહેડીએ તે અંજુમન મુસલમાન
પ્રજાની અંદર સમાઈ ગઈ. આવી એક અંજુમનના સભાસદ તરીકે, મરદુમ ઉસ્તાદ સાહેબ
કહેતા હતા, કે હકીમ શીરહોસી તુસીએ જન્મ લીધો હતો. આપણે ખ્યાલ કરી શક્યે તેના
કરતાં જરથોસ્તી દીનને માટે તેઓમાં જ્ઞાન તેમજ ઇમાન ધણું જમાદા હતું. કુદરતી કામદે
સવાલ ઉત્પન્ન થાય છે કે શું તેવણ પોતાનાં શરીરની ઉપર સુદરેહ તેમજ કુસ્તી રાખતા
હતા કે? મરદુમ ઉસ્તાદ સાહેબે આના જવાબમાં અને એટલુંજ કહ્યું હતું કે મને આ
સવાલનો જવાબ આપવાનો હોકમ નથી. જરથોસ્તી દીન સાર પોતનું લોહી બાળનાર
શખ્સ કુદરતમાં ઘણો નાદર ગણાય છે. જરથોસ્તી આલાતોના વારસાના બોગવટાની મનાઈ
સીફ કેશાશ દેખાડે છે, પણ તેના શરીરના અનુએ અનુનો રાઘ અને તેના રૂવાનની રચનો
ચેરાગ જરથોસ્તીપણાની ઉપર સામેત રહી શકે છે. આવા ઘણા ગુણ સવાલોની આ જગા
નથી—તેઓને ફાએશ કરવાનો આ જમાન નથી—જરથોસ્તી દીનના પાલવાના માનસીક
બહોળા વીસ્તારનું આપણને જ્ઞાન નથી. પણ તુંને એટલોજ જવાબ હું આપું છું, કે તારા
કરતાં અને મારા કરતાં શાએર ફીરહોસી તુસી બુને વધારે પુરા ઇરાની, અને
ઇમાને તેમજ તરીકતમાં વધારે ખરા જરથોસ્તી હતા. એટલે લગી એઓએ કહ્યું છે
કે હકીમ શીરહોસી તુસી એક ઇસ્લામદાર ઇનસાન હોવા ઉપરાંત અમલદાર આદમી પણ હતા.
વાંચનારને કદાચ હું લખીશ ત્યારે અચાંખે ઉપજશે કે હકીમ શીરહોસી તુસી સરોશ યઝ-
દના અમલદાર હતા. બેહેરામશાહજીએ સમજાવ્યું હતું કે અમુક મરતબાની ખાસ તરીકત
પાલીને સરોશ યઝદની મદદ મેળવવા માટે દસ મરતબે અને દસ જુદાં જુદાં રૂપમાં સરોશ
યઝદની મદદ એક જરથોસ્તી મેળવી શકે છે, અને ખરેખર સરોશ યઝદ અમુક જાતની
ખબરો તેમજ બીજી જાતની મદદો આપે છે. એમ કહે છે કે સરોશ યઝદની એક રૂપમાં

મદદ અને અસારત ખાખમાં સંભળાતા અથવા નીમ હોશમાં ઉંધાતા કાનની ઉપર પડતા અવાજના પડખામાં મળી શકે છે. કોઇ વખતે ખુદ ઇનસાનના લેખાસની અંદર કોઇ આવીને અસારત કરી જાય છે. આવી રીતની દશ દશ જુદી જુદી રીતે સરોશ યજ્ઞ ઇનસાનને મળી શકે છે. અને મરહુમ ખેહેરામશાહજી ફરમાવતા હતા કે આ દશ પ્રકારમાંથી કોઇ એક પ્રકારમાં હકીમ શીરહોસી તુસીને સરોશ યજ્ઞની મદદ મળતી હતી. અને એમ પણ કહેતા હતા કે આ સરોશ યજ્ઞની અસારતનો ઉપયોગ તેવણ કંઈ હરહમેશ નહિ કરતા હતા. આ મદદ પોતે પણ અમુક હલમાંજ મળતી હતી. હકીમ શીરહોસી સરોશ યજ્ઞના એક અમલદાર હતા તેની સામેતી ખુદ શાહનામેહની અંદરથી પણ આપણને મલે છે. શીરહોસીએ સુલતાન મોહમદના ખાસ ફરમાનથી આ યાદગાર શાહનામું લખ્યું એવી જે સાધારણ માન્યતા છે તે તદ્દન ખોટી છે. ખુદ શીરહોસી પોતે લખી ગયા છે કે એવણ આસરે વીસ વરસ સુધી શાહનામું પોતાની પાસે લખીને રાખી મૂક્યું અને કોઇ શાહી મુરખીની શોધમાં હતા એવણ પોતે લખે છે :

‘એ ખુશ ગોફત તુસી સુખુન હમચું દર,

મુરખી ખે યારો મુરખા ખે ખુર,

તરજુમે:—‘પેલા તુસના કવીએ કેવી સુંદર ઇબારતમાં મોટી જેવી બેતોમાં લખ્યું છે કે તું કોઇ શાહી મુરખી શોધી કહાડ અને પછી મુરખો ખાવા ખેસ’

તે મુજબ શીરહોસી કોઇ શાહી મુરખીની શોધમાં હતા એટલા તેવણને ગઝનીના નામાં-કીત સુલતાન મોહમદ નજરે પડ્યા. જ્યારે શીરહોસી ગઝની જવા નીકળ્યા ત્યારે ગઝનીની દરબારના ઇરાની રાજ કવીઓને આ ખીનાની ખબર પડવે તેઓ ગઝરાટ અકરાટમાં પડીયા. તે લોકોએ શીરહોસીને ગઝની આવતા અટકાવવા અનેક તરકતો રચ્યાં અને ખોટા પેગાઓ શીરહોસી ઉપર મોકલ્યા. આખરે તે લોકોની વચ્ચે ફાટકુટ પડી અને તે ખીના જાહેર થઇ ગઇ. એક બદીઉદ્દીન કરીને શીરહોસીના દોસ્ત હતા તેવણે આ સંબંધમાં અમુક હકીકતો શીરહોસી ઉપર લખી મોકલી. બદીઉદ્દીનને જવાબ લખતાં નીચલી યાદગાર બેતો શીરહોસી લખે છે :

“ખ ગુશ અઝ સરશમ ખસી મઝહહારત,

હલમ ગંજે ગવહર ઝખાન અઝહહારત”

તરજુમે:—‘સરોશ યજ્ઞ તરફથી મને ધણી એક સુંદર ખુશ ખબરો મળેલી છે. મારાં દીલમાં કિમતી ખબરો ભરેલો છે અને મારી જખાન અઝહહા જેવી કાતેલ છે.’

બરજો નામાની ઉપર ચર્ચા કરતી વખતે, આપણને શાહનામાની અને તેના રચનાર અમર નામના મેલવી અથવા હકીમ ફિરદોસીની વાતો કર્યા વગર ચાલતું જ નથી. શાયર ફિરદોસીએ તો જરથોસ્તી ધરાની તવારીખને ફારસી કવિતામાં અમૂક ખાસ રીતે રચીને એક ગોષા ધરાની તવારીખ લખવાના નવા યુગને જન્મ આપ્યો છે. જો શાયર દકીકી જેવા એક ધરાની જરથોસ્તી શાયર શાહનામું રચવાનો સ્વપ્નનો જોય નહિ, અને તેના વધુ ભગ્યશાળી ભાઈ શાયર ફિરદોસી- જરથોસ્તી મયુ મદની દુવા સાથે શાહનામા જેવું કાવ્ય રચે નહિ, તો અણુતાહેર તરસુસી જેવા હકીમ ફિરદોસીના એલા અને બીજા અનેક ધરાની શાયરો બરજોનામા જેવા નામાઓ રચવાને પ્રેરાય નહિ.

બરજોનામાના રચનાર અણુતાહેર તરસુસી તેજ ગુપ્તના એક શાયર હતા કે જે ગૃપમાં ‘દકીકી’, ‘ફિરદોસી’ ‘અસબદી’ વીગેરે સમાઈ જાય છે. આ બધા શાયરો જો કે બહુરમાં ‘જદીદ-ઉલ-ઇસલામ’ એટલે નવા વટલેલા ઇસલામીઓ હતા, છતા પુરાતન ધરાનની યાદ અને જરથોસ્તી દીનની ખરેખરી તેમજ એતેકાદ તેઓને સદાના છોડી ગયા નહિ હતાં. બરજો નામાની કેતાબ આવા એક ધરાની બચ્ચાને હાથ લખાવેલી છે, કે જેની લીટીએ લીટીમાં માઝદીયરની જરથોસ્તી દીન અને પારસી પ્રજાની બુલંદીનો ચીતાર છે.

જ્યારે ધરાન સરઝમીન ઉપર આ ‘શાહનામું’ અને બીજા નામાઓનું સાહિત્ય તૈયાર થયું, ત્યારે તેની ખપ્પર હીન્દના તે આગલા દીનદાર અને વીદવાન પારસી અથોરનાનોને પડી, કે જેઓને તે જમાનામાં ધરાનના વીદવાન ધરાની જરથોસ્તી મુખેદો સાથે સંબંધ તથા વહેવાર હતા. પછી આ મુખારક કેતાબોનો અભ્યાસ હીન્દના અથોરનાનોમાં થવા લાગ્યો, અને હીન્દની પારસી કોમ મોહાવત અને માનથી આ ધરાની તવારીખની રંગીન કેતાબો વાચવા લાગી. પારસી કોમમાંથી જ્યારે ફારસી ભાષાનો અભ્યાસ કરી થવા લાગ્યો, ત્યારે તે જમાનાના વીદવાન અથોરનાનોએ શાહનામાનો તેમજ બીજા નામાઓનો ગુજરાતી તરજુમો કરવાનું શરૂ કર્યું. આ તરજુમો કરનાર સાહેબોની ઉપર આપ્રીન છે કે તેઓએ પોતાની ફારસીમય ગુજરાતીમાં અસલ ધરાની ફારસી લખાણોની ઝમક અને લહેજત કાલમ રાખી છે.

આ અદના સેવક કોઈ મોટો વીદવાન નથી. પરંતુ દીન ઉપર એતેકાદ રાખનાર જરથોસ્તી દીનનો ક્તુમની મુખારક શીલસુશીનો એક અદના અભ્યાસી છે. પૂજ્ય ઉસ્તાદ સાહેબના કદમ ઉપર ઉભો રહેવાને હૃદયમાં એક મોકકો ઉભો થયો હતો, તે માટે આ અદના સેવક સદા બજો મગર છે, અને ઇદમની જે બાબદો અત્રે રજુ કરવામાં આવી

છે તે ક્ષુભના વીરૂપા બરેલા લખાણોના અભ્યાસનું પરિણામ છે કે જેમા માહરા વહાલા અંગત મિત્રો વીરવાન ડો. સાહેબ ફરામરોઝ સોહરાબજી ચીનીવાલા બી. એ. એલ. એમ. એન્ડ એસ એડ્યુકેશનલ સરજીઅન, અને તેવજીના બીજા વીરવાન નાહના બાપ જેહાગીર-સોહરાબજી-ચીનીવાલા બી. એ. એલ એલ. બી. એડવોકેટના લખાણો અને તેઓ સાથની અંગત મસવરતો ખાસ છે. આ બધા બાપઓએ આ કેતાબ તૈયાર કરવામાં તેમજ પ્રુફે તપાસવામાં જે બારે એકમત લીધી છે તે માટે હું તેઓનો આભારી છું. આ ઉપરાંત આ કેતાબના પ્રુફે તપાસવામાં તેમજ છપામણીના કામમાં માહરા બધા વીરવાન મીત્ર મી. દીનશાહ શાપુરજી મસાની બી. એ. એ જે કીમતી મદદો આપી છે તે માટે તેવજીનો અહેસાન માનું છું. આ બરજો નામાના વોલ્ફમો ફરી છપાવવાનું જે કામ કમતરીન સેવકે માથે ઉઠાવ્યું છે, તેમાં દીનદાર અને નામાઓના શોખીન પારસી નરનારો પોતાનો ચાલુ સહકાર અને ઉત્તેજન આપી આ ખાકસારને આભારી કરશે એવી ઉમેદ રાખુ છું.

લી. દુવાગીર ખાકસાર,

અરદેશર મા. તાડીવાલા.

અરજો ના મું

દફતર ત્રીજું

અદાસ થયો અરજો પાદશાહ અફ્રાસીઆબનાં અંદીખાનામાંથી અને તે નામવર કતરાંન જંગીની લડાઇમાં ગયો તે વિગેરે બીજો હેવાલ.

જ્યારે કતરાંન જંગીના આવ્યાની ખબર પાદશાહ અફ્રાસીઆબને થઇ ત્યારે તેનું દીલ આતશની ગીસાલ ગરમીમાં આવ્યું. પછી પીરાંન વજરને ફરમાવ્યું કે તુરકી લશ્કરમાંથી જેટલું જોઇએ તેટલું લશ્કર પોતાની સાથે લખને તે હાસીઓની મોકાવલે જાય. અફ્રાસીઆબની જખાનથી એવો હોકમ સાંભળીને પીરાંને કહ્યું કે અએ પાદશાહ ! તું એ લડાઇથી પોતાનું સર પાછું ફેરવ અને કતરાંન જંગીની લડાઇને તું આસાંન કરીને ના જાણ. હું તુંને ફાયદાની જે વાત કહું તે તું કાન દઇને સાંભળ કે નામદાર અરજોનાં બદન ઉપરથી બંધ કઢાડી નખાવીને યુઝોર્ગી સાથે તેને તારાં તખ્તની નજદીક બેસાડ અને તેને કેટલીએક મોટી આશા આપીને ખુશી કીધા પછી કતરાંન જંગીની લડાઇમાં રવાનાં કરે, કે જે નામદાર અરજો તે નાપાક હાસીનાં મેદાનમાં જાય તો આપણી શરમ રહે, અને જે એ પહેલવાન તેની લડાઇ ઉપર કમર બાંધે તો આપણી મુરાદ મુજબ કામ બની શકે. જ્યારે પાદશાહ અફ્રાસીઆબે પીરાંન વજરની જુખાનથી એવા દાનાઇ તદખીરનાં સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેને શેતાય હોકમ કીધો કે સરફરાજ અરજોને અંદીખાનામાંથી લાવે. એવો હોકમ સાંભળીને નામદાર અરજોને પાદશાહ અફ્રાસીઆબ નજદીક લાવીને શેતાય તેનાં બદન ઉપરથી ભારી બંધ કાઢી નાખ્યો. પછી પાદશાહ હસીને અરજોને કહેવા લાગ્યો કે શેરના પકડનાર અરજો ! આજ રાજે મારા પ્યારથી મારી મેહરશીમીન ઓળખરને મેં તુંને બક્ષી, પણ એક શરતથી બક્ષી કે તું કતરાંન જંગીને લડાઇનાં મેદાનમાં તેના ઘોડા ઉપરથી ખાકમાં ઉંધો નાખે તો તુંને તમામ પાદશાહો ઉપર યુઝોર્ગી આપું અને તે સાથે તારી ખેદમતમાં મારી બેટીને હવાલે કરીને તુંને આબર સાથે ધરાન જમીન રવાના કરું, કે તેથી તારા ખેસ કબીલાનાં લોકો તારી યુઝોર્ગી અને ખુબસુરત મેહલુબને જોઇ તારી ઉપર આક્રીન કરે. જ્યારે નામદાર અરજોએ પાદશાહ અફ્રાસીઆબને મોઢેથી એવા મહેરબાનગી ભરેલા સખુનો સાંભળ્યા, ત્યારે તે બોલ્યો કે તારા જેવા પાદશાહનાં બખ્તની મદદથી શીઠા બખ્તના કતરાંનનું સર તારી દરગાહમાં લાઉં. એટલું કહીને તે પોતાની સાથે કેટલુંએક તુરકી લશ્કર લઇ શહેરમાંથી બહાર નીકળ્યો. જ્યારે અરજોના આવ્યાની ખબર કતરાંન જંગીને થઇ કે જેઠાનના નામદાર

સોરાબનો બેટા શેરમદં બરળે લશ્કર સાથે દરીઆની મીસાલ જોશ કરતો આવી પહોંચ્યો, ત્યારે તે બબર સાંભળીને કતરાંન હસ્યો, અને મસ્કેરી કરીને બોલવા લાગ્યો કે બરળેનો જવાન જીવ બલાનો આશનાવ થયો છે તેનાં સરને તનથી જીવું કરીને તેનાં બદનને ખાક અને પુનતું કદન પહેરાવું. એટલું કહીને પછી પોતાનાં લશ્કરની સફ સમારી અને તમામ હુબસીઓ ગુરસાથી લય ઉપર કદ લાવી ઉભા. જ્યારે બરળેએ હુબસીનાં લશ્કરને સફ સમારેલું જોયું, ત્યારે પોતાનાં તુરકી લશ્કરને ફરમાવ્યું કે શેતાબ લડાઇની સફ ખેંચે. તે હોકમ સાંભળીને તમામ તુરકી લશ્કરે મેદાનમાં સફ ખેંચી. પછી નામદાર બરળે ઘોડાને એડ મારી કીના બરેલા શેરની મીસાલ મેદાનમાં આવી ઉભો, અને પોકાર મારી બોલવા લાગ્યો કે ઉંધાં બખ્તનો કતરાંન કયાં છે અને તે મારાં મેદાનમાં શા માટે આવતો નથી કે તે બેઅક્કલ હુબસી છુપો થઇ બેઠો છે.

હવે જ્યારે કતરાંન જંગીએ બરળેને લડાઇનાં મેદાનમાં આવા સખુનો બોલતો દીઠો, તેજ વખતે કીના બરેલા કતરાંને પોતાના ઘોડાને લડાઇનાં મેદાનમાં દપટાવ્યો, અને શેતાબ બરળેની મોકાબલે આવી કહેવા લાગ્યો કે અએ બેઅક્કલ મદં! તારી ઉપર બદબખ્તીએ જોર કીધું છે યા તારાં મોતનો દરવાજો ખુલ્લો થયો છે. એ રવેસે દેલાવર હુબસીનાં મેદાનમાં આવીને મોહમાંથી લાંમકાફ સખુનો બોલે છે. હવે તું જો કે હમણા હું તારાં મગરૂરી બરેલાં સરને ખાકમાં નાખું છું, કે જેથી તારી ઉપર એક તરફથી ધરાની અને બીજી તરફથી તુરાંની અનજીમન ઝારી કરે. જ્યારે કતરાંનનાં મોહમાંથી નામદાર બરળેએ એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તે કહેવા લાગ્યો કે અએ બદસુરત હુબસી! તું જો, કે હમણા તારા બન્ને હાથે બાંધીને તુંને પાદશાહ અફ્રાસીઆબ નજદીક લઇ જઈ છું. હું તે મરદ છું કે કીનાનો વખત ચાહું તો સખત પથરને મોમની મીસાલ મસળી નાખું. એટલું કહેવા પછી પોતાના ઘોડાને એડ મારીને બબર જાનવરની માફક હોમલો કીધો. જ્યારે કતરાંને એવો હુમલો જોયો ત્યારે તે કહેવા લાગ્યો કે કમબખ્ત બરળે! તું મગર ફાડી ખાનારા શેરની મીસાલનો છે પણ મારી લડાઇનાં મેદાનમાં આવ્યો છે તે સબબથી હવે તું મારી ચુંગાલમાંથી ખલાસી પામવાનો નથી. અગરજો તુંને તારો જીવ પ્યારો હોય અને તારા જીવ ઉપર તુંને મહોબત આવતી હોય, તો ‘હાથ બકશ’ કરીને મારી નજદીક મારી માંગ કે હું તુંને તારો ચુનાહ માફ કરું.

લડાઇ કીધી હુબસીના પાદશાહ કતરાંને દેલેર બરળે સાથે તે હકીકત.

જ્યારે બરળેએ કતરાંને મોહથી આવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેને હસીને કહ્યું કે અએ નાપાક શીહા રંગના અને શીહા જીવના હુબસી, તારાં તનને મારા ગુરઝે કરી કુટી નાંખું. એટલું કહીને શેરની મીસાલ નેજે ઉડાવ્યો. તેને જોઇને કતરાંન જંગીએ પોતાના હાથમાં નેજે પકડ્યો. નામદાર બરળેએ કતરાંન ઉપર એક નેજે એવો જોરથી માર્યો કે તેથી તે નાપાક હુબસી પેચ ખાવા લાગ્યો. પછી બેઉ પહેલવાનો જોશમાં આવીને એકબીજા ઉપર નેજા મારવા લાગ્યા. એમ કરતાં જ્યારે નેજાઓની નોક ટુકડા થઇ, ત્યારે બન્ને દેલાવરોએ

હાથમાં કમાન પકડી. પછી બરજોએ મરત હાથીની મીસાલ પોકારીને કમાન ઉપર ચીલ્લો ખેંચ્યો અને એક ખંદગી તીર તે શીલા મોઢાંના હબસી ઉપર માર્યો કે તુરતજ કતરાને પોતાની જગ્યાથી ખીસીને તે તીર રફ કીધો. પછી કતરાંન પોતાની કમાન ઉપર ચીલ્લો ચઢાવીને બરજો ઉપર તીરનો વરસાદ વરસાવવા લાગ્યો. એ મીસાલ બન્ને દેલાવરો એકબીજા ઉપર તીરો ફેંકવા લાગ્યા, તો પણ તે બન્ને લડાયક પહેલવાનોમાંથી કોઇ પણ ઉપર જમાનો આખેર આવ્યો નહિ. તેથી બન્નેનાં દીલ અંદેશા ભરેલાં થયાં. જ્યારે તીરની લડાઇથી બેકાર થયા ત્યારે ભારી ગોરજ હાથમાં પકડ્યા. પછી કતરાંન જંગીએ બરજોને કહ્યું કે અમે પહેલવાન, અબ્બલ તું એક જરખ મારા ગોરજનો સંભાળ કે તારી તમામ ખુશી તું જુલી જાય. એટલું કહી કીનાથી બાજુ ખેલી અને આદર-ગોશ્વરપની મીસાલ ધોડો દપટાવતો આવીને એક જખમ બરજોની ઢાલ ઉપર માર્યો કે તેના જરખથી બરજોની બાજુ આજેજ થઇ અને તેના ચહેરાનો રંગ જરદ મેથીની મીસાલ થઇ ગયો પણ શરમને વાસ્તે હેંશીયારી રાખી ધોડાની પીઠ ઉપર ઓસ્તવાર બેઠો. પછી જેમ ચીનોના દરીયો જેશમાં આવે તે મીસાલ ચુસ્તમાં આવીને કતરાંનને કહ્યું કે ઉંધા બખતના હબસી, હવે દેલાવર મદનો હુમલો સંભાલ. એ સખુન સાંભળીને કતરાંન હસ્યો અને બરજોને કહ્યું કે અમે જવાન, મેં જે જખમ તારી ઉપર માર્યો છે તે હું મારાં દીલમાં મેઢેર લાવી આસ્તેથી માર્યો છે, અગર નહી તો તારા હાથ પાંઉના ટુકડા કરી નાંખતે. એટલું કહી પોતાનાં સર ઉપર ઢાલ પકડી. એવામાં બરજોએ કીનાથી એક ગોરજ તેનાં સર ઉપર માર્યો કે તેના જરખે કરી કતરાંનના ધોડાની કમર વળી મઇ અને ધોડો ખાક સાથે લપટાઇ ગયો. તેજ વખત કતરાંન પીવાદો થઇ જમીન ઉપર ઉભો અને સેતાય તલવાર ખેંચીને ચાલું કે બરજોના ધોડાના આગલા પગ કાપી નાખે કે જેથી બરજો ખાકમાં પડે. જ્યારે નામદાર બરજોએ કતરાંનનો એવો મામલો જોયો કે શેતાય ધોડા ઉપરથી કુદીને જમીન ઉપર ઉભો રહ્યો. પછી બન્ને પહેલવાનો પાંઉપીઆદે એકબીજા ઉપર મરત હાથીની મીસાલ દોડવા લાગ્યા અને એકબીજાનાં સર ઉપર ભારી ગોરજો મારવા લાગ્યા, જેથી કરી ગોરજો તેઓનાં સરમાંથી હાલવા લાગ્યા. જ્યારે કતરાંન જંગીએ બરજોની એવી સખત લડાઇ જોઇ, ત્યારે પોતાનાં હબસી લશ્કર તરફ નેગાહ કરી હબસી જુબાનમાં કહ્યું કે બધાઓએ એક તરફથી હુમલો કરતા આવીને એ તેજ ચુંગા-લનાં ધરાની પહેલવાનને પકડી લે. કતરાંનનો એ મીસાલે પ્રજારો થયો કે તેના તમામ સવારોએ એક મરતમે જેશથી દોડતા આવી બરજો ઉપર હુમલો કીધો. જ્યારે તુરકી લશ્કરનાં લોકોએ બરજો ઉપર એવો મામલો જોયો ત્યારે પોકાર કરતા સર્વે કોઇ મેદાનમાં આવી પહોંચ્યા. એમ કરતાં બન્ને લશ્કરો એકબીજાં ઉપર ખંજરો તથા ગોરજો મારવા લાગ્યાં અને ધર-પકડના અવાજથી તે જગો ગોચા રસ્તાએજ થતી હતી અને દેલાવર સવારોના અવાજ આસ્માન સુધી જવા લાગ્યા અને હર તરફથી લોહીની નહેરો ચાલવા લાગી. એ મીસાલ સખત લડાઇ કરતાં રાતનો વખત જ્યારે નજદીક પહોંચ્યો, ત્યારે કતરાંન જંગીએ લડાઇ મોકુફ કીધી અને મેદાનમાંથી લગામ ફેરવી અને પોતાનાં મકાનની તરફ જઇ આસાયશ વાસ્તે કમર છોડી. તેને જોઇને બરજોએ પોતાના તુરકી લશ્કરને કહ્યું કે હબસીનું લશ્કર પાછું ફર્યું માટે આપણે પણ આપણાં મકાન ઉપર જઇને આસાયશ કર્યે. આવો હોકમ સાંભળીને તુરકી લશ્કરે પોતાના ધોડાઓની લગામ ફેરવી અને પોતાનાં મકાન ઉપર આવીને આસાયેસથી શરાય પીવા બેઠા.

ખખર થઇ પોલાદવંદ દેવને દેલેર બરળેને બંદીખાનાથી ખલાસ
થયાની અને લશ્કર ખેંચ્યું પોલાદવંદ દેવે પાદશાહ
અફ્રાસીઆબ ઉપર તે હકીકત.

એ કેતાબનો લખનાર મેખેદ કહે છે કે એક દિવસે પોલાદવંદ દેવને ખખર થઇ કે તુરકસ્તાનના પાદશાહ અફ્રાસીઆબે પોતાનાં કામની ગરજને વાસ્તે બરળેને બંદીખાનામાંથી છોડ્યો છે, તે એવી શરતથી કે કતરાંન જંગીને પકડી પાદશાહ અફ્રાસીઆબની દરગાહમાં લાવે. એવી કથુલાતથી તે બેઅફલ અફ્રાસીઆબે બરળે જેવા ભારી દુસ્મનને બંદીખાનામાંથી છોડ્યો છે. જ્યારે પોલાદવંદ દેવે એવી ખખર સાંભળી ત્યારે પઝમોરદેહ થયો અને અફ્રાસીઆબ ઉપર ધ્યાનત નાખવા લાગ્યો, કાંઈ જે તેને હવે નવું દરદ પેદા થયું. પછી કીનાથી જોશમાં આવી કહેવા લાગ્યો કે એ ઉંધી અફલના અફ્રાસીઆબનું સર તેનાં તનથી દુર કરું. એટલું કહીને પોતાનાં લશ્કરમાંથી બેશુમાર દેવો સાથે તુરાન જમીન તરફ રવાના થયો.

હવે એનો શાએર પોતાને કહે છે કે હવે તું પોલાદવંદ દેવને લશ્કર સાથે રાહમાં રાખીને બીજું અબજોબ દારતાન કહે.

જ્યારે બીલેરી એવાને પોતાનો પરદો ખોલ્યો અને ખાઝ જનવરે પોતાનાં પર વીખે-રીયાં ત્યારે શીહા કાગડાએ પોતાના માળા ઉપરથી પોતાનાં બચ્ચાં ઉડાવી લીધાં અને રોમના પાદશાહે હિન્દુસ્તાનના પાદશાહને મેદાનમાંથી શેક્સ્ત દીધી (યાને ખામદાદનો વખત થયો) ત્યારે એક તરફથી નામદાર બરળેના લશ્કરમાંથી અને બીજી તરફ કતરાંન જંગીના લશ્કરમાંથી લડાઇના નગારાંના અવાજો નીકળવા લાગ્યા.

હવે પેલી તરફ જ્યારે પાદશાહ અફ્રાસીઆબ ખામદાદને વખત ખોઆબમાંથી ઉઠ્યો ત્યારે પોતાના બેટા શેહાને ફરમાવ્યું કે અએ ખાપના ખ્યારા જીવ ! તું આપણા તુરાની લશ્કરમાંથી દશ હજાર સવારોની સાથે જઇને મેહરશીમીન ઓખરને શેતાબ મારી નઝદીક લઇ આવે, કાંઈજો તે બેટી આજર બહમનના કીલ્લામાં રહીને રાત દિવસ શેર-શીકાર કરીને બેપરવાહીથી શરાબ પીએ છે તેથી આપણને શરમદગી પહોંચે છે. જ્યારે ખાપનો હોકમ સાંભળ્યો ત્યારે તેજ વખતે પોતાના લશ્કરમાંથી દશ હજાર સવાર પોતાની સાથે લઇને શેતાબ આજરબહમનના કીલ્લા તરફ ચાલ્યો.

હવે આ તરફ જ્યારે બજે લશ્કરોએ મેદાનમાં શરૂ ખેંચી એવામાં શેરની હીમતનો બરળે પોતાનો ઘોડો દપટાવતો મેદાનમાં આવી બહારનાં વાદલાંની મીશાલ પોકારવા લાગ્યો અને બોલવા લાગ્યો કે નાપેકાર કતરાંન જંગી કહાં છે, કે તે મહારાં મેદાનમાં આવીને મારા ભારી ગોરબની લડાઇ જોય. જ્યારે કતરાંને બરળેની જખાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તે ગુસ્સામાં આવ્યો અને ચાલું કે મેદાનમાં જઇને બરળેના ઘોડાની જોલાનનો તમાશો જોય. એવા અદેશમાં હતો તેવામાં જંગલની તરફથી એકાએક ભારી ગીરદ ઉઠી તેને કરીને આસમાન શીહા થયું. પછી તે ગીરદમાંથી દેવતું એક લશ્કર નજરે આવ્યું. તેની હરોલમાં

પોલાદવંદ કે જેની લડાઇથી અહરેમન આજેજ થતો તે નાપાક દેવ જાત કે જે આફ્રીકાની નસલનો હતો તે એક ઘોડા ઉપર બેઠેલો અને તેજ પવનની મીશાલ ઘોડાને શેતાયથી આગલ ચલાવતો હતો. જ્યારે કતરાંન જંગીએ તે દેવનું લશ્કર જોયું ત્યારે તે એક તાજાં પુલની માફક ખીલ્યો અને ખુશાલ થયો અને સેતાય પોલાદવંદની નજદીક જઈને કહ્યું કે અએ દેવલોકના પાદશાહ તું નથી જાણ્યો કે મારી સામે અફ્રાસીઆબે શી રવેશની ચાલ ચલાવી છે, કે તેણે મારાં મીઠાં શરબતમાં જેર નાંખી મને મેહરશીમીનઓગરની ઉમેદથી નાઉમેદ કીધો છે. જ્યારે પોલાદવંદ દેવે કતરાંનની જુગ્યાનથી એવો સખુન સાંભળ્યો ત્યારે એક હાથ મારીને તેને કહેવા લાગ્યો કે અએ કતરાંન હાસી, મેં એ બદખુન્યાદના બરજોને લણી એક મહેનતથી પકડી તેને બારી બંધ સાથે બાંધીને ઉંધા બખતના અફ્રાસીઆબની પાસે મોકલ્યો હતો કે તેજ વખતે તે તેને જીવથી મારી નાંખે. તેના મુવાથી જાલનો રૂતમ ગમના આતશમાં પડે એવો અંદેશો કરીને બરજોને બારી બંધ સાથે મોકલ્યો હતો; તો જો કે તેને કતલ કરવાને બદલે ઉલટો તે બરજોને બંધથી ખલાસ કરીને આપણી સામે લડાઇ કરવા મોકલ્યો છે. વારતે હવે હું અફ્રાસીઆબ અને પીરાંન વચ્ચે વિગેરેને સર્વે તરફીઓને હુરાન જમીનમાં જીવતા નહીં રાખું, અને બે-ખુન્યાદ બરજોને જીવથી મારીને તેને ખાકનું બીજાનું સોપું. એવી ગોઠવેગોમાં પોલાદવંદ અને કતરાંન એ બંને જણા હતા. તેવામાં એક મક્કર બરેલો હાસી આવીને કતરાંન જંગીને કહેવા લાગ્યો કે પાદશાહ અફ્રાસીઆબે પોતાના બેટા શેદાને કેટલાએક સવારો સાથે રવાના કીધો છે કે તે આબરબહમનનાં કીલ્લા તરફ જાય અને તે જગ્યાએથી મેહરશીમીનઓગરને ખેલાવી લાવે. વારતે અએ પાદશાહ તુંને ગદલતમાં બેસી રહેવું નહિ લે, કારણ કે આ વખત તદખીર કરવાનો છે કે જેથી કરીને મેહરશીમીનઓગર સહલાઇથી આપણા હાથમાં આવે. જ્યારે કતરાંને એવી ખબર સાંભળી ત્યારે તે પોતા ઉપર પેચ ખાંધને પોલાદવંદને કહ્યું કે, “અએ નામદાર ખુન્યાદના દેવ ! જો તું આ જગ્યાએ લશ્કરને સંભાલી રાખે તો હું આ જગ્યાએથી જઈને મેહરશીમીનઓગરને મારા હાથમાં લેઉં. જ્યારે તે કતરાંન જંગીની જુગ્યાનથી આવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તે કહેવા લાગ્યો કે અએ નામદાર કતરાંન તારા જવાથી હું ખુશાલ છું, કાંય જે જે મુરાદથી તું આ જગ્યાએ આવ્યો છે તે તારી મુરાદ શેતાય બર આવે. તું તે જગ્યાએથી પોતાની મુરાદ મુજબ કામ કરીને શેતાય પાછો આવે તેટલાં હું આ મેદાનમાં બરજોના રોશન રૂને શીઠા કરી નાંખું. જ્યારે કતરાંને પોલાદવંદની જુગ્યાનથી આવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેને તે ઉપર આફ્રીન કીધી. પછી તે હાસી પોતાના લશ્કરમાંથી કેટલાએક જબરદસ્ત સવારોને લઈને પોતે આબરબહમનના કીલ્લાની તરફ રાહ પાગી.

હવે આ તરફ જ્યારે નામદાર બરજોએ પોલાદવંદને જોયો ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને કહેવા લાગ્યો કે અએ નાપાક રીમન દેવ તું આ જગ્યાએ ક્યાંથી આવી પહોંચ્યો છે. હવે ધણું બહેતર થયું કે તું આ જગ્યાએ આવી પહોંચ્યો. જ્યારે પોલાદવંદે બરજોની જુગ્યાનથી આવા સખુનો સાંભળ્યા, ત્યારે બખરની મીશાલ પોકારતો બરજો ઉપર હુમલો કીધો. તેને જોઈને નામદાર બરજોએ કહ્યું કે અએ બદખત અને મુરા તોખમના દેવ ! જે કાંઈ મરદ હોય તેની રસમ એવી નથી કે તારી મીશાલ ફરેબથી દગો કરે. એ સખુન સાંભલી પોલાદવંદ દેવે મેદાનમાં ઘોડાને જોલાન દઈને બારી ગોરજ ઉઠાવ્યો. તેને જોઈને બરજોએ શેતાય શર

ઉપર ઢાલ પકડી પછી તેની ઉપર એક એવો જોરથી ગોરજ માર્યો કે જેથી બરબોનાં તનમાં લરબો પેદા થયાં અને બરબોના ઘોડાને જરબનો આશય પહોંચ્યો તેથી ઘોડા સાથે જમીન ઉપર પડ્યો. જ્યારે બરબો જમીન ઉપર પડ્યો તેજ વખતે શેરની મીશાલ કુદીને પાછો ઉભો થયો અને શેતાય તલવાર ખેંચીને પોલાદવંદ ઉપર દોડ્યો. જ્યારે પોલાદવંદ એ રવેશે બરબોને ચુસ્સા ભરેલો જોયો ત્યારે શેતાય ઘોડાની પીઠ ઉપરથી નીચે કુદી પડ્યો. પછી બંને નામદારો એક બીજા ઉપર ચુસ્સાથી લડાઈ કરી લાગ્યા.

વળી એનો શાએર કહે છે જે તું એ બંને પહેલવાનોની લડાઈને એ જગ્યાએ પડતી રાખીને શાહજાદા શેદાની હકીકતના સખુનો સંભલાવ :—જ્યારે અક્રાસીઆય પાદશાહનો ભેટો શેદો આજરબહમનના કીલ્લા ઉપર જઈ પહોંચ્યો તેજ વખતે એક સફેદ હાથીની પીઠ ઉપર અંબાડી બંધાવીને તે અંબાડીમાં આક્રતાયના ચેહેરેની મેહેરશીમીનઓગરને એસાડી અને દશ હજાર સવાર તેના હાથીની આસપાસ ફરતા રાખીને હથ્થા સાથે તુરકસતાનની તરફ રાહમાં ચાલ્યાં, તેવામાં દુરથી એક શીહા ગીરદ તેને નજરે આવી તે તરફ નેગાહ કરી અને જોયું કે બેશુમાર હથ્થસીઓ હાથમાં તલવાર અને ગોરજો પકડીને તુરકી લશ્કર તરફ જોશથી ચાલ્યા આવે છે. જ્યારે કતરાંન જંગીએ દુરથી શેદાને જોયો ત્યારે એક હથ્થસીને બોલાવીને કહ્યું કે શેતાય શેદાની નજદીક જઈને તેને મારાં નામથી કહે જે મેહેરશીમીન-ઓગરને મારે હવાલે કરે અને પછી પોતાની આયર સાથે તુરાન તરફ ચાલ્યો જાય. કતરાંનની જુબાનથી આવા સખુનો સાંભલીને શેતાય તે હથ્થસીએ જઈને શાહજાદા શેદાને તમામ પોતાના સાહેબના સખુનો કહી સંભળાવ્યા. તે હકીકત સાંભળતાં વાર શેદો ચુસ્સામાં આવીને તે હથ્થસીને પોતાની હજુર ચરદન મરાવ્યો. જ્યારે કતરાંન જંગીએ એવો હાલ જોયો તેથી લશ્કરને ફરમાવ્યું કે લડાઈની શરૂ ખેંચે. તેજ વખતે લશ્કરે શરૂ ખેંચી. પછી પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જોહાકાવીને શેદાને કહ્યું કે મારી લડાઈના મેદાનમાં આવે.—એ સખુન સાંભલીને શેદાએ શેતાય ઘોડો દોડાવતો આવીને તે હથ્થસીનો રસ્તો બંધ કાઢ્યો. પછી તેને કહ્યું કે એ બદલુન્યાદના દેવ, હમણા નરે શેરની મીશાલની લડાઈ તું એ મેદાનમાં તારી નજરે જોશે. માટે એ શીહા મોઢાંના બદગોહર તું એ જગ્યાએ થું ખાહેશ રાખે છે. તે સાંભલીને કતરાંન જંગીએ જવાબ આપ્યો કે, અએ શાહજાદા, હું તારેથી એ ખાહેશ રાખું છું કે તું મેહેરશીમીનઓગરને મારે હવાલે કરે શા વાસ્તે કે હું તે માહતાયના ચહેરેની પુતલી ઉપર આશક થયો છું, કાંઈજે એ ઓરત મારે લાયકની છે. જ્યારે શેદાએ કતરાંનના મોઢેથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તે તુન્દીમાં આવી બોલવા લાગ્યો કે અએ નાપાક જાદા હથ્થસી અવલમાં તારી જુબાનને ઉખેડી નાખું કે તું એવા સખુનો બોલે નહીં. એટલું કહીને ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો ત્યારે કતરાંન જંગીએ શેદા ઉપર ચુસ્સાથી નેગાહ કરીને ઓલમાસના લોઢાંની તલવાર ખેંચી કે તે શાહજાદાના સરને ખાકમાં નાંખે. જ્યારે શેદાએ તેના હાથમાં તલવાર દીડી ત્યારે પોતાના સર ઉપર ઢાલ પકડી. તેવામાં તે હથ્થસીએ તલવાર એવી જોરથી મારી કે તેથી કરીને શેદાની ઢાલ અને તેના સર ઉપરની ટોપ કાપીને તે શાહજાદાનાં સરમાં લાગી તેથી શેદાએ એક હાથ મારીને શેતાય લગામ ફેરવી મેદાનમાંથી પાછો ફર્યો. જ્યારે કતરાંન શેદાને નહારતો જોયો ત્યારે શેતાય ઘોડો દપટાવતો તુરાંની લશ્કર ઉપર જઈ પડ્યો અને હર તરફથી શેરની મીશાલ દોડતો અને તુરકી

સવારોને ખાકમાં નાખતો હતો તેથી તુરકી લશ્કર પરાગનદે યદ્ય ગયું. પછી કતરાંન જંગીએ મેહેરશીમીનઓઝરના સવારીના હાથીને પોતાના કબજામાં લીધો, અને એક કરીતુશ નામનો ધણોજ નેરાવર હાસી જે જખરદસ્ત પહેલવાન હતો તેને હવાલે કીધો. અને તેને કહ્યું કે મેહેરશીમીનઓઝરને શેતાય આપણા લશ્કરમાં લઇ જાય અને હું આ જગ્યા તુરકી લોકોની રાહ બંધ કરું છું. અને તું આપણા લશ્કરમાં જઇ પહોંચે એટલામાં હું એ જગ્યાથી આવું. આ હોકમ સાંભલી કરીતુશ હાસી પોતાના કેટલાક હાસી સવારો સાથે મેહેરશીમીન-ઓઝરનો હાથી પોતાની સાથે લઇને હોશીઆરીથી પોતાના લશ્કરની તરફ ચાલ્યો.

હવે પેલી તરફ શેર મદ્દે અરજે એક મસ્ત હાથી મીશાલ હરતરફ ફરતો હતો એવામાં કતરાંન જંગી ઘોડો નખાવતો પોતાના લશ્કરની નજદીક આવી પહોંચ્યો. તેને જોઇ લશ્કરના તમામ દેબેરો તેની નજદીક જઇ કહેવા લાગ્યા કે જાણી રસ્તમના તોખમથી હમો ઉપર ઘણી સખ્તી ચુજરી છે. જ્યારે તે નાપાક હાસીએ એવી હકીકત પોતાના લશ્કરના મોટેથી સાંભલી ત્યારે માજીનદરાનના દેવની મીશાલ ઘોડો દપટાવતો અરજેની નજદીક આવી કહેવા લાગ્યો કે સાંમ તોખમના સગજ, હમણા તારાં તનથી સર જુદું કરી નાખું. તું પોતાના દિલમાં જાણે છે કે કતરાંન જંગી સાથે યરાયરી કરે. પણ હમણા તારાં તનથી સર જુદું થશે. શીહા મોટેના હાસીથી એવા સખુન સાંભળીને અરજેએ તેને કહ્યું કે ઉંધી ચાલના તું એવા ગર્રીના સખુનો ભોલે છે પણ હમણા તારાં સરને ખારી ઝીલ્લતથી કાપીને પાદશાહ અદ્રાસીઆબની દરગાહમાં નજર તરીકે મોકલું. એટલું કહ્યા પછી મારી ગોરજ ઉઠાવીને લોહારના હથેલાડની મીશાલ તે હાસીના સર ઉપર કુચ્યો ત્યારે અરજેના ઝખ્મનો જરખ જોઇ કતરાંન જંગી દસ્તે. પછી મસ્ત શેરની મીશાલ ચુંગાલ મારી ઝેરી પાણીની શમશેર ખેંચી અને તે નામદારના ઘોડા ઉપર મારી, તેથી અરજેનો ઘોડો અરજે સાથે જમીન ઉપર લપટાઇ ગયો. તો પણ ગરદન ફરાજ અરજે સેતાય ચીતાની મીશાલ કુદીને જમીન ઉપર ઉમોઅને ચાહ્યું કે કતરાંનના ઘોડાને ખાકમાં નાંખે, પણ કતરાંન જંગી સેતાય પોતાના ઘોડા ઉપરથી પીઆદા થઇને ઝેરી પાણીનું ખંજર ખેંચ્યું, અને તેજથી દોડીને અરજેના ખભાં ઉપર માયું તેજ વખતે અરજેએ પોતાનું સર ચોરાવી લીધું. તેથી તે ખંજર અરજેની બાજુમાં લાગ્યું ત્યારે તે નામદારે ગુસ્સામાં આવી પોતાનું કાણુલી ખંજર ખેંચીને મસ્ત શેરની મીશાલ કુદ્યો અને તે નાપાક હાસીની એક આંખમાં માયું, તેના જખમથી તે હાસીએ પોકાર માયો. પછી બન્ને દેબેરો દરીઆના મગરમચ્છની મીશાલ એક બીજા ઉપર ગુસ્સાથી હુમલો કરવા લાગ્યા.

હવે આ તરફથી જ્યારે પોલાદવંદ દેવ પોતાનાં લશ્કરમાંથી અરજેનાં મેદાનમાં જવાનો ઇરાદો રાખતો હતો તેવામાં કતરાંન જંગીનો પહેલવાન કરીતુસ મેહેરશીમીનઓઝરનો હાથી લઇ પોતાનાં લશ્કરની તરફ જતો હતો. તેને પોલાદવંદ રાહમાં મલ્યો. તેજ વખત પોલાદવંદને આવતો જોઇ કરીતુસ પહેલવાને શેતાય તલવાર ખેંચી. જ્યારે પોલાદવંદે તેને એ રવેશે ટીકો ત્યારે આસ્તે રહીને તેને કહેવા લાગ્યો કે અએ લાજપના પહેલવાન, એ હાથી મારે હવાલે કરીને તું સેતાય અરજેની લાજપમાં જ. જ્યારે કરીતુસે એ સખુન સાંભલ્યો ત્યારે તેજ વખત આતશના શોળાની મીશાલ ગરમીમાં આવીને પોલાદવંદ દેવને કહ્યું કે, અએ બેહુન્દા મગજના અહરેમન, તું પોતાનો

રસ્તો પકડ, નહિ તો હમણાં તારાં સરને તારાં લોહીમાં ગરકાવ કરું. એ સખુન સાંભળીને પોલાદવંદ ગુરસામાં આવી એક જખમ તેજ તલવારનો તેની ગરદન ઉપર માર્યો કે તે જખમે કરીને કરીતુસતું સર એક દડીની મીશાલ ઉડી ગયું, અને પછી તેની સાથે જેટલા સવારો હતા તે બધા ઉપર હુમલો કીધો, તેનો હુમલો જોષ હજીસીના સવારો નહાસવા લાગ્યા. પછી પોલાદવંદે ફરમાવ્યું કે મેહેશુખતી અંબાડી મારી સાથે લખ આવે. એ રવેશે કહ્યા પછી તે લશ્કરને લખને મેહેશુખ સાથે સેતાખ કુચ કરી આગલ ચાલ્યો અને માહાચીનના રસ્તાની તરફ પોતાનું મોઢ વ્યું.

હવે તે તરફ બરજીનાં લશ્કરના તલાએઆ જંગલમાં ફરતા હતા તે તલાએઆ લોકો એકાએક દોડતા દોડતા આવીને બરજીને ખબર કહી, કે અએ શપેહશાહાર બરજી, મેહેર-શીમીનઓબરની અંબાડી કરીતુસ પહેલવાન લખને આવતો હતો તેને પોલાદવંદ દેવે જીવથી મારી નાંખીને ચીનની તરફ લખ ચાલ્યો. જ્યારે બરજીએ એવી હકીકત સાંભળી ત્યારે તેની આંખમાં જેહાન શીદા થઇ અને હેરાન રહીને કતરાંન જંગીને કહ્યું, કે અએ દેવવંદ પહેલવાન, હું જોઉં કે નાપાક પોલાદવંદ માહતાખને મોહીણીવાલી મેહેરશીમીનઓબરને શી રવેશે લખ જીવ છે. એટલું કહી શેતાખ બરજી લશ્કર સાથે પોલાદવંદની પછવાડે આદરગોશરખની મીસાલ દોડ્યો અને બામદાદના પવનગી મીસાલ રાહમાં ચાલવા લાગ્યો.

હવે એનો શાએર કહે છે કે તું એક અખયખ દારતાન સાંભળ કે એ રવેશ પોલાદવંદ દેવ મેહેરશીમીનઓબરને લખ માંજીનદરાંનના દેવની મીસાલ સેતાખીથી જતો હતો તેવામાં રાહને દરમ્યાન એક નદીના કીનારા ઉપર જઇ પહોંચ્યો. ત્યાં મેહેરશીમીનઓબરની અંબાડી, હાથીની પીઠપરથી નીચે ઉતારીને તે જગ્યાએ દેહરા માર્યા. પછી પોલાદવંદ દેવે મેહેરશીમીનઓબરને કહ્યું કે અએ શાહબદી, ધણીએક મુદત થઇ હું તારી ઉપર આશક છું તેથી મારો જીન અને તન તારી ઉપર શીદા હોજો. વારતે અએ મેહેશુખ, અગરજો તું મારી સાથે એક-દીલ થઇને મારા ઇશ્કની આગ યુજવે તો તમામ ચીનની બાનુએ ઉપર તુંને સરદાર કરું. જ્યારે મેહેરશીમીનઓબરે એવા સખુનો શકલાખના પાદશાહ પોલાદવંદની જબાનથી સાંભળ્યા, ત્યારે અદેસાથી બહાનું કરીને કહ્યું કે અએ દુન્યાનાં દરમ્યાનમાં ખુબસુરતી બરેલા મરદ, હું તારી પાસે ત્રણ દહાડાની રજ માંગું છું, ત્યાર પછી હું તારી ખેદમતથી દુર નથી. જ્યારે મેહેરશીમીનઓબરની જબાનથી એવા સખુન સાંભળ્યા ત્યારે તેણે ઘણોજ ખુશી થઇને કહ્યું કે અએ નાબુક બદનની, તારા પાક જીવ સાથે અક્કલ હમેશાં યાર હોજો. તું મારી પાસે ત્રણ દહાડાની રજ માંગે છે તેને બદલે હું તુંને બે મહીનાની મેહતલ આપું છું. એવી ગોઝતેગો કરીને તે જગ્યાથી ઉઠી પોતાની જગ્યા પર જઇ આરામ કીધો. જ્યારે બામદાદનો વખત થયો ત્યારે લશ્કરને ફરમાવ્યું અને કુચ કરી આગળ ચાલ્યો. એવામાં જંગલના દરમ્યાનમાં એક ગીરદ ઉઠી. તેથી પોલાદવંદ દેવના લશ્કરના સવારો ડર બરેલા થયા. એમ કરતાં તે ગીરદમાંથી એક લશ્કર બહાર નીકળી આવ્યું. તે લશ્કરની હરોલ સપેહસાહાર બરજી શેરની મીશાલ ઘોડા ઉપર સવાર થયેલો નજરે આવ્યો.

**હાથ કીધી દેલાવર બરજોએ પોલાદવંદ દેવ સાથે અને જખમી થયો
પોલાદવંદ દેવ બરજોના હાથથી—પછી મેહેરશીમીનઓબરને
બરજો પોતાના હાથમાં લાવ્યો તે હકીકત.**

જેવો નામદાર બરજો પોલાદવંદ દેવના લશ્કરની નહીંક આવી પહોંચ્યો તેવોજ ઘોડો નખાવતો આવીને પોલાદવંદને કહેવા લાગ્યો કે, એ નાપાક દેવ, તું આહે છે કે મેહેર-શીમીનઓબરને લઈ જાય, પણ મારા ભારી ગોરજના જખમથી તારી પીઠ તોડી નાંખું અને મારી કમંદના પેચે કરી તારા સરને બંધમાં લાવું. જ્યારે પોલાદવંદ દેવે બરજોની જખાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે હસીને કહ્યું કે, એ બદ ધુન્યાદના જખુલી, મેં તને બે મસ્તબે જીવથી માર્યો નથી પણ હવે તારાં સરને તનથી દુર કર્યા વગર રહેવાનો નથી, કારણ કે જોહાનના દરમ્યાનમાં મેહેરશીમીનઓબર મારી ઓરત છે. જ્યારે બરજોએ એવા સખુનો પોલાદવંદથી સાંભળ્યા ત્યારે તે દેવની અક્કલ પર હસ્યો અને કહ્યું કે એ બંધા બખતના દેવ, તું હવે એવો ભુરો ખ્યાલ મગજમાંથી કાઢી નાખ અને હમણા લડાઈની બાજુ ખેલ. એટલું કહી ઘોડાને જોલાન કરવા લાગ્યો. પછી ફેતરાક ઉપરથી કમંદ ખોલીને નાપાક પોલાદ-વંદની ગરદન ઉપર નાંખી તેથી તે નાપાક દેવનું સર બંધમાં આવ્યું. તેજ વખતે પોલાદ-વંદ દેવે પણ પોતાની કમંદ બરજો ઉપર નાંખી, તેથી બરજોનું સર બંધમાં આવ્યું. પછી બન્ને ઘોડાઓની લગામ ફેરવીને એકબીજાને ખેંચવા લાગ્યા, અને તેઓના જોર કરવાથી તે બન્ને દેલાવરોની કમંદો તુટી ગઈ તોપણ બેમાંથી કોઈ પણ સવાર ખાકમાં પડ્યો નહિ. પછી બરજોએ પોકાર મારી મ્યાનમાંથી તલવાર ખેંચીને પોલાદવંદને કહ્યું કે એ નાપાક સીદા જીવના દેવ, હવે તારી જીંદગાનીની આખેરી આવી છે. જ્યારે પોલાદવંદ દેવે એ રવેશે તલવાર ખેંચેલા બરજોને જોયો ત્યારે તુરતજ પોતાના સર પર ઢાંક પકડી. તેવામાં તે નામદાર એક જખમ એવો તો માર્યો કે તેની ઢાલના બે ટુકડા કરીને તેના સર ઉપરની લોઢાની ટોપી કાપી નાંખી, તેથી કરીને પોલાદવંદના સરમાં તલવારનો જખમ કારગાહ થયો. તેથી તે દેવ મસ્ત હાથીની મીસાલ પછાડ ખાંધને જમીન ઉપર પડ્યો. જ્યારે નામદાર બરજોએ એ રવેશે પોતાના દુશ્મનને ખાકમાં નાંખ્યો ત્યારે સેતાબ મેહેરશીમીનઓબરની સવારીના હાથીની નહીંક ગયો અને તેણીના હાથીની આસપાસના દેવામાંથી ત્રણસો દેવોને જીવથી માર્યા. જ્યારે દેવોના લશ્કરે બરજોથી એવી રસ્તાખેજ જોઈ ત્યારે સર્વે દેવો પરાગન્દે થઈ જઈ જંગલની તરફ નાસી ગયા. તેથી નામદાર બરજો પોતાની માથુક મેહેરશીમીનઓબરને પોતાના હાથમાં લાવ્યો. પછી પોતે તમામ તુરકી લશ્કર સાથે એ જગ્યાએ મકાન કરીને દેહરા માર્યા અને એક સવારને તમામ હકીકત કહીને પાદશાહ અક્રાસીઆબને ખબર કહેવા તુરકસ્તાનની તરફ મોકલ્યો. પછી પછવાડે કેટલાએક તુરકી સવારો સાથે મેહેરશીમીનઓબરને તુરકસ્તાન તરફ રવાના કીધી.

હવે પેલી તરફ જ્યારે પોલાદવંદ દેવ પાછો હોશમાં આવ્યો ત્યારે સેતાબ મેદાનમાંથી ઉઠીને પોતાના લશ્કરમાં પવનની મીસાલ દોડતો ગયો, અને પોતાના દેવોને જોખાવીને કહેવા લાગ્યો કે, અબ સરકશ દેવ લોકો હું એ નવજવાન મદનો ત્યારે કેવી તકથીરથી કરું? કારણ કે એના જેવો જખરદસ્ત પહેલવાન મેં મારી નજરે કદી પણ જોયો નથી અને જાદુગર

લોકો તથા શેકારી શેર મરદો કોઇ તેની બરાબરી કરી શકતા નથી. આજ સુધી એના જેવા જીવરહસ્ત પહેલવાન મારી મોકાળલે આવ્યો નથી. વારતે તમે સર્વે કોઇ એ નવજવાનના બાબમાં મને મસલત શું આપો છો કે તે મુજબ હું તદખીર કરું. આ મુજબ પોલાદવંદ પોતાના દેવે સાથે મીજલસમાં બેસીને ગોફતેગો કરતો હતો.

હવે પેલી તરફ જ્યારે નામદાર બરજો કતરાંન જંગીને મેદાનમાં પડતો મુકીને પોલાદવંદની પછવાડે દોડ્યો ત્યારે તેને જોઇને કતરાંને પોતાના લશ્કરને હોકમ કીધો કે સેતાબ બરજોને દુમબાલો પકડે. પછી કતરાંન પોતાના લશ્કર સાથે જે જગ્યાએ પોલાદવંદ દેવ ગોફતેગોમાં બેઠેલો હતો ત્યાં આવી પહોંચ્યો, અને પોલાદવંદની દરગાહમાં દાખલ થઇને બોલવા લાગ્યો કે અય દેવોના પાદશાહ, તું આ રવેશે ગમ શા માટે કરે છે? જ્યારે પોલાદવંદે કતરાંનની ઝબાનથી એવા સખુને સાંભળ્યા ત્યારે કહેવા લાગ્યો કે એ હબસીના પાદશાહ, તું નથી જાણતો કે કાલે સોરાબના બેટા બરજોએ મારાં સર ઉપર તલવારનો જખમ માર્યો છે. એ સખુન સાંભલી કતરાંન જંગીએ દીલાસાથી કહ્યું કે તું કશી પણ વાતે ગમગીન નહિ થા. આવતી કાલે જો તું બરજોની લડાઇમાં જાય તો હું તારી પછવાડે ઉભો થાઉં છું. આ રવેશે કતરાંન જંગી અને પોલાદવંદ બન્ને ગોફતેગો કરીને ઉઠ્યા, અને પેલી તરફ નામદાર બરજો પોતાના લશ્કરના સપેહેસાલારો સાથે મીજલસમાં બેસીને મેહરશીમીનઓબરની યાદમાં શરાબની જામે ઉઠાવતો હતો.

હવે જ્યારે જોહાંનનો રોશન કરનાર આક્રમક બહાર નીકળ્યો ત્યારે બન્ને તરફના લશ્કરમાંથી લડાઇના નગારાના અવાજો ઉઠવા લાગ્યા, અને તમામ સવારો કીનાની કંમર બાંધીને જોશમાં આવ્યા. પછી સર્વે કોઇ લડાઇના મેદાનમાં આવીને સફ ખેંચી હોશીયારીથી ઉભા.

લડાઈ કીધી પોલાદવંદ દેવે દેલાવર બરજો સાથે તે હકીકત.

જ્યારે બંને તરફથી લડાઇની સફ તૈયાર થઇ ત્યારે નામદાર બરજોએ પોતાના પહેલવાનોને ફરમાવ્યું કે સવારીનો ધોડો લાવે. તેજ વખત ખીદમતગાર લોકોએ ધોડા ઉપર જીન માંડીને પાખર નાંખી. પછી નામદાર બરજો શેરની મીસાલ કુદીને ધોડા ઉપર સવાર થયો, અને હાથમાં ગોરજ પકડીને શેરની મીસાલ પોકાર મારતો મેદાનમાં આવ્યો, અને આવાજ-મારી કહ્યું કે પોલાદવંદ દેવ કહાં છે કેમ તે મારી લડાઇમાં આવતો નથી. જ્યારે આ રવેશે પોલાદવંદે બરજોને મેદાનમાં પોકારતો જોયો ત્યારે તે પોતાના તનથી લરજવા લાગ્યો કે હવે બખત બરગસ્તે થયું. પછી પુછ્યું કે હબસીના પાદશાહ કતરાંનજંગી કયાં છે તેને ખબર કરે કે હું બરજોની લડાઇમાં જાવું છું, વારતે મારી મદદે સેતાબ આવી પહોંચે. એટલું કહીને પહાડની મીસાલનો ધોડો મેદાનમાં ચલાવ્યો, અને માજીનદરાંના દેવની મીસાલ પોકાર મારીને બરજોને કહ્યું કે એ ઉધા બખતના જાણી, હવે તારા તનને ખાકમાં નાંખું છું. એટલામાં કતરાંનજંગી મેદાનમાં આવી પહોંચ્યો અને અવાજ કરીને પોલાદવંદને કહ્યું કે, એ પાદશાહ

તને સળવાર નથી કે તું પાદશાહ થઇને આ નાપાક બદનસહના જીજીસી સાથે ગોઠતેગો કરે. વાસ્તે શેતાય તેના તનને સીદા ખાકતું કફન પહેરાવવું જોઇએ, અને જેમ એક મુર્ગનું સર તેના તનથી ઉખાડી નાખ્યે છીએ તે મીસાલ બરજોના સરને ઉખેડી નાખવું જોઇએ, કારણ કે આટલા વાસ્તે હું તારી પછવાડે આવી ઉભો છું. આ મેદાનમાં તારી લગાઇને તમારો હું મારી નજરે જોવું. જ્યારે પોલાદવંદે કતરાંન જંગીના ઝંખાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેને કહ્યું કે એ શરકરાજ પહેલવાન, તું આ જગ્યાએ આરામ પકડીને ઉભો રહે અને હમણાં હું બરજોની આખેર લાવું છું. એટલું કહીને એક નેજે બરજોની કમરબંદ ઉપર માર્યો તેજ વખત નામદાર બરજો જોશમાં આવીને એક નેજાનો જખમ તે નાપાક દેવના સીના ઉપર માર્યો. તે નેજાના જખમથી પોલાદવંદ નેતરનાં ઝાડની મીશાલ ધ્રુજવા લાગ્યો. આ મીશાલે એકસો સાંઠ જખમ એકબીજાના સીના ઉપર માર્યા તો તે બનેમાંથી એક પથ્થુ પહેલવાનના જીવને તુકશાન પહોંચ્યું નહિ, અને જ્યારે તેઓના નેજાઓની નોક ભાંગી ગઇ ત્યારે પોલાદવંદે ભારી યુરજ ઉઠાવી કહ્યું કે એ બેહુદા મગજના જીજીસી, તું હમણાં મરદાને મરદની લગાઇ તારી નજરે જોશે, કારણ કે મેં તને ત્રણ મરતમે જીવથી સલામત જવા દીધો છે. પથ્થુ હવે મારા હાથનો એક જખમ સંભાલ કે તેથી રખેને તું તારા દીલની ખુશીને ફરામોશ કરે. આ સખુનો સાંભલીને બરજોએ કહ્યું કે, એ બેવકુફ, એવું બેહુદાઇથી બોલવું મોકુફ કર અને જે તું મરદાનગી રાખતો હોય તો તે આ મેદાનમાં જાહેર કર. કારણ કે એવું નાલાયક બોલવું લગાઇના મેદાનમાં જોય દેતું નથી. જ્યારે પોલાદવંદે બરજોથી આવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેજ વખતે ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો અને બરજોને કહ્યું કે અગર જે તું લગાયક સવાર છે તો મારા ગોરજનો જરખ સંભાલ; અગર નહિં તો હમણાં તારા સરમાંથી મગજ બહાર નીકળી પડશે. એટલું તેનું કહેવું કે બરજોએ પોતાના સર ઉપર ઢાલ પકડી અને દીલમાં પાક યજ્ઞાનને યાદ કરી કહ્યું કે અએ દાદગર આ નાપાકની લગાઇમાં મારો મદદગાર તું થઇને આ નાપાકના જખમથી મારા જાનને નેગાહ રાખજો કે તેથી મારા બુદ્ધા પાકજાત બાપ રસ્તમ અને જાલેજરના દેલ ખુશી બરેલાં થાય.

ગોરજ માર્યો દેલાવર બરજોએ પોલાદવંદના સર ઉપર અને તે ગોરજના જરખથી તેનું સીંગડું ભાંગી ગયું તે હકીકત.

આ રવેશે પાક દીનનો બરજો હકતાલાની દરગાહમાં આજેજ કરતો હતો તેવામાં પોલાદવંદ દેવે યુરસાથી ભારી ગોરજ બરજોના સર ઉપર માર્યા પછી નામદાર બરજો પોતાનો ઘોડો તે જગ્યાએથી આગલ ચલાવીને પોતાની ઝંખાન પર પાક યજ્ઞાનનું નામ યાદ કીધું, અને ગાંબ્યાની ગોરજ પહાડ મીશાલ ઉઠાવીને પોલાદવંદને કહ્યું કે એ ઉંધા નસીબનાં બેયાનતી દેવ તું હવે દલેર પહેલવાનનો જરખ સંભાલ. એટલું કહી કીનાંચી કરી તે નાપાક ડરામણી સુરતના દેવના સર ઉપર એક જરખ એવો માર્યો કે તે નરેદેવના સર ઉપરનું એક સીંગડું ભાંગી નાખ્યું. તેના દરદથી પોલાદવંદ દેવ બેભાન થઇ ગયો; તેવોજ બીજી મરતમે બીજા ગોરજનો જરખ તેના સર ઉપર માર્યો; એવામાં કતરાંન જંગીએ પોલાદવંદ દેવને

અવાજ મારી કહ્યું કે અમે નામદાર પાદશાહ હવે હું દેવનો પકડનાર જંગી તારી મદદે આવી પહોંચ્યો છું. એટલું કહીને કતરાને બરબેને કહ્યું કે એ બદગુમાન હજી, તું ચીન અને માલ ચીનના પાદશાહની અદબ રાખતો નથી અને પોતાની મગફરીથી જેઅદબી ભરેલું કામ કરે છે. પણ હવે તું એમ જાણ કે આજ રાત્રે તારી ઉપર અબલે જોર કાઢું છે, તેથી તું પોતે તારા પગે ચાલીને ઘોરમાં આવ્યો છે. હું તુને મારી તેજ તલવારે ટુકડા ટુકડા કરી નાંખું. અગર તું પેશદાર સાંપની મીસાલનો છે તો શું મુજબ છે. હવે તુને આ મેદાનમાંથી તારો જાન લીધા વગર જવા દેવું નહીં. એટલું કહી તલવાર મ્યાનમાંથી ખેંચી.

હઠાઇ કીધી નામદાર બરબેએ હબસીના પાદશાહ કતરાંન સાથે તે વિગેરે બીજા હેવાલ.

જ્યારે બરબેએ કતરાંનના હાથમાં ઠેરી પાણીની તલવાર બેઠા લારે તેને કહ્યું કે, એ નાપાક હબસી, તું એટલી લાજ શા માટે મારે છે. હમણા તારા હાથ બાંધીને પાદશાહ અક્રાસીઆય પાસે લઇ જવું. મને તારેથી અને તારા ભસ્કરથી કાંઇ પણ ડર નથી. જ્યારે કતરાંન જંગીએ બરબેની ઝપ્પાનથી એવા સપ્પનો સાંભળ્યા લારે પોતાના મોઢાનો રંગ ગુસ્સાથી ગલીની મીસાલનો કરીને કહેવા લાગ્યો કે, અમે રસ્તમના બેટાના બેટા, હવે મારા તલવારનો એક જખમ સંભાલ. તેનું એટલું કહેવું કે બરબેએ સેતાય પોતાના સર ઉપર ઢાલ પકડી. એવામાં કતરાંન જંગીએ પોતાના ઘોડાની રેકાય ઉપર ઉભો થઇને એક જખમ બરબે ઉપર માર્યો કે તે જખમે કરી બરબેની ઢાલ કપાઇને એક મરતમે બરબેના ઘોડાની મરદન ઉપર લાગ્યો, તેથી તે ઘોડો ખાક ઉપર પડ્યો. તેવોજ નામદાર બરબે ચીતાની મીસાલ કુદીને જમીન ઉપર ઉભો રહ્યો અને કતરાંન જંગીને કહ્યું કે, એ નાપાક હબસી, તેં મારા નામીયા ઘોડાને માર્યો તેનો કશો મુજબ નથી. કારણ કે હું સવારી કરતાં પાઉં-પીયાદો નરેશોરની મીસાલ લડાઇ કરું છું. જ્યારે કતરાંન હબસીએ બરબેની જુપ્પાનથી એવું સાંભળ્યું લારે ગુસ્સામાં આવીને ગોરજ ઉઠાવ્યો કે પહેલવાન બરબેના સર ઉપર મારે. એવો મામલો જોઇને સેતાય નામદાર બરબેએ ચીતાની મીસાલ કુદીને કતરાંન જંગીનું ગરેબાન પકડ્યું. તેની એવી દેવેરી જોઇ પહેલવાન લોકો અજબ થવા લાગ્યા. પછી પોતાના જોરે કરી કતરાંન જંગીને ઘોડાની પીઠ ઉપરથી નીચે નાંખ્યો. તેજ વખતે બંને સરકશ પહેલવાનો એક બીજા સાથે લપટાઇ ગયા. બંને તે જોયા પહેલવાનો નહિ હતા પણ એક સાંપનું જોડું લપટાયલું હતું. એમ કરતાં એક બીજાની મરદન ઉપર હાથ નાંખી એક બીજાના તન ઉપર ભારી ગોરજ મીસાલ મુકકીએ મારવા લાગ્યા. તે મુકકીએના ધપકારાએ કરી પાહોડાના દીલ ધ્રુજવા લાગ્યા, અને તેઓના પગના જોરે કરી જમીન આજેઝ અલી. જ્યારે પોલાદવંદે દેવે તેની આવી સખત લડાઇ જોઇ ત્યારે પોતાના તમાશા દેવોની તરફ નેચાહ કરીને કહ્યું કે હું ખુશકી અને ફરીઆમાં ફર્યો છું અને ખુશકીમાં મેં જબરદસ્ત પહેલવાનોને જોયા છે અને દેવોનાં બાંધનાર જેઠાં પહેલવાન રસ્તમ સાથે મેં લડાઇ કીધી છે પણ આ સેદરાખના બેટાની મીસાલની લડાઇ જોઇનામાં કાંઇ કરી શકે નહિ.

પકડાઈ ગયાં. બરબો કતરારાં જંગી અને પોલાદવંદ દેવ એ બંને
પહેલવાનોના હાથ ઉપર અને બરબોને હાથ જમને
કાઢેલના જંગીમાં બંધ કીધો તે હકીકત.

જ્યારે પોલાદવંદ પોતાના લશ્કરને એ મીસાલે સમુદાય કલા ભાર પછી પોતે
કલબગાહમાંથી બહાર આવીને પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જોડકાવ્યો અને પોતાના હાથમાં
સાંઠ પેચની કમનદ પકડીને આસતે આસતે બરબોની પીઠ પછવાડે બેમાલુમ ચાલવા માંડ્યું.
તે વખત નામદાર બરબો ગફલતથી પોતાના હમનબંદ કતરારાં જંગીની સાથે કુસ્તીની
લડાઈમાં મશગુલ થયેલો હતો. તેથી કરીને તે પોલાદવંદના દગાથી નાવાકેદ હતો કે તે
બદસુરત દેવ તેની પછવાડે કર્મીગાહમાં છુપે આવે છે. જ્યારે કતરારાં જંગીએ
એ રવેશે પોલાદવંદને કર્મીગાહ કરતો બરબોની પછવાડે આવતાં જોયા ત્યારે પોતાના
દીલમાં ધ્રુવી યુધ્ધને બરબોને ગફિલ કરવાને વાસ્તે બોલંદ અવાજથી પોકારવા લાગ્યો.
અને દેવ લોકની જાનમાં પોલાદવંદને ધસારત કરી કહેવા લાગ્યો કે હું એ લડાયક શેરને
ફરેબથી લડાઈમાં મશગુલ રાખું છું. એ રવેશે તે નાપાક દેવો દગાબાજમાં હતા એવામાં
બરબોએ કતરારાંની કમરબંદ પકડીને ચાલું કે તેને ખાકમાંથી ઉઠાવે. જ્યારે પોલાદવંદ
જેયું કે સરકારાજ બરબો કતરારાં જંગી ઉપર ગાલેબ આવ્યો છે ત્યારે તે નાપાકે સેતાબ
કમંદનો ફાંસો બરબોની ગરદનમાં નાંખ્યો તેથી સરકારાજ બરબો પહેલવાન ચાલરો પડ્યો અને
પછવાડે જેયું તો પોલાદવંદ દગાથી પીઠની પછવાડે ઉભોલો છે. તેને જોઈને તે જોઈ બખતના
પોલાદવંદની તરફ ગલબો કીધો ત્યારે કતરારાં હબસીએ પછવાડેથી પોતાની કમંદ બરબોની
ગરદન ઉપર નાંખી જ્યારે નામદાર બરબો બંને તરફથી કમંદના બંધમાં આવ્યો ત્યારે બરબો
પોતાના દીલથી નાઉમેદ થયો. એવામાં તે બંને સરકસ દેવોએ બંને તરફથી સખત જોર
કીધું તેથી નામદાર બરબો એક મરત હાથીની મીસાલ જમીન ઉપર પડ્યો. તે વખત તે
બંને દેવોએ સેતાબ બરબોને આસતવાર બાંધી લીધો.

એ ઉપર એનો શાએર એમ કહે છે કે એ દરતા આસમાનની ચાલ એવીજ છે.
એક શખસને આસમાન મોરાદનો ચલાવનાર કરે છે અને કદી વલી એકાએક બીજાઓની
નજદીક તેને હાજતમંદ પચુ કરે છે. વખત ઉપર બુર્જોગીના તખ્ત ઉપર બેસાડે છે અને
વખત ઉપર બોહારીની ખાકમાં નાંખે છે. એ આસમાનને પોતાના ફેલથી કશી શરમ નથી.

જ્યારે તુરકી લશ્કરે એ રવેશે નાપાક દેવોના દગાથી બરબોને કેદ પકડાયેલો જોયો
તેજ વખતે સર્વે કોષ પવનની મીસાલ તે જગ્યાએથી પોતાનો જન સલામત લઈ નેનાહસી
ગયા, અને સેતાબ અફ્રાસીઆબની નજદીક જમને તમામ હકીકત તેને જાહેર કીધી.

હવે પેલી તરફ પોલાદવંદ દેવ અને કતરારાં જંગી અંદેશો કરવા લાગ્યા કે એ
સરકસ શેરની મીસાલના બરબોને શું સળ કરવી જોઈએ. પછી પોલાદવંદે કહ્યું કે અમ
કતરારાં, કોષ નહીં જાણે તે મીસાલ હું બરબોને કાઢેલના જંગી ઉપર લઈ જઈ અને તે
જગ્યાએ એ પહેલવાનને ગારમાં બંધ કરું. ત્યારે કતરારાં જવાબ દીધો કે, એ પાદશાહ, તું

મુખસાર છે, તારી નજરમાં આવે તે મુજબ કર. પણ તું જો કે એ જાણીએ આપણા ઉપર શું મુસીબત મુજરી છે, કે તારા સર ઉપરથી એક સીંગડું કાઢાઈ કરી નાખ્યું છે અને ખંજરના જખમે કરીને મને એક આંખે કાંજો કરી નાંખ્યો છે તેથી હું બદસુરતીનું હાલમાં આવ્યો છું. વારતે અમર જો તારી મરજી હોય તો હું એ શ્રગજી તોખમના બરજોને કતલ કરું. એવી ગોદતેગો કરીને પછી પોલાદવંદ બરજોને કાકેલના જંજીરાની તરફ લઇ ગયો અને તે જંજીરા ઉપર એક ગાર હોતો તેમાં તેને સખત બંધ સાથે કેદ કરીને પોતે પાછો ખુશ્કી ઉપર આવ્યો.

અબર થઇ જાણીસ્તાનમાં તેહમતન રસ્તમને બરજોના કેદ પકડાઇ ગયાની તે હકીકત.

જ્યારે નામદાર બરજોના કેદ પકડાઇ ગયાની અબર કેટલેક દહાડે તાજ-બક્ષ રસ્તમને થઇ કે શેર મરદ બરજો ચીનના મુલકમાં કેદ પડ્યો છે અને પોલાદવંદ દેવે તેને પકડી કેદ કીધો છે તે સાંભળીને તેનું ખુશી ભરેલું દીલ પાછું ગમગીન થયું. પછી યુદ્ધ જાલને પૂછ્યું કે અચે દાનાવ બાપ, હવે કામની તદબીર કરવી જોઇએ કે જેથી નામદાર બરજો બંધથી ખલાસી પામે. એ સખુન સાંભળીને સરફરાજ જાલે રસ્તમને કહ્યું કે એ લડાઇમાં જો આપણા ફરામજી જાય તો એ કામને તે નામદાર સરંજમ પહોંચાડે. કારણ કે હવે આપણામાં દેવલોકો સાથની લડાઇની તાકાત રહી નથી. મગર ગરદનકશ ફરામજી જો કીનાની કંમર બાંધીને તે તરફ જાય તો બરજોને કેદમાંથી છોડવીને કતરાંન અને પોલાદવંદના સરને ખાકમાં નાંખે જેથી કરીને આપણું નામ પાછું યુદ્ધમાં પહોંચે.

સરફરાજ જાલેજરથી એવા સખુન સાંભળીને તેને કહેવા લાગ્યો કે એ યુદ્ધ બાપ, એ કામની તદબીર કરવામાં મારા દીલમાં ભારી અંદેશો પેદા થયો છે. કારણ કે ફરામજીને બરજો સાથે ચીનાકેસો થયો છે તે સખતથી ફરામજીને એ કામ ઉપર મોકલવો નામુનાસેખ છે વારતે એ કામ ઉપર મને જવું જોઇએ. હું મારા જરગીલ ખેદમતગાર સાથે તે તરફ જઈ અને કતરાંન તથા પોલાદવંદને તેઓની સખતે પહોંચાડીને મારા બરજો બેટાને તેઓના બંધથી ખલાસ કરું. એટલું કહીને ફરમાવ્યું તેથી બચરેખ્યાન લાવીને હાજર કીધું. પછી તેહમતન રસ્તમે પોતાનું બચરેખ્યાન પહેડીને તે ઉપર તમામ ભારી હથિયારો બાંધી લીધાં અને હોકમ કીધો કે તગાવર રખશ ઉપર જીત કરે. પછી પોતાના બાપ જાલને કહ્યું કે અગર ધરાનના પાદશાહને કાંઇ કામ આવી પડે તો તમે ફરામજી સાથે સેતાખ કંમર બાંધીને તે નેકબખત પાદશાહની ખેદમતમાં હાજર રહેજો.

ગયો પીલતન રસ્તમ જરગીલ ખેદમતગાર સાથે ખરજોની
ખલાશી વાસ્તે અને જંગલમાં રાહ ભુલી ગયાથી
ગોશખીનગોશની સાથે સુલાકાત થઇ
તે હકીકત.

જ્યારે સરકરાજ જાલને તેહમતન રસ્તમે પાદશાહ કેખશરોની બાબદમાં કેટલાએક સખુનો કહી સંભલાવ્યા ત્યાર પછી પોતાના રખશની પીઠ ઉપર સવાર થઇને જરગીલ ખેદમતગાર સાથે રાહ માપીને કાબુલની નજદીક જઇ પહોંચ્યો. તે ખબર કાબુલના પાદશાહ મેહેરાબને થઇ કે તેહમતન શહેરની તરફ આવી પહોંચ્યો તેજ વખત પોતાના મહેમાન રસ્તમને વાસ્તે ખોરમ બહેસ્તની મીસાલની એક જગો સમારીને તૈયાર કીધી. પછી પોતાના તમામ અમીરોને બોલાવીને કહ્યું કે, આપણે સર્વે તાજબક્ષ રસ્તમને એસ્તકેયાલ જઇએ. એવી ગોઠતેગોમાં તેઓ હતા એટલામાં જેહાં પહેલવાન રસ્તમ મેહરાબશાહની દરગાહમાં આવી પહોંચ્યો અને એક હફતા સુધી તે જગ્યાએ મેહમાન રહ્યા પછી આંઠમે દીવસે જેહાં પહેલવાન રસ્તમે મેહેરાબ પાદશાહની નજદીક ખરજોની તમામ હકીકત બ્યાન કરીને કહી. પછી તે જગ્યાએથી રખસદ લઇને ચીનના મુલકની તરફ આગળ ચાલ્યો.

જ્યારે છ દહાડા અને છ રાત સુધી આગલ ચાલ્યો અને જંગલમાં જેહાં પહેલવાન પોતાનો રખશ ઉભો રાખીને આસપાસ નજર કરી જરગીલને કહ્યું કે, અથે જરગીલ, આપણે આ જંગલમાં રાહ ભુલી ગયા છીએ કારણ કે આ રસ્તો ચીન જવાનો નથી અને હું નથી જાણતો કે આપણે આ કયા રસ્તાપર આવી પહોંચ્યા છીએ. એ રવેશે કહીને રસ્તમે રખશ આગલ ચલાવ્યો. એટલામાં એક ગામકું તેઓની નજરે આવ્યું તે તરફ રખશને ચલાવ્યો અને તેની નજદીક જઇને જોયું તો તે જગ્યાએ એક લશ્કર પડેલું છે. તે લશ્કરના આદમીઓની આંખ ધણી જીની અને લખ બદસુરત હાજસીની મીસાલ મોટા હતા અને તમામ આદમીઓની સીકલ સીહા રંગની નજરે આવતી હતી.

જ્યારે જેહાને સુફેદી પકડી અને બામદાદનો વખત થયો ત્યારે તેહમતન રસ્તમ તે ગામડાની નજદીક ગયો અને જોયું તો તે ગામની તમામ રૈયતને હાથ પગથી બાંધીને તેઓની ઉપર ભારી સખ્તી પાડે છે અને તે ગામના તમામ મરદ તથા ઓરતો તથા બચ્ચાઓ સર્વે તે નાપાક લશ્કરના જોલમથી પોકાર અને જીરો કરે છે. અને કેટલાંએક આદમીઓના શરને તેઓના તનથી ઉખેડી નાંખેલાં અને ખાક ઉપર પડેલાં છે અને કેટલાંએક આદમીઓને તેઓના હાથ પગ બાંધીને ઉધા ટંગેલાં છે. જ્યારે તેહમતન રસ્તમે સર્વેને એ રવેશ જોયારા થઇ ઝીહાંનગાર લશ્કરના હાથમાં કેદ પડેલાં જોયાં ત્યારે તે જોયારા લોકો તેહમતનને ઇસારતથી કહેવા લાગ્યા કે એ સવાર સેતાબ આ જગ્યાએથી ઘોડો ફેરવીને પાછો નાસી જા. કારણ કે જેવો હાલ ટું હમણા તારી નજરે જોય છે તેવોજ હાલ તારો પણ થશે, અને ટું પણ હમારો સોખતી થશે. જ્યારે પીલતને તે નાચાર લોકોને એ રવેશ જોયાં ત્યારે તે લોકોને પુછ્યું કે તમે ઉપર એ રવેશ શા સબબથી આજળ અને સખ્તી છે. પછી તે લોકોમાંથી એક શખ્સે રસ્તમને કહ્યું કે એ નામદાર અબ્બલ એ ગામ બદખ્શલતના બુહાકના તાબામાં

હવું અને તેનું એ જગ્યાએ બધા વરસ સુધી રહેવાનું થયું હતું. તેના અધ્યાસમાં એક ઓરત આક્રાંતના ચહેરેની હતી તેની ખુબસુરતીની ઉસ્તાદી આગળ ચોપા આક્રાંત અને માહતાય સખા લેતા હતા. એવી બે બાંદી ખુબસુરત હતી તે બાંદી સાથે નાપાક જુહાકે એસઅસરત કાઢી. તે ઓરતને પેટે એક ફરજંદ પેદા થયું. તેનું મોઢું ગોલાખનાં પુલની મીઠાલનું હતું. પછી તેના બંને કાનો હાથીની મીસાલના મોટા હતા અને તેના કાન ઉપર બેશુમાર સીંહા તલો નજરે આવતા હતા એટલી એય તે બચ્ચાંમાં હતી, તેથી કરીને તે વાતને સર્વે કાંઈ જુહાક પાદશાહથી છુપાવી રાખતા હતા. જ્યારે તે બાળક ઉમરે મોઢું થયું ત્યારે એક દીવસે તેની માથે પાદશાહ જુહાકને ખખર કહી કે તારે પેટે એક ફરજંદ ધણી ખુબસુરતી સાથનું પેદા થયું છે, પછી તેના કાન હાથીના કાનની મીઠાલ મોટા છે. એ સખુન સાંભળીને જોહાક પાદશાહે તે બેટાને બોલાવીને જોયો ત્યારે તેને એક ધણી ધયરત લાગી તેથી તે બેટાને હિન્દુસ્તાનમાં એક શહેર ચીતાર નામનું હતું તે શહેરની તરફ મોકલી દીધો. તે શહેરના લોકો તે છોકરાને ગોશે બુઝોંગ કરીને કહેતા હતા (યાને મોટા કાનનો કહેતા હતા.) જ્યારે તે બેટા દેલેરી તથા અક્કલ હુસ્તારી, ચાલાકીમાં ધણે પહોંચ્યો ત્યારે તેની દાનાબ અને દુર-અંદેશી હિન્દુસ્તાનના એક રાજાને ધણીજ પસંદ આવી. તેથી તે રાજાએ પોતાની એક બેટીના ગુણે બુઝોંગ શાહાજાદા સાથે નેકાહ કરાવીને તેને કંદર શહેરની સરદારી આપી. એમ કરતાં ગોશે બુઝોંગને પેટે એક ફરજંદ પેદા થયું. તેના કાન જોએના પછી જોવામાં આવતા તેઓ હેરત થતા કારણ કે તે બેટાના કાન પછી હાથીની મીસાલના હતા તેથી તેનું નામ ગોશ બીન ગોશ કરીને રાખ્યું.

હવે ગોશે બુઝોંગે ચાલીસ વરસ સુધી કંદર શહેરની પાદશાહી કાઢી અને તેને દાદ ઇનસાફ સીવાય કાંઈ બીજો પેશો પોતાપર અખત્યાર કાઢ્યો નહિ. ત્યાર પછી કંદર શહેરના પાદશાહ ગોશે બુઝોંગનો આંકો આવ્યો ત્યારે તેનો બેટો ગોશ બીન ગોશ પોતાના આપની જગ્યાએ તખ્તપર બેઠો. એક વખતે ગોશ બીન ગોશ પાદશાહ શીકાર માટે જંગલમાં ગયો તે ફરીથી પાછો આવ્યો નહિ, અને એવો ગુમ થયો કે કેટલીએક મુદતે રોમના મુલકમાં જાહેર થયો. તે મુલકમાં કેટલાંએક વર્ષો રહીને હાલમાં લશ્કર સાથે આવીને પોતાના આપ-દાદાને ખળનો હમારી પાસે માંગે છે, અને હમોને કહે છે કે એ મુલક પાદશાહ જોહાકને તામે હતો તે સખખથી એ ગામમાં તેનો પુષ્કળ ખળનો છે તે લાવીને મારે હવાલે કરો. એ મીસાલનો જીલમ અને બેદાદીથી એ નાપાક હમો ઉપર જફા ગુજારે છે. જ્યારે જોહાં પહેલવાને એવી જીલમની હકીકત સાંભળી ત્યારે તેના દેમાગમાં ગુસ્સો પેદા થયો, અને પોતાના ખેદમતગાર જરગીલને કહ્યું કે તું સેતાય ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરીને એ બીચારા વગર તકસીરના લોકોના હાથ પગ ખોલ. જ્યારે જરગીલે પીલતનનો હોકમ એ રવેશે શાંભલ્યો તેજ વખત જરગીલે ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરીને એક આદમીના હાથ ખોલ્યા તેથી તેજ વખતે તે લશ્કરમાંથી કેટલાએક સવારો ગુસ્સા ભરેલા દેવની મીઠાલે દોડતા આવ્યા. તેઓમાં એક શખ્સ ધણેજ જોરાવર હતો તે પુકાર કરતો તેહમતન રતમ તરફ દોડતો ગયો અને સેતાય મ્હાનમાંથી તલવાર ખેંચીને કેટલાએક નાલાયક સખુનો ખોલવા લાગ્યો. જ્યારે પીલતન રતમે તે સવારથી કેટલાએક નાલાયક સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેજ તલવાર ખેંચીને એકજ જખમથી તે નાપાકની હાલ સાથે તેના બે ટુકડા કરી નાંખ્યા

જ્યારે તે સવારેએ એ રવેસે તલવારનો જરખ જોયો તેથી સર્વે કાષ્ટ પોતાના જીવથી ડર ખાધને તે જગ્યાએથી નહાસી ગયા અને સેતાળ ગોશખીનગોશની નજદીક જઈને તમામ હકીકત ખ્યાન કરીને કહી. જ્યારે ગોશખીનગોશ એવી હકીકત સાંભળી ત્યારે તેનું દીલ તપવા લાગ્યું. પણ દીલમાં જાણ્યું કે એ સવાર તેહમતન રસ્તમ છે કે જેના ડરથી તુરકસ્તાનનો મુલક જેહૂનના દરીયાની મીસાલ ધ્રુજે છે તે સવારની નીશાન માલમ પડે છે.

ગોફતેગો કીધી ગોશખીનગોશ જેહાં પહેલવાન રસ્તમ સાથે લડાઈ ગાહામાં તે હકીકત.

જ્યારે ગોશખીનગોશ પોતાના સવારોની જગ્યાનથી તમામ હકીકત સાંભળીને તેહમતનની નીશાનથી વાકેફ થયો ત્યારે સેતાળ પોતાનું બખ્તર પહેલ્યું અને એક શીહા ધોડા પર સવાર થઈને પોતાના કીના બારેલા હબસીઓ સાથે તેહમતન રસ્તમની તરફ આવ્યો, અને તેની ઉંમર ધણી વરસની ગુજરેલી હતી તેથી તેની પીઠ કમાનની મીસાલ વાંકી થયેલી હતી, અને શીકલમાં શીહા દેવની મીસાલનો અને તેના તમામ લશ્કરમાંથી મીનારાની મીસાલ તેનું કંઠ નજરે આવતું હતું, અને તે બુધ્ધો તમામ જેહાનમાં ફરીને સધલી વાતોથી વાકેફ થયેલો હતો. જ્યારે ગોશખીનગોશ રસ્તમને ગુસ્સાથી કહ્યું કે એ બેઅકલ જાલના બેટા, તું તારા દીલથી એમ સમજે છે કે તારી મીસાલનો પહેલવાન જેહાનમાં કાષ્ટ બીજો નથી પણ તે લડાયક બખ્તરની મીસાલની પહેલવાનોની લડાઈ ક્યાં જોઈ છે અને તુંને એ જગ્યાએ આવવાનું કામ શું છે અને તુંને એ જગ્યાએ કાણ સાથે લડાઈ છે. જ્યારે ગોશખીનગોશ રસ્તમને એ રવેશે કહ્યું તે સાંભળી રસ્તમે તેને જવાબ આપ્યો કે, એ બેહોસ બુધ્ધો મરદ, ખામોશ રહે! તું જીલમગાર જેહાકના તોખમનો અને બદ મહબબનો ગુમરાહ છે. તેથી તે તમામ ઉંમર બેહુદામાં ગુજરી છે અને તું હવે બુધ્ધો થયો છે, તોપણ તારામાં કશીપણ અકલ તથા દાનાઈ જેવામાં આવતી નથી અને તું તારા બેહુદા પણથી પોતાના લશ્કર સાથે મારી મુકાબેલ આવ્યો છે. પણ તું જાણતો નથી કે તુફાની પવનની નજદીક સુકાયેલાં ધાસનો કાંઈ આસરો રહેતો નથી. જ્યારે પીલગોશ રસ્તમની જગ્યાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સાથી બેહોસ થયો. પછી રસ્તમને કહ્યું કે, એ જાલના બેટા, તારામાં મરદી અને જોર છે પણ કશી વાતનો હોસ નથી. તું અને બુધ્ધો જાણીને એવી સખત વાતો કરે છે. હવે હું બુધ્ધો અને તું જવાન આપણ બન્ને એ મેદાનમાં તું ચાહે તેવી લડાઈ કર્યે. હમણાં એ જગ્યાએ તારી જવાની ને મારો બુધ્ધાપો માલમ પડશે. એવા સખુનો તેની જગ્યાનથી સાંભળીને રસ્તમ હસ્યો. તેને હસ્તો જોઈને બુધ્ધો પીલગોશ ગુસ્સામાં આવ્યો અને સેતાળ લડાઈનો કસદ કીધો પછી ભારી ગોરજ ઉઠાવીને મગર મચ્છની મીસાલ તહેમતન રસ્તમ ઉપર એક જખમ માર્યો. તેના ગોરજના જરખથી તેહમતન રસ્તમ અજબ થઈને પોતાના દીલ સાથે અંદેશો કરવા લાગ્યો કે દાના લોકો નસીયતના સખુનો કહી ગયા છે કે લડાઈ કરવાને વખત દુશ્મનને નાતવાન અને જખમ જાણીને તે ઉપર નવીંત રહેવું સજાવાર નથી. એવો અંદેશો કરી પોતાના દીલ સાથે

કહેવા લાગ્યો કે એ નાપાક યુધ્ધાપાના વખતમાં એટલું જોર અને મરદાનગી રાખે છે તો જવાનીમાં કેવો કવિતમંદ હશે.

લડાઈ કીધી ગોશખીનગોશે જેહાં પહેલવાન રસ્તમ સાથે અને નહાસી ગયો ગોશખીનગોશ તેના મેદાનમાંથી તે હકીકત.

જ્યારે દેવના બાંધનાર જેહાં પહેલવાન રસ્તમે સામે સવારનો ગોરજ ઉઠાવ્યો અને પોકાર મારીને કહ્યું કે જમાનામાં જલનો ખેટો રસ્તમએ મારું નામ છે, ત્યારે ગોશખીનગોશે સેતાબ પોતાના સર ઉપર ઢાલ પકડી અને જેહાં પહેલવાને તે ઉપર જખમ એવો તો માર્યો કે તેજ વખત તે નાપાક હોશથી બેહોશ થઈને ઘોડા ઉપર પેચ ખાવા લાગ્યો અને અંદેસો કરવા લાગ્યો કે આજ રોજે બદબખ્તીએ મારી ઉપર જોર કીધું છે કે એવા જખરદસ્ત પહેલવાનની લડાઈમાં મેં કંમર બાંધી. પછી શરમને વાસ્તે સેતાબ ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરીને પોતાના બખ્તરની દામાન ગેરદાની પછી તલવાર ઉપર હાથ નાંખીને જેહરી પાણીની તલવાર ખેંચી. તેને જોઈને રસ્તમ ગુસ્સામાં આવ્યો અને તેને કહ્યું કે એ બદબુન્વાદ બેઅકકલ, હવે તારી સફેદ દહાડીને મેદાનમાં રોશવા કરું. જ્યારે તેમદતન રસ્તમની ઝખાનથી એવો સખુન ગોશખીનગોશે સાંભળ્યો ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને તલવારનો એક જખમ રસ્તમ ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેની ઢાલ કાપી નાંખી. પછી એક બીજા ઉપર હુમલો કરવા લાગ્યા એમ કરતાં જ્યારે રાતનો વખત નઝદીક આવ્યો અને રોશની છુપાવા લાગી ત્યારે જેહાં પહેલવાન રસ્તમે યુધ્ધા ગોશખીનગોશને કહ્યું કે એ યુધ્ધા હવે તું તારા મકાન ઉપર જઈને આરામ પકડ અને કાલે જોઈએ કે જમાનો કોણની ચારી કરે છે. એટલું કહી રખશની લગામ ફેરવી અને પોતાના મકાનની તરફ આદ્યો તેને જોઈને ગોશખીનગોશ પોતાના લશ્કર સાથે પાછો ફર્યો.

હવે જ્યારે અરધી રાતનો વખત થયો ત્યારે ગોશખીનગોશે પોતાના લશ્કરના સરદારને કહ્યું કે હું ધરાન જમીનના પહેલવાનોથી હવે કર્શી વાતે ડરતો નથી માટે હવે આપણે ધરાન જઈને તમામ ધરાની પહેલવાનોના સરને ખાકમાં નાંખ્યે અને ધરાનનું તખ્ત લીધા પછી જભુલીસ્તાનમાં તમામ જભુલીઓને મહારો હુન્નર દેખાડું. એટલું કહ્યા પછી પોતાના લશ્કર સાથે તે જગ્યાએથી કુચ કરી આગલ રાહ માપવા લાગ્યો અને તેના તમામ લશ્કરે પોતાના મોઢાં ધરાન જમીન તરફ ધર્યાં.

હવે બામદાદના વખતે જ્યારે જેહાં પહેલવાન રસ્તમને ગોશખીનગોશની નહાસી ગયાની ખબર પહોંચી કે તે નાપાક પોતાના લશ્કર સાથે રાતને વખતે લડાઈગાહમાંથી નહાસી ગયો ત્યારે પીલતને તે જગ્યાએ જઈને જોયું તો તેનું કોષપણુ આદમી દેખાયું નહિ. તેટલામાં તે ગામના તમામ લોકો અદના તથા બુદ્દા તથા જવાન એ સરવે લોકો જેહાં પહેલવાન રસ્તમની નઝદીક આવી શેજદો કીધા અને દુવા કરીને કહેવા લાગ્યા કે, એ પાદશાહ લોકોના સરદાર, તારો ચાર પાક ચઝદાન હોજે અને તું હમેશ ખુશી સાથે

જીવજી. એટલું કહીને પછી ખોલવા લાગ્યા કે એ ગામના નાપાક બેદાદર બેદાકનો છુપો ખજનો ધણો છે અને તેમાં બેસુમાર સુનું તથા રૂપું અને બેમુશ્ક જોડરો છે અને લાલ તથા ચાકુત અને મોતી વિગેરે બીજી ધણીએક નાદર ચીકો છે. તે ગામના લોકોથી એવા સખુનો સાંભલીને જેહાં પહેલવાન રસ્તમ તે ગામના લોકોને કહેવા લાગ્યો કે એવો ગંજ અને ખજનો જેહાનના પાદશાહ પાકગદ કેખોશરના તોશાખાનામાં ધણો છે. કહ્યું કે એ ફરતા આસમાનની નીચે તેના જેવો દાદગર અને નેક પાદશાહ બીજે કાંઈ પેદા થયો નથી. વારતે તમે લોકો સર્વે મીજલેસ બનાવો કે આપણુ પાકગદ પાદશાહ કેખોશરની યાદમાં શરાય નોશ કર્યે. એવો ધરાદો તેહમતનનો જોઈ તે ગામના લોકોએ એક ખાસ મીજલેસ સમારીને બે હફતા સુધી મીજલેસમાં શરાખોના દોર ફેરવ્યા. જ્યારે ત્રીજો હફતો શરૂ થયો ત્યારે જરગીલ, પહેલવાન રસ્તમને કહેવા લાગ્યો કે આપણે એ જગ્યાએ ધણા દહાડા થયા શરાય પીને જીયાફતમાં મશગુલ છીએ વારતે હવે દલેર બરજીને બંધથી ખલાસ કરવાની તદખીર કરવી જોઈએ અને આ જગ્યાએથી આપણે આગલ રાહ માપવી જોઈએ.

ગયો તેહમતન રસ્તમ જરગીલ ખેદમતગાર સાથે કાકેલના જંજીરાની તરફ અને રાહના દરમ્યાનમાં રસ્તમને એકદસ્ત સાથે સુલાકાત થઈ તે વિગેરે બીજો હેવાલ.

જ્યારે તેહમતને પોતાના દેલાવર નખીરાનું નામ જરગીલની ઝખાનથી સાંભળ્યું ત્યારે એક સરદ હાથ મારીને સેતાય બખતર પહેયું અને ટકાવર રખશ ઉપર સવાર થઈને તમામ લોકોને કહ્યું કે હમણા હું મારા નખીરાની ખલાસી વારતે જઈ છું તે કામથી ફારેગ થઈને પાછો આ જગ્યાએ આવી તમેને ખુશી કરશ. જેહાં પહેલવાન રસ્તમની ઝખાનથી આવ્યા સખુનો સાંભલીને તે લોકોએ રસ્તમ ઉપર દુવા કીધી અને કહ્યું કે અએ તાજબખશ, તારો મદદગાર યઝદાન હોજી. એટલું કહ્યા પછી કહેવા લાગ્યા કે એ નામદાર પહેલવાન, તેં હમોને નાપાક ગોશખીનગોશના જીલમથી છોડાવ્યા છે તે કરતાં બીજી વધારે ખુશાલી હમોને કાંઈ નથી. પછી તે જગ્યાએથી રસ્તમે પોતાનો રખશ આગલ ચલાવ્યો અને રસ્તામાં (હમ્મલ અેલમ) જગ્યાએ તેઓ બેઠે જઈ પહેંચ્યા. જેહાં પહેલવાન રસ્તમને તે જગ્યાની હવા ધણીજ ખુશ લાગી માટે આસાવસને વારતે રખશની પીઠ ઉપરથી તેઓ નીચે ઉતર્યા અને એક પાણીના ચશમાના સર ઉપર બેસીને જરગીલને ફરમાવ્યું કે કાંઈ નારતો હોય તે લાવે. તેજ વખતે જરગીલે નારતો લાવી તેહમતનની નઝદીક હાજર કીધો. પછી બંને જણા નારતો કરવા લાગ્યા. એવામાં એક શખશ જેહાં પહેલવાન રસ્તમની નઝદીક આવ્યો કે જેને આખરથી જેહાં પહેલવાને નારતા પર બેસાડ્યો. જ્યારે તે આદમી રસ્તમ સાથે સુદરા ઉપર ખાનું ખાવા બેઠો ત્યારે રસ્તમે જોયું કે તે આદમી જમના હાથ વગરનો છે અને તેની પાસે એક તંજુરા સીવાય બીજું હથીયાર કાંઈ નહિ હતું, અને તે કદમાં ઠીંગણો નજરે આવતો હતો. જ્યારે ખાનું ખાધાથી તેઓ ફારેગ થયા ત્યારે રસ્તમે તેને કહ્યું કે, એ નામદાર તું

કાણુ તોખમનો છે? અને છુન્યાદ કાણુથી રાખે છે. એ સખુન સાંભલીને એકદસ્તે રસ્તમને કહયું કે, એ નેક છુન્યાદના માઈં વતન 'અમલ' સહેરમાં હતું પણુ હમણાં હું માળંદરાનથી આવું છું. હું તીલા પહેલવાનનો બેટો છું અને મારા બાપે માઈં નામ શંચુર કરીને રાખ્યું છે. મારો બાપ તીલા પહેલવાન ધણુજ બખરદસ્ત હતો અને જોરમાં મસ્ત હાથીને જખ્યાએથી ઉઠાવીને જમીન ઉપર મારતો હતો. એ પહેલવાન, હમણાં હું મારા બાપની મીસાલ જોર અને હુન્નર રાખુ છુ પણુ મારા તન ઉપર જમનો હાથ નથી તેથી મારી મુરાદ મુજબ કામ બની શકતું નથી. તો પણુ હમણાં હું એટલું કેવત રાખુ છું કે ઉંટની ગરદન પકડીને જમીન ઉપર માઈં. જ્યારે તહેમતન રસ્તમે એકદસ્તથી આવ્યા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે પોતે હસીને કહયું કે એ નામદાર પહેલવાન, તુંને હમણાં આ જખ્યાએ શા માટે આવવું પડ્યું છે, અને આ જંગલમાં તું શા વાસ્તે ફરે છે તે સાંભલીને એકદસ્તે જવાબ આપ્યો કે સરફરાજ સોરાખનો બેટો બરળે સમશેર અને જોરજ ઉઠાવીને હીન્દુસ્તાનની તરફ નીકલ્યો છે તે સખબથી હું આ જખ્યાએ આવ્યો છું કે તે સરફરાજ પહેલવાનને હું મારી નજરે એક મરતમે જોઉં. તેની દલેરીની તારીફ મેં સાંભલી છે કે તે નામદારે જલના બેટા રસ્તમ સાથે લડાઇ કરીને તેની બાજુ તોડવાથી ધરાન અને તુરાનમાં નામ ઉઠાવ્યુ છે. પણુ નામદાર ફરામરજે હીન્દુસ્તાનથી આવીને લડાઇના મેદાનમાં પોતાની જવાંમરદીથી બરળેના હાથ બાંધ્યા તેથી તે વખને રસ્તમની આબરૂ રહી અને જલનો બેટો રસ્તમ છુલંદ તાલેનો છે કે બરળે તેના હાથ ઉપર પકડાયો અને ત્યારપછી રસ્તમે તેને પીછાપ્યો. એ નામદાર નથી માલુમ કે હાલમાં હીન્દુસ્તાનના અને મહામીનના જુદુગર લોકોથી તે નામદાર ઉપર શી રીતે મુસીબત ગુજરતી હશે. તે માટે હું તે સરફરાજની તરફ દીલના પ્યારથી જાઉં છું. જ્યારે જેહાં પહેલવાન રસ્તમે એકદસ્તની ઝખાનથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે જાણ્યું કે એ સખશ મારા કરતાં નામદાર બરળે ઉપર દેલખાહ વધારે છે. પછી પોતાના દીલનો બેદ બોલીને કહયું કે એ પહેલવાન, રખશનો સવાર શરફરાજ જલનો બેટો પીલતન રસ્તમ હું પોતે છું અને મારા સરફરાજ નખીરાને વાસ્તે મારો જીવ જખમી થયો છે. હું નથી જાણતો કે તે નામદાર હમણાં કઇ જખ્યાએ હશે પણુ મેં એક તુરકી મરદની જખાનથી સાંભલ્યું છે કે તે નામદાર બરળે કાકિલના જનજીરા ઉપર એક ઉંડા ગારમાં કેદ પડેલો છે એટલા વાસ્તે હું તે જખ્યાએ એખલો જાઉં છું કે તે નામદાર બેટાને શીહાગારમાંથી બહાર કાઢું. જ્યારે એકદસ્તે એવા સખુનો તેહમતનની ઝખાનથી સાંભલ્યા તેથી અજબ થઇને કહયું કે એ નામદાર જેહાનના દરખ્યાન જલેજરનો રસ્તમ જે દેવોની લડાઇમાં કંમરનો બાંધનારો કહેવાયો છે તે તુંજ છે અને તુરકસ્તાનના પાદશાહ અફ્રાસીઆબતું ખાનદાન તારાજ હાથથી ખરાબ થયું છે. એ નામદાર પહેલવાન, તુંને જોવાની ખાહેશ મને ધણી હતી તે મારી મુરાદ હવે હાંસેલ થઇ. હવે હું એ કામમાં તારો મદદગાર છું વાસ્તે આપણે હવે બરળેના દીદાર જોઇએ. હવે તું તારા રખશ ઉપર સવાર થઇને મારી તેજ ચાલ તારી નજરે જો કે હું શી રવેશે ચાલું છું. તું તારો રખશ પવનની મીસાલે ચલાવ અને હું તારા રખશની આગલ પાઉંપેઆદો ચાલું. એ સખુન સાંભલીને તેહમતન રખશ ઉપર સવાર થઇને લગામ રખશને હવાલે ડાઘી તેથી તેજ ચાલનો રખશ દોડવા લાગ્યો તું કહે

ગોયા તે વખત પવન રખશની દુમ પછવાડે રહી ગયો હતો એ રવેશે દોડ્યો તોપણ એકદસ્તની દોડ બરાબર પહોંચી શક્યો નહિ, અને એકદસ્ત પહેલવાન તીરની મીસાલ આગલ નીકલી ગયો. એ રવેશે તેઓ રાહ માપતા કાકેલ શહેરની નજીક જઈ લાગ્યા.

હવે એ દાસ્તાનનો જોડનાર શાએર એમ લખે છે કે જ્યારે તાજબક્ષ રસ્તમ તથા દેલેર એકદસ્ત જરગીલ ખેદમતગાર સાથે કાકેલના શહેરમાં જઈ પહોંચ્યો ત્યારે તે જગ્યાએ કેટલાએક દહાડા તાજબક્ષ રસ્તમે મકાન કીધો અને એકદસ્ત દરેરોજ શેકાર મારીને તાજબક્ષ રસ્તમના નાસ્તાને માટે લાવતો હતો. એમ કરતાં એક દીવસે પહેલવાન એકદસ્ત કાકેલના દરીયાવ કીનારેની જગ્યા આગલ જઈ પહોંચ્યો. તે જગ્યામાં દરીયાની વચમાં એક જનજીરો તેને નજરે આવ્યો. પછી પહેલવાન એકદસ્ત એક પારથી મરદને પુછીને વાંકે થયો કે નામદાર બરજો તે પહાડ ઉપર કેદ પડેલો છે. તે સાંભળીને દેલેર એકદસ્ત સેતાબ પીલતન રસ્તમની નજીક આવીને કહ્યું કે એ પીલતન પહેલવાન, તારો નામદાર બરજો કાકેલના દરીયાની વચમાં એક બીહામણો પહાડ છે તે ઉપર તે નામદારને બંધ કીધો છે વાસ્તે હવે તે દેલાવરને બંધથી ખલાસ કરવાની તદબીર કરવી જોઈએ. જ્યારે નામદાર રસ્તમે એકદસ્તની ઝબાનથી એવી ખુશ બન્યો સાંભલી ત્યારે તે નામદારનો ચહેરો ગોલાબના પુલની મીસાલે તાજો થયો અને પોતાના દીલથી ખુશી થઈને દેલેર જરગીલને ફરમાવ્યું કે સેતાબથી રાહમાં નાસ્તાનો સામાન પોતાની સાથે તૈયાર રાખે. તાજબક્ષ રસ્તમના મોઢેથી એવા સખુન સાંભળીને જરગીલ ખેદમતદારે રાહનો સામાન તૈયાર કીધો. પછી તેઓ એકઠા થઈ ખાનું ખાવા બેઠા અને ખાનું ખાઈ રહ્યા પછી પીલતન રસ્તમે ટકાવર રખશ ઉપર જીન ધયું અને ત્રણે જણા ઘોડાઓની પીઠ પર સવાર થઈ તે દરીયાની તરફ ચાલ્યા.

ગયો તાજબક્ષ રસ્તમ એકદસ્ત સાથે જરગીલ ખેદમતગારને
લઈને જનજીરો ઉપર અને ખલાસ કીધો નામદાર બરજોને
બંધમાંથી તે હડકીત.

જ્યારે તેઓ દરીયાને કીનારે આવી પહોંચ્યા ત્યારે તે દરીયાના મોજા જોઈને તાજબક્ષ પોતાના દીલમાં અજબ થયો. પછી ખુદાના શુકાના બળ લાવીને તે કીનારા ઉપર આસાબસને વાસ્તે બેઠા. ત્યાર પછી જેહાં પહેલવાને જરગીલ ખેદમતગારની પાસે ખાનું તલબ કીધું. તેજ વખત જરગીલે ખાનાનો શુકરો ખીછાવ્યો અને ત્રણે દેલેરો તે શુકરા ઉપર ખાનું ખાવા બેઠા. જ્યારે ખાનું અને શરાબથી તેઓ ફારેગ થયા તેવામાં એકદસ્તે ખાના ઉપરથી ઉઠીને સેતાબ જે જગ્યાએ શરાબ રાખેલો હતો તે તરફ જઈને તમામ શરાબ પી ગયો તે તમાશો જોઈને જેહાં પહેલવાન અજબ થયો. પછી એકદસ્તે સેતાબ આવીને રસ્તમે સલામ કીધી અને તેજ વખત બેદહેસ્ત દરીયામાં મગરમચ્છની મીશાલ તરતો જનજીરાની તરફ ચાલ્યો. તેને જોઈને તાજબક્ષ જરગીલને કહેવા લાગ્યો કે એ જરગીલ

મેં એવો ચીત્તાની મીશાલનો દલેર ખીજો જોયો નથી, જો કે તેના તન ઉપર એકજ હાથ છે. અગર જો પાક યજ્ઞદાએ તેને બન્ને હાથો આપ્યા હતે તો તેની લડાઇની તામેશ જમાનામાં કોઇથી લાવી શકાતે નહીં એ વીગેરે ખીજી કેટલીએક તારીફ એકદસ્તની મરદાનગીની રૂસ્તમે જરગીલ ખેદમતગાર આગલ કહી.

હવે પેલી તરફ જ્યારે એકદસ્ત તરતો તરતો જંજીરાની નઝદીક જઇ પહોંચ્યો ત્યાં આસપાસ ફરીને જોયું પણ કાંઇ રસ્તો નજરે આવ્યો નહિ કારણ કે તે જંજીરાના તમામ પથ્થરો ધણાજ લીસા અને પહાડ ખુલંદીમાં ધણોજ ઉંચો હતો. જ્યારે એકદસ્તે તે જંજીરાની તરફ એક દરવાજો જોયો ત્યારે તે દલેર મદે' એક જોર એવો કાઢ્યો કે તે દરવાજાને તોડીને પાણીમાં નાંખી દીધો. પછી પોતે એકલો ખેદદસ્ત તે દરવાજામાં જઇ ઉભો.

હવે જ્યારે પોલાદવંદ દેવે બરબેને તે જંજીરા ઉપર બંધ કાઢ્યો હતો ત્યારે તે નામદાર ઉપર ચાલીસ જબરદસ્ત હબસી પાસગાની કરવા સારું રાખ્યા હતા. તે હબસીઓમાંથી એક હબસીના કાનમાં જે દરવાજો એકદસ્તે તોડી નાંખ્યો તેનો અવાજ જઇ પહોંચ્યો. તેજ વખતે તેને જોયું કે એક હાથનો મરદ તે દરવાજામાં ઉભેલો છે. તેને જોઇને સેતાબ હાથમાં સોટા પકડ્યો. પછી એકદસ્તની નઝદીક આવીને કહ્યું કે એ મરદ, તું કાણ છે અને તારું નામ શું છે અને તું એવા દરીયામાંથી શી રવેશે આ જગ્યાએ આવી ઉભો છે અને આ જગ્યાએ આવવાનું તારું કામ શું છે? એટલું કહીને ગુસ્સાથી પોતાના હાથમાનો સોટો એકદસ્તની કંમર ઉપર જોરથી માર્યો તેજ વખતે એકદસ્તે ગુસ્સાથી હબસીની કંમર અને દસ્ત પકડીને એક મોરગની મીશાલે ઉઠાવી દરીયામાં ફેંકી દીધો. તે હબસીને પાણીમાં પડેલો જોઇને એક ખીજો હબસી સેતાબ તેની નઝદીક આવી ઉભો અને એકદસ્તને જોતાને વાર તે હબસીને હાંસ ઉડી ગયો પછી દલેરીથી દોડીને એકદસ્ત ઉપર તલવાર ખેંચી. જ્યારે એકદસ્તે તેને ખુલ્લી સમશેર સાથે પોતાની તરફ આવતો જોયો ત્યારે શેરની મીસાલે કુદીને તેનો પંજો તલવારની સાથે પકડી લીધો અને તેને દરીયામાં ફેંકી દીધો. જ્યારે તમામ ચોકાયાન હબસીઓએ તેઓ બન્નેને દરીયામાં ફેંકી દીધેલા જોયા ત્યારે તેઓ ઉડીને દરીયાના કીનારા ઉપર આવ્યા અને નેગાહ કરીને જોયું તો એક મરદ દરવાજામાં ઉભેલો છે પછી તે તમામ હબસી મરદોએ સમશેર ખેંચીને એકદસ્ત ઉપર એક પછી એક હુમલો કાઢ્યો તેને જોઇને એકદસ્ત ગુસ્સામાં આવ્યો અને એક પોકાર મારીને એક હબસીના હાથમાંથી તલવાર છીનવી લીધી અને તેના સર ઉપર એવી મારી કે તેના તનના બે ટુકડા કાઢ્યા. ત્યાર પછી ખીજી હબસીઓ ઉપર હુમલો કાઢ્યો તે હુમલામાં ચાર હબસીઓને કતલ કાઢ્યા તે મામલો જોઇને ખીજી હબસી લોકો સેતાબ પોતાના બનની સલામતીને વાસ્તે નહાસી ગયા. તેઓને નહારતા જોઇ એકદસ્તે તેઓને દુમઆલો પકડ્યો અને ખીજી તેમાંથી દસ હબસીઓને જીવથી માર્યા અને તેઓમાંથી એક હબસી પાછલ રહી ગયો તેને સેતાબ પકડી લીધો અને તેની બન્ને બાજુ ઓસ્તવાર બાંધીને તેને પુછવા લાગ્યો કે નામદાર બરબેને આ જગ્યાએ બાંધેલો છે તે બતલાવે. જ્યારે એકદસ્તથી તે હબસીએ એવો સખુન સાંભલ્યો ત્યારે પોતાના જીવની સલામતીને

વાસ્તે જે ગારમાં બરજોને બંધ કર્યો હતો તે દેખાડી આવ્યો કે તે ગારના સર ઉપર ભારી પથ્થર મુકીને તેનું સર બંધ કાઢેલું હતું તે જોઇને એકદસ્તે તે પથ્થર ઉપર એવો સખ્ત જોર કાઢ્યો કે તેને ગારના મોઢ ઉપરથી ઉઠાવી નાંખે પણ તે પથ્થર ભારી હતો તેથી એકદસ્તના જોરથી તે જરાપણ હાલ્યો નહિ. પછી એકદસ્ત તે પથ્થરથી નાચાર થઇને જોરથી એક અવાજ માર્યો અને બરજોને કહ્યું કે હે નામદાર સોરાબના બેટા, હવે તને શીકર કરવી નહિ જોઇએ કારણ જે હવે તારો ચાર જોડા પહેલવાન રસ્તમ તારી ખલાસીને માટે આવી પહોંચ્યો છે એટલું કહીને એક ઝાડની સાથે તે હાથસીને બાંધ્યો અને પોતે દરીયામાં નખાવી દઇને મગરમચ્છની મીસાલે તરતો તરતો કીનારા ઉપર જઇ લાગ્યો અને તાજબક્ષની નઝદીક આવીને તમામ હકીકત જે નીપજ હતી તે બ્યાન કરીને કહી. તે સાંભળીને રસ્તમ પોતાના દીલમાં ધણો અજબ થયો. પછી એકદસ્તે જરગીલ ખેદમત-ગારને કહ્યું કે હવે તું ઉઠ અને સેતાબ પોતાની હોશીયારીથી મારી પીઠ ઉપર સવાર થઇને એસ્તવાર ખેસ. એકદસ્તથી તે સખુન સાંભળીને જરગીલ સેતાબ પોતાના જોરથી તેની ગરદન પકડીને પીઠ ઉપર સવાર થયો. પછી તેજ વખતે એકદસ્ત દરીયામાં તરતો જઇને તેને સેતાબ તે જાંજીરા ઉપર મુક્યો પછી પોતે પાછો રસ્તમની નઝદીક આવીને જરગીલના ઘોડાને ઉઠાવ્યો અને તેને દરીયામાં તરાવતો તે જાંજીરાની નઝદીક લઇ ગયો. જ્યારે પીલતન રસ્તમે એકદસ્તની એ રવેશે મરદાનગી જોઇ ત્યારે તે ધણોજ અજબ થયો અને ઝખાન ઉપર પેદા કરનાર ખુદાને યાદ કાઢ્યો અને રખ્શાને ધક્કારત કરીને સેતાબ તે દરીયામાં ચલાવ્યો. જ્યારે તકાવર રખ્શા દરીયામાં પવનની મીસાલે તરતો જઇને તે જાંજીરા ઉપર પહોંચ્યો ત્યારે તે જગ્યાએ રસ્તમ રખ્શાની પીઠ ઉપરથી ઉતરીને સેતાબ પેલા ગારની નઝદીક આવ્યો અને તે જગ્યાએ નેગાહ કરીને દરીયા તરફ જોયું તો એક-દસ્ત જરગીલના ઘોડાના કાન પકડીને લાવે છે. પછી પોતાના બેટા બરજો ઉપર અવાજ મારીને કહ્યું કે એ નામના ઉઠાવનાર બેટા, તું એવા ગારમાં રહીને રહીને શું કરે છે પછી તે ગારમાંથી અવાજ આવ્યો કે એ પહેલવાન, તું સેતાબ આ ગારના શર ઉપરથી પથ્થર ઉઠાવી નાંખ કે હું આ ગારમાંથી બહાર નીકળું એટલું નામદાર બરજોનું કહેલું કે તેજ વખતે તેહમતને તે પથ્થરની નઝદીક જઇને દાદાગર દાવરનું નામ ઝખાન ઉપર યાદ કાઢ્યું પછી એક જોર એવો કાઢ્યો કે તે ગારના સર ઉપરથી પથ્થર ઉઠાવીને દરીયામાં ફેંકી દીધો. જ્યારે તેહમત રસ્તમને એ રવેશે ગારના સર ઉપરથી પથ્થર ઉઠાવીને દરીયામાં ફેંકતો એકદસ્તે જોયો ત્યારે પોતાના દીલ સાથે દેહસ્તમંદ થઇને અંદેશો કરવા લાગ્યો કે જલનો બેટો તાજબક્ષ રસ્તમ મરદાનગી રાખે છે તેથી એ નામદારની સાથે કીનો રાખવો ખુબ નથી વાસ્તે બહેતર એજ છે કે હું નામદારની ખીદમતમાં રહું તો મને શરફરાજી હાસિલ થાય. એવો અંદેશો કરીને સેતાબ તેહમતનને કહ્યું કે એ નામદાર, તું જરા સખર પકડ કે હું એ ગારમાં ઉતરીને દીલાવર બરજોના બંધ સેતા-બીથી તોડું અને તેને બહાર લાવું. તેનું એટલું કહેલું કે દીલાવર બરજોએ તે ગારમાંથી પોકાર મારીને પોતાના ભારી બંધ તોડી નાંખ્યા અને એકદસ્તને કહ્યું કે એ મહેરબાન દેલના દેલેર તું તરદી શા વાસ્તે લે છે એટલું કહીને પછી રસ્તમને કહ્યું કે અએ મહેરબાન બાપ, મને કોઇ બીજાની મદદ જોઇતી નથી તું તારી કમંદ એ ગારમાં

નાખ અને તેનો છેડો ઓસ્તવાર પકડી રાખ કે હું ઉપર આવું. બરજોના મહેંથી આ શબ્દો સાંભળીને તેજ વખત પીલતન રસ્તે પોતાની કંમંદ તે ગારમાં નાખી તેને પકડીને બરજો શેકારી શેરની મીસાલ ચઢીને બહાર આવ્યો.

તેહમતન રસ્તે પોતાના નખીરા બરજોને બંધીખાનાથી બહાર કાઢ્યો પછી જંજીરા ઉપરથી પાછા કીનારે આવ્યા તે હકીકત.

જ્યારે નામદાર બરજો તેહમતનની કંમંદ પકડીને ગારમાંથી બહાર આવ્યો ત્યારે જેહાં પહેલવાન રસ્તેમના કદમ ઉપર સર ધયું. તેજ વખત જેહાં પહેલવાને તેને ગોદમાં પકડીને મોહ્યતથી તેના મોહને ખોસા દીધા. તેને જોઈને એકદસ્તે બરજોના હાથ પકડીને તેના હાથને ખોસા દેવા લાગ્યો અને બરજોના દીદાર જોઈને રસ્તેમ ગોયા પાછો નવજવાન થયો. એ રવેશે નામદાર બરજો, તેહમતન રસ્તેમ અને એકદસ્તે પહેલવાન એ ત્રણે જણા ખુશાલીમાં હતા તેવામાં જરગીલ ખેદમતગારે જઈને જે હબસીને એકદસ્તે બાંધ્યો હતો તેની સાથે કેટલાએકવાર સુધી ગોફતેગો કીધી. જ્યારે જરગીલ અને હબસી તે બંનેની વાતો દરમ્યાન તે બંનેની સગાઈ જાહેર થઈ ત્યારે સેતાબ જરગીલે આવીને તાજબક્ષ પાસેથી તેને માંગી લીધો અને તેના બંધ છોડીને તેઓની નજદીક લાવ્યો. તેને જોઈને એકદસ્તે ફરમાવ્યું કે તારા બાવરચીખાનામાં જે કાંઈ ખાતું હાજર હોય તે લાવે. તેજ વખત તમામ હબસીઓનું ખાતું પકાવેલું તૈયાર હતું તે લાવીને જેહાં પહેલવાન રસ્તેમ નજદીક હાજર કીધું. જ્યારે તેઓ ખાતું ખાધાથી ફારેગ થયા ત્યારે તે હબસીએ એક તરાપો લાવીને હાજર કીધો. તે ઉપર તાજબક્ષ પોતાના રખશ સાથે ત્રણે નામદારોને લઈને ખુશાલ થતો તરાપાની ઉપર સવાર થયો અને કીનારા ઉપર આવી પહોંચ્યો અને ખુશકી ઉપર ઉતરીને તે જગ્યાએ કેટલીએકવાર સુધી આસાપશ પકડી. પછી તે જરગીલે પોતાના વતનમાં જઈને પોતાના બચ્ચાઓને મળવાની રળ માંગવાને વાસ્તે અરજ કરી કહ્યું કે એ નામદાર જેહાં પહેલવાન આ હબસી મારો ખેશ થાય છે અને મેં કેટલોક વખત થયો તારી ખેદમતમાં ફરમાનદારીની કમર બાંધી રાખી છે તેથી હમણા મારા ફરજંદો અને ખેશ કબીલાને મલવાને હું ધણો ઉમેદવાર છું. અગર જો તું જેહાનને પહેલવાન મારી ઉપર બક્ષેશ કરીને મને રળ આપે તો હું મારા વતનમાં જઈને મારાં ફરજંદોને મારી નહરે જોઉં અને પાછો તું સરફરાજની ખેદમતમાં આવી હાજર થાવું. જ્યારે જરગીલની બ્યાનથી એવા સંખુને જેહાં પહેલવાને સાંભળ્યા ત્યારે તે નામદાર જરગીલ ઉપર મહેરબાન થયો, અને પોતાની બાળુના બંધ ખોલીને બેસુલ મોતીના દશ દાણા બહાર કાઢ્યા તેમાંથી સાત દાના પોતાના ખેદમતગાર જરગીલને બક્ષ્યાં અને ત્રણ દાના તેના ખેશને બક્ષ્યાં અને કહ્યું કે એ દાના ખેકીમતી છે તે તમે લઈને તમારા વતનમાં જઈ તમારા ફરજંદો સાથે નેક રવેશથી જીંદગાની ગુજારજો એટલું કહીને તેને રળ આપી. તેજ વખતે જરગીલ અને હબસીએ એ બંને જણાઓએ તાજબક્ષ રસ્તેમ ઉપર

હુઆ કીધી. ત્યાર પછી તેઓ પીલતનને શેજદો કરીને બન્ને જણા પોતાના વતન તરફ ચાલ્યા. તેઓના ગયાં પછી પીલતન રસ્તમ તથા દેવેર બરજો અને એકદસ્ત એ ત્રણે નામદાર સવારોએ ધરાન તરફ પોતાના મોંઢ ધર્ધાં.

હવે પેલી તરફ ચોકીયાન હબસીઓ એકદસ્તના હાથથી શીકસ્ત ખાઇને નાહાઠા તેવાજ પોતાના પાદશાહ કતરાંનની નઝદીક જઇને કહ્યું કે એ નામદાર પાદશાહ, જે ગારમાં તે બરજોને બંધ કીધો હતો તે જગ્યાએ હમો રાત અને દહાડો હુશીયારીથી ચોકી કરતા હતા. તેવામાં એક શખ્સે હમારી નઝદીક આવીને હમોમાંથી ૧૬ હબસીઓને જીવથી માર્યા છે તેથી કરી હમો તેની દહેશતથી તારી પાસે ખબર કહેવાને આવ્યા છીએ. જ્યારે કતરાન જંગીએ તેઓની જગ્યાનથી એવા સખુને સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવી તે લોકોને કહેવા લાગ્યો કે એ બેચકકલ અને હેમક હબસીઓ તમો ચાલીસ જણાં હતાં; તે ફક્ત એકજ જણથી એટલા દરદમંદ કેમ થયા. તમોને શરમ નથી કે તે એક જણથી તમો ચાલીસ જણા શેકસ્તે થયા છો. એ રવેશે કતરાંન જંગી પોતાના હબસીઓ સાથે ગોફતેગો કરતો હતો તેવામાં એક હબસીએ આવી પોતાના પાદશાહ કતરાંન જંગીને ખબર આપી કે ગલનો ખેટો રસ્તમ અને બરજો રાહમાં ચાલ્યા જાય છે અને તેઓની સાથે એક મરદ છે કે જેનો એકજ હાથ છે. જ્યારે કતરાંન જંગીએ એવી ખબર સાંભલી ત્યારે તે ધણોજ ગુસ્સે થયો અને સેતાજ પોતાના ઘોડા ઉપર સવાર થઇને લશ્કર સાથે રસ્તમની મોકાબેલ આવ્યો. જ્યારે નામદાર બરજોએ શીહા મોંઢના હબસી લોકોનું લશ્કર પોતાને દુમખાલે આવતાં જોયું ત્યારે રસ્તમને કહેવા લાગ્યો કે એ નામદાર કતરાંન જંગીનું લશ્કર નજરે આવે છે. માટે આજ રોજની લડાઇ તું મને બક્ષ કે એ મેદાનમાં નાપાક કતરાંનના લોકોથી નેહર જરી કરે. એ સખુન સાંભલીને રસ્તમે તેને જવાબ આપ્યો કે એ બાપના જીવ, તે બંદીખાનામાં ધણી દહાડા સખ્તી ખેંચી છે તે સખ્તથી તુ જો કે હું તેના લશ્કરમાં શી રવેશે રસ્તા-ખેજ કરું છું એ રવેશે બન્ને બાપ ખેટા ગોફતેગો કરતા હતા તેવામાં કતરાંન તેઓની મોકાબેલ આવીને લશ્કરની સફ સમારી પછી સેતાજ પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જોડકાવ્યો અને અવાજ મારીને ગુસ્સાથી રસ્તમ ઉપર હુમલો કરી એક ગોરજ તેના સર ઉપર માર્યો. તેને જોઇને પીલતને સેતાજ પોતાના સર ઉપર આડી ઢાલ પકડી.

લડાઈ કીધી કતરાંન જંગીએ તાજબક્ષ રસ્તમ સાથે અને જખમી થયો કતરાંન જેહાં પહેલવાન રસ્તમના હાથ ઉપર તે હકીકત

હવે જ્યારે કતરાંનનાં ગોરજો જરખ પીલતન રસ્તમે એ રવેશનો જોયો તેજ વખત સેતાજ ખ્યાન ઉપર પાક દાદારનું નામ યાદ કરીને એલમાસને રંગની તલવાર ખેંચી અને તકાવર રખશને તેની ઉપર દપટાવ્યો. તે જોઇને કતરાંન પોતાના શર ઉપર ઉપર ઢાલ પકડી. પછી જેહાનના બેનાર તાજબક્ષે તે ઉપર તલવારનો જરખ એવો જોરથી માર્યો કે

તેની દાલના બે ટુકડા કરીને તે તલવારનો જખમ કતરાંનના જખના પગની રાન ઉપર લાગ્યો. તેથી તેહની એક રાન કાઢીની મીસાલે કાપી નાંખી. તેજ વખત તે નાપાક પોતા ઉપર પેચ ખાવા લાગ્યો અને સેનાજ ઘોડાની લગામ ફેરવીને ધુવાંની મીસાલે જંગલ તરફ નીકળી ગયો. તે તમાશે જોઇને એકદસ્ત અને દેલેર બરળે તેના લશ્કર ઉપર બુખ્યા શેરની મીસાલ જબ પડ્યા, તેથી તે લશ્કર શીકરતે હાલ પોતાના જીવ લઇને કતરાંનની તરફ નાહસી જવા લાગ્યું. તો પછી તે હબસીઓને દરમ્યાન દેલેર એકદસ્ત અને નામદાર બરળે જેમ શેકારી શેર ગોઆલામાં નાથ કરે તે મીસાલ તે હબસીના લશ્કરને બરહમ મારવા લાગ્યો અને એક તરફથી નામદાર બરળે જે ઉપર તલવારનો જખમ મારતો તેને શરથી તે પગ સુધી બે ટુકડા કરી નાંખતો હતો અને બીજી તરફથી દેલેર એકદસ્ત હબસીઓને તેઓના ઘોડા ઉપરથી ઉઠાવીને બીજા ઉપર મારતો તેથી કરીને તે બન્ને સવારોને છુંદી નાખતો અને કોઇ વખત જેની પીઠ ઉપર મુકકી મારતો તેજ વખત તેની મુકકીના જરબે કરીને તેની પીઠ બાંજી નાંખતો અને કોઇ વખત એક સવારને તેના ઘોડાની દુમ પકડીને ગોઠ્ઠની મીસાલ ઉઠાવી બીજા ઉપર મારતો એ રવેશે તે બન્ને પહેલવાનોના હાથથી બેથુમાર લશ્કર માયું ગયું અને તે લડાઇના મેદાનમાંથી એક જણને પછી સલામત જવા દીધું નહિ. પછી તે ત્રણે દેલેરોએ પોતાના મોંઢ ધરાન જમીન તરફ ધર્ષાં.

પેગામ મોકલ્યો કતરાંન જંગીએ પોતાના પીતરાઈ પાદશાહ જંદી-
કીમ ઉપર અને તેણે કતરાંનની મદદને વાસ્તે તુતી પહેલવાન
સાથે લશ્કર મોકલ્યું તે હકીકત.

હવે પેલી તરફ જ્યારે કતરાંન નહાસી ગયો ત્યારે તે જંગલમાં મકાન કરીને એક સવારને હબસીના પાદશાહ જંદીકીમ પાસે મદદ માંગવાને મોકલ્યો કે તે જંદીકીમ કતરાંનનો પીતરાઈ ભાઈ હતો, તેને જાનથી પેગામ કહેવાડ્યો કે એ મારા ભાઈ, તું આ વખતમાં મારી ફરયાદને પહોંચી કારણ કે તમામ આલમમાં મશહૂર છે કે કતરાંનના ખેશમાં જંદીકીમ શીવાય કોઇ બીજો જખરદસ્ત નથી. તે સખબથી હું તુને જાહેર કરું છું કે મારા દુશ્મનથી ભારી સીતમ મારી ઉપર ગુજર્યો છે તેથી જો તું આ વખતે મારી દાદ લે તોજ મને આ જગ્યાએ રહેવું સખવાર છે. જ્યારે જંદીકીમને તેના પીતરાઈ કતરાંનનો પેગામ પહોંચ્યો તેજ વખતે તેણે પોતાના ભાઈની મદદે દશ હજાર સવારોને તે જંગલની તરફ રવાના કીધા અને જંદીકીમનો એક પહેલવાન જે તુતી નામનો ઘણોજ જખરદસ્ત હતો કે જેનાથી જંદીકીમનું દીલ હમેશાં ખુશીભરેલું રહેતું હતું તે પહેલવાનને તે લશ્કરનો સપેહસાલાર કરીને ગંજ ખળના સાથે કતરાંન જંગીની મદદે મોકલ્યો, અને તેણે જંદીકીમ પાદશાહે કહ્યું કે તું હરગેજ દુશ્મનથી ડરતો નહિ અને લડાઇના વખતે સુસ્તી કરતો ના, આપણું નામ બુલંદીમાં ઉઠે તેમ કરજો અને દુશ્મન લોકોથી કશીપણ

વાતની લાલચ રાખતો ના અને દુસ્મનના લશ્કરથી તું હુશીયાર રહેજે અને દુસ્મની મોકાબેલ તું પોતાને શેર કરીને લેખજે અને દુસ્મનના લશ્કરને ગોવાકું જાણજે. એ મીસાલે કેટલીએક નશીયતોના સખુનો કહીને તેને રવાના કીધો. જ્યારે સપેહસાલાર તુતી લશ્કર સાથે કતરાંન જંગીની નજદીક આવી પહોંચ્યો તે વારે તેનું મોંઢ જોઇને કતરાંન ઝારી કરવા લાગ્યો અને નામોશીથી પોતાના સર ઉપર હાથ મારીને કહેવા લાગ્યો કે અએ નામદાર તુતી, એક તરફથી મારી ઉપર જાલના ખેટા રસ્તમથી આકૃત ગુજરી છે અને બીજી તરફથી બરજોથી માફ દેલ જખમી થયું છે. એટલું કહીને કતરાંને પોતાના ખગ્ગનાનો દરવાજો ખોલ્યો અને તમામોને બેશુમાર જર બક્ષેશ કરીને ઘણુંએક લશ્કર જમે કીધું અને તે લશ્કરને લઇને સપેસાલાર તુતીએ પીલતન રસ્તમનો દુમખાલો પકડ્યો.

આવી પહોંચ્યો સપેહસાલાર તુતી દશ હજાર સવારો સાથે તેહમતન રસ્તમની મોકાબેલ અને શેકસ્ત ખાધી તુતીના લશ્કરે પીલતનના હાથથી તે હકીકત.

હવે પેલી તરફ પીલતન રસ્તમ કતરાંનના લશ્કરને બરહમ મારીને બન્ને દલેરો સાથે આગલ ચાલ્યો, ત્યારે રાહના દરમ્યાનમાં એક નદી આવી. આ નદીના કીનારા ઉપર રસ્તમ જ્યારે તેઓ સાથે આવી પહોંચ્યો ત્યારે કીસ્તીયાનને પોકાર મારી કહેવા લાગ્યો કે સેતાય કીસ્તી લાવે. એટલામાં દુરથી એક ભારી ગીરદ તેઓને નજરે આવી તે જોઇને બરજો ખોલવા લાગ્યો કે એ નામદાર બાપ, આ જગ્યાએ આપણને હુન્નર છુપાવવો સગવડ નથી કારણ કે બીજી મરતમે દુસ્મન લશ્કર જમે કરીને આપણની દુમખાલે આવી પહોંચે છે વાસ્તે એ બાબે તદખીર કરવી જોઇએ. બરજોની જુગાનથી એ સખુત સાંભલીને પીલતન રસ્તમ કહેવા લાગ્યો કે આપણે હકતાલાના બંદા છીએ વાસ્તે તેનું લશ્કર આપણી મદદે આવી પહોંચશે. તુંને એ બાબે અદેશો કરવો વાજેબ નથી. તું જો કે ખુદાવંદ જેને મદદ કરે છે તેને બીજા કોઇનીબી મદદની હાજત રહેતી નથી. એટલું કહીને સેતાય રખશની પીઠ ઉપરથી નીચે ઉતર્યો અને પોતાનું સર ખાક ઉપર મુકીને હકતાલાની નંઝદીક આજેજીથી ફર્પાદ કરવા લાગ્યો અને કહેવા લાગ્યો કે એ દાદગર દાવર, જે કાંઇ તીજ જોહાનમાં પેદા થઇ છે તે સર્વે ફના થનારી છે. વાસ્તે હે જીવના પેદા કરનાર અને ખલક અને રોજીના બક્ષનાર અને યુમરાહ લોકને નેક રાહના બતાવનાર સાહેબ, તમામ આરમાન અને જમીનનો ચીતારો તુંજ છે. તું પોતાની કુદરતથી હર વખત હમોને બચાવનારો દસ્તગીર છે. હે સાહેબ, હમો ધરાની લોકના કામથી તું વાકેફ છે. વાસ્તે હમણા શીહા મોહિતા હબરીની સામે હમારી મદદે પહોંચ. એ મીસાલે જેહાંપહેલવાન પેદાના કરનાર સાહેબની બંદગીમાં મથયુલ હતો તેવામાં તમામ લશ્કર તે જંગલમાં આવીને સહ સમારી ઉભું. જ્યારે સપેહસાલાર

તુતીએ બે દલેરોને તે નદીના કીનારા પર ઉભેલા જોયા, ત્યારે તેણે એક મરદાને પોતાની નઝદીક બોલાવીને તે સાથે તેહમતન ઉપર પેગામ મોકલ્યો અને કહેવાડ્યું કે એ લડાયક પહેલવાનો તમે ચોક્કસ જાણ્યો કે હવે તમારી આખરી આવી છે. વાસ્તે ખાનુ ખાનને સેતાય આરામ કરી લેવો. અગર તમે હમારા લશ્કરમાંથી એ હજાર સવારોને કતલ કરશો તો પણ ચારગણ્યા વધારે હુબસીઓ મારી પાસે હાજર છે, અને તમે ત્રણ પહેલવાન અગરજો પથ્થર અથવા લોઢાંના ધરેલાં હશે તોપણ એચારગીથી મારા લશ્કરના હાથ ઉપર પકડાયા વિના રહેનાર નથી. વાસ્તે તમે પરદેશી લોકોને લાજેમ છે કે એચારગીથી હાથપકડ કરીને મારી નઝદીક આવો અને પોતાના ગોહનાઓથી સરને નમાવીને માંશી માંગો તો હું સરકરાજ સાથે તમેને તમારા વતનમાં રવાના કરું. અગરજો તમારા મગજમાં લગ્યોનો પતન હોય તો તમેમા જે કાંઈ દલેરી ધરાવતો હોય તેને સેતાય મારી નઝદીક મોકલો કે તેને હું નસીયત કરું. જ્યારે સપેહસાલાર તુતીને પેગામ એ રવેશે પીલતન રસ્તેમાં સાંભળ્યો ત્યારે તે નામદાર બીઅખ્તયાર હસ્યો અને એલચીઓને લડાઇની તૈયારીના જવાબ દઇ રવાના કીયા. પછી ગરદનફરાજ બરજો બોલવા લાગ્યો કે હે નામદાર બાપ, આપણા જારી ગોરજ અને અને કવીઆણુ એ હુબસીઓને કારી છે. બરજોની ઝબાનથી એવા સખુન સાંભળી એકદસ્ત પીલતન રસ્તેમાં કહેવા લાગ્યો કે એ નામદાર તું રોશન જીવેનો પહેલવાન છે. તું જેકે આજ રાત્રે મારા એક હાથે કરીને તુતીના લશ્કરને શી રવેશે બરહમ મારું છું કે બામદાદની વખતે એ હુબસીઓની લોથને તમે તમારી નઝરે જોશો. એકદસ્તની ઝબાનથી એવા સખુન સાંભળીને પીલતન હસ્યો અને એક દસ્તને કહેવા લાગ્યો કે એ નાદાન, તું એકલો એ લોકોની સાથે શી રવેશ લડાઇ કરશે. તે સાંભળીને એકદસ્ત બોલવા લાગ્યો કે એ પહેલવાન તું જે કે સપેહસાલાર તુતીના લશ્કરમાં હું એકલો શી રવેશે મરદાનગી કરું છું કે રાતને વખત તેના લશ્કર ઉપર શમેહખુન મારીને તમામ લશ્કરને પરામંદેહ કરું—અગવલ તે લશ્કર ઉપર બબરની મીસાલ જેરથી પોકાર મારીને પછી તે લશ્કર ઉપર પથ્થરને વરસાદ વરસાવું તેથી કરીને તે હુબસી લોકો પોત પોતામાં લડી મરે. જ્યારે તાજબક્ષ રસ્તેમાં એકદસ્તના મોહથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે પોતે હસીને તેને રજા આપી. પછી બરજોને કહ્યું કે આપણા ઘોડા ઉપર જીન બાંધીને તૈયાર રાખવાં જોઇએ કે જે વખતે એકદસ્ત ઉપર હુબસી લોકો ગલ્લમો કરે તો આપણે તેને મદદ કર્યે. જ્યારે રાતને વખત થયો અને એક પહોર રાત ગુજરી ત્યારે જ્યાં પહેલવાન તકાવર રખાશી પીક ઉપર સવાર થયો અને તેને જોઇને નામદાર બરજો અને દલેર એકદસ્ત સવાર થઇને તેહમતનની સાથે ચાલ્યા અને સપેહસાલાર તુતીના લશ્કરની દાબી બાણુ તરફ જઇને દલેર એકદસ્ત પથ્થરો ફેંકવા લાગ્યો, અને એક પોકાર દરામના બબરની મીસાલ જેરથી મારીને તુરતજ તે લશ્કરની જમની બાણુ જઇ પહોંચ્યો અને તે તરફથી કમીંગાહ કરીને પથ્થરો ફેંકવા લાગ્યો અને દરામના જનાવરોની મીસાલ પોકાર કરવા લાગ્યો. એ મીસાલ તે લશ્કરો ઉપર ચોતરફથી પથરાઓ વરસાવવા લાગ્યો. તેવો મામલો જોઇને તમામ હુબસીઓ માહોંમાહે લડાઇ કરવા લાગ્યા. પછી એકદસ્ત તેહમતનની નઝદીક આવી કહેવા લાગ્યો કે એ તાજબક્ષ પહેલવાન, હું નામદાર બરજોના દીદાર જોવાથી ખુશાલ થયો. હવે તમે બને આપમેટા ધરાનની જમીન તરફ સુખેથી ચાલ્યા જાઓ. એટલું કહીને દલેર એકદસ્ત જંગલની તરફ નાપેદા થયો.

હવે જ્યારે એકદસ્ત જંગલની તરફ નીકળી ગયો તેની પછવાડે દેહર બરજોએ પોતાનો ઘોડો જોડકાવ્યો અને હર તરફ તેની જુસ્તેજુષ્ટ કરવા લાગ્યો તો પણ તેની કાંઈ નિશાન માલમ પડી નહિ તેથી પોતાના ઘોડાની લગામ ફેરવીને પાછો તેહમતનની નજીક આવ્યો. તેને જોઈને પીલતન રસ્તે બરજોને કહ્યું કે એ બેટા, એક હાથનો આદમી એકદસ્ત જતો રહ્યો તેના કાંઈ મોજાકા નથી. કારણ કે આપણુ એક બે હાથવાળા પહેલવાન છીએ તે સખખથી એ હબસીનાં લશ્કરને આપણે બરહમ મારીશું. એટલું કહીને બંને આપમેટા સપેહસાહાર તુતીના લશ્કરમાં જઈ પહોંચ્યા અને જોમ શેકારી શેર ગોરખના ટોળામાં શેકાર કરે તે મીસાલે તે બંને નામદારો હબસી લોકોનો શેકાર કરવા લાગ્યા, અને સવારોના સર દહીની મીસાલે હર તરફ ઉડવા લાગ્યા. એ મીસાલે શીઠા રાતને વખત મુવેલાં આદમીઓની લોથના ઢગલા થયા અને હરતરફથી જખમી લોકો ગરીબો પોકાર અને શોર કરવા લાગ્યા અને તેઓના લોહીએ કરીને તે મેદાનમાં લોહીની નેહરો ગરી થઈ અને જમીન લાલાના પુલોની મીસાલે દેખાવા લાગી. એ રવેશે સર્વે હબસીઓ તે મેદાનમાં માર્યા ગયા અને કેટલાક જખમી થયા. તેઓએ પોતાના મોંઢ જંદીકીમની તરફ ધર્મા અને પાદશાહ જંદીકીમની નજીક જઈને તમામ અહેવાલ જાહેર કરી. તે સાંભળીને હબસીનો પાદશાહ જંદીકીમ પોતાના દેલ સાથે વિચાર કરવા લાગ્યો કે હવે જાલના બેટા સાથ મને દુશ્મની પેદા થઈ વાસ્તે બહેતર એ છે કે હવે તેની લડાઈનો ખ્યાલ મગજમાંથી બરતરફ કરવો.

આવી પહોંચ્યો પોલાદવંદ દેવ પોતાના લશ્કર સાથે રાહના દરમ્યાનમાં અને નાહસી ગયો પોલાદવંદ બરજોની લડાઈના મેદાનમાંથી તે હડીકત.

હવે પેલી તરફ તાજબક્ષ રસ્તે બરજો એ બંને નામદારો તુતીના લશ્કરથી ફારેગ થઈને ધરાનની તરફ નીકળી આવ્યા એવામાં એકાએક તેઓને જંગલની તરફથી એક શીઠા ગીરદ નજરે આવી. તેજ વખતે દેહર બરજોએ તાજબક્ષને પુછ્યું કે એ નામદાર આપ, વલી આ નવી ગીરદ કોણના લશ્કરથી પેદા થઈ છે. તે સાંભળીને પીલતન રસ્તે બરજોને કહ્યું કે એ બેટા એ લશ્કર નાપાક શરકસીભરેલા પોલાદવંદ દેવનું નજર આવે છે. જ્યારે નામદાર બરજોએ તાજબક્ષની ઝખાનથી પોલાદવંદનું નામ સાંભળ્યું ત્યારે હસીને કહેવા લાગ્યો કે એ મહેરબાન આપ તું મારી ઉપર મહેરબાન થઈને આજની લડાઈ મને બક્ષ કે એ નાપાક દેવના જીવની ગીરદ કહાડી નાંખુ. એટલું સાંભળીને તાજબક્ષે તે લક્ષ બરજોને આપી અને કહ્યું કે તારો મદદગાર પાક ચઢદાંન હોજો. જ્યારે બરજોએ રસ્તેમની ઝખાનથી પોલાદવંદ દેવની લડાઈની રમ્મને હોકમ સાંભળ્યો ત્યારે યાગના પુલની મીસાલે ખુશી થઈને ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરી ઘોડાનો તંગ ઓસ્તવાર ખેંચીઓ. ત્યાર પછી પોલાદવંદ દેવનું લશ્કર નગારાના અક્ષજ કરતું આવી પહોંચ્યું. તેજ વખતે પોલાદવંદની

નજર સરકારજ બરજી ઉપર પડી તેથી તે દેવ આતશના સોલાની મીસાલે ગરમીમાં આવ્યો અને તેજ વખત પોતાના ભસ્કરની સફ ખેંચીને પોતે મેદાનમાં આવી પોકારવા લાગ્યો કે એ બેચુન્યાદ સગજી તોખમના જાણુલી આજ રોજ તારા સરને તનથી દુર કરીને જાલે-જરની નઝદીક મોકલું કે ફરીથી તું લગાઇના મેદાનમાં આવે નહિ. જ્યારે બરજીએ પોલાદવંદ દેરથી એવા નાલાયક સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સાથી ઘેડા દપટાવતો તે નરદેવના મેદાનમાં આવ્યો અને એક પોકાર શેરની મીસાલ મારીને કહ્યું કે એ નાપાક, હવે તું આ મેદાનમાં ઉભો રહીને એવા નાલાયક સખુનો બોલે છે પણ તું હમણા એમ જાણ કે હમણા તારા સરને પાક યઝદાનના હોકમથી ખાકમાં નાથું છું અને તારા ભસ્કરમાંથી એક જાણુને પણ સલામત રહેવા નહિ દેઉં. જ્યારે નાપાક પોલાદવંદે બરજીની ઝખાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને સિંહ જાનવરની મીસાલે બખાર્યો અને એક નેજે જોરથી બરજી ઉપર માર્યો, તેને જોઇને બરજીએ પોતાનો નેજો હાથમાં પકડ્યો. પછી તે બન્ને પહેલવાનો રૂપના થાંભળા મીસાલે એક બીજા ઉપર નેજા મારવા લાગ્યા. એવામાં નામદાર બરજીએ ગુસ્સામાં આવી એક નેજો જોરથી પોલાદવંદના સીનામાં માર્યો તેથી તે પોતા ઉપર પેચ ખાવા લાગ્યો. તેવામાં પોલાદવંદની નજર જેહાં પહેલવાન રસ્તમ ઉપર પડી તેને જોઇને તે નાપાક દેવ પોતે નેતના ઝાડની મીસાલે ધુજવા લાગ્યો અને પોતાના દેલ સાથે કહેવા લાગ્યો કે એ જાલનો ખેટો એકાએક આ જગ્યાએ ક્યાંથી આવી પહોંચ્યો છે. પછી તે નામદારને જોઇને દેહસ્ત ભરેલો થયો અને સેતાબ લગામ ફેરવીને જંગલ તરફ નાહસી ગયો. જ્યારે તેને નહાસ્તો જોઇને તેનું લસ્કર પરાગંદે થયું ત્યારે તાજબક્ષ રસ્તમે ગરદનફરાજ બરજીને કહ્યું કે અએ ખેટા, હવે આપણો દુસ્મન નાહસી ગયો છે એટલે તે દુસ્મનને મારવા બરાબર છે-એટલું કહીને તે ખેટ નામદાર પહેલવાનોએ પોતાનાં મોઢો રાહમાં ધરીયાં અને પવનની મીસાલ ધરાન જમીનની તરફ ઘેડા દપટાવી આગલ ચાલવા લાગ્યા.

હવે એનો શાએર એમ કહે છે કે હવે હું એ દાસતાંનથી ફારેગ થયો અને બીજું એક દાસતાંન નાપાક જેહાકની તોખમના ગોશખીનગોશનું શરૂ કરું છું તે કાન ધરીને સાંભલ કે એ દુનીઆ જે જેહુર ભરેલી બતંગ છે તેહેનાં ગંમને એ દાસતાંનનાં સાંભલવાથી ફરાંમોશ કરે. હવે જ્યારે આગલી લડાઇમાં નાપાક ગોશખીનગોશનું દીલ તાજબક્ષના હાથથી જખમી થયું ત્યારે પોતાના દીલ સાથે વીચાર કરવા લાગ્યો કે આ જગા પીલતન રસ્તમ સાથે લડાઇ કરવામાં મહને કરી વાતનો ફેજ નથી અને એ જાલના ખેટાના હાથથી મારા જીવની ખરાખી સીવાય બીજું કંઈ હાંશલ થનાર નથી-વાસ્તે ખેહેતર એ છે કે હું એ જગોથી મોહો ફેરવીને લસ્કર સાથે પાદશાહ કેખશરોની તરફ જઇ તે જગ્યાએ ખરાખી પેદા કરું અને કેખશરોનાં તાબેના મુલકોને લુટીને વેરાંન કરતો આગલ ચાલું અને જ્યારે હું ધરાન જમીનની તરફ જઇ પહોંચું ત્યારે તે જગો લડાઇ ઉઠાવીને તમામ ધરાની પહેલવાનોને પકડીને પાદશાહ કેખશરોના તખતની જગો વેરાંન કરું. આ રવેશ નાપાક ગોશખીનગોશ પોતાના દીલ સાથે અનદેશો કરીને રસ્તમની લડાઇથી પાછો

ફરી પોતાના લશ્કરમાં આવી તખ્ત ઉપર બેઠો અને પોતાનાં બુજેરગ લોકો અને સર-દારોને બોલાવીને તેઓને કહ્યું કે અમે અક્લમંદ લોકો હવે આપણે ધરાન જમીન તરફ દેશ કીનાં ભરેલાં કરીને જવું જોઈએ અને હવે તમે તમારા ગોરજ ઉઠાવીને ધરાન જમીનની બુનબેખ ઉખાડી નાંખો અને ધરાનને તાબેનો જે મુલક તમે આપ્યા હો, તેને છુટીને વેરાંન કરો અને કેબશરોનાં મગજમાંથી તેની બુવાનીનો તોર કઢાડી નાંખો. તમેએ રસ્તમના બેટા ફરામરોજથી ડરવું નહીં જોઈએ. તે છતાં લડાઇગાહમાં પીલતન રસ્તમ આવશે તો તેને હું મહારી શમશેરના જખમથી તુકડા કરીને તેનું દુખમું તેનાં રખસની પીઠ ઉપર કરશ. જ્યારે તેનાં લશ્કરે પોતાનાં પાદશાહ ગોશબીનગોશથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે કહેવા લાગ્યો કે અમે પાદશાહ તાહરા બખતનાં જોરથી હમે હમારી તેજ તલવારે કરીને તેનાં તનને કાપીને ગીધ જનવરનો ખોરાક કરીશું કે તેના દરદથી પાદશાહ કેબશરો હાથ અને અફસોસ કરે. જ્યારે તે નાપાક જાદુગર લોકોથી ગોશબીનગોશે એવા દલેરીનાં સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે પોતાના દીલમાં ખુશી થઇને તેઓ ઉપર દુઆ કીધી અને કહ્યું કે તમે લોકોનું જાદુનું જોર આદમી જાત ઉપર હમેશ કામચાલ રહેજો. એટલું કહીને ફરમાવ્યું કે સેતાય લશ્કર કુચ કરે. તે હોકમ સાંભલીને તમામ લશ્કર ઘોડા ઉપર સવાર થયું અને હાથીઓની પીઠ ઉપર રાહનો સામાન બાંધીને શીહા રાતને વખતે અજદાહાની મીસાલ જંગલમાં નીકળી ચાલ્યા અને મનજલ દર મનજલ કુચ કરીને ધરાન જમીનની તરફ રાહ માપવા લાગ્યા. અને રાહમાં જે મુલકો ધરાનને તાબેનાં આવતા તેને છુટી લઇને વેરાંન કરતા આગલ રાહ માપતા હતા અને કબી કોઇ મુલકને છુટીને વેરાન કરતા અને કબી કોઇને આતશે કરીને સલગાવી મુકતા.

ગોશબીનગોશનાં બુલમની ખબર દેહેકાની લોકોએ પાદશાહ કેબશરોને પહોંચાડી અને ગોફતેગો કીધી પાદશાહ કેબશ-
રાએ ધરાની સરદારો સાથે તે હકીકત.

જ્યારે ગોશબીનગોશ ધરાનનાં મુલકની ખરાબી કરતો આગલ ચાલ્યો ત્યારે બેચાર દેહેકાની લોકોનાં એક મુલક ઉપર જઇ તે મુલકને છુટી લીધો. આથી કરીને હર તરફથી તે લોકો નહાસવા લાગ્યા. તેમાંથી એક દેહેકાની ખેતીયાંન હતો તે સેતાય ધરાન જમીનના પાદશાહ કેબશરોને ખબર કરવા આગલ ચાલ્યો. તેને જોઇને બીજા દેહેકાંની લોકો શીકશતે હાલ થઇને ઝારી કરતા દાદગર પાદશાહ કેબશરોની નજદીક જઇને ફરીઆદનો પોકાર ઉઠાવવા લાગા અને પાદશાહને કહેવા લાગા કે, દાદગર પાદશાહ નાપાક જોહાકને તોખમનો દેવ તમામ મુલકો વેરાંન કરતો અને ખોદાની ખલકતને કતલ કરતો ચાલ્યો આવે છે- જ્યારે પાકજદ પાદશાહ કેબશરોએ એવી નાખુશ ખબર દેહેકાંની લોકોથી સાંભલી ત્યારે પોતા ઉપર પેચ ખાવા લાગો. ત્યાર પછી ફરમાવ્યું કે તમામ બીચારે લોકોને ઉતારાની

એક જગો આપે. એમ તેઓને પોતાના કહેરમાં રાખ્યા. પછી સપેહસાલાર તુશ-શાહબદો ફરેબારજ પહેલવાન રોહાંમ નામદાર ગોશતેહમ દલેર ગેલ શરફરાજ ગોદરજ-દલેર ખીબન એ સરવે સરદારો આવીને પોતપોતાની જગો ઉપર બેઠા. પાદશાહ કેખશરો તેઓને કહેવા લાગ્યો કે અમે નામદાર શરફરાજ પામેલા શરદારો નાપાક બેઠા-કની નશલથી પેદા થએલો ગોશખીનગોશ નામનો એક નવો દુશમન મનજલ દર મનજલ આપણા મુલકને વેરાંન અને ખરાબ કરતો બેદહેશત આલ્યો આવે છે તેહેનો અટકાવ કરવા સારૂ ભરકરની તખયારી કરીને તહમોને તે નાપાકની મોકાબેલ જવું જોઈએ અને તે નાપેકારને નાબુદ કરીને તહમારં નામોને બુલંદીમાં ઉઠાવવાં જોઈએ. જ્યારે તમામ શેરની હીમતનાં દલેર પહેલવાનોએ પાદશાહ કેખશરોની બુખ્યાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે કહેવા લાગ્યા કે એ દાદગર પાદશાહ તું વગર ધરાન જમીનતું તખત અને તાજ હોતું નહીં અને તું હમેશ તખત ઉપર જીવજો અને તાહરા દુશમન લોકોનાં દીદા તુંથી હમેશ આંધળા રહેજો. એ રવેશ દોઆ કરીને બોલવા લાગ્યા કે અમે નામદાર પાદશાહ આપનો નીગેહબાન પાક યજદાં છે કે જેણે આપણને પેદા કરી રોજ બક્ષી છે. તેહેની તોષીકથી અને તું પાદશાહના રોશન બખતના જેરથી તાંહરો દુશમન નાબુદ થઇ જશે અને તે પોતાનો બન આ જગો બરબાદ કરશે અને તેહેનાં લશકરમાંથી એક તન સલામત નહી રહેશે અને તું દાદગર પાદશાહનો મદદગાર પાક ઇઅજદાં છે. વાસતે લડાઇને અંદેશો તું નેક ખસલતનાં પાદશાહને કરવો વાજેત નથી. તું એમ જાણુ કે પાક ઇઅજદાં આકેખત તુને ફતેહમંદી બખશ્યા વીના રહેનાર નથી જ્યારે પાદશાહ કેખશરોએ પોતાના નામદાર પહેલવાનોની બુખ્યાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા તેવારે ખુશી થઇને પાક ઇઅજદાંનાં શુકરનાં કરવા લાગો. પછી તે દલેર પહેલવાનોને કહેવા લાગ્યા કે અમે નામદાર લોકો તમે પોતાનાં દીલ કીનાથી જોશમાં લાવીને તમામ ભરકર ગોશખીનગોશની લડાઇને વાસતે તખયાર કરો. જેવાર સપેહસાલાર તુશ અને શરફરાજ ગોદરજ એ બેઉ નામદારોએ એવો હોકમ પાદશાહનો સાંભલ્યો તેજ વખતે પાદશાહને શેજો કરીને દરગાહમાંથી સરવે કાષ બાહાર નીકળ્યા અને સેતાય લશકરને ફરમાવ્યું તેથી તમામોએ પોતાનાં તન ઉપર બખતરો પહેર્યાં અને તે ઉપર લડાઇનાં હથીઆરો બાંધીને હાથમાં કાબુલી મુઠની સમશેરો પકડી અને ઘોડાઓની પીઠ ઉપર સવાર થઇને તમામ સફ સમારી ઉભા. પછી એક તરફથી ગોદરજ ટોળાનાં દલેરો તે લશકરની દાખી તરફ સફ ખેંચી ઉભા. અને બીજી તરફથી નોદરી શાહબદાઓ લશકરની જમણી તરફ સફ સમારી ઉભા પછી તુશ અને ગોશતેહમ એ બન્ને શાહબદાઓ પાદશાહ કેખશરોનાં બુહુંગડાની નજદીક જઇને લશકરની કલબગાહમાં શેરની મીસાલ ઉભા એ રવેશે ધરાની સરદારો લશકરની સફ સમારી ઉભા તેહવામાં સવારો દોડતા આવીને ધરાની સરદારોને કહેવા લાગ્યા કે જંગલની તરફથી એક ભારી ગીરદ નજર આવે છે. તે મધે કેટલાએક સવારો હાથી ઉપર સવાર થયલા છે અને તેઓ બેદહેશત એ જગોએ આલ્યા આવે છે. એવી ગોફતેગોમાં તેઓ હતા તેવામાં દુશ-મનતું લશકર નજદીક આવી પહોંચ્યું. પછી સેતાય ગોશખીનગોશ પોતાના લશકરની સફ સમારીને ધરાની લશકરની મોકાબેલ આવી ઉભો.

લડાઇ કરી બેઝને કરગોશ સાથે અને માર્યો ગયો કરગોશ પોતાનાં
દશ બેટાઓ સાથે બેઝનનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.

જ્યારે રાતનો વખત નજદીક પોહોંચ્યો અને અંધારીએ પોતાની ફાંખાં બીજાવી ત્યારે બેઝ તરફનાં લશ્કરે આશાએશ પકડી અને બાંમદાદને વખત બેઝ તરફનાં લશ્કરે મેદાનમાં આવીને સદ્ સમારી અને બન્ને લશ્કરોને દરમેઆન નગારાનાં અવાજ જારી કીધા. પછી ધરાંની લશ્કરમાંથી દલેર બેઝને પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં બેઝોંકાવીઓ અને બેઝાન દહને ગોશ્વળીગોશનાં લશ્કર ઉપર પોકારવા લાગ્યો કે ગેવનો બેટો બીજન તે હું છેઉ વારતે મહારી લડાઇમાં કોઇ મહારો હમનખરદ આવે એટલું કહીને પાછો પોતાનાં ઘોડાને બેઝાંન કરવા લાગ્યો. પછી બીજી મરતમે અવાજ મારીને કહ્યું કે ગોદરજનો નખીરો બેઝન માહાર નામ છે, અને હજી સુધી કોઇ પેહેલવાંન માહારા મેદાનમાં આવતો નથી. વાસતે સેતાખીથી માહારા મોકાબેલ આવે. જ્યારે ગોશ્વળીગોશ દલેર બેઝનને મોહથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે પોતાના પેહેલવાંન લોકોની તરફ નેગાહ કરવા લાગ્યો તેવામાં એક પેહેલવાન કરગોશ નામનો આવી પોતાના પાદશાહા પાસેથી બેઝનની લડાઇમાં જવાની રમ માંગી અને સેતાખ પોતાનો ઘોડો બેઝોંકાવતો દલેર બેઝનની મોકાબેલ આવી ઉભો અને એક પોકાર મારીને દલેર બેઝનને કહેવા લાગ્યો કે એ નાપાક અને બેઝનીઆહ મરદ, જે રસ્તે તારાથી જવાઇ શકાય નહી તે રસ્તે તું દલેરી કરવા આહે છે તો બે કે તું કંઈ શેર અથવા ચીતો નથી કે દલેરીનાં મેદાનમાં આવીને એટલી તુનદી કરે વારતે હવે તું તારી હોશીઆરીમાં રહેજે. એટલું કહીને બેઝન ઉપર નેજો માર્યો તેને બેઝને બેઝને પોતાનાં હાથમાં નેજો પકડેઓ પછી તે બંને પેહેલવાનો એક બીજા ઉપર નેજા મારવા લાગ્યા. જ્યારે તે બેઝ દલેરો નેજાની લડાઇથી આબેજ આવ્યા ત્યારે નેજાની લડાઇ મોકુફ કરીને ભારી ગોરજ હાથમાં ધર્ધા. પછી સેતાખ કરગોશ પેહેલવાને એક ગોરજ બેઝન ઉપર માર્યો તેનો જરખ દલેર બેઝને દાલ ઉપર બચાવી લીધો અને સેતાખ કીનાથી તલવાર બેચીને નાંમદાર બેઝને કરગોશના સર ઉપર મારી. તેનાં જખમે કરીને કરગોશના સરથી તે કમર સુધી બે ટુકડા થયા જેથી તેજ વખત તે નાંપાક ઘોડા ઉપર ખાકમાં પડ્યો. પછી દલેર બેઝન તે ઉપર ઘોડો બેઝાન કરવા લાગ્યો જેથી તે કરગોશનું તન છુદાઇ ગયું. જ્યારે નામદાર બેઝનનાં હાથ ઉપર કરગોશ માર્યો ગયો તેને બેઝને એક તરફથી ગોશ્વળીગોશ પોતાના લશ્કરમાં અફસોસ કરવા લાગ્યો અને દેલ સાથે વીચાર કરવા લાગ્યો કે કેવો જખરદસત પેહેલવાંન ધરાંનીના હાથ ઉપર ખોહારીથી માર્યો ગયો અને બીજી તરફથી કરગોશનાં દશ બેટાઓએ પોતાના બાપને ખોહારીથી શીહા ખાક ઉપર મુએલો બેઝને એકદમ હુમલો કરીને લડાઇનાં મેદાનમાં આવ્યા અને તેઓ બેઝનની આસપાસ ફરીવલીને તેને વચમાં ઘેરી લીધો. જ્યારે જવાંમરદ બેઝને એવો માંમલો દીડો કે કરગોશનાં બેટાઓ પોતાને દરમેઆન ઘેરી ઉભા છે તેજ વખત દલેર બેઝને મેઆનથી તલવાર બેચી અને સીંહ જનવરની મીસાલે પોકાર મારીને તેઓ ઉપર હુમલો કીધો અને તેઓ દરમેઆનમાંથી કેટલાકનાં સર ફરીની મીસાલે ખાક ઉપર નાંખ્યાં અને કેટલાએકને ગોરજે કરીને કુટી નાંખ્યા.

માર્થે ગયો ચરમીનેપોશ દલેર બેજનનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.

જ્યારે લશ્કરની કલ્પગાહામાંથી ગોશ્વપીનગોશ્વે બેજનની એવી દલેરી દીઠી કે પહેલવાન કરગોશ્વે તેનાં બેટાએ સાથે ખુનમાં લપેટીને ખાક ઉપર નાંખ્યા છે ત્યારે પોકાર મારીને પોતાનાં ચરમીનેપોશ પેહેલવાનને બોલાવીએ અને તેને કહેવા લાગ્યો કે ધરાંની ઊકરાએ આપણાં નામદાર પેહેલવાનોને ખાકમાં નાંખ્યા છે તેહેનો કીનો તેની ઉપર લે અને તેનું સર કાપીને જાલનાં બેટા રૂસ્તમ ઉપર મોકલે અને તેની માહાતમથી બુઠો ગોદરજ અને ગેવ આંખમાંથી આંસુઓની નેહરે જાડી કરે. ગોશ્વપીનગોશ્વેનું એટલું કહેવું કે ચરમીનેપોશ (યાને તેનો પોશાક આંખડાને હોતો તેથી તેને ચરમીનેપોશ કરી કહેતાં હતા) કળેનું સર ગીધની મીસાલે અને તંન હાથીની મીસાલે હતું અને જેનાં તન ઉપર રીઝ જનવરની મીસાલે બાલ હતા અને જેનો ખોરાક આદમ જાદનો હતો તે દરાંમની શીકલનાં દેવે દરનદાં જનવરની મીસાલે દેલ કીનાં બરેલું કરીને દલેર બેજનનાં મેદાનમાં આવ્યો. તેને જોઇને દલેર બેજને કહ્યું કે એ નાંખાક દરાંમની શીકલના દેવ, પાક ઇઅજ્જદાંની મદદથી એ મેદાનમાં તારા દરાંમનાં તનને માહારા ગોરજે કરી કુટી નાખું છું અને પાદશાહા કેખ-શરના રોશન તાલેના જહલકાતથી હમણાં તારા સર ઉપર જે ગરદનનો બોજો છે તેને હલકો કરી નાખું છું. એટલું કહીને સેતાય બારી ગોરજ હાથમાં ધર્યો અને ચરમીનેપોશનાં સર ઉપર એવો માર્થે કે તેનાં જરબથી તે નાખાક સવાર ખાકમાં પડ્યો. પછી દલેર બેજન સેતાય ઘોડા ઉપરથી નીચે કુદીને તેનાં સીનાં ઉપર સવાર થયો અને ઝેરી ખંજરે કરીને તેનું સર દુર કીધું અને સેતાય પાછો કુદીને ઘોડા ઉપર સવાર થયો.

પકડાઇ ગયો દ-ર બેજન જાદુગર લોકોનાં હાથ ઉપર અને લડાઇ કીધી ધરાની સરદારોએ જાદુગર લશ્કર સાથે અને કેદ પકડાયા ધરાની દલેરો જાદુગર લોકોનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.

જ્યારે ગોશ્વપીનગોશ્વે દલેર બેજનને પોતાનાં લશ્કરમાં એ રેવેશ ખરાબી કરતો દીઠો તેયાર કરમાવ્યું કે સેતાય જાદુગર લોકોને બોલાવે. તે સાંભળીને તેનાં લશ્કરમાંથી કેટલાએક જાદુગરો આવ્યાને હાજર થયા પછી ગોશ્વપીનગોશ્વે તેઓને કહેવા લાગ્યો કે એ સરદારીને લાયકનાં જાદુગર લોકો, તમો જોવો કે ધરાની લશ્કરમાંથી એક ઊકરો આપણાં લશ્કરમાં નામીઆ સવારોને જનથી મારી નાખે છે વાસ્તે તેની મોકાબેલ ગોરજ અને શમશેર કાંમ આવતાં નથી તેથી તમોને સેતાય એ ઊકરાનાં મેદાનમાં જવું જોઇએ અને જાદુએ કરીને તેને પકડી લેવો જોઇએ. અગર તમો એ ધરાનીને પકડવાની કાહેલી કરશો તો તેનાં હાથ ઉપર આપણું તમામ લશ્કર માયું જશે વાસ્તે હું ખાતેરજમેથી

જાણું છું કે એ પહેલવાનને હમનખરડ જાડુઈ સીવાય કંઈ બીજી ચીજ નથી. જ્યારે જાડુઈ લોકોએ પોતાનાં પાદશાહની જુવ્યાનથી એવા સખુંનો સાંભળ્યા તેજ વખત તીસ જાડુઈએ એહેરેમનની મીસાલે મેદાનમાં આવીને બેજનની આસપાસ ફરી વળીઆ અને ફરથી તે નામદાર ઉપર જાડુઈ કરવા લાગ્યા. તેણે કરીને દલેરે બેજન એકાએક બેહોશ થઈને પોતાનાં ઘોડાની પીઠ ઉપરથી ખાકમાં પડ્યો. તેજ વખત જાડુઈ લોકો તેને બાંધીને પોતાનાં લશ્કરમાં ગોશ્વપીનગોશ્વની નજીક લેઈ ગયા.

હવે જ્યારે ધરાની લશ્કરમાંથી દલેર રાહામ અને નામદાર એવે પોતાનાં બેટાને એ રવેશ ગીરફતાર થયેલો દોઢો તેવારે પોતાનાં જરી લગામનાં ઘોડા કીનાનાં મેદાનમાં ફપટાવ્યા અને હુમલો કરીને ગોશ્વપીનગોશ્વના જાડુઈ ઉપર ખુનરેજી કરવા લાગ્યા અને કીનાએ કરીને તેનાં લશ્કરની લેાથ જમીન ઉપર નાંખવા લાગ્યા અને તે લશ્કરનાં લોકોએ કરીને તે મેદાનમાં નેહરે જાડુઈ થઈ અને દલેર સવારોને સમશરથી ગોશ્વપીન-ગોશ્વનું લશ્કર બેશુમાર માર્યું ગયું.

જ્યારે ગોશ્વપીનગોશ્વનાં લશ્કરે દોડું કે ગોદરેજીઆની લોકો કીનાથી આજેજ આવતા નથી ત્યારે એકસો જાડુઈ લોકો એહેરેમનની મીસાલ બહાર નીકલીને મેદાનમાં ગોદરેજીઆની દલેરોની તરફ આવ્યા. તેઓને જોઈને એક તરફથી ધરાની સવારો પોતાનાં ઘોડા નખાવતા તે ઉપર જઈ પડ્યા અને બીજી તરફથી પાદશાહ કેખશરોનાં સવારો ગોશ્વ-પીનગોશ્વનાં લશ્કરની સફ તોડીને અંદર દાખલ થયા. તે વખતે દલેર સવારોની તલવારોએ કરીને તે નાપાક સવારોના સર ફડીની મીસાલ ઉડવા લાગ્યા અને હર તરફથી ભારી ગોરજનાં અવાજ નીકળવા લાગ્યા અને જો કે રાતનો વખત નજીક પહોંચ્યો તોપણ ધરાની સરદારો આજેજ થઈને પાછા નહીં હટયા. જ્યારે ગોશ્વપીનગોશ્વે એવે સખત મામલો જોયો કે ધરાની દલેરો તેના લશ્કર ઉપર રસતાબેજ શુભરે છે ત્યારે સેતાબ બીજ એકસો જાડુઈરોને બોલાવીને ફરમાવ્યું તેથી ધરાની દલેરો ઉપર તેઓ સખત જાડુઈ કરવા લાગ્યા. તેઓની સખત જાડુઈ ધરાની દલેરોનાં હાથ પગ શુશત થઈને તેઓ જમીન ઉપર બેઅખતીઆર પડ્યા. પછી જાડુઈરનાં લશ્કરમાંથી સવારો આવીને સેતાબ તેઓને ભારી બંધથી બાંધી લીધા.

જ્યારે ગેવ-રાહામ-ફરહાદ-સેદોશ-કારન-ફરેબોરજ-ગોશ્વતેહમ-અને જંગેશવરાન વગેરે બીજા ધણીએક નામદારોને લોકોનાં પીનારા જાડુઈ લોકોએ લોકડાનાં ભારી બંધથી બાંધ્યા ત્યારે તે મેદાનમાંથી તેઓને ખેંચતા લઈ જઈને બંદીખાનામાં બંધ કીધા.

મારથો ગયો યુલેશુફેદ ગોદરજના હાથ ઉપર અને પકડાઈ ગયો.
ગોદરજ જાદુગર લોકોની જાદુઈથી તે જીના.

હવે જ્યારે એ ખબર જુદા ગોદરજને થઈ કે તમામ ધરાની નામદારો જાદુગર લોકોની જાદુઈથી પકડાઈ ગયા અને તેઓને ગોશ્વર્ણીનગોશે પોતાનાં લશ્કરમાં બાંધીને કેદ કરીધા છે ત્યારે પોતાનાં દીલ સાથે અંદેશો કરવા લાગ્યો કે જાદુ જુદા તહારી પાસે હુનર છે તેને છુપાવી રાખવો ખુબ નથી. એટલું દીલ સાથે ચીચારીને ગમથી મેહોશ થયો અને જ્યારે પાછો હોશમાં આવ્યો ત્યારે એક પોકાર મારીને સેતાય પોતાનાં ઘોડા ઉપર સવાર થયો અને શેરની મીસાલ મેદાનમાં આવી ગોશ્વર્ણીનગોશ્વરને કહેવા લાગો કે ગોશ્વર્ણીનગોશ્વરનાં લશ્કરમાંથી એક જખરદરત પહેલવાન સેતાય મહારા મેદાનમાં આવે અને હું જુદાનો હુનર તે પોતાની નજરે જોય. હું તે મરદ છું કે કીનાને વખતે દુરમનનું સર મહારા ઘોડાના પગ નીચે મસલી નાખું છું. જ્યારે ગોશ્વર્ણીનગોશે જુદા ગોદરજની જુગાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તે નાપાકના લશ્કરમાં યુલેશુફેદ નામનો એક જાદુગર જુતની સીકલનો બદસુરત હતો તે પોતાનો ઘોડો દપટાવતો ગોદરજની મુકાબલે આવી ઉભો. તેને જોઈને ગોદરજે તેને કહ્યું કે અએ ઉંધે અખતના બદસુરત દેવ હું જુદાનો જરખ તું સંભાલ એટલું કહીને મ્યાનમાંથી આતશની વરસાવનાર તલવાર ખેંચી અને સેતાય જઈને યુલેશુફેદ જાદુગરની ગરદન ઉપર એવી જોરથી મારી કે તેજ વખત તે નાપાકનું સર દડીની મીસાલ ઉડીને જમીન ઉપર પડ્યું.

જ્યારે ગોશ્વર્ણીનગોશે જોયું કે એક વાંકી પીંદનો ધરાની તલવારના એક જખમથી પહાડની મીસાલનાં પહેલવાનનાં સરને મોરગની મીસાલ તનથી દુર કરી નાંખે છે તે જોઈને પોતે હોશમાં આવ્યો અને પોતાનાં જાદુગર લોકોને ગોલાતીને તેઓને કહેવા લાગ્યો કે તમે સેતાય એ જુદાનાં મેદાનમાં જાઓ અને તેને તમારા જાદુઈથી પકડી લાવો. અમર જો તેને જાદુઈ તમે નહીં પકડશો તો તે ધરાની આપણાં લશ્કરમાં એક તન સલામત નહીં રાખશે. જ્યારે જાદુગર લોકોએ એવા સખુનો પોતાના પાદશાહની જુગાનથી સાંભળ્યા તેજ વખતે બાર જાદુગર લોકો એહેરમનની મીસાલ મેદાનમાં આવીને ગોદરજની આસપાસ ઉભા અને તે નામદાર ઉપર જાદુઈ એવી સખત ચલાવી કે તે નામદારની એકાએક મુરદાની મીસાલ જમીન ઉપર પડ્યો તેજ વખતે તેઓ તેને બાંધીને ખેંચતા પોતાના લશ્કરમાં લઈ ગયા અને ભારી બંધથી બાંધીને જે જગ્યાએ ધરાની સરદારો કેદ પડેલા હતા તે જગ્યાએ તેને લઈ જઈને બંધ કરીધો.

અખર થઈ પાદશાહ કેખશરોને તમામ ધરાની સરદારોના પકડાયા ગયાની અને મુનાબત કીધી પાદશાહ કેખશરોએ તે હકીકત.

જ્યારે બદુર લોકોએ જુદા ગોદરોને પકડીને બંધ કીધા તે અખર પાદશાહ કેખશરોને થઈ કે તમામ ધરાની સરદારોને બદુર લોકોએ બદુધી પકડીને પોતાના લશ્કરમાં બંધ કીધા છે તે સાંભળી પાદશાહ કેખશરોને મહેરો જરૂર થઈ ગયો. પછી એક જગો જઈને બંદગીનો પોશાક તનમાં પહેર્યો અને પોતાનું સ્થાન જમીન ઉપર ધરીને પાક પ્રખળદાની નજીક બંદગી કરવા લાગ્યો અને કહેવા લાગ્યો કે અમે દાદગર સાહેબ પાક પરવરદેગર તું હમો લોકોથી પુરો વાકેફ છે અને હમો લોકોનો નીગાહબાન અને રહેતુમા તુંજ છે, અને લગાઇ ગાહમાં હમારો મદદગાર તું સીવાય બીજો કોઈ નથી. જમીન અને જમાનાનો પાદશાહ તું છે અને હમારો જેવા પાદશાહ તારી દરગાહ ઉપર કમીના બંદાની મીસાલનો શુભાર રાખે છે. અમે દાદગર બીમાર આદમીઓનો તુંજ આરામ બક્ષનાર છે અને આજેજ આવેલા બેવારસ લોકોનો તું સીવાય બીજો કોઈજ દાદગર નથી અને ધમના દરયાવમાં પડેલા આદમીઓની કીશતી તુંજ છે અને બેચાર લોકોનો ચારો બતાવનાર તું સીવાય બીજો કોઈજ નથી અને રહેતુમાજ બક્ષનાર અને કરમ બક્ષેશ કરનાર તુંજ છે—વાસ્તે અમે દાદગર તું પોતાના સખીપણા અને મહેરબાનગીની રાહ માહરા ઉપર નેગાહ કરીને જો અને બેવારસ થયેલાં લશ્કરની બેચારી અને દલગીરી દુર કર કેમકે હું તાહરો બંદો નાપાક દુશ્મન જે દેવતી મુરાદના ચાહનારા છે તેઓનાં જીવમથી ધણો બેકારાર છું. વાસ્તે માહરી ઉપર મહેરબાન થઈને મને બલાનાં દરીયામાંથી બહાર કાઢ. અમે પાક દાદગર દાવર હું ધરાની નામદારોથી દુર પડ્યો છું અને બેચારગીથી પોતાનાં જીવ ઉપર આવ્યો છું. વાસ્તે આ વખત તું મહારી ઉપર મહેરબાન થઈને મહારી દાદ લઈ મહારા તમામ ધરાની પહેલવાનો જે નેક રાહના ચાલનાર છે તેઓનો છુટકારો કર. આ વખત મહારા ધરાની પહેલવાનોને બદુર લોકોના હાથથી છોડવવાની કરમ કર કે જેથી ગોયા તુંએ મહને નવેસરથી પાદશાહી બક્ષી એમ થશે. અમે દાદના બેનાર પાક પ્રખળદાં હું તુંથી એ માંચું છું કે એ વખતમાં જલેજરનો બેટો તાજબખ્શ રસ્તમ એ જગોએ આવીને હાજર થાય. અમે દાદાર સાહેબ હું તાહરો બંદો એક ચીજથી નાસખર થયો છું કે તે નામદાર પીત્રતન એ જગોથી ચીનનાં મુલકની તરફ ગરદન ફરાજ બરજેની બલાસીને વાસ્તે ગયો છે તે સેતાબ આવી પહોંચવો જોઈએ અને મને એકીન છે કે જે તું કુદરતનો સાહેબ માહરા ઉપર મહેરબાન થાય તો તે નામદારને લાવીને એક લેહજમાં એ જગોએ ઉભો કરે. એ રવેશ પાકબદ કેખશરો પેદાના કરનાર સાહેબની નજીક પોતાની મુરાદ માંગીને તમામ રાતનો વખત તે સાહેબની બંદગીમાં ગુજારો.

હવે જ્યારે બાંમદાદનો વખત થયો ત્યારે પાદશાહ બંદગીથી ફારેગ થઈને પોતાના લશ્કરમાં આવ્યો તેવામાં એકાએક કેખશર પાદશાહનાં કાંનમાં અવાજ આવ્યો કે એ કેખશર આજ રોજ હું પાદશાહનો પાદશાહ ગોશ્વરીન ગોશ્વ લગાઈનાં મેદાનમાં આવી ઉભો છું. વાસ્તે તાહરા ધરાની લશ્કરમાં કોઈ પહેલવાનો બાકી રહેલા હોય તેઓને સેતાબ મારા

મેદાનમાં મોકલ્યા ત્યાં પોતે મારા મેદાનમાં આવે કે આપણું બંધે પાદશાહ એ મેદાનમાં લડાઈ કરીએ. જ્યારે પાક મજબૂતનાં પાદશાહ કે ખશરૂએ એવો દરામનો અવાજ સાંભળ્યો ત્યારે સેતાબ કીનાથી જોશમાં આવ્યો. અને પોતાનું બખતર મંગાવીને તનમાં પહેરીયું તે ઉપર તમામ હથીઆર બાંધીને પોલાદની ટોપ પોતાનાં શર ઉપર મૂકી. પછી પાક ખઅજદાને યાદ કરીને ચાહ્યું કે પોતે ગોશબીનગોશના મેદાનમાં જાએ.

આવી પહોંચ્યો તાજબખશ રૂસ્તમ અને નાંમદાર બરજી પાદશાહ કે ખશરૂની નજદીક તે હકીકત.

જ્યારે પાદશાહ કે ખશરૂ લડાઈનાં હથીઆર બાંધીને ઘોડા ઉપર સવાર થયો અને બહાર આવીને જોએ તો એક ગીરદ જંગલની તરફથી નજર આવે છે. પાદશાહ લશ્કરની કલબગાહમાં આવી ઉભો તેવામાં પહાડોની ઉપરથી સ્વારો દોડતા આવીને પાદશાહને બખતર કહેવા લાગ્યા કે દુરથી એ સવાર ચાલ્યા આવે છે. એવી ગોઠતેગોમાં પાદશાહ હતો તેવામાં દીદબાં લોકો ઘોડા નખાવતા આવીને પાદશાહને કહેવા લાગ્યા કે એ પાદશાહ જેહાં પહેલવાન રૂસ્તમ નામદાર બરજીને પોતાની સાથે લઇને રખશને તેજથી દપટાવતો આવે છે. તે બખતર સાંભળીને પાદશાહ કે ખશરૂ તે નામદારને એસ્તેકબાલ લેવાને આમલ ચાલ્યો અને કેટલાએક દુર જઈ પહોંચ્યો તેવામાં એક નાંમદારો ઘોડા નખાવતા આવી પહોંચ્યા અને તેઓ પાદશાહને દુરથી જોઇને પોતાના ઘોડા ઉપરથી સેતાબ પેઆદા થયા અને જમીનને મોશો દઇ પાદશાહને સેજદો કરી અને તેજબુની ઉપર દોવા કરીને પીલતન પહેલવાન કહેવા લાગ્યો કે એ બુલન્દ તાલેના પાદશાહ તારા હાથથી હરગેજ કોઇ બીચારા ઉપર જીલમ હોતો નહી. ઇરાંની પહેલવાનો કાંઠાં ગયા કે તું એ રવેશ પોતાના તન ઉપર લડાઈના હથીઆરો બાંધીને પોતાના બદનને મેહનત આપે છે. જ્યારે પાદશાહ કે ખશરૂએ પીલતન રૂસ્તમની જુબાનથી એવા સખુન સાંભળ્યા ત્યારે બીચારા આદમીની મીશાલે પોતાનો તમામ હેવાલ તેની આગળ બએઆન કરી કહ્યો. જ્યારે તેહમતન રૂસ્તમે પોતાના પાદશાહની જુબાનથી એવા શખતી ભરેલા શખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ચીતાની મીશાલે યુસ્સામાં આવ્યો, અને પાદશાહને કયું કે એ રોશન જીવનાં પાદશાહ આલમને પેદા કરનારના કસમથી હું તુંને કહું છું કે એ નાપાક ગોશબીનગોશનાં સરથી તેનું તન દુર કરી નાખું. એ પાક જદ પાદશાહ શું જોહાનમાંથી તારો રૂસ્તમ યુજરી ગયો કે તું એ લડાઈના હથીઆર પોતાનાં તન ઉપર બાધ્યાં છે. તું જાણ કે મારા યુજરી ગયા પછી મારાં દોખમાં મધેની ધુલ તારા દુશ્મન લોકોનાં દીદાને આંધલા કરશે. એ દાદગર પાદશાહ તુંને રોશન હવું કે હું ચીનનાં મુલકની તરફ ગયો હતો. પણ માહારો બેટો ગરદનદારાજ ફરાંમરજ તો જામોલસતાંનમાંજ છે, તેને બોલાવવો હતો કે તે નામદાર એ નાપાકને રસતાબેજ દેખાડતે. પણ તું પાકજદ પાદશાહને વાળેજ નહી હવું કે એવા નાપાકની લડાઈના મેદાનમાં જાએ. એ રવેશ કેટલાએક સખુનો પાદશાહને કહીને લડાઈનો કરનાર પીલતન પાદશાહ સાથે ઇરાંની લશ્કરની કલબગાહમાં ગયો.

લડાઇ કીધી નામદાર બરજોએ દીમુર પહેલવાન સાથે અને માર્યો
ગયો દીમુર પોતાના ભાઇ સાથે બરજોનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.

જ્યારે અનજીમનનો સરદાર પીલતન પહેલવાન લશ્કરની સફમાં જઇ ઉભો ત્યારે
દલેર બરજોએ તેને કહ્યું કે એ મહેરબાન બાપ, આજ રોજ ગોશ્વળીનગોશ્વળી લડાઇ મને
અખશ કે મારા ભારી ગોરજો કરીને તે નાંપાકનાં સરમાંથી મગજને બહાર કાઢાડું. જ્યારે
તેહેમતન રસ્તે બરજોની જાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે કહ્યું કે એ બાપનાં
જીવ તુંએ બંદીખાનામાં સખતી ઘણી ખેંચી છે તે વાસતે એ લડાઇમાં તુંને જીવું વાળે
નથી. તું આ જગો ઉભો રહીને મારી લડાઇનો તમાસો જો કે એ નાંપાક સાથે હું આ
મેદાનમાં સી રવેસ મરદી કરું છું. એવી ગોશ્તેગોમાં રસ્તમ અને બરજો હતા તેવામાં એક
દીમુર નાંમનો સરકસ પહેલવાન વાધની મીસાલે લડાઇનાં મેદાનમાં આવી ઉભો અને મગરૂરીથી
પોકારવા લાગો કે સેતાબ બરજો પહેલવાન મારા મેદાનમાં આવે અને પોતાનાં હમનબરદ
ચીતાનો તમાસો જોય. જ્યારે બરજોએ એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને પોતાનો
ધોડો મેદાનમાં જોડોકાવ્યો અને પોકાર મારીને તેને કહેવા લાગો કે એ નાંપાક બદ બુની-
આદનાં દેવ અવલ તારા દક્તરમાં માફ નાંમ લખેલું હવું કે તે મેદાનમાં મને ખોલાવ્યો
છે એટલું કહીને ગુસ્સાથી તેની મોકાખેલ ઉભો. જ્યારે દીમુરની નજર સરકરાજ બરજોની
ઉપર પડી તેજ વખત તે નામદાર ઉપર તીરોનો વરસાદ વરસાવવા લાગ્યો. જ્યારે બરજોએ
એવો મામલો પોતા ઉપર દોઠો ત્યારે એક પોકાર મારીને ચુંગાલ મારી દીમુરનો કમરબંદ
પકડ્યો અને એક જોર એવો કાઢ્યો કે તેને જીવ ઉપરથી ઉઠાવીને સેતાબ પાછો જમીન
ઉપર માર્યો અને પોતાનાં ધોડા ઉપરથી નીચે કુદીને તેનું સર કાપી નાખ્યું.

હવે જ્યારે દીમુરનાં ભાઇ દમુરે પોતાનાં ભાઇને એ રવેસ મુલો દોઠો ત્યારે નાંપાક
અજદાહાની મીસાલે મેદાનમાં આવીને બરજોને કહેવા લાગો કે એ બદ બુનીઆદનાં બરજો
તુંએ મારા નામદાર ભાઇને એ મેદાનમાં માર્યો છે તેનાં કીનામાં તારું સર તનથી જુદું
કરીને તારા ખુનથી જમીનનું મોહો સોરખ કરું. જ્યારે નાંમદાર બરજોએ તેની જીવાનથી
એ રવેસના સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સાથી તેને કહ્યું કે એ નાંપાક બેહુદી અકલનાં દેવ
તુંથી હમણા દલેર પહેલવાનની દલેરી તારી નજરે જોશે. તું એમ જાણ કે હવડાં હું મારા
ભારી ગોરજો કરીને તારા સરને કુટી નાખી તને તારા ભાઇની નજદીક મોકલું છું એટલું
કહીને સેતાબ ભારી ગોરજો ઉઠાવ્યો અને એક જરબ કીનાંથી તેનાં સર ઉપર એવો માર્યો
કે તે જરબે કરીને તેને ધોડા સુધાં ગીરદાપેચ કરી નાંખ્યો તેથી તું કહે ગોયા દમુર
પોતાની માને પેટે પેદા થયો નહીં હતો.

લડાઈ કીધી પીલગોસે દલેર બરજે સાથે તે વખેરે બીજે અહેવાલ.

જ્યારે ગોશ્વપીનગોશે પોતાનાં લશ્ચકરની કલ્પગાહામાંથી બરજોની દલેરી એ રવેશ દીઠી તેજ વખત પોતાનાં ઘોડા ઉપર સવાર થઇને પીતાનાં અર્ધાંતું બખતર પહેલું અને બાજુ ઉપર કમાન લટકાવીને પેચદાર નેજે હાથમાં ધર્યા પછી ઘોડો દપટાવતો મેદાનમાં આવીને દલેર બરજોની મોકામેલ ઉભો અને તેને કહેવા લાગ્યો કે એ જવાંમરદ હમણાં લડાઇનો કુન્નર તને શીખવું છું અને તું એટલી મગરૂરી કરે છે પણ તારી માહાતમમાં દક્ષતાનનાં રસ્તમને જરૂરી કરવા બેસાડું. જ્યારે બરજોએ ગોશ્વપીનગોશ્વની જુબાનથી એવો સજીનો સાંભળ્યા ત્યારે ગોરસામાં આવીને તેને કહેવા લાગ્યો કે એ નાપાક છુરી ખસલતનાં દેવ જમાનાનો દલેર બરજો તે હું છું. હમણા તારા સરને સીદા ખાકમાં નાથું. એટલું કહીને સેતાય પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો. તેને જોઇને ગોસપીનગોસે પોતાનાં સર ઉપર હાલ પકડી પછી ગરદનફરાજ બરજોએ પોતાનાં જોરથી ગોરજ એવો માર્યો કે તેનાં જરબે કરીને ગોસપીનગોસની આમળ જોહાન અંધારી થઇ તોપણ તેનાં બદનને એલજાંમ પેહોંચ્યો નહી. જ્યારે બરજોએ એ રવેશ ગોરજ માર્યો ત્યારે તે નામદાર એવું ગુમાન લઇ ગયો કે ગોસપીનગોસ માર્યો ગયો હશે. જ્યારે નામદાર બરજોએ તેને જીન ઉપર સલામત બેઠેલો દીઠો ત્યારે અજબ રહીને પોતાનું મોહ આસમાંનની તરફ ધવું અને કહેવા લાગ્યો કે એ કુદરતનાં સાહેબ એવું દેખાડવું તુંથીજ છે. વાસતે એ પાક દાદગર તું મને પાદશાહ કેખશરોની નજદીક શરમીનદો ના કરતો. એવામાં ગોસપીનગોસે બરજોને કહ્યું કે એ નામદાર જાણુલી હવે તું એક જખમ હું જુદાને હાથનો સંભાલ. એટલું કહીને ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો. તેને જોઇ બરજો હાલની નીચે છુપો થયો. પછી તે દેવે કીનાંથી બરજો ઉપર જરબ માર્યો. તેનો જરબ આવતો જોઇ પોતાનું સર ચોરાવી લીધું. જ્યારે ગોશ્વપીનગોસે બરજોમાં એ રવેશ મરદી અને જોર દીઠાં ત્યારે હાથમાંથી ગોરજ નાખીને સેતાય નેજે હાથમાં ઉઠાવ્યો. તેને જોઇને નામદાર બરજોએ પોતાનો નેજે હાથમાં ધર્યો અને બંને સવારો એક બીજા ઉપર નેજા મારવા લાગ્યા તેનાં જખમે કરીને તેઓના બખતર ચારણીની મીસાલ સુરાખદાર થયાં પછી સરફરાજ બરજોએ જુબાન ઉપર પાક યજ્ઞદાંતું નામ લઇને એક નેજે જોરથી તેની કમર ઉપર માર્યો તેના જરબથી ગોશ્વપીનગોશ્વનું તન ધુજવા લાગ્યું. એ મીસાલ એક બીજા ઉપર જોશથી નેજા મારતા હતા તોપણ કોઇ સવારને એલજાંમ નહી પહોંચ્યો. જ્યારે પીલતન રસ્તમે તેઓની લડાઇ એ રવેશ દીઠી ત્યારે પોતાનું મોહ હકતાલાની દરગાહની તરફ કરીને કહેવા લાગ્યો કે અએ પાક દાદગર દાવર આ વખતમાં બરજોની ફરયાદે તું પહોંચ એટલું કહીને પોતાનું સર જમીન ઉપર મુક્યું અને આજીજ કરીને બરજોને વાસ્તે મદદ માગવા લાગ્યો.

હવે પેલી તરફ બંને પહેલવાનોનાં નેજાની નોક જુઠ્ઠી થઇ તોપણ તે બેઉમાંથી કોઇ આજેજ આવ્યો નહી તેથી તેઓએ પોતાના નેજા પડતા મેલીને એક બીજા ઉપર ચુંગાલ મારવા લાગ્યા અને એક બીજા ઉપર કમરબંદ પકડીને જોર કરવા લાગ્યા કે તે બેઉમાંથી

એકને ઉઠાવી બધાએ તોપણ કોઇ સવારને પગ રેકાબમાંથી હાથે નહીં અને મેશુમાર નેર કરવાથી તેઓનાં કમરમાં તુટી ગયા ત્યારે ગોશપ્તીનગોશ્તુ બરજોનાં કમરમાં ઉપરથી કાચ ઉઠાવ્યો અને સેતાબ તલવાર ખેંચીને એક જખમ બરજોની કમર ઉપર માર્યો જેથી કરીને તે નામદારના કમરમાંથી સાંકળ તુટીને કમરમાંથી બે તુકડા થયા. તેવામાં ગોશપ્તીનગોશ્તુના લશ્કરમાંથી એક હજાર સવાર અહેરેમનની મીસાલ દોડતા મેદાનમાં આવીને બરજોની આસપાસ ફરી વળ્યા અને જેમ આજ્ઞાએ વાદલ છુપાવે તે મીસાલ બરજોને ઘેરી લીધો.

હવે એ તરફ જ્યારે પીલતન રતમે જોયું કે દુશ્મન લોકો દગાખાણથી બરજોને વચમાં ઘેરી લીધો છે, ત્યારે એક પોકાર બહારના વાદળની મીસાલ મારીને ધરાની લશ્કરને ફરમાવ્યું કે હવે તહમે શા વારતે જોયા કરો છો. સેતાબ મેદાનમાં જાયો અને દુશ્મન લોકોના શીર પગ નીચે લાવો. જ્યારે ધરાની સવારોએ તેહમતનની જુબાનથી એવા સખુને સાંભળ્યા ત્યારે તેઓ ઘોડા દૃષ્ટાવતા જઈને ગોશપ્તીનગોશ્તુના લશ્કર ઉપર તીરોનો વરસાદ વરસાવવા લાગ્યા અને કેટલાએક દલેર સવારો ગોરજ અને સમશેરથી દુશ્મનના લશ્કરને ખાકમાં નાખવા લાગ્યા. તેઓની ધરપકડના અવાજ કરીને જેહાન શોહોર બરેલી થઇ અને દુશ્મનના સવારોના સર દડીના મીસાલ હવા ઉપર ઉડવા લાગ્યા. એવી સખત લડાઇ જોઈને ગોશપ્તીનગોશ્તુ તે મેદાનમાંથી ધુઆની મીસાલ પોતાના લશ્કરની કલબમાહમાં જઇ ઉભો.

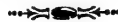

લડાઇ કીધી બાનુ ગોસશપે ગોશપ્તીનગોશ સાથે મેદાનમાં અને એક કાન કાપ્યો તેનો બાનુ ગોસશપે તે વગેરે બીજો એહેવાલ.

જ્યારે બાનુ ગોસશપે સાંભળ્યું કે ગેવ અને બરજો ગોશપ્તીનગોશ્તુના લશ્કરમાં કેદ પડ્યા તેજ વખતે પોતાનાં તન ઉપર બખતર પહેર્યું અને લડાઇના તમામ હથિયારો બાંધીને મોહો ઉપર જુરખો નાખ્યો અને ઘોડા ઉપર સવાર થઈને પોતાના મેટાની જોસતેજોઈને વારતે ગોશપ્તીનગોશ્તુના લશ્કરની આસપાસ ફરતી હતી. જે વારે બાનુ ગોસશપે લડાઇના મેદાનની તરફ આવી પહોંચી તે વારે જોયું કે નાપાક જાદુગર લોકોએ નામદાર બરજોને ઘેરી લીધેલો છે. તેજ વખતે આદર ગોસશપની મીસાલે મેદાનમાં આવીને ગોશપ્તીનગોશ્તુના લશ્કરને બરહમ મારવા લાગી અને દુશ્મનોના સવારોનાં ખુનથી જમીનનું મોહો લાલની મીસાલે શોરખ કરવા લાગી. જે વારે ગોશપ્તીનગોશ્તુ તે સવારને દીઠો કે ગોયા જુખ્યા શેરની મીસાલે લશ્કરમાં ખરાબી કરે છે, તેવોજ સેતાબ ધુઆની મીસાલે બહાર આવીને તેને કહ્યું કે એ લડાયક પહેલવાન તું પોતાનું નામ આ મેદાનમાં જાહેર કરી કહે કારણ કે તું મારા હાથથી તારો જાન સલામત લઈને જવાનો નથી. જ્યારે બાનુએની બાનુએ ગોશપ્તીનગોશ્તુની જુબાનથી એવા સખુને સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને કહેવા લાગી કે અજો છુરી જુન્યાદનાં આદમી હું જુઓરગ જુન્યાદનો પહેલવાન છું અને મારા બાપે માફ નામ નેકાબઅફગન રાખ્યું છે. હવડાં મારા ભારી ગોરજે કરીને તારી પીઠ ભાંજી નાખું

અને મારા નેજાની નોકરી કરીને તારા સ્ત્રીને સીવી લેઉં. મારી લગાઇનો હોનર હવડાં તું તારી નજરે જોશે એટલું કહીને મારી ગોરજ હાથમાં ધર્યો. તેને જોઇને ગોશળીનગોશે પોતાનું સર ઘોડાની ગરદન ઉપર મેલ્યું. તેજ વખતે નેકાળઅફગને ગોરજનો એક જરબ ગોશળીનગોશની પીઠ ઉપર માર્યો. જ્યારે ગોશળીનગોશે નેકાળઅફગનની એવી દલેરી દીઠી ત્યારે હસીને કહેવા લાગ્યો કે અએ ધરાની દલેર તું પોતાની જુવાનથી પોતાની તારીફ મેલફ કરતો હતો. પણ તારા ગોરજનો એક જરબ બચ્ચાની રમતની મીસાલ મને નજર આવે છે. જ્યારે નેકાળઅફગને ગોશળીનગોશની જુવાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા તે વારે તેની દલેરી જોઇને અજબ થવા લાગી. અને પોતાના દીલ સાથે પેદાના કરનારને યાદ કરીને કહેવા લાગી કે અએ કુદરતનાં ખાવંદ લગાઇ ગાહમાં ધરાની પહેલવાનોને તું હમેશ ક્તેહ-મંદી બક્ષે છે અને ધરાની લોકોને મદદ તુંથીજ છે. વસ્તે અએ દાદગર દાવર હું આ વખત તારેથી એજ ઉમેદ રાખું છું કે અએ નાપાક દેવની સુરતનાં આદમીને મારી તલવારે કરીને ખાકમાં નાખ્યું. એટલી પોતાના દીલમાંની મુરાદ દાદગર દાવરની દરગાહમાં કહીને સેતાળ મીયાનથી તલવાર ખેંચી અને ગોશળીનગોશનાં સીર ઉપર એવી મારી કે તે તલવારનાં જરબથી તે નાપાકનો એક કાન કાપી નાખ્યો. પછી સેતાળ પોતાના ઘોડાની લગામ ફેરવીને જંગલની તરફ નીકળી ગઇ. તેની એવી દલેરી જોઇને તમામ દલેરો અજબ થવા લાગ્યા. પછી પાદશાહ કેખશરોએ મીલાદનાં યુરગીનને ફરમાવ્યું કે અએ લગાયક પહેલવાન તું સેતાળીથી એ નાપાક ગોશળીનગોશનાં મેદાનમાં જ અને તારી મરદાનગીએ કરીને તેનું સર તનથી જુદું કર. આ સખુન પાદશાહની જુવાનથી સાંભળીને યુરગીન કહેવા લાગો કે અએ ધરાન જમીનના પાદશાહ તું મને મેયુનાહ શા વારતે મારે છે? મેં તારી દરગાહમાં આજ સુધી કાંઈ યુનાહ કીધો નથી અને હમણાં એકાએક એવો સીતમ મારી ઉપર તું ગુજારે છે. અગર તું પાદશાહની મરજ મને મારી નખાવવા ઉપર છે તો તું પોતાની નજ-દીક મને મારી નાંખ પણ એ ડરામણી સીકલના દેવના મેદાનમાં હું હરગેજ નહીં જાઉં. યુરગીનની જુવાનથી એવા સખુનો સાંભળીને પાદશાહે તેને કહ્યું કે એ નામજુય યુરગીન તું એવા સખુનો બોલવાથી શરમાતો નથી કે તું એવા હીચકારાપણાનાં સખુનો બોલે છે. વારતે તુંને એ નાપાકની લગાઇમાં જવું જોઇએ અને તું જાણુ કે જેહાનનો પેદા કરનાર જે ચાહશે તે કરશે અને તું તારા જોર અને કુવત ઉપર કાંઈ યુમાન નહી રાખ અને પાક દાવરનું નામ જુવાન ઉપર લઇને હીમત પકડ.

આવ્યો મીલાદનો યુરગીન ગોશળીનગોશનાં મેદાનમાં અને તેનાં બેઉ દાંત ગફલતથી તોડી નાખ્યા તે હકીકત.

જ્યારે પાદશાહ કેખશરોની જુવાનથી એવી બજાઇ ભરેલા સખુનો યુરગીને સાંભળ્યા ત્યારે કહેવા લાગો કે અએ પાકજાદ પાદશાહ હું તારા હુકમથી એ નાપાક દેવના મેદાનમાં જાઉં છું. એટલું કહીને પોતાનો ચહેરો ધાસની મીસાલ જરદ કીધો અને સેતાળ

પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જુકાવીને ગોશપીનગોશને કહેવા લાગો કે અએ નાપાક યદ જુની-આદનાં મરદ હમણા તુંને મારા ભારી ગોરજો કરીને તારાં સરમાંથી મગજ કાઢી નાખું છું. જ્યારે ગોશપીનગોશે ચુરગીનને એ રવેશ દીઠો તે વારે સેતાય જગોથી કુદીને હાથી ઉપર સવાર થયો અને સીઢા પહાડની મીસાલ મેદાનમાં ચુરગીનની મુકાબલે આવ્યો. તેને જોઇને નામદાર ચુરગીને પોતાનો ગોરજ ઉઠાવી તેને કહેવા લાગો કે મીલાદનો ખેટો હુન્તર ભરેલો નામદાર ચુરગીન મારું નામ છે એટલું કહીને પોતાનો ગોરજ ગોશપીનગોશના સર ઉપર માર્યો. તેના જરજ ગોશપીનગોશે એક દરીની મીસાલ રદ કીધો અને હસીને ચુરગીનને કહેવા લાગો કે અએ નામદાર ધરાની પહેલવાન હવે મારા ગોરજની નોખત તું જો કે હમણા તુંને તારા ઘોડા સાથે ખાક ઉપર નાખું છું. જ્યારે મીલાદનાં ચુરગીને ગોશપીનગોશની જુઆનથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે પોતાના દીલ સાથે ડરીને કહેવા લાગો કે અએ ચુરગીન, હવે એ જગોથી નાસવું બહેતર છે કાંય જો એ નાપાકનાં ગોરજની તામેશ તારામાં નથી. એટલું દીલ સાથે વીચારીને ગોશપીનગોશની દેહેશતથી પોતાના ઘોડાની લગામ ફેરવી અને સેતાય પવનની મીસાલ ધરાની લશકરની તરફ નાસવાનો ધરાદો કીધો. તેના એવો ધરાદો જોઇને ગોશપીનગોશ ગફલતમાં ઉભો રહીને હસવા લાગો કે તેવામાં ચુરગીન અચજુયો તેની નજદીક પાછો આવીને એક ગોરજ તેના મોંહ ઉપર એવો માર્યો કે તેના જરજથી તે નાપાકના બેઉ દાંત તોડી નાખ્યા અને સેતાય પોતાનો ઘોડો પાછો ફેરવીને ધરાની લશકરમાં આવ્યો અને પાદશાહની નજદીક જઇને તેને કહેવા લાગો કે અએ ફતેહમંદ બખતના પાદશાહ મારા જુઠાપાના વખતમાં એક કામ મેં એવું કીધું છે કે કયામત લગી મારી તારીફ જોહાનમાં રહેશે. મીલાદનાં ચુરગીનની જુઆનથી એવા સખુનો સાંભળીને પાકબદ પાદશાહ કેખશરે હસવા લાગો.

ગયો જવારેહ ગોશપીનગોશની લડાઇમાં તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

જ્યારે મીલાદનો ચુરગીન ધરાની લશકરમાં પાછો આવ્યો ત્યારે જલેજરતા ખેટા જવારેહને ફરમાવ્યું કે ગોશપીનગોશના મેદાનમાં જઇને તેના સરને તનથી દુર કરે. પાદશાહની જુઆનથી એવો હુકમ સાંભલીને જવારેહ સેતામે પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જુકાવ્યો અને અવાજ મારી કહ્યું કે અએ ઉંધી અકકલના ગોશપીનગોશ તું તારી બાજુ ઉપર મગર થઇને કોઈ પહેલવાનને મોજુદમાં લાવતો નથી. પણ તું એમ જાણ કે હમણા તારા સરને મારા ભારી ગોરજો કરીને કુદી નાખું એટલું કહીને ઘોડાને જોવાન કરવા લાગો. જ્યારે જવારેહના મોંહથી ગોશપીનગોશે એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે ચુરસામાં આવીને જવારેહનો કમરબંદ પકડ્યો તેને જોઇને જવારેહ પહેલવાને તેના કમરબંદ ઉપર ચુગાલ મારી પછી એક બીજા ઉપર જોર કરવા લાગો.

હવે આ તરફથી જ્યારે પીલતન પહેલવાને જોયું કે જવારેહ ગોશપીનગોશનાં મેદાનમાં લડાઇ કરે છે તેજ વખતે તાજબક્ષ રસ્તમ લડાઇનાં મેદાનમાં જઇ પહોંચ્યો અને

અવાજ મારીને કહ્યું કે અએ નાપાક બદલુનીઆઈનાં દેવ તારી લડાઇને હમનઅરદ આવી પહોંચ્યો છું. હવે મારા નેજાની નોકે કરી તારો સીનો સીવી લઉં. અગર તું મારા મરદાનમી હોય તો મારી મુકાબલે ઉભો રહીને લડાઇ કર. જ્યારે ગોશખીનગોશના કાનમાં રસ્તમનો અવાજ પહોંચ્યો ત્યારે જવારેહનો કમરઅંદ મેલીને નેજ છે શું કે એક પહેલવાનની મરદનને દલેર શેરની મીસાલ ચુસ્સાબરેલો થઇને ઉભેલો છે. પછી ગોશખીનગોશે તેને પુછ્યું કે અએ પહેલવાન તારા નામ શું ધરાવે છે. જ્યારે તે નાપાકની જુજાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે હસીને કહ્યું કે મારા નામ જેહાનમાં હરજેજ છુપું નથી. અગર જો તું મારા નામ તારે કાને સાંભળે તો મારા નામની દેહરતે કરીને ખાક ઉપર પડે કાંચ જે સામે જવારનો નળીરો તેદમતન રસ્તમ તે હું છું. જ્યારે ગોશખીનગોશે રસ્તમની જુજાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે હસીને કહેવા લાગો કે અએ નામદાર દલેર હવે રાતનો વખત નજદીક પહોંચ્યો છે વારતે કાઝ રોજે આફતાખ પોતાનું સર છુલ્લંદીમાં ઉઠાવે તે વખતે આપણે નેજાએ કે એ ફરતો આસ્માન કોણની મુરાદે ફરે છે. એટલું કહીને લડાઇમાંઆંધી પાછો ફરી પોતાના લશકરમાં ગયો. જ્યારે ગોશખીનગોશને રસ્તમે એ રવેશ મેદાનમાંથી પાછો ફરતો દીઠો ત્યારે પોતાના રખશની લગામ પાછી ફેરવીને જેહાનના પાદશાહની નજદીક આવ્યો. પછી મજલેસ ખતાવીને તમામ સરદારો સાથે ખાનુ ખાવા એદા અને એક તરફથી શાકી લોકો સરાખનો દોર ફેરવવા લાગ્યા અને બીજી તરફથી પરીને એહેરની રામસગરેનાં ખુશ અવાજ નીકળવા લાગ્યા અને જવાંમદ પહેલવાનોનાં સર સરામે કરીને શૌરખ થવા લાગ્યા.

આવ્યો પહેલવાન એકદસ્ત રસ્તમનો રખશ ચોરવા અને જઇ પહોંચ્યો રસ્તમ તેના નજદીક તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે જ્યારે તે મીજલસમાં શરાખનો દોર પએ દરપે ફરવા લાગો અને તે મીજલસના લોકો પુર ખુશીમાં આવ્યા તેવામાં જોએ છે શું કે એક મરદ તે મીજલસની દરમ્યાન આવીને કહેવા લાગો કે એ પીલતન પહેલવાન, એક પહેલવાન હાથમાં એક ભારી ગોરજ પકડીને છુપ્યો થઇ ઉભો છે. તેને જોઇને મેં તેનું નામ પુછ્યું. પણ તેણે મને કશો જવાબ દીધો નહીં. તે સખખથી હું તું નામદારની નજદીક ખગર કરવા આવ્યો છું. જ્યારે તાજખખશ રસ્તમે તે મરદથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેને રખસત આપીને સેતાખ તે મીજલેશમાંથી પોતે ઉઠી ઉભો થઇ અને મીજલસનાં પહેલવાનોને કહ્યું કે, નામદાર લોકો તમે એ જગ્યાએ ખુશી સાથે મેસજને હું હમણું બહાર જઇને પાછો આવું છું. અને જેયું કે કોણુ મેગાનો મરદ છુપો થઇ ઉભો છે. અગર ગોશખીનગોશના લશકરમાંના કાઝ પહેલવાન હશે તો તેજ વખતે તેનાં જીવથી આસુદો કરીને તેને ખાકનું બીજાનુ સોપુ. એટલું કહીને હાથમાં ભારી ગોરજ ધર્યો અને શીદા રાતને વખતે એખલો રાહમાં બાલ્યો અને બહાર નીકળીને નેજાનું કે એક મરદ હાથમાં ગોરજ પકડીને ઉભેલો છે. તેજ વખતે તેની નજદીક

જાહેરને તેને સરથી તે પમ સુધી નેમણ કરીને જોયો. જ્યારે પીલતન પહેલવાને તેને સારી રવેજથી જોયો તે વાર તેને પીછાપચે કે એ પહેલવાન એકદસત છે. પછી અજાયબો યધને પુછવા લાગ્યો કે એ મરદ તું કોણ અને તારું નામ શું ધરાવે છે, અને એવી જગ્યાએ શીઠા રાતને વખતે છુપો શા વાસ્તે ઉભો છે. અગરને તું તારી મોરાદ મારી નજદીક જાહેર કરે તો તે તારી મોરાદને હું બળ લાવું. જ્યારે તેહમતની બુખાનથી એવા લામકી ભરેલા સખુનો એકદસને સાંભળ્યા ત્યારે જવાબ દીધો કે એ મરદ અવલ તું પોતાનું નામ અને બેદથી મને વાફે કરે તો હું પોતાને અહેવાલ તારી આમળ ખોલું. એકદસને મોહોથી એ સખુન સાંભળીને તાજબખશ રસ્તમ ખોલાવા લાગ્યો કે મહારું નામ દલેર બેહરોજ કરીને કહે છે અને મારું વતન બુખારાની સર જમીનમાં છે અને હું એ જગ્યા એટલા વાસ્તે આવ્યો છું કે મારી કવી બાબુએ કરીને જલનાં બેટા રસ્તમને પકડું અને બે આવળની રાતમાં તેની આરામગાદાની જગ્યા હું પામું તો મારી પેચદાર કમંદથી તેનાં મુરકા બાંધીને સેતાય તુકસ્તાનમાં લઇ જઈ અને તેને પાદશાહ અફરાશીઆબની નજદીક લઇ જાઉં તે તુરકી પાદશાહને હવાલે કરું. જ્યારે દલેર એકદસને એવા સખુનો રસ્તમની બુખાનથી સાંભળ્યા ત્યારે ખુશી યધને રસ્તમને કહેવા લાગ્યો કે એ નામદાર બેહરોજ હું તુને કહું છું કે તુરાન જમીનથી રસ્તમનો રખશ ચોરવાને આવ્યો છું. અગર હું રસ્તમનો રખશ મારા હાથમાં લાવું તો રખશ વગર રસ્તમ લંગડો થઇને લડાઇ કરવાથી બંધ થાય અને ઓરત લોકોની મીસાલે અચવાનમાં બેસારો યધને ખેસી રહે. વાસ્તે એ દલેર બેહરોજ આપણે એતેફાકથી રસ્તમ ઉપર કમીંગાદ કરીને તેની જે ચીજો હાથમાં લાવીએ તેને બંને જણ વહેંચી લઇએ. અગર એ મુજબ તારી મરજી નહી હોય તો તું તારો રસ્તો પકડ અને હું મારા ધરાદા મુજબ કામ બજાવીને મારા મકાનની તરફ જઈ. નામદાર પહેલવાન મારી ખાહેશ એમ છે કે આપણ બંને દલેરો એતેફાક કરીને એકબીજાની બીનાથી વાફે થયા છીએ. તે સખબથી આપણ એકબીજાનાં એતેફાકથી સાથે કામ કરીએ તે ખુબ છે. દલેર એકદસતની બુખાનથી એવા શખુનો સાંભળીને પીલતન પહેલવાને તેને કહ્યું કે એ શારાફરાજ પહેલવાન મારા જોવામાં આવે છે કે તું કોઇ બુજેરગ ખાનદાનનો અને નસલનો છે. વાસ્તે અવલ તું ખેતાનું બુજેરગ નામ મારી આગળ જાહેર કરે તો હું તારી સાથે હમરાહ અને શરીક થાઉં. એ સખુન સાંભળીને એકદસને જવાબ દીધો એ નામદાર મારું નામ હુલાએ કરીને કહે છે અને મહાબીનની સર જમીનમાં મારું વતન છે.

હવે જ્યારે તેહમતન રસ્તમ અને દલેર એકદસત એ બેઉની દરમેઆન પુરો એખલાસ થયો ત્યારે તે બેઉ પહેલવાનો સેતાબીચી રસ્તમનાં એસતેબખખાનાંની નજદીક જઇ પહોંચ્યા. પછી રસ્તમે એકદસને કહ્યું કે તું તારી કમંદ જો એ દીવાલ ઉપર નાખીને એસતેબખખાનામાં દાખલ થાય તો હું રસ્તમનાં ખેઆખખાની તરફ જઈ અને તેને મારી કમંદથી બાંધીને એ જગો લઇ આવું. જ્યારે તેહમતનની બુખાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા તેવારે એકદસને રસ્તમને કહ્યું કે એ બેહરોજ તું એ જગો સાચન ઉભો રહે તો હું એસતેબખખાનામાં જાઉં દલેરો પાશબાંની કરવાને સારૂ બજતો હોય તેને જોઉં. એટલું કહીને સેતાય એસતેબખખાનાંની દીવાલ ઉપર ચડી ગયો અને અંદર દાખલ થઇને જોયું કે

તમામ જગો ઘોડાઓએ કરીને ભરાઇ ગયલી છે. પછી તેમાંથી એક ઘોડો ઉઠાવીને રસ્તમને કહેવા લાગ્યો કે દલેર બેહરોજ હું એ ઘોડાને તારી તરફ ફેંકુ છું તેને તું જીવી લેજે. એટલું કહીને રસ્તમ ઉપર ઘોડો ફેંક્યો તેને ફેંકતો જોઇને સેતાય તેહમતને તે ઘોડાને જીવી લીધો. એ મુજબ દલેર એકદસતે તમામ ઘોડા તેહમતન ઉપર નાંખ્યા તેને તેહમતને જીવી લીધા એ મીસાલે ઘોડા જીલતાં એક ઘોડો રસ્તમનાં હાથમાંથી જમીન ઉપર પડ્યો તે જોઇને એકદસ્ત ગુસ્સાથી તેને કહેવા લાગો કે એ બેહરોજ એક ઘોડો જીલવાની તારામાં તાકાત નથી તો તાજબખશ રસ્તમને તારી કમંનદમાં શી રવેસ બાંધશે. એટલું કહીને પછી એકદસ્ત રસ્તમનાં રખસની નજદીક જઇ તેને પકડવાનો કસદ કીધો. એકદસ્તને દુરથી આવતો જોઇને તેજ વખત તે રખસ પોકાર કરીને પહેલવાન લોકોની મીસાલ મસતી કરવા લાગો અને ચાહ્યું કે દલેર એકદસ્તને પોતાની લાતે અને દાંતે જખમી કરે. એવો મામલો જોઇને સેતાય એકદસ્ત તે રખસની આગલથી દુર જઇ ઉભો અને તેહેમતનને કહેવા લાગો કે એ બેહરોજ એક ઘોડો પહેલવાન લોકોની મીસાલ મારી મોકામેજ આવીને મસતી કરે છે. વાસ્તે તેને મારા ગોરજે કરીને નરમ કરું તો તે મારા હાથમાં આવે. એકદસ્તની જીયાનથી એવા સખુનો સાંભલીને તેહેમતનનું દેલ દરદ ભરેલું થયું. પછી તેને કહ્યું કે એ નામદાર હુલાએ બેહેતર એ છે કે તું તે ઉપર કમનદ નાંખીને તેના પેચથી પકડ કાંપજે તે રસ્તમનો રખશ હશે તેથી એટલી મસતી કરતો હશે. જેવારે બેરોજથી એ સખુન સાંભલ્યા તેજ વખત પોતાની કમંનદ લઇને તેની ગરદન ઉપર નાંખી તેથી તેની ગરદન બાંધમાં આવી તોપણ તે રખસ ખેંચાઇને તેનાં હાથમાં આવ્યો નહી. પછી પાછો આવીને રસ્તમને કહેવા લાગો કે એ બેહરોજ તું આવે તો આપણુ એ રખસને પકડી લઇએ. જેવારે તેહમતને એ રવેસનાં સખુનો એકદસ્તથી સાંભલ્યા તેજ વખત દીવાલ ઉપર કમંદ નાંખીને સેતાય ઉપર ચડી ગયો પછી એકદસ્તને સાથે લેઇને એશતેબખાનામાં દાખલ થયો. જેવારે નામદાર, રખશે પોતાનાં ખાવંદને દુરથી આવતો દીડો ત્યારે ગોસપંદની મીસાલ ગરીબ થઇને તેની નજદીક ઉભો રહ્યો. પછી તેહમતને તેને પકડીને સેતાય તે ઉપર ખેલથી પીઠે સવાર થયો અને એકદસ્તને કહ્યું કે એ નામદાર હુલાએ અગર જો તું સેતાયીથી એ દરવાજે ખોલે તો રસ્તમનો રખસ આપના હાથમાં આવ્યો છે તેને લેઇ જઇએ. એ સખુન સાંભલીને સેતાય એકદસ્તે ગોરજ ઉઠાવ્યો અને દરવાજાની નજદીક જઇને એવો જોરથી માર્યો કે તેજ વખત દરવાજો ટુટીને હેઠલ પડ્યો. પછી રસ્તમે સેતાય રખસને તે દરવાજા ઉપરથી કુદાવીને દપતાવતો મજલેસમાં લેઇ આવ્યો અને જો બીનાં નીપજ હતી તે ધરાંની પહેલાંવનોની નજદીક બએઆં કરીને કહી.

હવે પેલી તરફ જેવારે દરવાજો ટુટી પડ્યો તેનાં અવાજથી દરોગો બેદાર થયો અને ઉઠીને જોએયું કે એક મરદ હાથમાં ગોરજ પકડીને ઉભેલો છે પછી તેની નજદીક જઇને પુછવા લાગો કે એ મરદ તું કોણ છે અને એવી સીદા રાતને વખત તારું એ જગો કામ શું છે. જેવારે એકદસ્તે તે દરોગાના જીયાનથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે ગુસામાં આવીને સેતાય એક ગોરજ તેનાં શર ઉપર માર્યો. તે ગોરજનાં જરબથી બીચારો દરોગો તેજ વખત ખાક ઉપર પડીને પોતાનો જાન એકદસ્તને હવાલે કીધો. ત્યાર પછી

એકદસ્ત બહાર અવીને બેહરોજને ચોતરફ નેગાહ કરી જોવા લાગેા. જ્યારે બેહરોજને એકદસ્ત પાખ્યો નહીં ત્યારે દેહ સાથે કહેવા લાગેા કે બેહરોજ મારા કરતાં વધારે સરસ ચોર હતો તેથી રખસને લેઇ સેતાવ્ય નીકળી ગયો છે જોને લીધે મારી મોરાદ જે મારા દીલમાં હતી તે જોમની તેમ રહી ગઇ. એ રવેસ પોતાનાં દેહ સાથે નાઉમેદ થાઇને બેરેહાજનાં કામ ઉપર લેઆનત નાંખી આગળ ચાલ્યો.

ગયો રસ્તમ બરજોની સાથે એકદસ્તની આગલ અને એખલાસ કરીને પાદશાહ કેખશરોની નજદીક લેઇ આવ્યો એકદસ્તને તે વગેરે બીજે અહેવાલ.

હવે જેવારે રસ્તમ રખસ ઉપર સવાર થઇને ધરાની પહેલવાનોની નજદીક જઇ ઉભો ત્યારે તે નામદાર મજલેશનાં પહેલવાનોની નજદીક તમામ હકીકત ખોલી કહી. તે તમામ હકીકતો સાંભળીને બરજો બોલ્યો કે એ નામદાર પહેલવાન દલેર એકદસ્તે કાકેલનાં જનજીરામાં ઘણી જવાંમરદી કાઢી છે. તે વાસતે આપણુ બન્ને પહેલવાનો તેની નજદીક જઇને તેને આપણા પાકજાદ પાદશાહની નજદીક ખોલાવી લાવીએ. એ સખુન સાંભળીને તમામ સરદારો બરજોનાં શખુન ઉપર રાજ થયા. પછી નામદાર બરજો અને તાજખશ રસ્તમ એ બેહુ પહેલવાનો મજલેશમાંથી એકદસ્તને ખોલાવવા સારૂ બાહાર નીકળ્યા અને તે જગો જઇને જોય છે કે એક મરદ ગુરસાબરેલો શેરની મીઝાલ હાથમાં ગોરજ પકડીને ઉભેલો છે. જેવારે પીલતન પહેલવાને તેને એ રવેસ ઉભેલો દીઠો ત્યારે તેને કહ્યું કે એ મરદ એવી સીદા રાતને વખત તું એ જગો શા વાસતે ઉભો છે. રસ્તમને મોહોથી એવા સખુનો સાંભળીને તેને પીછાણ્યો કે એ બેહરોજ પહેલવાન પાછો આવ્યો છે. જેવારે એકદસ્તે તેને પીછાણ્યો ત્યારે ગુરસામાં આવીને તેને કહેવા લાગેા કે એ ઉંધા બખતનાં ચોર, તું પોતાનો ફરેખ કરીને રસ્તમનાં રખસને મારા હાથમાંથી ચોરી લેઇ ગયો અને વળી હમણું બીજા ચોરને પોતાની સાથે લાવીને બીજે મરતબે ચોરી કરવાનો દાવો દુડે છે. તે સાંભળીને રસ્તમ તેની નજદીક તમામ આગલી બીનાં દાખલા સાથે તેને કહી સંભલાવી. જેવારે એકદસ્તે તે તમામ હકીકત દાખલા સાથે સાંભલી ત્યારે હસીને તેને કહ્યું કે એ પીલતન હમેશ તું ગરીબ લોકોની દુઆને લાયક હોજો. પછી કહેવા લાગેા કે તું ફરેખથી તારા રખસને મારા હાથમાંથી લેઇ ગયો. તે સાંભળીને રસ્તમે બીજા કેટલીએક વાતો તેને સમજાવી પછી કહ્યું કે એ નામદાર દલેર હવે આપણા પાદશાહ કેખશરોની નજદીક જઇએ અને તે પાકજાદ પાદશાહની યાદમાં શરાબની જામ નોશ કરીને ગંમને બરતરફ કરીએ. એટલું કહીને એકદસ્તને આપણ સાથે પાદશાહની દરગાહમાં લાવ્યો. જ્યારે એકદસ્ત પાદશાહની દરગાહમાં આવ્યો ત્યારે પોતાનું સર જમીન ઉપર ધરીને પાદશાહ કેખશરોને શેજદો

કાધો. પછી પીલતને તેને પોતાની ડાબી તરફ હાથ પકડીને બેસાડ્યો અને શરાબ મંઘાવીને તેની નજદીક હાજર કાધો.

જ્યારે હબસીનો પાદશાહ નાસી ગયો અને તેનું લશ્કર પરાગનદેહ થયું (માને રોશન આફતાબ નીકળ્યો) ત્યારે બન્ને લશ્કરમાંથી નગરાનાં આવાજ ઉઠવા લાગ્યા અને અને દલેર સવારોએ પોતાનાં મોઢો કાનાં ઉપર ધર્યાં અને બધે લશ્કરનાં સવારોએ સફ સમારીને એક બીજાને નેજરા કરવા લાગ્યા. પછી ગોશબીનગોશે ફરમાવ્યું તેથી તમામ લડાઇના સામાન ખીદમતગારોએ લાવીને તેની આગલ ધર્યો. પછી બખતર તનમાં પહેરીને તે ઉપર તમામ હુથીઆરો બાખ્યાં અને મરત હાથીની પીઠ ઉપર સવાર થાઇને દબદબાથી લડાઇનાં મેદાનમાં આવી ઉભો.

આવ્યો ગોશબીનગોશ લડાઇના મેદાનમાં અને માર્યો ગયો ગોશબીન-ગોશ દલેર એકદસ્તના હાથ ઉપર તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે આએ તરફથી જ્યારે ગોશબીનગોશને લડાઇના મેદાનમાં આવેલો એકદસ્તે જોયો ત્યારે પીલતન પહેલવાનની તરફ નેગાહ કરીને કહેવા લાગ્યા કે એ તાજબખશ રસ્તમ, આજ રોજ ગોશબીનગોશની લડાઇ જે મને બખશીને તું ધરાની અનજુમનમાં મને સરફરાજ આપે તો હું મારે હાથે એ મેદાનમાં તેનું ખુન જમીન ઉપર રેડું. એકદસ્તની જુબાનથી તહેમતન રસ્તમે જે વાર એવા સખુનો સાંભળ્યા તે વારે તેને કહ્યું કે એ દલેર એકદસ્ત આજ રોજની લડાઇ હું તને બખશું છું. પછી ફરમાવ્યું કે દલેર એકદસ્ત જે ચીજો તલબ કરે તે લાવીને તેની નજદીક હાજર કરે. તે હુકમ સાંભળીને દલેર એકદસ્તની તલબ મુજબ લાવીને તેની આગળ લડાઇના અસખાબ હાજર કાધો. પછી નામદાર એકદસ્ત પોતાના તન ઉપરથી પોશાક ઉતારીને બરેહને તનથી એક જરી સાજના ઘોડા ઉપર સવાર થયો અને હાથમાં એક લોહાંની ડાંગ લઇને સેતાબ ગોશબીનગોશની મુકાબલે જઇ ઉભો. જ્યારે ગોશબીનગોશ એકદસ્તને એ રવેશ મેદાનમાં દોડો તે વારે તેને પોકાર મારીને કહેવા લાગ્યો કે એ મકર બારેલા એકદસ્ત હવે તું મારા મેદાનમાંથી તારો જન સલામત લઇને પાછો જવાનો નથી. એટલું કહીને ગોશબીનગોશે બારી ગોરજ હાથમાં ધર્યો. તેવામાં એકદસ્તે ઘોડા ઉપરથી કુદી પોતાના હાથની ચુંગાલ મારીને ગોશબીનગોશની હલક પકડી તેજ વખતે ગોશબીનગોશે પોતાના જોરથી તેની ચુંગાલ ખાલી કાધી. પછી હાથમાં શમશેર પકડીને એકદસ્તની મુકાબલે દોડામ કરવા લાગ્યો. જ્યારે ગોશબીનગોશથી દલેર એકદસ્તે એવો મામલો દોડો ત્યારે સેતાબ ઘોડા ઉપરથી નીચે કુદીને એક પથર ઉઠાવ્યો અને દોડતો જઇને ગોશબીનગોશની બાજુ જોરથી માર્યો તેજ વખતે તેનાં જરબથી તેનો જમણો હાથ જખમી થયો. પછી સેતાબ દોડતો જઇને ગોશબીનગોશને હાથી ઉપરથી ઉઠાવીને જમીન ઉપર ઉઠાવીને માર્યો અને ચીતારી મીસાલ તેજ સીના ઉપર ચઢી બેસીને તેની ગરદન ત્રોડી નાખી.

હવે જ્યારે ગોશપીનગોશ એકદસ્તનાં હાથ ઉપર મારેયો ગયો ત્યારે તમામ ધરાની લશ્કર હુમલો કરીને ગોશપીનગોશનાં લશ્કર ઉપર જમ પડ્યું અને સવારો ગોરજોએ કરીને ગોશપીનગોશનાં લશ્કરને ખાક ઉપર નાખવા લાગ્યા અને દલેરોની સમશીરનાં ચલકાટ ધીજીની મીસાલ થવા લાગ્યા અને દુશ્મનનાં લશ્કરનાં ખુનથી તે મેદાનમાં નહેરો જરી થઈ. એ મીસાલ દુશ્મનનું લશ્કર બરહમ માર્યું ગયું અને કેટલાએક પોતાનો જન સલામત લઇને નહાસી ગયા. જ્યારે દુશ્મનનું તમામ લશ્કર પરાગનદેહ થયું ત્યારે કેટલાએક ધરાની સવારો બંદીખાનાની તરફ ઘોડા નખાવતા જમ પહોંચ્યા અને તેઓના બંધ તોડી નાખીને બંદીખાનેથી તેઓને ખલાસ કીધા. જ્યારે દુશ્મનનું લશ્કર તે મેદાનમાંથી માર્યું ગયું ત્યારે તમામ દલેરોએ તે મેદાનમાં દુશ્મનનો બેશુમાર અસખાબ પડેલો હતો તે છુટી લીધા. પછી તમામ દલેર લોકોએ પોતાના મોઢ પાદશાહની તરફ ધર્યાં અને સર્વે કાંઈ આવીને પાદશાહની નજદીક ઉભો. ત્યાર પછી જેહાં પહેલવાન રસ્તમ નામવર બરજો અને દલેર એકદસ્ત એ ત્રણે જણા તે મેદાનમાંથી પાછા ફરીને ફતેહમંદ તાલેનાં પાદશાહ કેમશરોની નજદીક આવ્યા.

જ્યારે મુખારક તાલેનાં પાદશાહ કેમશરોએ તાજબક્ષ રસ્તમ અને એકદસ્તને ફતેહમંદી સાથે પાછા ફરીને આવતા દીઠા ત્યારે ખુશીમાં આવીને પોતાના ખમનચીને ફરમાવ્યું કે નાદર ચીજો લાવે. તે હુકમ સાંભળીને ખમનચીએ લાવી હાજર કીધી. પછી તે તમામ નાદર ચીજો સાથે એકદસ્તને સરપાવ આપ્યો અને તેને કહેવા લાગો કે અએ દલેર હું તુને નસીહતના સખુનો કહું તે તું સાંભળ કે આ દુનીઆમાં આદમી જતને ખુશી હમેશ રહેતી નથી. દુન્યાનો એજ રવમયો છે કે કબી આદમી જતને ખુશી બક્ષે છે અને કબી ગમના દર્યાવમાં તેને નાખે છે. વારતે તું કાંઈ વખત લડાઇગાહમાં ફતેહમંદી પામે તો તે ઉપર તારે ખુશી થવું નહી જોઇએ. શા વારતે કે સરવે આદમીઓ ઉપર એ ફરતો આસ્માન બરકરાર રહેતો નથી. કબી કાઇનું સર જીવંદીમાં પહોંચાડે છે અને કબી કમોગાહ કરીને તેનું સર જમીન ઉપર નાખે છે. વારતે અએ પહેલવાન એ વાંકી પીઠનો આસ્માન પોતાની ચાલ હંમેશ એકસરખી રાખતો નથી.

લડાઇ કીધી પીલતન પહેલવાને એકદસ્ત સાથે પાદશાહની હજુરમાં અને શેકસ્ત પાખ્યો એકદસ્ત તેનાં હાથથી તે વગેરેનો બીજો અહેવાલ.

જે વારે પાદશાહ કેમશરોએ એકદસ્તને સરપાવ આપ્યો અને તમામ ધરાની અનજુમન ખુશાલ થઈ તે વારે ફરમાવ્યું કે એક મીજલેસ ખનાવે. પાદશાહનો હુકમ સાંભળીને એક મીજલેસ ખોરમ બહેસ્તની મીસાલ સમારી. પછી સર્વે ધરાની સરદારો તે મીજલેસમાં ખુશલી કરવા બેઠા અને પાદશાહ કેકાઉશ અને પાકમદ શીઆવક્ષની યાદમાં શરાબોની જમો ઉઠાવવા લાગ્યા અને પરિને એહેરેની રામસગર લોકોના સરોવથી પહેલવાન લોકો

પોતાના દીલ ખુશાલ કરતા હતા ત્યારે રાતને વખતે એકદસ્ત એકાએક પોતાની જગ્યા ઉપરથી ઉઠીને દાદ અને દીનનાં પાદશાહ કેખશરોને અદ્યથી સજ્જો કરીને કહેવા લાગ્યો કે એ પાક જાદ પાદશાહ, તું સાકી લોકોને ફરમાન કર કે તે લોકો મારી જમમાં શરાય કોતાહ નામે કાંય જે હવેથી શરાય મારા પીધામાં જે વધારે આવશે તો તેની મસતીમાં મારેથી ખેઅદબી ભરેલા સખુનો બોલાશે. તેણે કરીને ધરાની અંજુમનનું દેલ આજેરદેહ થશે તે બાબદનો અનદેશો મારા દેહમાં ધણો છે. એકદસ્તની જુગ્યાનથી પાદશાહ કેખશરોએ એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે પોતે હસીને કહેવા લાગ્યો કે એ એકદસ્ત, તું તારા દીવમાંથી એ અનદેશો બરતરફ કરીને તારી મોરાદ મુજબ શરાય નોશ કર. પાદશાહની જુગ્યાનથી એ સખુનો સાંભળીને દલેર એકદસ્તે પોતા ઉપર ખમોશી અખતયાર કીધી. પછી પોતાની જગ્યા ઉપર ખેસી પેયદરપેય શરાયની જમ નોશ કરવા લાગો અને જ્યારે એકદસ્ત શરાયની મસ્તીમાં આવ્યો ત્યારે જેહાં પહેલવાનની તરફ નેગાહ કરીને બોલાવા લાગો કે એ રસ્તમ, તારું જેહાં પહેલવાનનીનું નામ એખલા તારા તાલેલી યુવદીથી અદના અને આલા લોકોને દરમ્યાન મશહૂર થયું છે કાંયજે મેં મારી નજરે કંઈ મોટું કામ બજાવતાં તુંને જોયો નથી. વાસ્તે હવેથી હું તુંને પોતાની જુગ્યાનથી જેહાં પહેલવાન બોલનાર નથી અને જાણી રસ્તમ સીવાય તુંને બીજું કંઈ કહેનાર નથી. હું ચોકસ જાણું છું કે તુજમાં મરદી અને પહેલવાની હોનાર કાંઈ નથી. તારા યુજેરગોની મુરવત અને શરમને વાસ્તે તુંને સઉ કોષ જેહાં પહેલવાન કરીને પોકારે છે. અને મેં સાંભળ્યું છે કે અકવાન દેવ, શુફેદ દેવ, કામુશ જંઘી, ખાકાંનચીન, અશકયુશ, અસકશ, કારે કસાંની વગેરે દેવલોકો અને જંગના લપેટનાર જંગી પહેલવાનોને તુંએ મારો છે તે કયુત્ર કરવામાં મહારો એતેકાદ તદન નથી. હું મારી તરફથી તમામ એ બીના જુહી લેખું છું. અજે રસ્તમ તું જરગીલ ખીદમતગાર સાથે કોકેલાં જમીન ઉપર ગયો તે વખત મેં તારી હજુરમાં મરદાનગી કીધી છે અને દરીયાવમાંથી કોકેલનાં જનજીરા ઉપર મેં એખલો જઈને ચોકીયાન હયસીઓને મારી નાખ્યા છે અને બરજીનાં બંધ બોલીને તેને બંદીખાનેથી ખલાસ કીધો છે અને તે ઉપરાંત તુતી સપેદસાલારનું લશકર મેં બરહમ મારી નાખ્યું છે અને તે લશકરમાં કોઈ તનને મેં જીવતા રાખ્યા નથી. એથી વધુ એ થયું છે કે પાદશાહ કેખશરોની હજુરમાં ગોશખીનગોશને મેં જીવથી મારી નાખ્યો છે અને તેનું સર મારે હાથે મેં ઉખાડી નાખ્યું છે અને તેનાં લશકરને મેં મારા બરેહને તનથી બરહમ માયું છે. અને તારા એશતેબખાનામાં જઈને મેં તારી તરફ ઘોડાઓને ફેંક્યા તો તેઓને તારાથી સારી રવેશ જીલાઈ શકાયા નહીં. વાસ્તે એ રસ્તમ મારી લડાઈની તામેસ જેહાનનાં દરમેઆનમાં કોઈ બીજે લાવી શકનાર નથી અને જેવ ગોદરજ બીજન રોહામ તુસ ગોસતેહમ બરજી ગરદનફરાજ ફરામરજ જલ અને તું રસ્તમને મારા કીનાનાં મેદાનમાં હું મારી ખાતરમાં લાવતો નથી. જ્યારે જેહાંપહેલવાન રસ્તમે એ રવેશ એકદસ્તની જુગ્યાનથી સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે હસીને તેને કહેવા લાગો કે એ દલેર એકદસ્ત આપણુ બંધે જણાં કાલ રોજે મેદાનમાં નીકલ્યે અને પાદશાહ કેખશરોની અને તેનાં તમામ લશકરની હુકુરમાં લડાઈ કરીએ અને તમામ લશકર અને તેનાં પહેલવાન લોકો આપણી લડાઈનો તમાસો જોય તે વખત આપણુ ખેન્ને જણાં એક બીજને હુનાર અજમાવી જોઈએ કે દલેરીનો હુનાર કોણમાં વધારે છે. અને કોણને હાથથી ફતેહમંદીનો દરવાજો ખુલે છે. અગર તું મારી

ઉપર ગાલેખ આવે તો મારું સર કાપી નાખીને મારી જેહાંનશીનીની ખુરસી ઉપર તું સવાર થાએ; પણ જો હું તારી ઉપર ગાલેખ આવું તો મારા ખંજરે કરીને તારો સીનો સીવી લેઉં. એ મુજબ કરાર કરીને બંને પહેલવાનો રાજ થયા.

હવે જ્યારે હવસીનો પાદશાહ આજેજ આવ્યો અને તેનું લશ્કર પરાગંદેહ થયું (યાને ખામદાદનો વખત થયો) ત્યારે પાકઝાદ પાદશાહનું તખ્ત મેદાનમાં લેખ જમને મેલાયું અને તમામ પહેલવાં લોકો અને સરદાર લોકો તે મેદાનમાં હાજર થયા અને લશ્કરનાં તમામ સવારો અને પેઆદાઓ તેહમતન રસ્તમની કુસ્તીનો તમાસો જોવા મેદાનમાં જઈ ઉભા. પછી જેહાં પહેલવાને પોતાની જુઆન ઉપર પાક દાદગરનું નામ યાદ કરીને લડાઇનું બખરેખએઆંન તન ઉપર પહેયું અને બેજનને આવાજ મારીને કહયું કે સેતાબ રખશને તખ્તપાર કરીને મારી નજદીક લાવે, એટલું કહીને સેતાબ બારી ગોરજ ગરદન ઉપર ધર્ધે અને સીંહ જનવરની મીસાલે કુદીને રખશની પીઠ ઉપર સવાર થયો પછી મેદાનમાં જમને જોય છે કે એકદસ્ત ગુસ્સા બરેલા શેરની મીસાલે પોતાના ઘોડાને મેદાનમાં જોલાન કરાવે છે. જ્યારે એકદસ્તને તાજબખશ રસ્તમે એ રવેશ ગુસ્સા બરેલો મેદાનમાં દોડો ત્યારે પોકાર મારીને તેને કહયું કે એ દલેર એકદસ્ત તુંને હકતાલાએ એકજ હાથ બખશીઓ છે તે સખબથી ઇનસાફની રાહે મારે લાજમ થાય કે મનેખી એક હાથે તારી સાથે લડાઇ કરવી વાજેબ છે. તુંને એક હાથ પેદા કરનારે આપ્યો છે તેમાં બંને હાથનું કુવત તારા એક હાથમાં આપ્યું છે. પણ આલમના લોકો મારે વાસ્તે બોલશે કે એક હાથનાં આદમી સાથે રસ્તમે પોતાનાં બંને હાથે લડાઇ કીધી. એટલું કહીને નામદાર બેજનને પોતાની નજદીક બોલાવ્યો અને તેને ફરમાવ્યું કે મારો જમણો હાથ સેતાબીથી બાંધે. પછી નામદાર બેજને પીલતન પહેલવાનોને જમણો હાથ તેની છાતી સાથે મજબુત બાંધ્યો અને તે વખતે એકદસ્તની બરાબર રસ્તમ બીજે એકદસ્ત થયો. પછી પીલતન પહેલવાન પાક દેલનાં પાદશાહ કેખશરોને પોકાર મારીને કહેવા લાગો કે અએ પાદશાહોનાં પાદશાહ તું જો કે હું મારા એક હાથે કરીને એકદસ્ત સાથે લડાઇ કરું અને તેને એક હાથે ઉઠાવીને જમીન ઉપર મારું. જ્યારે તેહમતન રસ્તમની જુઆનથી એકદસ્તે એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે હસીને પાદશાહની તરફ નેગાહ કીધી અને તેને કહેવા લાગો કે અએ દાનાઇ બરેલા પાદશાહ તું હંમેશા ધરાન જમીનનાં તખ્ત ઉપર કાયમ રહેજે. રસ્તમ પોતાનો એક હાથ બાંધીને ખાલી હાથ દેખાડે છે. વાસ્તે હવે તું જો કે રસ્તમના બેઉ હાથ બાંધીને તેનાં રખશ ઉપરથી સીદા પાકમાં નાખું અને તેને ખેંચતો તું પાકઝાદ પાદશાહની નજદીક લઇ આવું. એટલું કહીને તે જગાથી પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં દપટાવ્યો. જ્યારે તાજબખશ રસ્તમે એકદસ્તને એ રવેશ દોડો ત્યારે પોતાનાં રખશને મેદાનમાં લઇ જમને તેની મુકાબલે ઉભો. પછી બંને પહેલવાનોએ પોતાની આંખ શરમથી દુર કરીને ખુનબરેલી કીધી, અને કીનામાં આવીને એકબીજા ઉપર નેજ નાખવા લાગ્યા અને તેઓનાં બેશુમાર નેજઓનાં જખમે મારવાથી તેઓનાં નેજની નોક તુટી ગઇ તોપણ કોઇ પહેલવાન ફતેહ મંદ થયો નહીં ત્યારે એકદસ્તે ગુસ્સાથી પોતાનો બારી ગોરજ ઉઠાવીને રસ્તમને કહયું કે જલેજરના બેટા રસ્તમ હોશીઆર થા કે મારા ગોરજના જખમની તું બરદાસ્ત કરે. તેનું

એટલું કહેવું કે પીલતને પોતાના સર ઉપર આડી ઢાલ પકડી. એવામાં એકદસ્ત દોડતો આવીને કાનાથી ગોરબોના જરબ રૂતમનાં સર ઉપર માર્યો. તેનો જરબ ઢાલ લિપ્ત રહ કરીને પછી એકદસ્તને પોકાર મારી કહ્યું કે એ દલેર હવે હું જાલના બેટાની નોખા આવી છે. વારને મારા ગોરબની અજમાયશ તારા સર ઉપર કરવી જોઈએ. એટલું કહીને ભારી ગોરબ હાથમાં ધર્યો અને શીકારી શેરની મીસાલ જોસથી એકદસ્તની તરફ આવ્યો. હવે દલેર એકદસ્તે તાજબખશ રૂતમને બાનાં વાદલની મીસાલ ગોરબ લખને આવતો દોડે ત્યારે સેતાબ ઘોડાની પીઠ સાથે સાંપની મીસાલ લપટાઈ ગયો. જ્યારે પીલતને પહેલવાને તેને એ રવેશ હોતર કરતો દોડે ત્યારે પોતાનાં હાથમાંથી ગોરબ પડતો મેલ્યો અને સેતાબ ફેતરાક ઉપરથી કમનહ ખોલીને એકદસ્તનાં સર ઉપર નાંખી. આથી દલેર એકદસ્તનું સર કમનહનાં પેચમાં ઓસતવાર આવ્યું. પછી રખશની લગામ ફેરવીને એવું તો જોર કાઢ્યું કે એકદસ્ત તેના ઘોડાપરથી તેજ વખત ખાકમાં પડ્યો. પછી તેહમતન રખશની પીઠ ઉપરથી નીચે કુદીને શીકારી ચીતાની મીસાલ એકદસ્તનાં સીના ઉપર સવાર થયો અને તેને કહેવા લાગો કે અએ દલેર એકદસ્ત તું જે કે મેં કેવું કામ દીધું છે. હવે મોકો આવ્યો છે કે જ્યારે તારું સર મારા કાબુલી ખંજરને હવાલે કરે. હવે હું કોલ પ્રમાણે તારા સરને મારા ખંજરે કરીને તનથી જીદું કરું કાંચ જે આપણી શરત એ છે કે જે પહેલવાન આજેજ આવે તેનું સર તનથી જીદું કરે.

હવે પેલી તરફ પાદશાહ કેખશરોએ જોહાં પહેલવાન રૂતમને એકદસ્ત ઉપર ફતેહ-મંદ થયેલો જોયો ત્યારે હકતાલાની દરગાહમાં શુકરાના બળ લાવીને દેલ સાથે ધણો ખુશાલ થયો અને બીજી તરફથી તમામ ધરાની સરદારોનાં દેલ ખુશીથી પુલની મીસાલ ખીલ્યાં અને તમામ ધરાની લશ્કરમાં મુખારકબાદીનો અવાજ ઉઠ્યો.

હવે પેલી તરફ જ્યારે તેહમતન પહેલવાન શીકારી શેરની મીસાલ એકદસ્તનાં સીનાં ઉપર સવાર થયો ત્યારે તેને એ રવેશના સખુતો કહીને પોતે સેતાબ તેનાં સીના ઉપરથી ઉઠી ઉભો થયો અને એકદસ્તનો હાથ પકડીને બન્ને પહેલવાનો કોડી કાપેલા એક એક ઉપર લટકતા પાદશાહ કેખશરોની નજદીક આવ્યા. પછી મુરાદના ચલાવનાર પાદશાહે ફરમાવ્યું કે સેતાબ એક મજલેસ ખોદમ મેહસ્તની મીસાલ સમારે. જ્યારે દાદગર પાદશાહની જીભાનથી એવો હુકમ સાંભળ્યો ત્યારે ખેદમતગાર લોકોએ મજલેસ આરાસ્તા કાઢી. પછી તે મજલેસમાં તમામ ધરાની સરદારો હાથમાં સુનાની જામ પકડી બેઠા અને શાકી લોકો હાથમાં શરાબની સુરાહી પકડીને શરાબનો દોર ફેરવવા લાગ્યા અને ખુબસુરત રામશયરોનાં ખુશ અવાજથી તે મજલેસનું લોકોનાં દેહ ખુશી ભરેલાં થયાં અને શરાબના પીવાથી કરીને પહેલવાન લોકોનાં રોખસારા ગુલાબનાં પુલની મીસાલ ખીલેલાં થયાં. એ રવેશ બેઠે હજતા સુધી તે મજલેસ જરૂરી રાખી.

હવે જ્યારે નામદાર બરળો ઉપર શરાબનો ગલબો વધારે થયો ત્યારે એકાએક તેનાં દેલમાં મેહરસીમી-ઓખરની ખુબસુરતીએ જગો કાઢી અને તે મહાતાબને મેહરની ઓરતનાં એકાએક તે વખતે બરળોની તમામ ખુશી લુટી લીધી અને તે પરીના મેહરની બનુની મહોબનાના પાણીએ બરળોના ગુલાબી રંગને જરૂર મેથીના જેવો કાઢ્યો. એ મીસાલ બરળો મેહરસીમી-ઓખરની જુદાઈથી ગમના દરયાવમાં પડ્યો. જ્યારે તે મજલેસમાંથી તમામ સરદારો

હીને ખેતપોતાની આરામગાહની જગ્યાએ ગયા તેઓની સાથે બરજો ગમગીન દેલ સાથે ખેતાના આરામગાહની તરફ ચાલ્યો અને તે નામદારે તમામ રાત મેહેરશીમીનઓબરની જુઝાઇના ગમગાં યુગ્મરી.

જયો નામદાર બરજો સોદાગીરીનાં લેખાશથી તુરાન જમીન ઉપર મેહેરશીમીનઓબરને લેવાને વાસ્તે તે હકીકત.

જ્યારે બામદાદનો વખત થયો ત્યારે નામદાર બરજો પોતાનાં રાખેતા મુજબ તેહ-મતન રસ્તમની દરગાહમાં સેજદો કરવાને ગયો. તેનો જરદ ચેહરો જોષને પીલતન પહેલવાને તેને પુછ્યું કે એ બાપના જીવ તું આજરોજ બેકરાર આદશીની મીસાલ મને આજરોજે ખાતર નજર આવે છે. તેહમતનની જુગાનથી એવો સખુન સાંભળીને દેલાવર બરજો તેને કહેવા લાગો કે અએ સરફરાજ બાપ કસરવજની બેટી મેહેરશીમીનઓબર ઉપર હું મારા દેલથી આશક થયો છું અને તેનાં એશકમાં જોતની મીસાલ મારા દેલથી બળાપો કરું છું. આએ દુન્યામાં હું મેહેરશીમીનઓબર સીવાય કાઇ બીજી ઓરતને ચહાતો નથી અને તેનો દીદાર જોવાની ઇનતેજરીમાં ગીરફતાર થઇ પડ્યો છું. જ્યારે તેહ-મતન રસ્તમે બરજોની જુગાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે પોતાના દેલમાં અનદેશો કરવા લાગો. પછી બરજોને કહ્યું કે એ દલેર બેટા અવલ હું મારા કામને પડતું મેલીને તારા કામની તદબીર કરું. હવે તું થોડા દહાડા તારા દેલ સાથે ધીરજ પકડ તો તારું કામ આસાનીથી સરનજામ પહેંચશે. હું એક ભારી લશકર એકઠું કરીને તુરકસ્તાનમાં જઈ અને પસંગનાં બેટા અફરાસીઆખનાં મુશકાં બાંધીને તેના ભાઇ કસરવજનાં ખુનથી જમીનનું મોહ શોખ કરું અને તેની બેટી મેહેરશીમીનઓબરને પકડીને તારે હવાલે કરું.

હવે જ્યારે જોહાં પહેલવાન રસ્તમ અને નામદાર બરજો એ બેકિના આબ્યાની ખબર જાણલસ્તાનમાં જઇને પહોંચી તે વખતે કેટલાએક જાણુલીઓ સાથે જાલ ઇરાનમાં આવ્યો. જ્યારે બરજોના બાબમાં તેહમતનને મોહથી એવા સખુનો જાલે સાંભળ્યા ત્યારે ખેતાનાં બેટાને કહેવા લાગે કે અએ જોહાં પહેલવાન બેટા અગર તું લશકર સાથે તુરાનમાં જશે અને પાદશાહ અફરાસીઆખ તારા બેદથી વાકેફ થશે તો તે યુમરાહ પાદશાહ સેતાબ મેહેરશીમીનઓબરને કતલ કરાવશે જેથી બરજો નામોરાદ રહેશે. વાસ્તે સોદાગીરીના લેખાશથી એકદસ્તા સાથે બરજોને તુરાન જમીન રવાના કરવો બેહતર છે. જ્યારે જાલને મોહથી એવા સખુનો રસ્તમે સાંભળ્યા ત્યારે તેનાં દાનાઇ ભરેલા સખુનો તેને પસંદ આવ્યા. હવે જ્યારે તમમ સોદાગીરીનો અસખાબ પીલતન પહેલવાને બરજોને વાસ્તે તખયાર કાઢ્યો ત્યારે એકદસ્તને બરજોનો હમરાહ કરીને દલેર ગેવ, સરફરાજ ગોદરજ, શાહજોદો તુશ, મીલાદનો અરગીન, દલેર શાપુર, પહેલવાન બેહરામ એટલા ઇરાની નામદારોને બરજો સાથે સોદાગર

લોકોનો લેખાશ આપીને કાફલા સાથે તુરંત જમીન રવાના કીધા અને તેની પછવાડે ફક્ત હજાર ધરાની સવારો સાથે જંગેશાવરાંનને રવાને કીધા અને તેને કહ્યું કે રશતનાં જંગલમાં મકાન કરી રહે અને જ્યારે તુરકસ્તાનનાં મુલકથી ધરાની સરદારો સાથે બરજી પાછો આવે ત્યારે તેને લખને ધરાન જમીન નીકળી આવે.

પછી તેઓ સોદાગરીનાં લેખાસથી તુર્કસ્તાનમાં જઈ પહોંચ્યા અને નજદીકમાં દહેરા મારીને પોતાનો તમામ માલ ઉતાર્યો. પછી તે જગોના સોદાગર લોકોને બરજીની ખબર થઈ કે એક મોટો સોદાગર બેસુમાર માલ અને જવાહર વેચવા સારૂ આવ્યો છે. તે સાંભળીને તમામ સોદાગરો બરજી સોદાગરનાં મકાન ઉપર માલ વેચાતો લેવા આવ્યા અને જેને જેટલો જોઈએ તેને તેટલો સસ્તી કીમતે વેચવા લાગો.

~~~~~

ખબર થઈ મેહેરશીમીનઓબરને બરજીના આવ્યાની અને મોકલી પોતાની દાઇને તેની દુકાન ઉપર સોદો ખરીદ કરવાને વાસ્તે તે હકીકત.

~~~~~

હવે જ્યારે મેહેરશીમીનઓબરને ખબર થઈ કે એક ખુશસુરત પહેલવાની શાનનેા અને કવી બાબુનેા સોદાગર ધરાનની તરફથી ધણોએક તોફા માલ વેચવાને લાવ્યો છે અને તે સોદાગર પોતાનો માલ ધણી સસ્તી કીમતે વેચે છે, તેના જેવા કેાઇ બીજો સોદાગર આપણા મુલકમાં આવ્યો હોય એવું નથી, ત્યારે પોતાની દાઇને કહ્યું કે આપણા મુલકમાં એક નવો સોદાગર આવ્યો છે તેની નજદીક જઇને તેનો માલ જો. જો કંઈ ઉચી કીમતના જવાહર હોય તો તેને મારી નજદીક બોલાવી લાવે. જ્યારે તે બાબુને મોંઘથી એવા સખુનેા દાઇએ સાંભળ્યા ત્યારે સેતાય પોતે ધરાની સોદાગરની દુકાનની તરફ જઈ પહોંચી. તેને જોઇને બરજીનાં ખીદમતગારે પોતાના ખાવંદને તે દાઇનાં આવ્યાની ખબર કહી કે મેહેરશીમીનઓબરની દાઇ જવેરાન ખરીદ કરવા સારૂ દુકાન ઉપર આવી છે. તે સખુન સાંભળીને નામદાર સેતાય પોતાની માયની નજદીક ગયો અને તેને કહેવા લાગો કે અએ મહેરખાન માય મેહેરશીમીનઓબરની દાઇ મને બોલાવવા વાસ્તે આવી છે. માટે તેની સાથે તુંને બે મુઠાં ગોહરોનાં દાખડો લખને જવું જોઇએ અને મારા અહેવાલની તમામ બીનાથી તેણીને વાકેફ કરવી જોઇએ. જ્યારે શેરો બાબુએ પોતાના બેટા બરજીથી એવા સખુનેા સાંભળ્યા ત્યારે સેતાય ઉઠીને પોતાની સાથે ગોહરોનાં દાખડો લીધો. પછી મેહેરશીમીનઓબરની દાઇની સાથે નીકળી ચાલી. જ્યારે શેરો બાબુ મેહેરશીમીનઓબરના મહેલમાં દાખલ થઈ ત્યારે તેને દાઇએ એક જગો ખુરસી ઉપર બેસાડી. પછી પોતાની સાહેબજીને શેરોનાં આવ્યાની ખબર આપવા ગઈ અને પોતાની સાહેબજીને કહેવા લાગી કે અએ નામદાર ખુખીબરેલી બાબુ તારા સીધા કંદને દેખીને સર્વનું ઝાડ શરમીનદુ થાય છે અને તારા રોખસારા જોઇને ગુલાબના કુલો ગોસો પકડે છે; હું તારા ફરમાનથી ધરાની સોદાગરની

નજદીક ગઇ હતી. તે ખુબસુરત સોદાગરને જરા ફરસુદ નથી તે સખખથી તે પહેલવાની ગરદનના નવજવાન ખુબસુરતે પોતાની માથે મારી સાથે તારી નજદીક મોકલી છે. તે આક્રતાયને ચહેરેની ખુબસુરતને હું દેવરી ઉપર બેસાડીને તું માહતાયને ચહેરેની ખબર કરવાને આવી છું. અગર તારો હોકમ હોય તો હું તેને તારી નજદીક બોલાવી લાવું. જ્યારે મેહેરશીમીનઓળરે પોતાની દાષથી એવા સખુને સાંભલ્યા ત્યારે ફરમાવ્યું કે તે નેકબખત ઓરતને સેતાય મારી નજદીક બોલાવી લાવે. પોતાની સાહેબજીની એ હુકમ શાંભલીને સેતાય શેરો બાનુને પોતાની સાહેબજીની નજદીક લઇ ગઇ. જ્યારે મેહેરશીમીનઓળરે માહતાયને ચહેરેની નુરબરેલીને આવતાં દીઠી તેજ વખતે ઉઠીને તેને તાજીમથી પોતાની પાસે સુનાની ખુરશી ઉપર બેસાડી અને તેને ખેર આશીયતની ખબર પુછ્યા પછી હુકમ કીધો કે મજલેસ તઇયાર કરે. પછી તે બેઠે ખુબસુરત ઓરતો બાણું ખાવા લાગ્યા અને સુનેરી જમમાં શરાબ પે ફરપે પીવા લાગ્યાં અને પરીને ચહેરેની રામશગરો ખુશ અવાજે સરોદ ગાવા લાગી. જ્યારે શરાબની જાંબ ઉઠાવતાં શેરો બાનુની આંગલી ઉપર મેહેરશીમીનઓળરની નજર પહોંચી ત્યારે જોયથું કે પોતાની અંગોઠી શેરોની આંગલીમાં પહેરેલી છે.

હવે એનો સાચર એમ લખે છે કે જ્યારે નામદાર બરજો અને પુલાદવંદ દેવ એ બેઠેને દરમેઆન લડાઇ થઇ અને તેઓ બંને જખમી થઇને જંગલની તરફ નીકળી ગયા ત્યારે શાહજાદો અંકીલાએ અને બરજો એ બેઠેને રાહમાં મુલાકાત થઇ. તુરકી અંકીલાએ બરજોની સાથે સુલેહ કરીને તેને આજરખમનનાં કીલ્લામાં લઇ ગયો. પછી નામદાર બરજોએ જંગલની તરફ શીકારને વારતે ગયો. આ જંગલમાં મેહેરશીમીનઓળરનો મહેલ હતો તેની નજદીક જઇ પહોંચ્યો, પછી મેહેરશીમીનઓળર અને નામદાર બરજો એ બેઠેને દરમેઆન મુલાકાત થઇ. તે જગો મેહેરશીમીનઓળરે પોતાની યાદગારી રાખવા સાડ પોતાની આંગલીથી એક અંગોઠી કાઢીને તે નામદારને આપી હતી.

હવે જ્યારે મેહેરશીમીનઓળરે પોતાની અંગોઠી શેરોની આંગલીએ દીઠી ત્યારે હેરત પામીને દેલ સાથે કહેવા લાગી કે એ અંગોઠી જે બરજોને આપી હતી તેજ છે. વાસતે નામદાર બરજો સોદાગરીને લેખાશે મને લેવા સાડ એ જગો આવ્યો હશે. એ મીસાલે પોતાનાં દીલ સાથે ખુશી થઇને તુરકી જુબાનમાં મજલેશમાં બેઠેલી પોતાની સાહેલીઓને હોકમ કીધો કે સેતાય એ જગોથી સાએત બાહેર જાય. તે હોકમ સાંભલીને શેરો સવાય તમામ ઓરત તે મજલેસમાંથી ઉઠીને બીજા એવાનમાં ગઇ. જ્યારે મેહેરશીમીનઓળરે જોયું કે મજલેશ બરખાસત થઇ ત્યારે શેરોનો હાથ પકડીને આસતે તેને પુછવા લાગી કે એ નેક અકલની બાનું મારી આગળ રાસત કહે કે એ અંગોઠી તું કેણથી પામી અને તારી પાસે કયાંથી આવી છે. મેહેરશીમીનઓળરની જુબાનથી એ સખુન સાંભલીને શેરોએ તેને કહ્યું કે એ પુલની ચેહેરેની બાનું એ અંગોઠી મારા બેટા બરજોએ મને આપી છે અને તેણે મને કહ્યું છે કે એ અંગોઠીને જલવી રાખે. જ્યારે તે પરીને ચેરેની મેહેરશીમીનઓળરે બરજોનું નામ સાંભલ્યું ત્યારે તેનો ચેહેરો રોશન માહતાયની મીસાલે ખીલ્યો અને ખુશહાલી બરેલાં મોહોથી કહ્યું કે એ નેકબખત બાનું એ સીવાય

તું ખીજી કાંઇ નીજાંન જરાવતી હોય તો મારી આગલ ખોલી કહે. એ સખુન તે પુતલીને મોઢેથી સાંભલીને પોતાનાં બેટાને છુપો બેદ તથામ તેની નજદીક ખોલી કહ્યો. જ્યારે મહેરશીમીનઓળરે એવી વધાઇનાં સખુનો શેરોથી સાંભલ્યા ત્યારે કહેવા લાગી કે એ શેરો, નામદાર બરજોને કહે કે મારી ઉપર મારા કાકાએ પાસખાન રાખ્યા છે. જેથી માસથી તારા મકાન ઉપર અવાય શકાશે નહીં. વાસતે આજ રાતનાં તું મારા મહેલની પાછલી તરફ અમાસી છે તે અમાસી ઉપર કમનદ નાંખીને ચઢી આવ અને મને એજાલુંજ એ મહેલમાંથી લઇને ધરાંનની તરફ નીકલી જાય તો બેહેતર છે. જ્યારે શેરો બાનુએ તે ખુબસુરતની બુખાનથી એવા સખુન સાંભલ્યા ત્યારે ખુશી થઇને તેની પાસે રળ માંગી અને પાછી ફરીને સેતાય પોતાનાં બેટા નામદાર બરજોની નજદીક આવી.

ગયો નામદાર બરજો એકદસ્ત સાથે મહેરશીમીનઓળરનાં મહેલની નીચે તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે જ્યારે નામદાર બરજોએ પોતાની માય શેરોને મહેરશીમીનઓળરની તરફથી પાછી આવેલી દીઠી ત્યારે સેતાય તેને પુછવા લાગો કે અંચે મહેરખાન માય મહેરશીમીનઓળરથી જે કાંઇ તું છુપો બેદ રાખતી હોય તે મારી નજદીક ખોલી કહે. જ્યારે શેરોએ પોતાના દલેર બેટાને એ રવેશ નાસવર થયેલો દીઠો ત્યારે હસીને તેને કહેવા લાગી એ માયના જીવ હું તારું કામ સરખામ પહોંચાડી આવી છું. વાસ્તે હવે મહેરશીમીનઓળરને તું તારા હાથમાં આસાનીથી લાવી શકશે. જ્યારે આફતાય ગરૂય થયો અને શીહા અધારાએ પોતાનો ગાલીચો ખીજાવ્યો ત્યારે એક પોહોર રાત ગયા પછી નામદાર બરજો અને દલેર એકદસ્ત એ બેઉએ પોતાના તન ઉપર બખતર પહેર્યાં અને તે ઉપર લડાઇનાં હથીઆરો બાંધીને ઉપર શીહા જઓ પહેર્યો પછી બેઉ પહેલવાનો મહેરશીમીનઓળરના મહેલની નીચે જઇ ઉભા. પછી એકદસ્તે પોતાની કમંદ તે મહેલનાં કંચુરા ઉપર નાખી સેતાય તે ઉપર ચઢી ગયો અને એવામાં જઇને જોઇશું કે એક ખુબસુરત ઓરત માહતાયને ચહેરેની તખત ઉપર સુતેલી છે. તેની ખુબસુરતી જોઇને એકદસ્ત વીચાર કરવા લાગો કે એ માથુકને અવલ બરજોને હવાલે કરીને પછી કાંઇ તદખીરથી એને મારા હાથમાં લાઉં. પછી તેને ખોઆબમાંથી બેદાર કરીને એકદસ્તે કહ્યું કે એ માહતાયને ચહેરેની તારો આશક નામદાર બરજો મહેલ નીચે તારી રાહ જોય છે એટલું કહીને તેને પોતાની ખાંધ ઉપર ઉઠાવી અને કમનદ પકડીને જે રસ્તે ઉપર ચઢ્યો હતો તે રસ્તે પાછો નીચે ઉતર્યો અને બરજોની નજદીક લઇ જઇને તે માથુકને બરજોને હવાલે કરીધી. જ્યારે બરજોએ પોતાની માથુકનો ચહેરો પોતાની નજરે દીઠો ત્યારે ખુશી થઇને બાગના કુલની મીસાલ ખીલ્યો. પછી એકદસ્તની સાથે પોતાની માયની નજદીક જઇને કહેવા લાગો કે એ મહેરખાન માય હવે હું મારી માથુકને મારા હાથમાં લાવ્યો વાસ્તે આપણને ઘટેય કે સેતાય ધરાંન જમીનનો રસ્તો લઇએ, કાચ જે પાદશાહ અફરાસીઆયને ખબર થશે તેથી પોતાના ભાષ કસરેવજને લશકર આપીને મારે દુમખાલે મોકલશે એટલું કહીને તમામ દેહેરા અને અસખાબ ઉઠાવીને સેતાખીથી રસ્તો પકડ્યો.

ખખર થઈ પાદશાહ અફરાસીઆખને મેહેરસીમીનઓળરને લઈ
ગયાની અને નામુ લખ્યું તુરકી પોલાદવંદ દેવ ઉપર તે
વગેરે બીજે અહેવાલ.

હવે જ્યારે આમદાદનો વખત થયો ત્યારે પાદશાહ અફરાસીઆખને ખખર થઈ કે
દલેર બરજે સોદાગીરીને લેખાસે તુરકસ્તાનમાં આવીને કસરેવજની બેટી મેહેરસીમીનઓળરને
ચોરી લઈ ગયો. તે ખખર સાંભળીને તુરાંનનો પાદશાહ ધણો દલગીર થયો, અને પોતાનાં
દેલ સાથે અંદેશો કરીને પોતાનું સર નીચું કીધું. પછી કસરેવજની તરફ નેગાહ કરીને
કહેવા લાગો કે અવલથીજ એ બેટીની નેગાહ ધરાન જગીનનાં પહેલવાન ઉપર હતી વાસ્તે
મેં તુંને હુકમ ફરમાવ્યો હતો કે તે બેટીને સેતાખ કતલ કરે. તે હોકમને તું તારી ખાને-
રમાં તે વખત લાવ્યો નહી. તેથી આજ રોજે મારૂ નામ શરમ નીચે આવ્યું. પછી
સેતાખ નવીશંદાને બોલાવીને પોલાદવંદ ઉપર એક નામું તાકીદનું લખ્યું. તેમાં લખી
જણાવ્યું કે એ દેવોના સરદાર ફેલાદગી ચુંગાલના પોલાદવંદ તુંને સેતાખીથી તારૂં લશ્કર
લઈને મારી તરફથી બેચુનીઆદ સગળ બરજેનો દુમખાલો પકડવો જોઈએ. કાંય જે તે
સગળ બુનીઆદનો બરજે સોદાગીરીને લેખાસે મારા મુલકમાં આવીને મેહેરસીમીનઓળરને
ચોરી ગયો છે અને એ વતરોજે પોલાદવંદની કેટલીએક તારીફ અને તે સાથે આજેજ
લખીને એક હેજબને પોલાદવંદની તરફ રવાના કીધો.

પછી પોતાનાં ભાઈ કસરેવજને ફરમાવ્યું કે સેતાખ ત્રીશ હજાર સવારોને પોતાની
સાથે લઈને તે ખુરા ખુરજીગરનો દુમખાલો પકડ. પાદશાહ અફરાસીઆખનું એટલું કહેતું કે
કસરેવજે પોતાના તુરકી લશ્કર સાથે સેતાખીથી બરજેનો દુમખાલો પકડ્યો.

હવે પેલી તરફથી પાદશાહ અફરાસીઆખનું નામું પોલાદવંદને આવ્યું અને તે
નામું પોલાદવંદે બોલીને વાંચ્યું ત્યારે આતશનાં સોલાની મીસાલે ગરમીમાં આવ્યો અને
પચાસ હજાર દેવલોકોને પોતાની સાથે લઈને સેતાખ બરજેનો દુમખાલો દોડ્યો, અને પવનની
મીસાલ રાહ કાપતો રશત (નામનાં) જંગલની તરફ આદ્યો.

હવે એ નામનાં શાએર પોતાનાં દીલ સાથે કહે છે કે હવે પોલાદવંદ દેવને તેનાં
લશ્કર સાથે રાહમાં ચાલતો રહેવા દઈને નામદાર બરજેનું દાસ્તાન આગલ ચલાવ. હવે
આએ તરફથી નામદાર બરજે મનજેલ દર મનજેલ ધરાની સરદારો સાથે રશત જંગલની
તરફ કે જે જંગલમાં જંગેશાવરાનને દશ હજાર ધરાની સરદારો સાથે રાખેલો હતો તે
તરફ જઈ પહોંચ્યો. અદિયાં આસાએશને વાસ્તે તે જગો ઉપર તેઓએ મકાન કીધો અને બેઠ
દહાડા સુધી મજલેસ સમારીને ખાનુ અને શરાય પી ખુશી કરવા લાગા. એ મીસાલે બેઠ
દહાડા અને બેઠ રાત તેઓ મજલેસમાં બેઠા.

**હાથ કીધી કસરેવજ તુરકીએ બરજી સાથે અને જખમી થયે
કસરેવજ બરજીનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.**

હવે જ્યારે ત્રીજો દહાડો થયો ત્યારે આમહાદને વખતે જંગલની તરફ એક ભારી ગીરદ નજર નીકળી આવી તેમાંથી સુમ કદમનો કસરેવજ આગલ નીકળી આવ્યો અને ધરાની લશ્કરને જોઇને સેતાય પોતાનાં તુરાની લશ્કરની શક્તિ સમારી. પછી પોતે ઘોડા દપટાવતો મેદાનમાં આવ્યો અને પોકાર મારી કહેવા લાગો કે અએ ખુરી છુનીઆદનાં શગળ બરજી તારા આપદાદાઓનું નામ દુન્યામાંથી યુમ હોજી અને તું એ જોહાનથી નાશુદ થજી. હવણા મારી તેજ તલવારે કરીને તારા સરને ખાકમાં નાખુ છું. અગર હું પોતાનાં જનની સત્તામતી સહાનો હોય તો મારી ફરમાબરદારી કણુલ કરીને મારી સાથે તુરાનમાં આવે. પછી હું મારી બેટીનાં નેકાહ બાધીને મારી ખુશીથી તારે હવાલે કરું. જ્યારે નામદાર બરજીએ કસરેવજથી એવા સખુનો સાંજલ્યા ત્યારે શુરસામાં આવીને શેરની મીસાલ પોતાના ઘોડાને કસરેવજનાં મેદાનમાં જોહોંકાવ્યો અને અવાજ મારીને તેને કહેવા લાગો કે એ સુમ તાલેનાં તુરકી તારા મોતે સેતાથી કાધી છે તેથી તે મને યાદ કાધો છે. હમણા કીનાની તલવારે કરીને તારા સરને ખાક ઉપર નાખુ અને તારા મુઆથી તારા જામ અફરાસીઆખનાં દીદા આંધલા કરું. જ્યારે તુરકી કસરેવજે બરજીની જુઆનથી એવા સખુનો સાંજલ્યા ત્યારે પોતે શુરસામાં આવ્યો અને સેતાય મેઆનથી તલવાર ખેંચીને પોતાના ઘોડાને બરજીની તરફ દપટાવ્યો. બરજીએ તેને એ રવેશ આવતો જોઇને પોતે તલવાર ખેંચી અને કસરેવજની એકાએક જોઇને તેની રાહ બંધ કાધી. જ્યારે કસરેવજે બરજીને તલવાર સાથે આવતો દીડો ત્યારે પોતાનાં સર ઉપર આડી દાઝ પકડી. બરજીએ એક જખમ તેના સર ઉપર આરયો કે જેથી તેની દાઝનાં બે ટુકડા થયા અને તે તલવારને જખમ તેનાં સરમાં લાગો, જેથી તેનાં સરમાંથી ખુન જરી થયું. પછી કસરેવજ સેતાય મેદાનમાંથી પોતાનાં ઘોડાની લગામ ફેરવીને તુરકી લશ્કરમાં નહાસી ગયો.

**આવી પહોંચ્યો પોલાદવંદ દેવ પોતાનાં લશ્કર સાથે હાથનાં મેદાનમાં અને મારયો ગયો સુરખાબ દેવનો બેટો કરતાસ દેવ
બરજીનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.**

હવે જ્યારે તુરકી કસરેવજ બરજીના હાથ ઉપર જખમી થઇને પોતાના લશ્કરમાં નહાસી ગયો ત્યારે જોદશું કે એક ભારી ગીરદ તે જંગલમાં પેદા થઇ અને તે ગીરદમાંથી પોલાદવંદ દેવ પવનની મીશાલે બહાર નીકળી આવ્યો અને સેતાય પોતાનાં લશ્કરની સક્તિ સમારીને ધરાની લશ્કરની મોકાએલ ઉભું કાધું. જ્યારે શેરદેલ બરજીએ તે મેદાનમાં પોલાદવંદનું લશ્કર સફ દર સફ ઉભેલુ દીધું ત્યાર પોતે શુરસામાં આવીને તેહને પોકાર

મારી કહેવા લાગ્યો કે એ જુરી જુનીઆદનાં દેવ તું વારે જડીએ પહેલવાન ભોઠા સાથે કીર્તીની લકાષ લઈ બેઠો છે અને માશ મેદાનમાં આવતો નથી તેનો સમજ શું છે. હવે જ્યારે પોલાદવંદનો ભત્રીજો કરતાસ દેવે બરજોને શેરની મીસાલે પોકારતો દોઠો ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને પોતાનો ભોઠો મેદાનમાં બેઠાંકાવ્યો અને પોકાર મારીને બરજોને કહેવા લાગ્યો કે એ જુરા જાજુલી તારું નામ શું છે? હવે તું એમ જાજુ કે જોજો તને જણ્યો છે તેને તારી ઉપર જારી કરવી પડશે. કરતાસની જુખાનીથી એવા સખુનો સાંભળીને બરજો તેને પછવા લાગ્યો કે એ જુરી જુનીઆદનાં દેવ તારું નામ શું છે અને તારી જુનીઆદ કીનાથી છે? કાંઈ જો મારી તેજ તલવાર તારું ખુન રેડવાની શીતાખી કરે છે. એ સખુન જાંજલીને કરતાસ ગુસ્સામાં આવ્યો અને બરજોને કહેવા લાગ્યો કે એ પહેલવાન તારી જુખાબને એટલી તેજ કરવી ખુબ નથી. તું અને પીછાનતો નથી કે તેજ યુગાલનાં સુરખાબનો નામદાર બેઠો કરકાસ તે હું છું. હવે તારું નામ મારી આગલ જાહેર કરી કહે કે તું કેલી જુનીઆદ રાજે છે. પછી બરજોરે મારું નામ છે એટલું કહીને બરજોએ કરતાસને કબરખંદ પોતાની યુગાલમાં પકડ્યો અને તેને ઘોડાનાં જીન ઉપરથી ઉઠાવીને હવામાં ઉપર ઉઠાવ્યો અને હવામાંથી નીચે આવતાં તેજ તલવારનાં એક જખમથી તેનાં બે ટુકડા કરીને ખાક ઉપર નાંખ્યો.

હવે જ્યારે કરતાસ દેવ બરજોનાં હાથ ઉપર માર્યો ગયો ત્યારે તુરતજ પોલાદવંદનાં લશ્કરમાંથી એક ખીજો દેવ બરજોનાં મેદાનમાં આવ્યો અને તુન્દી કરીને ખોલવા લાગ્યો કે એ પહેલવાન ચીનનાં જંગલનો પાસખાન કરતાસને તેં માર્યો છે તેનો કીનો હું તારી ઉપર લઉં અને તારા શરને તનથી દુર કરીને તારા ખુનથી જમીનનું મોહો લાલાની મીસાલ કરું. જ્યારે તે દેવના મોહોથી નામદાર બરજોએ એ રવેશ સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને એક તીર સીનામાં જોરથી એવો માર્યો કે તેજ વખત તેનો સીનો બખતર સુધમાં સીવી નાખ્યા.

**આવ્યો પોલાદવંદ દેવ બરજોનાં મેદાનમાં અને માર્યો ગયો પોલાદ-
વંદ બરજોનાં હાથ ઉપર તે જોરે ખીજો અહેવાલ.**

હવે જ્યારે નામવર બરજોનાં હાથ ઉપર એ રવેશ કેટલાએક દેવો માર્યા ગયા તે જોઇને પોલાદવંદનું દીલ આતશની મીસાલ જોસમાં આવ્યું. પછી સેતાજ પોતાના ઘોડાને મેદાનમાં દપટવીને બરજોની મોકામેલ આવી ઉભો અને પોકાર મારીને બરજોને કહેવા કે એ ઉંધા બખતનાં સગજ, મારા ભત્રીજા કરતાસને તુંએ માર્યો છે તેનાં કીનામાં તારું શર તનથી જુદુ કરું અને તારા મુઆથી જલનાં બેટાને આંધજો કરું અને તારી માહાતમમાં કેખશોરને મેસાકું અને તારૂં દોખમું તારા ઘોડાની પીઠ ઉપર કરું. જ્યારે દેલાવર બરજોએ પોલાદવંદની જુખાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ચીતાની મીસાલ ગુસામાં આવીને પોલાદવંદને કેવા લાગ્યો કે એ બદજુનીઆદ અને જુરી સીકલનાં દેવ આજ રોજ તારા તખને રેજોરેજ કરીને એ મેદાનમાં જનવરોને ખોરાક કર અને મારા જુલંદ તાલેનાં પાદ-

શાહાનાં રોસન અખતથી તારું તમામ લશ્કર બરહમ માઈ. ખરજ આજ રોજો તારા મોતે ધણી સેતાળી કાધી છે, કે તુને મારા મેદાનમાં ખેંચીને લાવ્યું છે. હવે તારી માહાતમમાં તારા દેવાને ખેસાડું. જ્યારે મેડકનું મોત નજદીક આવે ત્યારે અજદાનાં સુરાખની નજદીક જઈને પોકારે તે મીસાલ તારી અજલે તુને લાવીને મારા મેદાનમાં મુકયો છે અને તું પોતાને પગે ચાલીને નરેશરની લડાઈમાં આવી ઉભો છે. એ સખુન સાંભલીને પોલાદવંદ ખોલ્યો કે એ સગણ તોખમનાં તેં નરે દેવની લડાઈ તારી નજરે દીઠી નથી. અને મેં કાષ્ટથી વખત પુરી કોશેશથી તારી સાથે લડાઈ કાધી નથી. પુલાદની યુગાલનો પોલાદવંદ દેવ તે હુ છું. હવડાં તારાં શરને એ મેદાનની ખાકતું ખીછાંતું કરું કે ફરીથી કોષ્ટ ધરાની પહેલવાંન ઓરતને ચોરી નહીં જાય. તું રાતને વખત ચોરની મીસાલે મેરસીમીનઓખરને ચોર લાવ્યો છે તે સળને તુને પોહોચાડું અને તારું શર તનથી જુદું કરીને તારા લશ્કરમાં એક તન સલામત નહીં રાખુ. પોલાદવંદની જીખાનથી એવા સખુનો સાંભળીને બરજો ખોલ્યો કે એ છુરી ખસલતનાં દેવ તું મેરસીમીનઓખરને લેવાને આવ્યો નથી. તારું મોત તુને એ મેદાનમાં લાવ્યું છે. એટલું કહીને બારી ગોરજ હાથમાં ધર્યો તેને જોઈને પોલાદવંદે પોતાનાં ગોરજ ઉપર હાથ નાખ્યો પછી એક પહેલનો એક ખીજા ઉપર ગોરજોનાં જરખ મારવા લાગ્યા. એમ કરતાં જ્યારે તેઓની બાજુ આજોજ આરી અને ગોરજનાં દસતા કમાનની મીસાલે વળી ગયા ત્યારે ગોરજો ઉપરથી તેઓએ પોતાનો હાથ ઉઠાવ્યો અને થોડા ઉપરથી નીચે ઉતરીને અખતરોની દામાન ગેરદાની. પછી એક ખીજાની ગરદન પકડીને જોર કરવા લાગ્યા અને એક ખીજાનો કમરબંદ પકડીને એક ખીજાને જમીન ઉપરથી ઉઠાવવા લાગ્યા તોપણ કોષ્ટ પહેલવાનનાં પાયા જમીનથી હાલ્યા નહીં. પછી બન્ને પહેલવાનો એક ખીજાના કમરબંદ ઉપરથી પોતાની યુગાલ ઉઠાવીને એક ખીજાના પીઠ ઉપર મુકયો મારવા લાગ્યા અને એક ખીજાનાં મોઢો ઉપર તથા સીનામાં મુકયો મારીને એક ખીજાને આજોજ કરવા ચાહતા હતા. તે બન્ને દીલાવરોની સખત લડાઈથી જમીન અને જમાનો આજોજ આવ્યો અને તે એક દેલેરોની મુકાઓથી જમીન ધુજવા લાગી. પછી નામદાર બરજોએ સીતાય તલવાર ખેંચી અને પોકાર મારીને પોલાદવંદને કહ્યું કે એ નાંપાક દેવ હવે તારા મોતે ધના સીતાળી કાધી છે. હવે તું મારી તલવારનો જરખ સંભાલ. બરજોનું એટલું કહેલું કે પોલાદવંદ દેવ ઢાલને દરમેઆન છુપો થયો. પછી સેતાય નામવર બરજોએ તલવારનો એક જખમ પોલાદવંદ ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેજ વખતે તેને ઢાલ સુધાં બે તુકડા કરીને ખાક ઉપર નાખ્યો.

હવે એ નામનો બનાવનાર સાચેર કેહ છે કે એ ભાઈ તું નેગાહ કરીને જો કે પોલાદવંદ દેવ કસરેવજની મદદ કરવાને વાસ્તે આવ્યો હતો. તું જો કે તેનું વતન ચીનની સર જમીનમાં હતું કે જ્યાંથી તે બારી દેવને તેનું મોત એકાએક રક્ષતના જંગલમાં ખેંચી લાવ્યું અને નામદાર બરજોનાં હાથ ઉપર તેને મારી નખાવ્યો. વાસ્તે એ ભાઈ એ છુરાં મોત દરજોજ કોષ્ટને મેલ્યો નથી. અને હવે પછી કોષ્ટને મેલનારખી નથી. વાસ્તે ખોદાનાં બંદા તારે એ મોતનાં કામથી નગીત રહેલું નહીં જોઈએ. કાંય જો એ છુર મોત તુને એક પલ પાણી પીવાની કુરસદ આપનાર નથી. અને સીતાય તારા તનમાંથી જીવને લઈને હવા

ઉપર ઉડી જશે અને તું પોતાની ઉમેદમાં જમનોતેમ રહી જશે. વારતે એ પાક મળ્યાંન યંદા તું હર વખતે પોતાનાં મોતને યાદ કરતો રહેજો.

હવે પેલી તરફ જ્યારે પોલાદવંદ દેવનાં લશકરે પોતાનાં સરદારને અરજોનાં હાથ ઉપર એ રવેશ માર્યો ગયેલો દીઠો ત્યારે તેને મુવેલો જોધને દેવલોકનાં લશકરમાં માહાતમનો પોકાર ઉઠ્યો. પછી તમામ દેવો મેદાનમાં આવીને અરજોની આસપાસ ફરી વટ્યા તેથી જેમ માહાતાય વાદલમાં છુપે તે મીસાલ સરફરાજ અરજોને પોતાને દરમેઆન ઘેરી લીધો અને તે ઉપર ચો તરફથી તીર, નેજ, અને ગોરજોનો માર મારવા લાગા.

હવે આએ તરફ જ્યારે ધરાની લશકરે દેવલોકોને મેદાનમાં દીલાવર અરજો ઉપર ગલબો કરતા દીઠાં કે તેજ વખત તમામ ધરાની સરદારો પોતાનાં લશકર સાથે દરયાવની મીસાલ નેજ કરતા મેદાનમાં આવીને દેવનાં લશકર ઉપર જઈ પડ્યા; અને તીર તલવાર અને ગોરજોએ ફરીને દેવ લોકોનાં સરને ખાકમાં નાખવા લાગા. તરવારોનાં ચલકાટથી તે મેદાન વીજલીની મીસાલ નજર આવતું હતું. દેવલોકોની માહાતામનાં પોકારથી જમનો શોહારઅકાર ભરેલો થયો. તે મેદાનમાં દેવલોકોનું લશકર મારવા ગયાથી લોહીની નેહરો જરી થઈ. તે વખતે લડાઈગાહમાં એવું ઝનુન ઉભું થયું કે બાપ પોતાના બેટાને અને બેટા પોતાનાં બાપને પીછાનતો નહીં હતો. જ્યારે દેવલોકોનું લશકર બેઉ હીશા ધરાની સરદારોના હાથ ઉપર માયું ગયું ત્યારે દેહેશત ખાધને તે મેદાનમાંથી જંગલની તરફ નહાસવા લાગ્યું.

હવે પેલી તરફ તુરકી કસરેવજ પોલાદવંદ દેવને તેનાં લશકર સાથે એ રવેશ મેદા-
નમાં મુવેલો દીઠો ત્યારે સીતાય પોતાનાં લશકરને હુકમ કીધો કે તુરકસ્તાનની તરફ નીકળી
જાય પછી તુરકી લશકર સાથે કસરેવજ તે મેદાનમાંથી પવનની મીસાલ તુરાનની તરફ ચાલ્યો.

**ચોરી ગયો એકદસ્ત મેહેરસીમીનઓબરને માજનદરાંનનાં
પાદશાહા શીહારંગની નજદીક અને ખખર થઈ
અરજોને તેને ચોરી લઈ ગયાની તે હકીકત.**

હવે એ નામનો શાએર પોતાને કહે છે કે હવે એ તમામ ધરાની સરદારો સાથે
અરજોને લડાઈના મેદાનમાં લડાઈ કરવાની જગો ઉપર રહેવા દધને તું હવે એકદસ્તનું
ખ્યાન કહી સંભળાવ.

હવે જ્યારે તમામ ધરાની સરદારો પોતાના લશકર સાથે દેવ લોકોની લડાઈમાં મશગુલ
હતા ત્યારે એકદસ્ત પુરસદ પામીને ત્યાં આવી ચડ્યો અને અરજોનાં દેરામાં આવીને જોયું કે
મેહેરસીમીનઓબર એક તખ્ત ઉપર બેઠી છે. તેજ વખત તે માથુકને તખ્ત ઉપરથી ઉઠાવીને
પોતાની પીઠ ઉપર લીધી અને તે દેરામાંથી બહાર નીકળીને શેતાય માજનદરાંનની તરફ
નીકળી ચાલ્યો અને પોતાનાં દીલ સાથે વિચારવા લાગ્યો કે એ પુલને ચેહેરની માથુકને

માણનદરાંનના પાદશાહ શીહારંગ દેવની નજદીક લઇ જઈ કે તેની દરગાહમાં મને સરદારજી મળે. એ મીસાલે દીલ સાથે વીચારતો રાહમાં જતો હતો તેવામાં એક ગોદરેજી તોલાનો પહેલવાન ગોરાજેહ નામનો હતો. તે છુદ્દો નામદાર પહેલવાન એકદસ્તની મોકામેલ આત્રી પહોંચ્યો. તેણે જોયું કે મેહેરસીમીનઓગરને ઉઠાવીને એકદસ્ત રાહમાં આવ્યો જાય છે. પછી સેતાય એકદસ્તની નજદીક આવીને તેને પુછવા લાગ્યો કે એ નામદાર એકદસ્ત તું મેહેરસીમીનઓગરને લઇને કયાં જાય છે. ગોરાજેહનું એટલું કહેવું કે શેતાય એકદસ્તે જમીન ઉપરથી પત્થર ઉઠાવ્યો અને કહેવા લાગો કે મેહેરસીમીનઓગરને હું માણનદરાંનના પાદશાહની નજદીક લઇ જઈ છું. એટલું કહીને ગોરાજેહ ઉપર તે પત્થર નેરથી માર્યો અને પોતે શેતાય પવનની મીસાલે તેની નજદીકથી જંગલની તરફ નીકળી આવ્યો. તે પત્થરનો જરખ રદ કરીને છુદ્દો ગોરાજેહ પોતાના ધરાની લશકરની તરફ આવ્યો.

હવે પેલી તરફથી જ્યારે દેલાવર બરજો પોલાદવંદને તેના લશકર સાથે મારી નાંખીને કસરેવજ તુરકીની લડાઇથી ફરેગ થયો ત્યારે સર્વ ધરાની સરદારોને પોતાની સાથે લઇને પોતાના દેરાની તરફ આવ્યો. પોતાનાં દેરામાં જઇને ચોતરફ ફર્યો પણ કંથેથી પોતાની માથુકને દીડી નહી, ત્યારે ગાભરો પડીને રડવા લાગ્યો અને પોતાની માથુકની નીચાન શોધવા લાગ્યો પણ તેણી કંથેથી દેખાઇ નહિ. પછી તે દેહરામાંથી બહાર નીકળીને જોયું કે નામદાર ગોરાજેહ ઉભેલો છે. પછી તે છુદ્દાએ બરજોને શેજો કરીને કહ્યું કે એ નામદાર પહેલવાન તારા દેરામાંથી મેહેરસીમીનઓગરને નાપાક એકદસ્ત ચોરીને જંગલની તરફ નીકળી જતો હતો તે વખત રાહાને દરમેઆન તેહની મારી મોકામેલ મોલાકાત થઇ. પછી મેં તેની રાહ બંધ કરીને તેને મેહેરસીમીનઓગરનાં બાળમાં પુછ્યું ત્યારે તે નાપાકે ગુરસાથી મારી ઉપર એક ભારી પત્થર ફેંક્યો અને મને કહ્યું કે પુલને વજનની મેહેરસીમીનઓગરને માણનદરાંનનાં પાદશાહ શીહારંગની નજદીક લઇ જઈ છું. એટલું કહીને તે નાપાક મારી નજદીકથી જંગલની તરફ નાપેદા થયો. જ્યારે દેલાવર બરજોએ ગોરાજેહની બુખાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે એક પોકાર મારીને મેહોશ આદમીની મીસાલે જમીન ઉપર પડ્યો અને શાએત પછી હોંશમાં આવીને બેઅખત્યાર રડવા લાગ્યો. તે બખર સાંભળીને સરદારજી ગોદરજી બરજોની નજદીક આવ્યો અને તેને દેલાસાથી કહેવા લાગો કે એ નામદાર તું ઓરત લોકોની મીસાલે શનિ વારતે રડે છે. અગર તું હીમત રાખે તો આપણુ શીહારંગ પાદશાહ અને એક હાથનો આદમી એકદસ્ત જોઓ બેઉ તાહારા દુશમનો થઇ પડ્યા છે. તેઓની ગીરદ કહાડી નાંખીને તાહારી માથુકને તેનાં હાથમાંથી છીનવી લઇએ. એ શીવાય બીજા કેટલાએક દાનાઇનાં સખુનો કહ્યા. ત્યારે પછી બરજોએ જંગેશાવરાનને બોલાવીને કહ્યું કે સેતાય ધરાની હસો સવારોને પોતાની સાથે લઇને મારા માંએ શેરોને જાભોલ-શંતાન લેઇ જાએ અને તેહમતન રશ્તમને મારી બીનાથી વાંકે કરે કે એ રવેશ હું અંનદેલામાં સીરફતાર થઇ પડ્યો છું. એટલું શરમાવીને શેતાય લશકર તખ્યાર કીધું અને તમામ ધરાની પહેલવાનોને પોતાની સાથે લઇને એકદસ્તનો દુમખાલો પકડ્યો.

ગીએ નામદાર બરને એકદસ્તની પછવાડે મેહેરસીમીનએનરને વાસ્તે તે હકીકત.

જ્યારે નામદાર બરને ધરાની સરદારોની સાથે એકદસ્તની પછવાડે નીકળી ચાલ્યો ત્યારે મંજલ દર મંજલ રાહ કાપીને માંજીનદરાનની સરહદમાં જઈ પહોંચ્યો. તે ખબર જાણીને લોકોએ જમને શીહારંગ દેવને કહી કે જેહાપહેલવાન રસ્તે મને નથી રો બારી લશકર સાથે મેહેરસીમીનએનરને લેવાને વાસ્તે મંજલ દરમનજલ રાહ માપતો માંજીનદરાનની સરહદમાં આવી પહોંચ્યો છે. તે પહેલવાન લડાઈને વખત કાઢીને પોતાની ખાતેરમાં લાવતો નથી. અને તેની દેહશતે કરીને જંગલનાં ચીતાઓ પોતાની ચુંગાલથી હારીને નાહરી જમ છે. જ્યારે જદ તોખમનાં શીહારંગદેવે જાણીને મોજોથી એવા સાંભળ્યા ત્યારે પોતાનાં દેવોની તરફ નેગાહ કરીને કહેવા લાગ્યો કે એ સરદાર લોકો આપણાં મુલક ઉપર જાણીને રસ્તે મને નથી રો બારી લશકર સાથે મેહેરસીમીનએનરને લેવાને વાસ્તે લડાઈ કરવા આવ્યો છે. તેહનાં લશકરને શીકરત પહોંચ્યાડવી જોઈએ. પાદશાહ શીહારંગની જુવાનથી એવા શખુનો સાંભળીને નાપાક એકદસ્ત બોલ્યો કે એ દેવ લોકોનાં પાદશાહ બરને જ્યારે મારી લાઈનના મેદાનમાં આવશે ત્યારે મારી કમંદનાં પેચથી તેનાં મુલકાં બાંધીને તેહેને ખેંચતો તારી નજદીક લઈ આવું અને તેનાં લશકરને એક લહેજમાં બરહમ મારીને મારા નામને ખુલ્લીમાં ઉઠાવું. એ પાદશાહ હવે ઘુને હરતર-ફથી લશકર ખેલાવીને એકઠું કરવું જોઈએ. જ્યારે એકદસ્તની જોવાનથી એવા સખુનો શીહારંગ દેવે સાંભળ્યા ત્યારે ખુશી થઈને ફરમાવ્યું કે હરતરફથી લશકર જમે કરે. પછી કેટલું એક લશકર પોતાની હજુરમાં જે તખ્યાર હતું તેને લેઈને બરનેની મોકાએલ આપ્યો અને મેદાનમાં જઈને દેહરા મારી બરનેને આવવાની રાહ બંધ કરી પડ્યો. હવે પેલી તરફથી નાંમદાર બરને મનજલ દરમનજલ રાહ કાપતો જ્યારે શીહારંગ લશકરની મોકાએલ આવી પહોંચ્યો ત્યારે ધરાની સરદારોને ફરમાવ્યું તેથી તે મેદાનમાં દેહરા માર્યા.

ખુબ થયે ગોદરજ તલાએઆ લોકોને દરમેઆનથી અને નાસું લખીયું બરનેએ શીહારંગ દેવ ઉપર તે વગેરે બીજે બોલેવાલ.

જ્યારે રોશનરોજ નજદીક આવ્યો અને અંધારાએ પોતાની શીદા દામાં બીજાવી ત્યારે શરફરાજ ગોદરજને બરનેએ ફરમાવ્યું કે રાતનાં આપનાં લશકરની ખબરદારી કરવા સાર તલાએઆ લોકોની સાથે તારે ફરવું જોઈએ. તે સાંભળીને સેતાબ નાંમદાર ગોદરજ પોતાનાં લશકરમાંથી એક હજાર સવારોને પોતાની સાથે લેઈને લશકરની આસપાસ ફરવા લાગ્યો.

હવે પેલી તરફ શીહારંગદેવનાં લશ્કરમાંથી કેટલાએક દેવ લોકો પોતાનાં લશ્કરની ખબરદારીને વાસ્તે તે રાતનાં તલાએઆ તરીકે ફરવા લાગ્યા. જ્યારે અરધી રાતનો વખત થયો ત્યાર ધરાની તલાએઆ લોકોના દરમેઆન એક શોરઅકોર ઉઠયો. તેનો પોકાર નામદાર બરજોનાં કાનમાં પોહોંચ્યો તેજ વખતે લશ્કરની બાહાર નીકળીને તલાએઆ લોકોને પુછવા લાગો કે એ તલાએઆ લોકો તમારે દરમેઆન પોકાર સાચાબથી ઉઠયો છે. બરજોના મોહોથી એ સખુન સાંભલીને તલાએઆ લોકોએ તેને કહ્યું કે એ નામદાર પહેલવાન એક વીજલી હોમો લોકોને દરમેઆન આવી પડી. તે વીજલીએ કરીને નામદાર ગોદરજ ગુમ થઇ ગયો છે. તે સખબથી હોમો લોકો પોકાર કરતા હતા. જ્યારે નામદાર બરજોએ તલાએઆ લોકોને મોહોથી એવી નાખુશ ખબર સાંભળી ત્યારે પોતાનાં દીલથી ગમગીન થયો અને એ વાંકી પીઠનાં આરમાનની ચાલ જોઇને ઘણો અજબ રહ્યો અને તું કહે ગોએઆ તે વખતે બરજોનાં મોહોનો રંગ હતો નહી. પછી તે તમામ રાત બરજોએ અનદેશો અને શીકરમાં ગુજરી.

જ્યારે બામદાદનો વખત થયો ત્યારે શીહારંગે પોતાના લશ્કરની સફ નહી સમારી. તેને જોઇને નામદાર બરજોથી પોતાના ધરાની લશ્કરની સફ નહી ખેંચી અને બેઉ તરફતું લશ્કર તે દહાડે આસાએશમાં રહ્યું.

જ્યારે અંધારું પોતાની શીહા દામાન બીજાવી અને હબસીનાં પાદશાહે શીહા જમો પહેરયો (યાને રાત થઇ) ત્યારે નામદાર બરજોએ નવીશંદાને બોલાવીને શીહારંગદેવ ઉપર એક નામું લખાવ્યું. પ્રથમ તે નામ મધે પેદા કરનાર પાક મજદાંની તારીફનાં સખુનો લખ્યા કે જે સાહેબ બન્ને જોહાંને પેદા કરનાર છે તેણે પોતાની અજમ કુદરતથી જમીન અને જમાનો તથા આક્રતાબ અને માહાતાબને પેદા કરીને તેઓને આરમાન ઉપર ફરતા કીધા છે અને આદમીએને પેદા કરીને તેને રોજી બક્ષી છે. હવે એ માજનદરાંનનાં શીહારંગ પાદશાહ તું જમાનાનાં ચાલની તરફ નેગાહ કરીને જો કે માહરો નીઆગાંન જોહાં પહેલવાન રસ્તમ તેનો નખીરો હું નામદાર બરજોને તારા માજદરાંનનાં મુલક ઉપર લશ્કર સાથે એટલા વાસ્તે આવવું પડ્યું છે? એ વાસ્તે કે મારો નીમકદરામ નોકર ચોર થઇ મારા દેરામાંથી મારી માશુકને ચોરી લઇને તારી પનાહમાં આવી બેઠો છે. તે સખબથી હું તુંને લખી જણાવું છ કે અગર તું મારી સાથે મુલેહ રાખવા ચાહતો હોય તો મારી માશુક મેહેરસીમીનઓગરને મારે હવાલે કરે. અને નાપાક એકદસ્તને બાંધીને મારી નજદીક મોકલે. અગર તું મગરૂરી કરીને એ મારા ચોરની તરફદારી અને મદદ કરશે તો તું ખાતર જમેથી જણુ કે જેમ મારા નીઆગાન જોહાં પહેલવાન રસ્તમે તારા નીઆગાન સુફેદ દેવને મારયો અને તેતું તખત અને તાજ બોલાદ દેવને હવાલે કીધું તે મુજબ હું મારી તેજ તલવારથી તુંને મારીને મારા ચોરને પકડી સુડી ઉપર ચહડાવીશ અને તારા લશ્કરને બરહમ મારીને તમામ જનદુગર લોકોની નીશાન માજદરાંનમાંથી નાખુદ કરીશ. વાસ્તે એ શીહારંગ પાદશાહ જો તું દાનાઇ રાખતો હોય તો મારા લખવા મુજબ કામ બજા લાવે. અગર તું એ વખત મારા લખેલા સખુનોને તારી ખાતરમાં નહી લાવશે તો મારી તેજ તલવારથી તું પોતાને ખાકનાં બીજાનાં લાયક કરશે. એ રવેશ નવીશંદાએ નામું લખીને બરજોની આગલ ધર્યું. પછી તે ઉપર પોતાની મોહોર કરીને ધરાની સરદારોની તરફ નેગાહ કરીને કહ્યું કે એક

હીમતવાન અને લડાયક પહેલવાન એ નામું શીહારંગની નજદીક લખ જાએ. બરજોતું એટલું કહેવું કે સેતાય દેલાવર બેજન જગોથી ઉઠ્યો અને બરજોને કહેવા લાગો કે એ નામદાર એ નામું લખ જવામાં હું કમર બાંધું છું અને શીહારંગની નજદીક કંઈ મરદીતું કામ આવી પડે તો મારો હોનર તે દેવલોકોને બતલાઉં. બેજનને મોંહથી એ સખુન સાંભળીને બરજોએ તે ઉપર આફરીન કીધી. અને કહ્યું કે એ નામદાર પહેલવાન તે જગો મેદેહેશત હોશીઆરીથી રહેજે. એટલું કહીને નામું બેજનનાં હાથમાં સોંપ્યું. તે લખને બરજોને સલામ કીધી અને સેતાય દેહેરામાંથી બહાર આવીને ઘોડા ઉપર સવાર થયો અને મેદેહેશત માજનદરાની લશકરની તરફ ચાલ્યો. જ્યારે શીહારંગ દેવનાં લશકરની નજદીક જઈ પહોંચ્યો ત્યારે તેનાં તલાયા લોકોમાંથી એક દેવ હાથમાં નેજે પકડીને બેજનની રાહ બંધ કરી ઉભો અને પુછવા લાગો કે એ સવાર તું કોણ છે, અને એવી શીહા રાતને વખતે એ લશકર તરફ તારું કામ શું છે. જ્યારે દલેર બરજોએ તે દેવની જુગાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સાથી કહેવા લાગો કે એ નાપાક ખુરી મનસ્વીનાં દેવ તું મારી રાહ શાને વારતે બંધ કરી ઉભો છે હું નામવર બરજોને હેજળ છું. અને મારા સરદારનું નામું પાદશાહ શીહારંગની નજદીક લખ જાઉં છું. વારતે તુંને મારો અટકાવ કરવો વાજેય નથી. બરજોની જુગાનથી એવા તુનદીનાં સખુનો સાંભળીને તે દેવજાદ તલાઓ ગુસ્સામાં આવ્યો અને સેતાય નેજે ઉઠાવીને ચાલ્યું કે એક નેજે બેજનની કમર ઉપર મારે. તેવામાં દલેર બેજને તેનો નેજે પકડીને તેનાં હાથમાંથી છીનવી લીધો. પછી સેતાય બીજા હાથે તેની ગરદન પકડીને તોડી નાંખી. તે તમાસો જોઈને બીજા દેવલોકો જે તલાયા ફરતા હતા તેઓ દેહેશત ખાઈને દુર જઈ ઉભા અને પોતપોતામાં ગોફતેગો કરવા લાગ્યા કે આપણે એ સવારની મોકાબેલ જશું તો મોત સીવાય બીજું કંઈ હાંસલ થનાર નથી. જ્યારે બેજને જોયું કે કોઈ તલાયા તેના મેદાનમાં આવતો નથી ત્યારે સેતાય પોતે શીહારંગની દરગાહની તરફ ચાલ્યો અને ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરીને શીહારંગ દેવની મજલેસમાં જઈ ઉભો. તે મજલેસની દરમ્યાન દલેર બેજન જઈને કેટલીએકવાર સૂધી ઉભો રહ્યો તોપણ કોઈ દેવે તેને બેસવાની જગો આપી નહી. બલકે તેની તરફ નેગાહ કરીને જોયુંબી નહી. એવી તે મજલેસનાં દેવોની મગર્મી જોઈને દલેર બેજન ગુસ્સામાં આવ્યો અને તે મજલેસને દરમેઆન ચોતરફ નેગાહ કરવા લાગો ત્યારે જોઈયું કે શીહારંગ દેવની જમણી બાજુએ એક સુનાંતી ખુરશી ઉપર ઇલમાસ દેવ કે જે શીહા રંગના ખેશમાંનો અને તેનો જેહાં નશીન પહેલવાન હતો તે દેવને મેદેલો દીઠો. તેને જોઈને બેજન બોલવા લાગો કે અએ ઇલમાસ દેવ જો તું એ ખુરશી ઉપરથી ઉઠીને મને બેસવા દે તો સરફરાજ બરજોનું નામું હું લાવ્યો છું તે પાદશાહ શીહારંગને હવાલે કરીને જુગાનથી કેટલાએક પેગામ કહ્યું. જ્યારે ઇલમાસ દેવે બેજનને મોંહથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને તેને કહેવા લાગો કે એ હેમક અને નાદાન છોકરા તું મને પીછાનતો નથી કે હું શીહારંગ પાદશાહનો જેહાંનશીન અને તમામ લશકરનો સરદાર છું અને તું મને ખુરશીપરથી ઉઠાડવાનો હાવો કરે છે. અગર તું તારા મરતબા મુજબ ઉભો નહી રહેશી તો તારી જુગાનને તારા મોંહમાંથી ખેંચી કઢાડસ. વારતે જો તુંને પાદશાહની સાથે પેગામનાં સખુનો બોલવા હોય તો તારી જગોથી કહી સંભલાવ. જ્યારે ઇલમાસને મોંહથી બેજને એવા સખુનો સાંભળ્યા

ત્યારે તેને કદયું કે એ દલમાસ દેવ હું તારી સાથે આદેરનેથી બોલુ છું અને તું મારા ઉપર એવા ગુસ્સાથી સખુન્યાજી કરે છે. બેજનની ભુજાનથી એવા સખુનો સાંભલીને દલમાસ ગુસ્સામાં આવ્યો અને સેતાય ખંજર ખેંચીને બેજન ઉપર ગલબો કાઢી. તેણે ખંજર ખેંચેલું જોઈને બેજને પોતાની યુગલથી તેના હાથમાંથી ખંજર છીનવી લીધું. પછી તેનો કમરચંદ પકડીને તેને એક ખુણામાં ફેંકી દીધો. તેની દલેરી જોઈને બીજા દેવલોકો અજબ થયા લાગ્યા. પછી શીહારંગ દેવ ગોશામાં આવીને એકદરતને પુછવા લાગો કે એ નવજવાનને ધરાની પહેલવાનોમાં તું પીછાનતો હશે. શીહારંગને મોહોથી સાંભરીને એકદરતે તેને જવાબ દીધો કે એ પહેલવાન ગોદરેજનો નથી રે થાય છે અને ધરાની પહેલવાનોમાં એને બેજન કરીને કહે છે. હવે જ્યારે આએ તરફથી દેલેર બેજને દલમાસની કુરશી ખાલી દીધી ત્યારે પોતે સેતાય જઈને તેની કુરશી ઉપર બેઠો અને નામું લઈને શીહારંગ દેવના હાથમાં આપ્યું. પછી શીહારંગ દેવે નવીસંદાને બોલાવી તે નામું વંચાવ્યું, તે સાંભળીને શીહારંગ ગુસ્સામાં આવ્યો અને નવીસંદાને હાથમાંથી નામું લઈને ફાડી નાખ્યું. જ્યારે બેજને શીહારંગને એ રવેશ ગુસ્સામાં આવેલો જોયો. ત્યારે સેતાય જગોથી ઉઠીને ચોતરફ નજર કરવા લાગો અને જોઈું કે બુદા ગોદરજને બાંધીને એક ખુણામાં કેદ કાઢેલો છે. તેને એ રવેશ જોઈને કહેવા લાગો કે પાદશાહ થઈને કોઈએ આજ સુધી નામું ફાડી નાખ્યું નથી. અને પાદશાહ લોકોને લાજેમ નથી કે ગુસ્સામાં આવીને નામું ફાડી નાખે અને આજ રોજે તુંએ જેમ સરકરાજ બરજીનું નામું તાહારે હાથે ફાડી નાખ્યું છે તેમ તારું તન એકબારગી સત્રામત રહે તેવું હું જોતો નથી. બેજનનું એટલું કેટલું કે શીહારંગ ગુસ્સામાં આવીને સેતાય મેઆંનથી શમશેર ખેંચી અને ચાહયું કે બેજનનાં સર ઉપર મારે. તેવામાં બેજને સેતાય શીહારંગનો હાથ તત્તવાર સાથે પકડી લીધો અને બીજે હાથે તેનો કમરચંદ પકડીને તેનાં તખત ઉપર પાછો ઉઠાવી મેલ્યો. બેજનની એવી બેઆદખી જોઈને એકદરત ગુસ્સાથી બોલ્યો કે એ નાદાન છોકરા તુંને એટલી સેતાયી કરતી નહીં જોઈએ વાશતે તું તારી જગ્યા ઉપર ખાંભોચ ઉભો રહે. એકદરતનું એટલું કહેવું કે શીહારંગ દેવ કાનાથી ઉઠીને પોતાનું ખંજર બેજન ઉપર છુટું ફેંક્યું. તે ખંજરને આવતું જોઈને સેતાય તેનો દશતો પકડી લીધો. પછી એકદરતે બેજનને કહ્યું તુંમાં હોનર છે તો કાલ રોજે મહારા મેદાનમાં આવજો. હવડાં એ મજલેસમાંથી તુંને સલામત જવા દેઉં છું. જ્યારે બેજને એકદરતથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે તેની દેહસતથી સેતાય પવનની મેસાલે ધરાની લશકરની તરફ નીકળી ગયો. હવે જ્યારે બેજનનાં આવેઆની ખબર નાંમદાર બરજીને થઈ કે બેજન શીહારંગની તરફથી ઘોડો નખાવતો આવે છે તે સાંભલીને સેતાય દેહેરાની બહાર નીકળી આવ્યો અને બેજનને જોઈને પુછવા લાગો કે એ નામદાર શીહારંગ દેવે નામું વાંચીને જે જવાબ આપ્યો હોએ તે મારી નજીક બોલીને કહે. એ સખુન સાંભલીને બોલવા લાગ્યો કે એ નામદાર તે જગો બુદા ગોદરજને ભારી બંધથી બાંધીને કેદ કાઢે છે અને શીહારંગ દેવે તાહારું નામું પોતાનાં હાથમાં પકડીને ફાડી નાખ્યું છે. પછી તે જગોની તમામ બીના સાંભળીને બરજીએ તે ઉપર દોઆ કાઢી. પછી બેજનનો હાથ પકડીને મજલેસમાં લઈ ગયો.

તેને પોતાની નજદીક મેસાડયો પછી મજલેસમાં શરાયતી જાંમે ઉઠાવીને દીલને ખુશી કરવા લાગ્યા અને રામશગર લોકોનાં ખુશ આવાજથી ગમને યરતરફ કરવા લાગ્યા. એ રવેશ તે મજલેસમાં તમામ રાત ગુજરી.

આવ્યો એકદસ્ત લડાઇનાં મેદાનમાં અને પકડાઇ ગયા
સીતેર ધરાની સરદારો વગેરે બીજો એહવાલ.

હવે જ્યારે આફતાખનાં લશકરે સીતારાઓને સેકફતે દીધી. (યાને રોશન રોજ બહેર થયો) ત્યારે ધરાની લશકરમાંથી નગરાનાં આવાજ જરી કાપ્યા અને પીતલની કરનાએનાં આવાજથી જોહાન શોહોર ભરેલી કાપી અને દેવેર સવારોએ કાના ઉપર કંમર તંગ બાંધી અને તમામ સરદારો મેદાનમાં લશકરની સફ સમારી ઉભા. લશકરની કલબગાહમાં નામદાર યરજો ઉભો રહ્યો. તેની જમની બાજુની તરફ ગેવ અને ડાબી બાજુની તરફ દેવેર મેજન એ બધે બાપ બેટા ઉભા અને લશકરની જમની તરફ શાહાખદો તુશ પોતાનાં નોજરી સવારો સાથે ઉભો અને લશકરની ડાબી તરફ ગોદરજીઆંની સરદારો સફ ખેંચી ઉભા. જ્યારે માજનદરાંનનાં પાદશાહ શીહારંગ દેવે ધરાની લશકરને એ રવેશ સફ દર સફ ઉભેલું દીધું ત્યારે પોતાનાં દેવ સરદારોને હોકમ કાપી કે સેતાખ લશકરની સફ સમારે. તે હોકમ સાંભળીને તેનાં લશકરની સફ સમારી. પછી શીહારંગ દેવ હાથીની પીઠ ઉપર સવાર થઇને પોતાનાં લશકરની કલબગાહમાં આવી ઉભો. તેની બાજુએ એકદસ્ત ઘોડા ઉપર સવાર થઇને ઉભો. રવેશ બધે તરફનું લશકર પોત પોતાની સફ સમારીને મેદાનમાં આવી ઉભું. પછી નાખક એકદસ્તે સીહારંગ દેવને કહ્યું કે એ પાદશાહ તું મને હોકમ ફરમાવે તો મેદાનમાં જઇને જાણુથી યરજોનાં હાથ બાંધી તાહારી નજદીક લાઉં. એકદસ્તને મોહોથી શીહારંગ દેવે એવા સખુનો સાંભળીને તેને લડાઇનાં મેદાનમાં જવાની રમ આપી. તેને કહ્યું કે એ દેવેર એકદસ્ત એ કામ તારા શીવાય બીજા કાઇનું નથી. શીહારંગ પાદશાહનું એટલું કહેવું કે એકદસ્તે સેતાખ પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જોહોંકાવેઓ અને મેદાનમાં આવી ધરાની લશકર ઉપર પોકારીને કહેવા લાગો કે એ નાદાની ભરેલા યરજો તું પોતાના બેહુદાપનાથી મારી પછવાડે આવ્યો છે. પણ હું કાંઇ કતરાંન અને પોલાદવંદની મીસાલે કમજોર નથી કે તું મારી ઉપર ફતેહમંદ થાશે. હવે તું એમ જાણ કે તારા હાથ એક છુટીઆ ઓરતની મીસાલે બાંધીને તું મારા પાદશાહની નજદીક લઇ જાઉં. એટલું કહીને પોતાના ઘેડાને જોલાન દેવા લાગો. જ્યારે સપેદસાલાર તુસે એકદસ્તને એ રવેશ મેદાનમાં પોકારતો દોઢો તેજ વખત ગુસ્સામાં આવીને યરજોની નજદીક જઇ કહ્યું કે એ નામદાર તું આપણું લશકરની નીજેહબાની કરજો. એટલું કહીને સેતાખ પોતાનો ઘેડો મેદાનમાં જોહોંકાવ્યો. જ્યારે એકદસ્તે તુસને પોતાની મોકામેલ આવતો દોઢો ત્યારે તેની મસ્કરી કરવા લાગો.

તેને એ રવેશ જોઇને સપેહસાહાર તુસ ગોરસામાં આવ્યો અને ખોલવા લાગો કે એ એકદસ્ત તારામાં હું અકકલનું ગેહર જોતો નથી કયજે તું મને જોઇને એક દીવાના આદમીની મીસાલે દરયા કરે છે. તું જો કે નામદાર બરજીએ તારી સાથે નેકી કીધી તેનાં અદલામાં તું તેની માથુકને ચોરી લાવ્યો છે. હવે હું ચોરલોકોને લાઇકની સજાએ પહોંચાડું અને મારા ભારી ગોરજો કરીને તારી ગરદન તોડી નાખું. એટલું કહીને સેતાય પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો અને એકદસ્તની નજદીક જઇને સેતાય તેનાં સરપર માર્યો તે ગોરજનાં જખમને એક દડીની મીસાલે રદ કરીને એકદસ્તે સેતાય પોતાની ચુગાલ સપેહસાહાર તુસની કમર ઉપર મારી અને તેનો કમરઅંદ પકડીને જીનથી ઉઠાવી પોતાનાં માજીનદરાંની લક્કરની તરફ લેઇ ગયો અને શીદારંગ દેવની નજદીક જમીન ઉપર પટકીને દેવોને હવાલે કીધો. પછી પોતે પાછો મેદાનમાં આવીને બરજીને કહેવા લાગો કે એ સોરાયના ખેટા બરજી તું મારા મેદાનમાં આવે તો તારી મરદાંનગી હું અજમાવી જોઉં કે તું કેટલું જોર ધરાવે છે. જ્યારે ધરાની લશકરમાંથી દેલર ચુરગીન એકદસ્તને મેદાનમાં પાછો આવીને એ રવેશ પોકારતો દીઠો ત્યારે ચુસ્સામાં આવીને પોતાનો ઘોડો તેની મોકાબેલ જોહોંકાવ્યો અને તેને કહેવા લાગો કે એ નાપાક કંમ અકલનાં એહેરેમન પોતાનું નામ પહેલવાંનગીરીમાં દાખલ કરીને ચોરી કરવાનો પેશો અખતીઆર કીધો છે, અને તું ચોરી કરીને રાહામાઝ લોકોની મીશાલે પહેલવાંન લોકોની સામના કરવાની સરકશી કરે છે. જો તું આએ વખતે સેતાય આવીને મારા પાંઉને ખોશો દીએ તો તુંને બરજીની નજદીક લેઇ જઇને તારો ચુનાહ માફ કરાવું અને જો તું મારી નજદીક સરકસી બરેલા સખુનો ખોલશે તો તું ખાતરજખથી જીનજો કે મારી તેજ તલવારથી તારા સરને તનથી જુદું કરી નાખુ. નામદાર ચુરગીનનું એટલું કહેવું કે સેતાય તેનો કમરઅંદ પકડ્યો અને નેને ઘોડાનાં જીન ઉપરથી ઉઠાવીને માજીનદરાંની દેવોને હવાલે કીધો તેને દેવ લોકોએ ખાંધીને તુસની નજદીક મેલ્યો.

હવે જ્યારે ચુરગીન પકડાઇ ગયો. ત્યારે એકદસ્ત પાછો લડાઇનાં મેદાનમાં આવ્યો. તેને મેદાનમાં આવેલો જોઇને દેલર શાપુરે પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જોહોંકાવ્યો. જ્યારે એકદસ્તે દેલર શાપુરને લડાઇનાં મેદાનમાં આવેલો દીઠો તેજ વખતે તેને ગોરપદની મીસાલે જીન ઉપરથી ઉઠાવીને પોતાનાં લશકરની તરફ ગયો, અને તેને દેવ લોકોને હવાલે કરીને પાછો મેદાનમાં આવી ઉભો. જ્યારે એકદસ્તને મેદાનમાં ઉભેલો દેલર ખેહેરાંમે દીઠો. તેને જોઇને સેતાય પોતાનો ઘોડો તેનાં મેદાનમાં દપટાવ્યો. એકદસ્તે ખેહેરાંમને આવતો જોઇને સેતાય તેને જીન ઉપરથી ઉઠાવી લીધો, અને પોતાનાં માજીનદરાંની લશકરની નજદીક લેઇ જઇને તેને દેવ લોકોને હવાલે કીધો. એ મીસાલે તે મેદાનમાં એકદસ્તનાં હાથ ઉપર ધરાંની શીનેર પહેલવાંનો પકડાઇ ગયા. જ્યારે આફતાય ગોરખ થયો. ત્યારે બન્ને તરફનું લશકર મેદાનમાંથી પાછું ફરીને પોતાનાં મકાન ઉપર ગયું અને દેલર ગેવ અને બેજીન એ બન્ને બાપ ખેટાઓને સાથે લેઇને બરજી ખાંતું ખાતા ખેટો અને ખાનાંથી ફારેગ થઇને તેઓ શરાય પીવામાં મશગુલ થયા. શરાય પીવાથી પોતાનો ગમ બર તરફ કરવા લાગા. પછી દાનાંઇ બરેલાં ગેવે બરજીને કહેવું કે એ નામદાર બરજી એક સાદાનસી સવારને આપણાં એહેલાલનું નામું લખી આપીને તેહેમતન રસ્તમની નજ

દીક મોકલવો જોઇએ કે તે નામદાર આપણી મદદને વારતે આવી પોહોચે. જ્યારે બરજોએ ગેવની જુયાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તુનદીથી બોલવા લાગો કે હજુર હું અજ-દાહની મીશાલનો પહેલવાન નાપાક એકદસ્તને જોર કરનાર હાજોર છું માટે પીલતન પહેલવાનને ખબર પોહોચાડવાને હું કંઈ જરૂર જોતો નથી. બરજોની જુયાનથી એવા સખુનો સાંભળીને દલેર ગેવ ખામોશ રહ્યો. પછી બહાર આવીને બરજો નહીં જાણે તેમ એક સેતાળ ચાલનાર સાહાનસી સવાર તખઆર કરીને તેને જુયાની પેગમ કહ્યો અને તાકીદ કરીને કહ્યું કે તમામ ધરાની સરદારો મેદાનમાં એકદસ્તનાં હાથ ઉપર પકડાઇ ગયા છે અને બરજો તેની લડાઇમાં નીકળ્યો છે. સીરફ ગેવ તથા બેજન ધરાની લશકરમાં રહેલા છે. વારતે એ જોહાપહેલવાન જેમ બની આવે તેમ તાકીદથી લશકર લેઇને હમીરી મદદને આવી પોહોચવું જોઇએ. એ વગેરે તમામ બીનાં જુયાનથી કહીને સેતાળ તેને રવાના કરીધો. ત્યાર પછી દલેર ગેવ પાછો આવીને બરજોની નજદીક મળ્લેસમાં શરાય પીને પોતાનો ગંમ બરતરફ કરવા બેઠો. એ મુજબ તમામ રાત શરાય પીવામાં ગુમરી.

લડાઇ કીધી એકદસ્તે દેલેર ગેવ અને બેજન સાથે અને
ગીરફતાર થયા બાપ અને બેટો એકદસ્તનાં હાથ
ઉપર તે વગેરે બીજો એહવાલ.

હવે જ્યારે આફતાબે પોતાનું સર ભુલંદીમાં ઉઠાવ્યું અને હબશીનો પાદશાહ નાશી ગયો (યાને આફતાબ નીકળ્યો) ત્યારે બેહુ તરફનાં લશકરમાંથી નકારાના આવાજ નીક-લવા લાગ્યા અને સુર ભરેલી કરનાઇના અવાજથી જમીન સોહર ભરેલી થઇ અને બેહુ તરફનું લશકર મેદાનમાં કમર બાંધીને નેજરા મારવા લાગ્યું પછી માછનદરાની લશકર-માંથી શીહારંગ દેવ અને નાપાક એકદસ્ત આવીને પોતાનાં લશકરની કલબગાહમાં ઉભા અને બીજી તરફથી નામદાર બરજો ધરાની લશકરની સફ સમારીને કલબગાહમાં આવી ઉભો અને દેલેર ગેવ અને બેજન એ બધે બાપ બેટા જવાર ચાઇને કલબગાહમાં આવી બરજોની નજદીક ઉભા. જ્યારે ઝેરવેશ બેહુ લશકર સફ સમારીને તખવાર થયું ત્યાંએ એકદસ્તે પોતાનો થોડો મેદાનમાં જોહાંકાવીને જુલાન કરવા લાગો. પછી ધરાની લશકરની તરફ આવીને બરજોને કહેવા લાગો કે એ સગળ તોખમનાં બરજો જો તું મારી લડાઇમાં આવે તો મારી તેજ તલવારથી તારાં સરને ખાકમાં નાંખું અને તારી મહાતમમાં દસ્તાનનાં ફતમને ખેસાડું. જ્યારે નામદાર બરજો એકદસ્તની જુયાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા તેવાર ઘણો ગુસ્સામાં આવ્યો અને ચાહ્યું કે તેનાં મેદાનમાં જાએ. એવો મામલો જોઇને દેલેર ગેવ બોલવા લાગો કે એ નામદાર ધરાની લશકરનાં પાસખાન, આજ રોજે હું એકદસ્તનાં મેદાનમાં જઇને જોઉં કે એ વાંકી પીઠના આસખાન કાણુની મોરાદે ફરે છે. મારી તલવારે કરીને નાપાક એકદસ્તનાં સરને ખાક ઉપર નાંખુ. એટલું કહીને દેલેર ગેવ

પોતાને ઘોડો મેદાનમાં દપટાવ્યો અને એકદસ્તની મોકામેલ આવીને તેને કહેવા લાગ્યું કે એ નાપાક ચોર તાહારી પેદાએશ કોઇ વાટપાડા ચોરની નજર આવે છે, કાંચ જે તારામાં ચોરીનાં હોનર સ્વીચાય બીજો કોઇ હોનર હું જોતો નથી. આજ રોજ તારા અખતને શીદા ખાકમાં નાંખુ છું. એ નાપાક ચોર નામદાર બરજીએ તારી સાથે ખુબી કાંધી તેહનાં બદલામાં તેની માથુબને ચોરીને તું માછનદર્યાનાં પાદશાહની પનાંદા પકડી મેટું છે. હવે તું એમ જાણ કે તાહારા હાથ બાંધીને નામવર બરજીની નજદીક લેઇ જાઉં છું. ગેવની જુલાનથી એવા સખુનો સાંભળીને એકદસ્ત ગુસ્સામાં આવ્યો અને તેને કહેવા લાગ્યો કે એ ઉંધી અકલનાં બદસુરત તું કહાં સુધી એવા બેહુદા સખુનો બોલશે. એટલું કહીને પેચદાર નેજે ગેવની કમર માર્યો તેના નેજના જરબથી દહેર ગેવે પોતા ઉપર ઉપર મરોડાઇને સેતાય પેતાનો નેજે એકદસ્તને સીનામાં માર્યો. રવેશ બેઉ પહેલવાનો એક બીજાપર નેજ નાંખવા લાગ્યા. તેઓનાં નેજનાં નોકથી બેહુ દહેરોનાં અખતરો ચારણીની મીસાલે થયાં. પછી એકદસ્ત કીનાથી જોરમાં આવી એક નેજે દહેર ગેવના ઘોડાના સીનામાં માર્યો. તે નેજના જરબથી દહેર ગેવનો ઘોડો જમીન ઉપર પડ્યો. તેની સાથે નામદાર ગેવ ખાક ઉપર પડ્યો. તે નામદારને જમીન ઉપર પડતાં જોઇને એકદસ્તની મદદે ફેટલાએક બીજા દેવાએ આવીને ગેવને સેતાય બાંધી લીધો પછી તેને ખેંચતા લઇ જઇને શીદારંગ દેવની નજદીક મેલ્યો.

પરાની લશ્કરમાંથી જ્યારે નામદાર બેજને પોતાના બાપને એ રવેશ ગીરફતાર થએલો દોડે તેની જુદાઇથી દેલ લોહી બરેલું કરીને કલેમનાં દરદથી એક હાથે ખેંચી. પછી સેતાય પોતાના ઘોડાને એકદસ્તનાં મેદાનમાં દપટાવીઓ અને તેની મોકામેલ જઇને કહેવા લાગ્યો કે એ નાપાક ચોર તે નામવર બરજીનાં સરદાર લોકો સાથે તોફાન ઉઠાવ્યું છે. હવે તું જો કે હવડાં તાહારી કમંદથી તુંને બાંધી લઇ જાઉં. બેજને મોહોથી સાંભળીને એકદસ્ત બોલ્યો કે એ ખુબસુરત બેટા શીદારંગની મજલેશમાંથી મેં તુંને એક વખત સલામત મેલ્યો છે. વાશતે હવડાં તાહારા નાજુક બદનને બચાવવો કાંઇ ઇલાજ કર. એટલું કહીને એક નેજે દેલાવર બેજનની કમર ઉપર માર્યો. તે નેજનાં જરબથી બેજન પેચ ખાઇને સેતાય તલવાર ઉઠાવી. બેજનની તલવારનો જરબ જોઇને એકદસ્ત હાલમાં છુપેઓ થયો અને તે તલવારનો જખમ રદ કરીને તેજ વખત એકદસ્તે પોતાની કમંદ ખોલી અને જઇને દહેર બેજનની ગરદન ઉપર નાખી. જ્યારે નામદાર બેજને એકદસ્તથી એવો મામલો દોડે તેથી સેતાય પોતાની કમંદ ખોલીને એકદસ્તની ગરદન ઉપર નાખી. પછી તે બેઉ દહેરોએ પોતાના ઘોડાની લગામ ફેરવીને એક બીજા ઉપર જોર કરવા લાગ્યા. પછી એકદસ્ત ગુસ્સામાં આવીને એક જોર એવો કાંધો કે તે જોરથી બેજનનાં ઘોડાનાં આગલા પગ જમીન ઉપર વળી ગયા. તેણે કરીને દેલાવર બેજન પોતાના ઘોડા ઉપરથી નીચે પડ્યો. પછી એકદસ્ત પોતાના ઘોડા ઉપરથી નીચે કુદીને સેતાય બેજનનાં સીના ઉપર સવાર થયો અને તેનાં હાથ બાંધીને ખેંચતો શીદારંગ દેવની નજદીક લઇ ગયો.

ખબર થાઈ લેહેમતન રસ્તમને એકદસ્તાનાં હાથ ઉપર ધરાની
સરદારો પકડાઈ ગયાની તે વગેરે બીજે એહવાલ.

હવે જ્યારે જેહાંપહેલવાન રસ્તમ એકદસ્તાની લડાઈની તમામ ખીનાંથી વાઢેક થયેા ત્યારે એકદસ્તાનાં કાંમ ઉપર લેઆનત નાખવા લાગેા અને પોતાનાં દેલ સાથે અ'દેશે કરવા લાગેા કે મેતાબ બીજી લશ્કર લેખને મારા નખીરા બરજેની મદદે ગઉ અને નાપાક એકદસ્તાને તેની સબએ પોહોંચાડું. એટલું વીચારીને સેતાબ છુદા જલની નજદીક ચયેા અને તે સરદારજ છુદાને કહેવા લાગેા કે એ છુજેરગ બાપ આપણાં ખાનદાન વગેરે તમામ ધરાની સરદારોનો માહાતાબ વાદલમાં છુપેા થયેા. વાસ્તે એ ઢાનાં બાપ હવે એ વાતની તદખીર કરવી જોઇએ, અને તે આકૃત બરેલી લડાઈમાં કોઇને મોકલવેા જોઇએ. કાંચ જે એકદસ્ત પોતાનાં બખતને જોરે તમામ ધરાની પહેલવાનો ઉપર ગાલેબ આબેા છે. પોતાનાં બેટા જેહાંપહેલવાન રસ્તમની જુઆનથી એવા સખુનો સાંભલીને કહેવા લાગેા કે કેટલા એક પહેલવાનો સાથે ફરામરજને થોડું એક લશ્કર આપીને ઉતાવલેથી બરજેની મદદને વાસ્તે રવાનાં કરવેા જોઇએ અને તેની પછવાડે બારી લશ્કર સાથે તને તે જગેા જનું વાજેબ છે. તારા અથાથી શીહારંગ દેવ અને એકદસ્ત એ બન્નેની ગીરદ નીકલી જાએ. વાસ્તે એ બેટા અમરજે બાજ વખતે સુસ્તી કરશે તો આપણાં છુજેરગી બરેલાં નામને શરમમાં નાંખશે. કેમકે જે નામદાર બરજે જુવાનીના તોરની હુજજતાઇથી એકદસ્તાનાં હાથ મારયેા જશે, તો આપણાં છુદાપણાના વખતમાં આપણી ઉપર આરમાનનાં એવા કામથી ધમીના આતશનું વશજી થશે. જ્યારે ઢાના જલની જુઆનથી રસ્તમે એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે પીલતને પેશ્દાર બજદાહાની મીસાલ પેચ ખાઇને પોતાનો એહેરો જરદ કીધેા. પછી સ્ત્રીતાબ પોતાનાં બેટા ફરામરજને બોલાવીને ફરમાબુ' કે જવારેહ અને સામ સાથે જાણી લશ્કર લેખને માજીનદરાંની તરફ બરજેની મદદને વાસ્તે સેતાબીથી નીકલી જાય. કાંચજે તે જગેા આપણાં તમામ ધરાની સરદારો એકદસ્તાનાં હાથ ઉપર પકડાઈ ગયા છે. વાસ્તે સેતાબ જઇને તે નાપાકનાં શરને ખાકમાં નાખે તો આપણાં ધરાની સરદારો બંધથી ખલાસ થાય અને હું એક બારી લશ્કર સાથે આજરગેાસરપની મીસાલે તારી પાછલ આવી પોહોંચું છું. જ્યારે શેરેનાં પકડનાર મરદનદરાજ ફરામરજે પોતાનાં બાપ જેહાંપહેલવાન રસ્તમથી એવા તાશીદના ફરમાન સાંભલ્યા ત્યારે સેતાબ તીશ હજાર જાણી સવારોને પોતાની સાથે લેખને પોતાના કાંકે જવારેહ અને શાંમ બેઉ પહેલવાનો સાથે જોસ બરેલા દરીઆવની મીસાલે નીકલી આલ્યેા અને રાત દાહાડેા રાહ કાપતેા માજીનદરાંની સરહદમાં સપોરજ નામનાં પહાડની નજદીક જાઇ પોહોંચ્યેા..

લડાઇ કીધી નામદાર બરજોએ એકદસ્ત સાથે અને ગેરફતાર થયો બરજો એકદસ્તનાં હાથ ઉપર તે વગેરે બીજો એહવાલ.

હવે જ્યારે મશરૂકનાં ઓકાખે પોતાનાં પર વીખ્યાં અને સીદા કાગડાએ માલા ઉપરથી પોતાનાં બચાં ઉઠાવી લીધાં (ઇચ્છાને આશ્વાસ તથા થયો) ત્યારે બન્ને લશ્કરમાંથી નકારાના અવાજ ઉઠ્યા અને હવે સવારોએ ઘોડા ઉપર જીન માંડીને કીનાંતી કમર તંગ બાંધી. પછી મેદાનમાં આવીને બન્ને લશ્કરે સફ ખેંચી. જ્યારે એકદસ્તે જોયું કે માજી-નદરાની લશ્કર શરૂ કરે શરૂ થયું તેજ વખતે સીદારંગ દેવની નજદીકથી પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં દપટાવ્યો અને ધરાની લશ્કરની નજદીક આવીને પોતાનો હમનબરદ બરજોને તલબ કરવા લાગો અને પોકાર મારીને કહેવા લાગો કે એ જાલનાં ખેટાનાં નખીરા તું મારી લડાઇથી ડરીને તારા ધરાની લશ્કર વારતે ઓરત લોકોની મીસાલ છુપી રહે છે. હવે તારા હાથ બાંધીને તને મારા પાદશાહ શીદારંગની નજદીક લેઇ જાઉં. જ્યારે નામદાર બરજોએ એકદસ્તની જીબાંતથી એવા તાંતોજનીનાં સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે યુરશ્માં આવીને સેતાબ પોતાનાં ઘોડાને તેનાં મેદાનમાં જોહોંકાવ્યો અને સેતાબ તેની મોકાબેલ જાળને કહેવા લાગો કે એ બદલુનીઆદના ચોર હમણાં મારા ભારી ગોરજો કરીને તારા પલીદ જીવને તનમાંથી કાઢાડી નાખું છું. મેં તુંને પોતાનો દોસ્ત જાનીને મારા લશ્કરનો તમ મ કારબાર તને સોંપ્યો ત્યારે તું મારી માથુકને ચોરી લેઇ ગયો અને વલી શીદારંગની પનાહ પકડીને એટલી સરજેરી કરે છે. તે કીનાંતું જડ એવું રોપ્યું છે કે જેનાં પાતરાંથી લોહી જરી થઇને તેના કુલથી ફેસાદ ઉઠશે. એ જ્યારે એકદસ્તે બરજોથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે એખખતીઆર હસવા લાગો. પછી બરજોને કહ્યું કે એ ઉંઘા બખતનાં શગજી તું પોતાના બેહુદાપણાંથી એ જગો આવીને તું પોતાને હાથે પોતાનું મોહો શીદા ખાક ઉપર નાંખવા ચાહે છે. પણ હું નથી પોલાદવંદ કે કતરાંનીની મીસાલનો કમજોર. હમણાં મારા નેજની નોકે કરીને તારા બખતરને તારા સીનાની સાથે સીવી નાખુ. એટલું કહીને સેતાબ નેજો બરજોનાં શીનાં ઉપર માર્યો તેને જોઇને બરજોએ પોતાનો નેજો તેની કમર ઉપર માર્યો. પછી બન્ને પહેલવાનો એક બીજા ઉપર નેજનાં જખમો કરવા લાગ્યા અને તેઓનાં નેજના મારવાએ કરીને નેજા તુટી ગયા તો પણ બન્નેમાંથી કાઇને એલજાંમ પોહોંચ્યો નહીં. પછી તેઓએ પોતાના નેજાને પડતા મેલીને ભારી ગોરજો ઉપર હાથ નાખ્યો તેવામાં નામદાર બરજોએ પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો. એકદસ્તે તેને ગોરજ ઉઠાવીને આવતો જોઇ પોતે ઢાલની નીચે છુપો થયો. પછી બરજોએ જોરથી એકદસ્તના શર ઉપર એક જરબ એવો માર્યો કે તેનાં જરબથી આતશ રોશન થયો તોપણ એકદસ્તને કશો એલજાંમ પોહોંચ્યો નહીં. પછી એકદસ્તે પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવીને બરજોનાં ઘોડાના સર ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેજ વખતે બરજોનો ઘોડો જમીન ઉપર પડ્યો. બરજો કુદીને જમીન ઉપર ઉભો રહ્યો અને પાઉં પીઆદેહ એકદસ્ત ઉપર હુમલો કરીને એક બીજા ઉપર ગોરજો મારવા લાગા. પછી બરજોએ સેતાબ બજર ખેંચીને ચાલ્યું કે એકદસ્તનાં ઘોડાને ખાક

ઉપર નાખે. તેવામાં એકદસ્ત સેતાળ ઘોડા ઉપરથી કુદીને યરજોની મોકામેલ આલી ઉભો. જ્યારે યરજોએ એકદસ્તને એ રવેશ દીઠો ત્યારે ભેલવા લાગો કે એ જુરી જુનીઆદનાં ચોર હવડાં તહારાં જુરાં નામને જમાનામાંથી ગુમ કરી નાખ્યું. એકદસ્તે યરજોને ગુસ્સાથી ખંજર પકડેલો દીઠો ત્યારે કહ્યું કે એ બેઅકલ જે કાંઈ તુંને સગવાર છે તે મુજબ કરે. એટલું કહીને સેતાળ એક ભારી પથર જમીન ઉપરથી ઉઠાવ્યો અને યરજોને દુરથી પોકાર મારીને કહ્યું કે એ યરજો જાણુલી હવે તું એમ જાણ કે તારી ઉપર જહાંન તંગ થઈ. એટલું કહીને યરજોની કમર ઉપર માથે. તેનાં સખત જખમથી નામદાર પહેલવાન પેચ ખાધને ખાક ઉપર પડ્યો. જ્યારે એકદસ્તે યરજોને જમીન ઉપર પડતાં જોયો કે સેતાળ પોતાની કમંદ બોલીને તેને બાંધી લીધો. પછી તેહને ખેંચતો શીહારંગની નજદીક લઈ જઈને કહ્યું કે એ પાદશાહ શેરની હીમતના પહેલવાનને મેં પકડ્યો છે. એટલું કહીને પછી પોતાનો ઘોડો ધરાની લશકર ઉપર દપટાવ્યો જ્યારે ધરાની સવારોએ એકદસ્તને પોતા ઉપર હુમલો કરીને આવતાં દીઠો ત્યારે સર્વ લશકર મેદાનમાંથી નાસવા લાગ્યું.

આવી પહોંચ્યો પીલતન ફરામરજ યરજોની મદદે વગેરે અહેવાલ.

હવે આએ તરફથી જ્યારે ધરાની લશકર નહાસવા લાગ્યું તેવામાં જોઇશું કે એક ભારી ગીરદ તેઓને નજર આવી તેની હરોલમાં શેરદેલ ફરામરજ નીકલી આવ્યો. તેણે ધરાની લશકરને નહાસતા જોઇને પોકાર કરવા લાગો કે હું જેહાં પહેલવાનો બેટો ફરામરજ તહમારી મદદને વાશતે આવ્યો છું. જ્યારે ફરામરજનાં આવ્યાની ખબર શીહારંગ અને એકદસ્ત બેહુને થાઇ ત્યારે એક તરફથી એકદસ્ત અંનદેશમાં પડ્યો અને બીજી તરફથી શીહારંગ દેવે પોતાનાં મોહોનો રંગ જરદ કીધો.

લડાઈ કીધી જવારેહ દેલાવરે એકદસ્ત સાથે અને ગીરફતાર થયો જવારેહ એકદસ્તનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.

જ્યારે આફતેઆમે પોતાનું મોહો પહાડની કહલુમાંથી બહાર કાઢ્યું અને ખામદાદનો વખત થયો ત્યારે બેહુતરફનાં લશકરે શક સમારી. પછી દસ્તાંનો બેટો જવારેહ પહેલવાને પોતાનો ઘોડો લડાઈનાં મેદાનમાં જોહાંકાવેઓ અને માજનદરાંની લશકરની તરફ જઈને શીહારંગને કહ્યું કે જુરી જુનીઆદનો ચોર એકદસ્ત કયાં છે? કાંય જે તેણે ધરાની લશકરને ખતું આજોરદેહ કીધું છે. જ્યારે એકદસ્તે સાંભળ્યું કે દસ્તાંનો બેટો જવારેહ મેદાનમાં

આવીને હમનબરદ તલબ કરે છે. તેજ વખત ગુસ્સામાં આવીને પોતાના ઘોડાને મેદાનમાં દોડાવ્યો અને જવારેહની મોકાબેલ આવીને બેલવા લાગ્યો કે લડાઇનો કરનાર દેવેર એકદસ્ત તે હું છું. એ મેદાનમાં તમામ ધરાની દેવેરાને મેં સેકારની મીસાલે પકડ્યા છે અને જમાનામાં મારી લડાઇને દરમેઆન કોઇ પાએદારી લાવનાર નથી. વાસ્તે એ બેએકલ મરદ તદ્દાર મોહતે સેતાળી કીધી છે તેથી તું દુરદરાજ રાહાથી મારા મેદાનમાં આવ્યો છે. જ્યારે એકદસ્તને મોહોથી એવા સખુનો જ્યારે સાંભળ્યા ત્યારે તેહને કહેવા લાગો કે એ બદ્ધુનીઆદનાં ચોર હવડાં તાહારા સરને તારા તનથી દુર કરું છું કે ફરીથી એવી ચોરી તું નહી કરે. એટલું કહીને એક નેજે એકદસ્તની કમર ઉપર માર્યો તેને રદ કરીને એકદસ્તે પોતાનો નેજે જવારેહના સીનામાં માર્યો એ મીસાલે બેઉ પહેલવાનો એક બીજા ઉપર નેજે મારવા લાગા. તેવામાં એકદસ્તે તલવાર ખેંચીને જોરથી એક જખમ જવારેહનાં નેજા ઉપર માર્યો. તેનાં જખમે કરીને જવારેહનો નેજે કલમની મીસાલે કપાઇ ગયો. તે જોઇને જવારેહ અનદેશમાં પડ્યો. પછી હાથમાં તલવાર પકડીને એક બીજા ઉપર જખમ કરવા લાગા, તેવામાં જવારેહે પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવીને એકદસ્તનાં સર ઉપર માર્યો. તેને જોઇને એકદસ્તે પોતાનો ભારી ગોરજ જવારેહ ઉપર જોરથી માર્યો. તે ગોરજનાં જરબથી જવારેહના ઘોડાની કમર ટુટી ગઇ અને જવારેહ પોતાનાં ઘોડા સાથે ખાક ઉપર પડ્યો તેજ વખત એકદસ્ત જીનથી કુદીને સેતાળ જવારેહનાં સીનાં ઉપર સવાર થયો અને તેની બંને બાજુ બાંધીને મેદાનમાંથી ખેંચતો શીદારગની નજદીક લઇ ગયો અને તેને હવાલે કરીને સેતાળ પોતે પાછો મેદાનમાં આવ્યો.

લડાઇ કીધી શેર દેલ ફરામરજે એકદસ્ત સાથે અને પાછા ફર્યા
બંને પહેલવાનો લડાઇગાહામાંથી તે વગેરે બીજે અહેવાલ.

જ્યારે ધરાની લશ્કરમાંથી ગરદનફરાજ ફરામરજે પોતાનાં કાકા જવારેહને એકદસ્તનાં હાથ ઉપર ગીરફતાર થયેલો દીડો ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને સેતાળ પોતાનો ઘોડો તેની લડાઇમાં જોહાંકાવ્યો અને તેહની મોકાબેલ જઇને બેલવા લાગો કે એ બદ્ધુનીઆદનાં નીમકહરામ નામદાર બરજોનાં કીનામાં તારા સરને તનથી જીતું કરું અને એ મેદાનમાં તારા બખતરને તારું કફન કરું. જ્યારે એકદસ્તે ફરામરજ ઉપર નેગાહ કરીને તેહને સારી રવેસ જોયો ત્યારે નેતનાં ઝાડની મીસાલે ધુજવા લાગો અને દેલ સાથે અંનદેશી કરવા લાગો કે એ છોકરો પીલતન રસ્તમ કરતાં દેલેરીમાં વધારે નજર આવે છે. એટલું પોતાના દેલ સાથે વીચારીને પછી ફરામરજને કહેવા લાગો કે એ દેવેર એટલી સરકસી તુંને કરવા કરતાં તારાં જાનની સલામતીની તદ્દખીર કરવી તુંને ખુબ છે. હવડાં તારાં સરને એ મેદાનમાં ખાક ઉપર નાંખુ અને તારી માહાતમમાં દસ્તાન જાલને બેસાડું અને તારી ઝારી તારા બાપ રસ્તમને સોંપું. જ્યારે સેરદેલ ફરામરજે એકદસ્તની જીબાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે કીનામાં આવીને પોતાનો નેજે સેતાળ એકદસ્તની કમર ઉપર માર્યો. તે નેજાના

જખમથી એકદસ્ત પેચોતાય થઇને પછી તેણે પોતાનો નેજો ફરામરજ ઉપર માર્યો. એ મીસાલે બને પહેલવાન એક બીજા ઉપર નેજાના જખમો મારવા લાગા અને તેઓના નેજાઓની નોકથી બને પહેલવાનોના બખતરની ક્લીઓ ટુટી ગઇ અને બદન ઉપર લોહીનાં ગાંઠ બંધાયા. એમ કરતાં જ્યારે તેઓનાં નેજાની નોક ટુટી ગઇ ત્યારે નેજ પડતાં મેલીને તીરંદાજ કરવા લાગ્યા. જ્યારે તેઓનાં તીરનાં બાથરા ખાલી થયા ત્યારે એકદસ્તે પોતાનાં દીલ સાથે અંનદેશો કીધો કે હવે ફરામરજની સાથે હથીઆરની લડાઇથી હું ગાલેબ આવનાર નથી એટલું વીચારીને સેતાય ઘોડા ઉપરથી કુદીને એક ધણે બારી પથર ઉઠાવ્યો અને પવનની મીસાલે દોડતો આવીને ફરામરજની જખમી બાજુ ઉપર માર્યો કે તે દેલાવરની બાજુ જખમી થાય. તે પથરને ફરામરજે આવતો જોઇને તેને રદ કીધો. જ્યારે એકદસ્તે જોયું કે પથરને રદ કીધો ત્યારે પાછો ઘોડા ઉપર સવાર થાઇને હાથમાં નેજો પકડ્યો અને બંને દેલાવરો એક બીજા ઉપર નેજા મારવા લાગા. એ રવેશ લડાઇ કરતાં તે બંને નામદારોની બાજુ આજેજ આવી અને નેજાઓનાં ટુકડા થયા. ત્યારે એકદસ્તનાં દેલમાં દેહેસત પેદા થઇ. પછી ફરામરજને કહેવા લાગો કે એ નામદાર પહેલવાન આજ રોજે તું તારા ઇરાંની લશ્કરમાં જઇને આશાએસ પકડ અને કાલ રોજે જોઇએ કે એ આસમાન કોશુને ચારી આપે છે. એટલું કહીને ફરામરજનાં મેદાનમાંથી ઘોડાની લગામ ફેરવીને પોતાનાં લશ્કરની તરફ ઘોડો દપાટાવ્યો તેને એ રવેશ જોઇને ફરામરજે પોતાનો ઘોડો ઇરાંની લશ્કરની તરફ ચલાવ્યો.

નામું લખ્યું સેરદેલ ફરામરજે શીહારંગ દેવ ઉપર અને હેજબ થાઇને શાંમ તેની દરગાહામાં લેઈ ગયો તે વગેરે બીજો એહવાલ.

હવે એનો સાએર કહે છે કે જવાંમરદ શામનુ દાસ્તાન કહું તે સાંભલ. જ્યારે ફરામરજ લડાઇ ગાહામાંથી પોતાનાં લશ્કરમાં પાછો આવ્યો ત્યારે પોતાનાં મકાન ઉપર જઇને સેતાય ફરમાવ્યું કે નવીશંદાને બોલાવી લાવે. તે ફરમાન સાંભલીને તેજ વખતે નવીશંદો હાજર થયો. પછી શીહારંગ દેવ ઉપર એક નામું લખ્યું તે મધે અવલ પેદા કરનાર દાવરની તારીફ લખ્યા પછી લખી જણાવ્યું કે એ શીહારંગ પાદશાહ મારો ચોર નોકર એકદસ્ત ચોરી કરીને તારી પનાહમાં નાસી આવ્યો છે. અને તું પાદશાહા થાઇને તે ચોરની પોસતપનાહ કરે છે. વાસ્તે જો તું તારો જાન અને માલીકની સલામતી ચાતો હોય તો મારા ચોર એકદસ્તને બારી બંધથી બાંધીને સેતાય મારી નજદીક મોકલી દીયે. અગર જો તું તેને બાંધીને મારી નજદીક મોકલશે નહીં તો તારા મોલકને પાપમાલ કરવામાં આવશે. અને તારું શર તનથી જુદું થાઇને માજનદરાંનનો તમામ મોલક વેરાન થશે. પછી તારો બાઇ શીહા દેવ જે મારી ખીદમતમાં છે તેને તારા તખત ઉપર બેસાડીશ. અગરજો તું મારા લખવા મુજબ કામ કરશે તો તારી પાદશાહી પાછી તારે હવાલે કરીશ. એ વગેરે કેટલુંએક લખીને પછી તે નામાં ઉપર પોતાની મોહોર દાખી અને પોતાનાં બેટા શાંમને બોલાવીને તે નામું તેને હવાલે કીધું અને કહ્યું કે એ બેટા એ નામું બેદેહેસત જઇને શીહારંગને હવાલે કરજે અને તેની દરગાહામાં તારી નેમાહામાં નેક અંદેશો આવે તે મુજબ અકલથી

કામ કરજો. એટલું કહીને શાંમને રવાના કીધો. તેજ વખતે શાંમ તે નામું લેખને દસ શવારેને પોતાની સાથે લીધો. પછી પોતે હેજળ થાંધે શીહારંગ દેવની દરગાહામાં જઈ પોહોંચ્યો અને દરગાહાની બાહાર પોતાનાં સવારોને ખજાનદારીથી ઉભા રાખીને પોતે બેઠે- હેસત અંદર દાખલ થયો અને મજલેશમાં જઈને બેઠું શું કે શરવ કોષ પોતા સાથે મગરૂરીમાં બેઠેલા છે. અને શાંમની તરફ કોષ નેગાહા કરીને તેને બેસવાને ફરમાવતું નથી, તેવો માંમલો બેઠને શાંમ ધણો ગુસામાં આવ્યો. પછી શીહારંગની જમણી બાજુએ એક ધલ- માસ નામનો દેવ બેઠેલો હતો તેને આસતથી કહ્યું કે એ દેવનાં સરદાર જો તું મને તારી જગે ઉપર બેસવાનું ફરમાવે તો પીલતન ફરાંમરજથી એક નામું તારા પાદશાહ શીહારંગ ઉપર લાવ્યો છું તે તેને હવાલે કરું. શાંમની જુબાનથી એવો સખુત સાંભલીને ધલમાસ આતશનાં સોલની મીસાલે ગરમ થયો. અને સેતાબ તલવાર ખેંચીને શાંમની ઉપર દોડ્યો તેને એ રવેશ આવતો બેઠયે શાંમે તેની તલવાર છીનવી લીધી. પછી તેનો કમરબંદ પકડીને તેને જમીન ઉપર માર્યો અને તેજ વખતે ચુંગાલ મારીને તેનું શર તનથી ઉખાડી નાખ્યું. તેની એવી દલેરી બેઠને તમામ દેવો અજબ રહ્યા. પછી સેતાબ કુદીને તેની ખુરસી ઉપર જઈ બેઠો. અને પોતાનાં બાપ ફરાંમરજનું નામું શીહારંગનાં હાથમાં અપ્યું. પછી શીહારંગે ફરમાવ્યું તેથી તે નામું વાંચી સંભલાવ્યું. જ્યારે ફરાંમરજનું નામ નવીસંનદાએ વાંચ્યું ત્યારે શીહારંગ ગુસામાં આવ્યો અને એકદસ્તને કહેવા લાગો કે બદખખત ફરાંમરજે તારાંજનીથી સખુતો લખ્યા છે અને એક કમખત બેટીને વારતે બેહુદાપણથી શીસાદ ઉઠાવી ઉભો કીધો છે. વારતે એ નામદાર એકદસ્ત અગરજો તું તેની લડાઈમાં જાવાની સુસ્તી કરતો હોય તો હું કાલ રોજે તેનાં મેદાંનમાં જઈ અને મારા બાપ સુદે દેવનાં કાનામાં તે જાણીનાં શરને તનથી જુદું કર અને જાલનાં બેટાનું સર કાપીને એ મેદાંન લોહી ભરેલું કરું. જ્યારે શીહારંગની જુબાનથી દેલાવર શાંમે એવા સખુતો સાંભલ્યા ત્યારે ગુસામાં આવીને શીહારંગને કહેવા લાગો કે એ યરગસતે બખતનાં દેવ હવે તું એમ જાણ કે તારી અજલેશીતાળી કીધી છે. જ્યારે એકદસ્તે શાંમની જુબાનથી એવા સખુત સાંભલ્યા ત્યારે ગુસામાં આવીને એકદસ્તે ખંજર ખેંચ્યું તેને બેઠને સીતાબ શામે પોતાનું ખંજર હાથમાં પકડ્યું અને ચીતાની મીસાલે એકદસ્ત ઉપર હુમલો કરીને એકદસ્તનું ગીરેઆન પકડ્યું પછી બન્ને પહેલવાનો એક બીજા ઉપર જોર કરવા લાખા અને એક બીજાનું ગીરેઆન પકડીને ખેંચાવા લાગા. બન્ને પહેલવાનોથી એવો માંમલો બેઠને એકદસ્તની મદદને વારતે શીહારંગ દેવ સેતાબ પોતાની જગોથી ઉડ્યો અને મેઆ- નથી તલવાર ખેંચીને શાંમની ઉપર હુમલો કીધો. જ્યારે દેલાવર શાંમે શીહારંગને તલવાર સાથે પોતા ઉપર હુમલો કરી આવનાં દોઠો તેજ વખતે એકદસ્તનાં ગીરેઆન ઉપરથી હાથ ઉઠાવીને કાનાં ભરેલાં અજદાહાની મીસાલે શીહારંગ ઉપર દોડ્યો અને સેતાબ કુદીને એક મુઠી જોરથી તેનાં મગજમાં એવી મારી કે શીહારંગ બેઅખતીઆર આદમીની મીસાલે જમીન ઉપર પડ્યો. તેનું જમીન ઉપર પડ્યું કે દલેર શાંમ તે જગોથી સેતાબ બાહાર આવ્યો અને કુદીને ઘોડા ઉપર સવાર થાઈ જાણી સવારો સાથે ધરાંની લશ્કરની તરફ નીકળી આવ્યો અને અને શેરદેલ ફરાંમરજની નજદીક આવીને તમામ હકીકત બયાન કરીને કહી.

લડાઇ કીધી દલેર શાંમે એકદસ્ત સાથે અને ગીરફતાર થયો શાંમ એકદસ્તનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.

જ્યારે આફતાબે જરા બીજાનું બીજાવું અને શીદા પરદા ઉઠાવી નાખ્યા (યાને) આફતાબ તલુ થયો) ત્યારે ધરાંની લશ્કરમાં નાકારાનાં અવાજ જરી થયો અને દલેર સવારોએ પોતાનાં મોહો કીનાંમાં ધર્માં અને મેદાનમાં આવીને સફ દર સફ ઉભા રહ્યા. તેને જોઇને શીદારંગ દેવ પોતાના લશ્કર સાથે કીનાનાં મેદાનમાં આવી ઉભો. પછી બદ-નશલનો એકદસ્ત ઘોડા ઉપર સવાર થઇને કીનાનાં મેદાનની લગામ પકડી અને કહેવા લાગો કે બદનસલનો ફરાંમરજ સેતાબ મારા મેદાનમાં આવે. એ ઉધા બખતનાં જાણુલી તું લશ્કર લેઇને માંજીનદરાંનનાં પાદશાહ સાથે લડાઇ કરવા આવ્યો નથી પણ તારું મેત એ જગો તુંને ખેંચી લાવ્યું છે. હવે તું એમ જાણુ કે મારી તેજ તલ્લવર તારા ખુનની સેતાબી કરે છે. હવે એ મેદાનમાં તારા શરને તનથી જીદુ કરીને તારા બાપ તેહેમતન ઉપર મોકલું અને તારી માહાતમમાં દશતાંનને ખેસાડું. જ્યારે નામદાર શાંમે એકદસ્તની જુબાં-નથી એના સખુનો સાંજલ્યા ત્યારે આતશનાં સોલાની મીસાલે ગરમીમાં આવીને ચીતાની મીસાલે ચુરસા ભરેલો તેનાં મેદાનમાં ગયો અને ઘોડાને જોલાંન દેઇને એકદસ્તને કહેવા લાગો કે એ બદખુનીઆદનાં ચોર તું બરજો સાથે કીનો રાખે છે. પણ હમણાં ચીતાની યુગાલનાં દલેરનો તમાશે તારી નજરે જોશે. તે તારા હાથે કરીને તારા શીનામા ખંજરનો જખમ કર્યો છે. હમણાં હું મારી તેજ તલવારથી તારા શરને ખાકમાં લપેટું અને તારા ખેશ લોકોને તારી જરી સોણું. જેહાંપહેલવાંન રસ્તમનો નખીરો નામદાર શાંમ તે હું છું અને દેવ લોકોનાં શરને મારા ઘોડાનાં પગ નીચે મસલી નાખુ છું. અને તારા શરનો હદીઓ હમણાં મારા બાપ ફરાંમરજની નજદીક મોકલું. એટલું કહીને પોતાનો નેજો હાથમાં ધર્યો. અને ચીતાની મીસાલે ગુસામાં આવીને જોરથી એકદસ્તનાં શીનામાં મર્યો તેનાં જરબથી એકદસ્ત મરોડાઇને પોતાનો નેજો શાંમની કમર ઉપર માર્યો. પછી બન્ને પહેલવાંનો એક બીજા ઉપર કીનાંથી જોશમાં આવીને નેજા મારવા લાગા. જ્યારે નેજાની સખત લડાઇથી કેઇ આજેજ નહીં આવ્યો ત્યારે નેજા ઉપરથી હાથ ઉઠાવ્યો. પછી એકદસ્તે પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવીને બલનાં વાદલની મીસાલે શાંમની ઉપર હુમલો કાઢ્યો અને પોકાર મારીને કહેવા લાગો કે એ નોજવાંન પહેલવાંન હવે મારા ગોરજનો એક જખમ સંભાલ એકદસ્તનું એટલું કહેવું કે દલેર સાંમે પોતા ઉપર ઢાલ પકડી પછી એક-દસ્તે ગોરજનો જરબ તેનાં શર ઉપર જોરથી માર્યો તેથી શાંમ કીના ભરેલા શેરની મીસાલે ગુસામાં આવીને સેતાબ તલવાર મેઆંનથી ખેંચી તેને જોઇને એકદસ્ત સેતાબ ઢાલમાં છુપો થયો. તેજ વખતે દલેર શાંમ દોડતો જઇને એક જરબ એકદસ્તનાં શર ઉપર માર્યો તે તલવારનાં જખમે કરીને નાપાક ચોરની ઢાંલનાં બે તુકડા થયા અને એકદસ્તે પોતાનું શર ચોરાવી લીધું. તેણે કરીને તલવારનો જરબ તેની ગરદન ઉપર લાગો તેજ વખતે પોતા ઉપર પેચ ખાઇને જમીન ઉપર પડ્યો. જ્યારે દલેર શાંમે એકદસ્તને જમીન

ઉપર પડેલો દીઠો ત્યારે સેતાળ પોતાની કમંદ ખોલી અને ચાહ્યું કે એકદસ્ત ઉપર નાંખે તેવામાં એકદસ્ત જમીન ઉપરથી તેજ વખતે ઉઠી ઉભો થયો અને સેતાળ કુદીને શાંમ ઉપર ચુંગાલ મારી. તેજ વખતે દલેર શાંમ કુદીને જમીન ઉપર ઉભો. પછી એક ખીજા ઉપર જોર કરવા લાગા અને એક ખીજાને જમીન ઉપરથી ઉઠાવવાની કોશિસ કરવા લાગા તેવામાં એકદસ્તે એક એવો જોર કીધો કે શાંમને ઉઠાવીને જમીન ઉપર મારથો અને તેનાં સીનાં ઉપર સવાર થઇને દલેર શાંમની બાજુ પોતાની કમંદે કરીને બાંધી. પછી તેને તે મેદાનમાંથી ખેંચતો શીઠારંગ દેવની નજદીક લેઇ ગયો.

**નામું મોકલ્યું જેહાંપહેલવાંન રસ્તમે પોતાનાં બેટા ફરાં-
મરજ ઉપર અને મને કીધો તેને એકદસ્તની
લડાઇથી તે વગેરે બીજે અહેવાલ.**

હવે જ્યારે દલેર શાંમને એકદસ્તનાં હાથ ઉપર એ રવેશ ગેરફતાર થયેલો ફરાં-મરજે દીઠો ત્યારે આતશનાં શોલાની મીસાલ ગરમીમાં આવીને ચાહ્યું કે એકદસ્તનાં મેદાનમાં જાય, તેવામાં જંગલની તરફથી એક સવાર હાથમાં નાંમું લેઇને ઘોડો દપટાવતો ધરાંતી લશ્કરની તરફ આવી પોહ્યાંચો અને ફરાંમરજની નજદીક આવીને નામું હવાલે કીધું. તે મધે જેહાંપહેલવાંન રસ્તમે પોતાનાં બેટા ફરાંમરજને લખી જણાવ્યું હતું કે એકદસ્તનાં મેદાનમાં નહીં જાય કાંચજે નાંમવર અરજોએ બપોરેબપોરે અને ટોપને વાસ્તે કેટલીએક રજ અને અને મેહેનત ખેંચી છે, એ વગેરે બીજી કેટલીએક બીનાં લખી હતી. તે નામું વાંચ્યાથી ફરાંમરજનું દેલ આજોરદેહ થયું. પછી પોતાનાં પહેલવાંનીની નજદીક ખોલવા લાગો કે જેહાંપહેલવાંને મને એકદસ્તનાં મેદાનમાં જવાને મને કીધો છે. પણ હમણાં કેાઇ પહેલવાંન તેની લડાઇમાં જવાને લાયક રહ્યો નથી અને નામદાર અરજો તેનાં બંધીખાનાંમાં તમામ ખીજા પહેલવાંનો સાથે કેદ છે. વાસ્તે તેઓને બંધીખાનાંમાંથી ખલાસ કરવાની કોશિસ કરવી વાજેબ છે. એટલું કહીને સેતાળ પોતાનો ઘોડો તેનાં મેદાનમાં જોહોંકાવ્યો.

લડાઈ કીધી પીલતન ફરાંમરજે એકદસ્ત સાથે અને ગીરફતાર થયો.
ફરાંમરજ એકદસ્તનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.

હવે ફરાંમરજે પોતાનો ઘોડો એકદસ્તનાં મેદાનમાં જોડાંકાવ્યો. અને ત્યાં ઘોડાને જીલ્લાન દેખને એકદસ્ત ઉપર પોકારવા લાગો અને તેને કહેવા લાગો કે તાજબખશા રસ્તમનો ખેટો શેરની ચુંગાલનો તોડનાર ફરાંમરજ તે હું છું. હમણાં તારા સરને તનથી જીલ્લા કંઈ અને તારી માહાતમમાં શીહારંઝ દેવને ખેસાડું. એટલું કહીને ગુસ્સાથી નેજે ઉઠાવ્યો અને કીનાં બરેલા શેરની મીસાલે એકદસ્તનાં શીનાંમાં એવો જોરથી માર્યો કે તે નેજનાં જરબથી એકદસ્તનો હોશ કેતાહ થયો. પછી એકદસ્તે પોતાનો નેજે ઉઠાવીને ફરાંમરજની કમર ઉપર મર્યો. એ મીસાલે બન્ને પહેલવાનો એક બીજા ઉપર નેજ મારવા લાગા. તેઓનાં નેજાઓની નોકથી બન્ને પહેલવાનોના બખતર ચારણીની મીસાલે શુરાખદાર થયાં. ફરાંમરજનાં નેજનાં જરબથી એકદસ્તનું દેલ આજોરદેહ થયું હતું કાંચજે એકદસ્તે ફરાંમરજના જરબોને રદ કરવાની કોશિશ ઘણી કીધી, પણ ફરાંમરજ તેને નેજે કમર ઉપર તાકીને શીનાંમાં મારતો અને કપી શીનાંમાં તાકીને બીજી તરફ મારતો જેના ઝરબોથી એકદસ્તનું દેલ રદ બરેલું થતું હતું. હવે જ્યારે નેજનાં પેકાંન તુટી ગયા ત્યારે બારી ગોરજો ઉપર હાથ નાંખ્યા. પછી એકદસ્તે કહ્યું કે એ નામદાર હવે મારા બારી ગોરજનો એક જખમ તું સંભાલ. એકદસ્તનું એટલું કહેવું કે ફરાંમરજે પોતાનાં સર ઉપર ઢાલ પકડી પછી એકદસ્તે સીતાબ આવીને ફરાંમરજનાં સર ઉપર એક જરબ એવો માર્યો કે તે ગોરજના જરબથી ફરાંમરજનાં તનમાં લરજો પેદા થયો. પછી ફરાંમરજ ગુસ્સામાં આવીને એકદસ્તને કહ્યું કે હવે મારા ગોરજનો જરબ સંભાલ. જ્યારે ફરાંમરજને એ રવેશ ગોસ્સાથી એકદસ્તે ઢીઠો તેજ વખતે પોતે ઢાલમાં છુપો થયો. પછી સેતાબ આવીને ફરાંમરજે તેના સર ઉપર એક ગોરજ એવો જોરથી માર્યો કે તે ગોરજના જરબથી એકદસ્તની આગલ જીહાંન અંધારી થઇ, અને તેજ વખતે એકદસ્તનો ઘોડો જમીન ઉપર પડ્યો. તેની સાથે એકદસ્તથી જમીનદોસ્ત થયો. પછી પાછો ઉઠીને ઘોડાપર સવાર થયો, અને સેતાબ ફરાંમરજની ઉપર ગોરજનો હુમલો લઇ ગયો. પછી તેઓ એકબીજા ઉપર ગોરજો મારવા લાગા. પછી એકદસ્ત પોતાનાં દેલ સાથે અનદેશો કરવા લાગો કે મેં પોતાની ઉમરમાં ઘણાએક દહેર પહેલવાનો સાથે લડાઇ કીધી છે, અને તેહમતન રસ્તમ સાથે જોર અજમાવ્યું છે. પણ એ નામદાર જેવો મેં જીલ્લાનમાં જોયો નથી. મેં મારો જન મારે હાથે બલાનાં મોહમાં નાખ્યો છે. એક તરફથી એ રવેશ અનદેશો કરતો અને બીજી તરફથી ફરાંમરજનાં જરબને સંભાલતો હતો. તેવામાં એકદસ્તે સીતાબ પોતાની કમંદ ખોલીને ફરાંમરજ ઉપર નાખી તેથી ફરાંમરજનું સર બંધમાં આવ્યું. તેજ વખતે ફરાંમરજે તલવાર ખેંચીને તેની કમનદને કાપી નાખી અને સેતાબ આદરગોશ્વરપની મીસાલ એકદસ્ત ઉપર દોડ્યો. એકદસ્તે તેને એ રવેશ આવતો જોઇને સેતાબ સર ઉપર ઢાલ પકડી. પછી તલવારનો એક જખમ ફરાંમરજે તેનાં સર ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેના જરબથી એકદસ્તની ઢાલના બે ટુકડા થયા તેથી એકદસ્તે પોતાનું સર ચોરાવી લીધું. પછી બેઉ પહેલવાનો એકબીજા

ઉપર તલવારના જખમ કરવા લાગા. જ્યારે તેઓની શ્વશુરોનાં દુકડા થયા ત્યારે એકદસ્તે ફરામરજને કહ્યું કે એ નામદાર હવે આપણા હથવારે ભાંગી ગયા. વાસ્તે બેહતર એ છે કે હવે આપણે કુસ્તીની લડાઇ કર્યે, અને જોઇએ કે આસ્માન કેને ચારી દીએ છે. જ્યારે ફરામરજે એકદસ્તની જીપ્પાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ચીતાની મીસાલ ધોડા ઉપરથી કુદીને જમીનપર ઉભો. તેને જોઇને એકદસ્તથી કુદીને જમીનપર ખડો રહ્યો. પછી બેઉ પહેલવાનો કુસ્તીના હુન્નરમાં એકબીજા સાથે લપેટાઈ ગયા. એ મીસાલે કુસ્તીની લડાઇમાં અરધી રાત ગુજરી તોપણ કોઇ પહેલવાન ગાલેબ આવ્યો નહી, અને એ મીસાલે તે બેઉ નામદારોએ કુસ્તીના હુન્નર કરતા અને એકબીજાને ઉઠાવવાની કોશિશ કરતાં. તમામ રાત ગુજરી અને રોશ્ન આકાશએ પોતાનું મોંઢ બહાર કાઢ્યું ત્યારે બેઉ પહેલવાનો એક બીજાથી છુટા થયા, અને પોતાના લશ્કરમાંથી બીજા ધોડા મંગાવીને સવાર થયા તેવામાં ગફલતથી એકદસ્તે સેતાબ ફેરરાક ઉપરથી કમનદ ખોલીને ચાલ્યું કે ફરામરજ ઉપર નાખે. તેવો મામલો જોઇને ફરામરજે સેતાબ તલવાર ખેંચીને એકદસ્તની તરફ દોડ્યો, અને ચાલ્યું કે તેના સરને તનથી જીવું કરે. ફરામરજને એ રવેસ આવતો એકદસ્તે જોઇને સેતાબ સર ઉપર ઢાલ પકડી જે ઉપર નામદાર ફરામરજે એક જખમ એવો જોરથી માર્યો કે તેની ઢાલના દુકડા કરીને અછરતો તેના સરમાં લાગો. તેણે કરીને એકદસ્ત સેતાબ પોતાના માજીદરોનાં લશ્કરની તરફ ધોડા દપટાવીને નહાસી ગયો. તેને નાસતો જોઇને નામદાર ફરામરજે તેનો હુમખાલો પકડ્યો અને જ્યારે માજીદરોની લશ્કરની નજદીક જઈ પહોંચ્યો ત્યારે તે લશ્કરમાંથી કેટલાએક દેવલોકો પોતાના ધોડા દપટાવતા ફરામરજની મોકાબેલ આવીને તેને ઘેરી લીધો. પછી તેઓ ફરામરજ ઉપર એકઠો હુમલો કરીને લડાઇ કરવા લાગા. તેવામાં એકદસ્ત ફરામરજની પછવાડે છુપો આવીને સેતાબ પોતાની કમંદ ફરામરજ ઉપર નાખી. તેણે કરીને નામદાર ફરામરજનું સર બંધમાં આવ્યું. જ્યારે ફરામરજનું સર બંધમાં આવેલું એકદસ્તે દીધું ત્યારે પોતાનો ધોડા ફેરવીને એક જોર એવો કાઢ્યો કે ફરામરજને ધોડાપરથી ખાકમાં નાખ્યો. પછી સેતાબ તમામ દેવો ફરામરજ ઉપર હુમલો કરીને તેને બારી બંધમાં બાંધ્યો અને ખેંચતા લઇ જઈને શીહારંગની નજદીક મેલ્યો. જ્યારે શીહારંગદેવે એવો કવી બાજુનો દેહાવર પહેલવાન પોતાની નજરે દોઢો ત્યારે તેના તનમાં લરજો પેદા થયો. પછી એકદસ્તને કહ્યું કે એ દલેર હવે સઘળા ધરાની પહેલવાનોને એ મેદાનમાં સુળીએ પડાવીએ. શીહારંગની જીપ્પાનથી એ સખુન સાંભલીને એકદસ્તે જવાબ દીધો કે એ પાદશાહ તું પોતાના જીવને ધીરજ આપ. કાંયજે હું મેદાનમાં જઈને તમામ ધરાની અને જાણીલી લશ્કરને પરાગદેહ કરું, ત્યારે પછી એ મેદાનમાં સુળીનાં લાકડાં ઉભા કરાવીએ. એકદસ્તથી એ સખુન સાંભલીને શીહારંગ બજી દેવો કે એ દલેર એકદસ્ત ધરાની લશ્કરને નહસાડવાની તદ્દપીર ધણી સહેલ છે. કાંયજે આપણે જો એ મેદાનમાં સુળી તપ્યાર કરાવીએ તો તેને જોઇને ધરાની લશ્કર દેહેશતભરેલું થઈને નાસવાનો રસ્તો શોધશે. એટલું કહીને હુકમ કાઢ્યો કે સેતાબ મેદાનમાં સુળીનાં લાકડાં ઉભા કરે. પાદશાહ શીહારંગનો એવો હુકમ સાંભળીને સુળીના લાકડાં તપ્યાર કરવા લાગા.

આવી પહોંચ્યો જેહાં પહેલવાન રસ્તમ માણનદરાનમાં અને પાછો
રૂથે એકદસ્તનાં મેદાનમાંથી તે હકીકત.

હવે એક તરફથી શીહારંગના ફરમાવ્યા મુજબ સુળીનાં લાકડાંની તખ્તારી કરતા
હતા, તેવામાં જોય છે શું કે બીજી તરફથી એક ભારી ગીરદ જંગલની તરફ નજર આવી. તે
ગીરદમાંથી એક હજાર અને બસો છડીદાર પહેલવાનો ધરાની લશ્કરની તરફ આવ્યા અને
તેની પાછલ આલીસ હજાર જુનડાઓ સાથે સવારોનો સરદાર તાજબખ્શ રસ્તમ આવી
પહોંચ્યો. તેજ વખત તેને ખબર થઇ કે ફરામરજ, જવારેહ અને શામ એ પહેલવાનોથી
બરજોની સાથે કેદ પકડાઇ ગયા. તે સખુન સાંભલતાવાર પોતાના રખશને મેદાનમાં જુકાવ્યો
અને બહારના વાદલની મીસાલ પોકાર મારીને કહેવા લાગો કે બદખુનીઆદનો ચોર એકદસ્ત
ક્યાં છે. તે નાપાકે મારા લશ્કરનાં સરદારોના દેલ આજોરદેહ કીધાં છે તેનાં બદલામાં તેનું
સર તનથી જુદુ કરું. જ્યારે જેહાં પહેલવાન રસ્તમની જુખાનથી એવા સખુનો એકદસ્તે
સાંભલ્યા ત્યારે બહાર આવીને તેને કહેવા લાગો કે એ પીલતન પહેલવાન હવે રાતનો
વખત નજદીક આવે છે તે સખબથી હમણાં તું એ મેદાનમાંથી તારા લશ્કરમાં જઇને
જરા આસાએશ પકડ અને કાલ રોજે એ મેદાનમાં હાજર થજે કે તુંનેથી તારા ધરાની
સરદારોની જગો બતલાવું. એટલું કહીને એકદસ્ત પાછો ફર્યો તેને જોઇને પીલતન પાછો
પોતાના લશ્કરમાં આવ્યો અને પોતાના સરદારો સાથે મજલેસમાં શરાબ પીવા બેઠો.

હવે પેલી તરફ પાદશાહ શીહારંગ એકદસ્તને લઇને એવાનમાં ગયો અને સુફેદ
દેવના કીનાથી આસુઓની જગો લોહીના કતરા વરસાવવા લાગો. પછી ખાનુ ખાવા બેઠો
અને ખાનુ ખાવાથી ફારેગ થઇને એકદસ્ત છુપો ધરાની લશ્કરની તરફ આવ્યો.

આવ્યો એકદસ્ત બેહોશ શરાબ લેઇને રખશ ચોરવા ધરાંની લશ્કરમાં
અને ખોઆબથી બેદાર થયો જેહાંપહેલવાન રસ્તમ તે હકીકત.

હવે એકદસ્ત બેહોશ શરાબ પોતાની સાથે લેઇને ધરાંની લશ્કરની તરફ આવ્યો
ત્યારે અંદેશો કરવા લાગો કે બેહોશ શરાબનાં કતરા રસ્તમનાં મોઢામાં નાંખીને તેને
બેહોશ કરું. પછી સેતાબ તેને ઉઠાવી લાવીને પાદશાહ શીહારંગને હવાલે કરું. એવા
અંદેશો કરતો જેહાં પહેલવાનનાં દેરાની નજદીક જઇ પોહોંચ્યો અને દેરાની મેખ ઉખાડીને
અંદર દાખલ થયો અને જોયું કે પીલતન પહેલવાને પોતાનાં તખત ઉપર ખોઆબ
કીધો છે.

હવે જ્યારે જેહાંપહેલવાન રસ્તમ મજલેસમાંથી ઉઠીને ખોઆબગાહમાં જઇ સુતો

ત્યારે તેણે ખોઆખ દીઠો કે નાપાક એકદસ્ત દેરામાં આવીને બેઠોજી શરામનાં કતરા
 રસ્તમનાં મોહોમાં નાંખે છે. તેવો છુરો ખોઆખ બેઠને રસ્તમ સેતાખ ખોઆખથી બેદાર
 થઇને ઉઠી બેઠો અને પોતાની આંખ ખોલીને જોયથું કે એક હાથનો આદમી ચોરની
 મીસાલ છુપો થઇ ઉભો છે. તેને જોતાંવાર તેહેમતને કુદીને તેની દાંમાંનું યુગાલમાં પકડી.
 એકદસ્તે એવો મામલો જોઇને શેતાખ ખંજર ખેંચું અને પોતાનાં ખખતરની દામાંનું
 કાપીને દેહેરાની બાહાર નીકળી ગયો. તેને નાસતો જોઇને જેહાં પહેલવાને તેનો દુમખાલો પકડ્યો
 અને પોકાર મારીને પોતાના લશકરને ફરમાવ્યું કે તમામ લશકર બેદાર થઇને હોશીઆ-
 રીથી રહે. પછી નાપાક એકદસ્ત રસ્તમની નજદીકથી નાસી ગયો તેવો સેતાખ દોડતો
 પોતાનાં માજીનદરાંની લશકરમાં દાખલ થયો. ત્યાર પછી જેહાં પહેલવાન રસ્તમે એકદસ્તને
 એ મીસાલ દગાથી ધરાની લશકરમાં આવેલો જોઇને પોતે ખોઆખ કીધા વગર તમામ
 રાત યુગીરી.

લડાઇ કીધી જેહાં પહેલવાંન રસ્તમે એકદસ્ત સાથે અને
 ખાછો ફર્યો તેની લડાઇથી રસ્તમ તે હકીકત.

હવે જ્યારે જેહાંનનો રોશન કરનાર આફતાબે છુલંદી પકડી અને શીહા રાત યુમ
 થઇ તે વખતે જાણુલી લશકરે ગરદનફરાજ ફરાંમરજનાં કીનામાં કમર બાંધી અને દલેર
 સવારો ઘોડા ઉપર સવાર થાઇને પોતાનાં મોહોં કીનાનાં મેદાનમાં ધર્યા અને નગારાનાં
 અવાજે કરીને જેહાંન શોહોર બરેલી થાય અને સરવ કોઇ મેદાનમાં જાઇને સફ ખેંચી ઉભા.

પેલી તરફથી જ્યારે શીહારંગ દેવે નેગાહા કરીને જોયું કે ધરાંની લશકર કોલ-
 જમનાં દરીઆવની મીસાલ મેદાનમાં સફ સમારી ઉભું ત્યારે તે જોઇને પોતા ઉપર લરજવા
 લાગો અને સેતાખ પોતાના સરદારોને ફરમાવ્યું કે લશકરની સફ તખતારી કરે. તે હોકમ
 સાંભલીને લશકરની સફ સમારી. પછી શીહારંગ દેવે પોતાનાં સરદારોને કહ્યું કે નામદારો
 આજ રોજે મારો બાપ સુફેદ દેવનાં કીનામાં હું મેદાનમાં જાઇને જાણુલી રસ્તમનાં શરને
 ખાક ઉપર નાખું. જ્યારે એકદસ્તે શીહારંગની જુથાંનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે
 તેને કહ્યું કે એ નામદાર પાદશાહ સામેસવારને દશતાંનનો બેટો રસ્તમનો હમનખરદ
 હું છું. એકદસ્તની જુથાંનથી એ સખુન સાંભલીને શીહારંગનું દેલ ખુશહાલ થયું. પછી
 એકદસ્તને કહ્યું કે એ દલેર એકદસ્ત આજની લડાઇ મેં તને સોંપી છે. તું જા હું
 લશકરની પાસખાંની કરીશ. એકદસ્તે પાદશાહ શીહારંગનો હોકમ સાંભલીને સેતાખ પોતાને
 લડાઇનાં હથીઆરોથી સમાર્યો. પછી ઘોડા ઉપર સવાર થઇને કીનાનાં મેદાનમાં ઘોડો દપ-
 ટાવ્યો અને મેદાનમાં જાઇને ઘોડાને જુલાંન કરવા લાગો.

હવે આજે તરફ જ્યારે ધરાની લશકરમાંથી પીલતન પહેલવાને એકદસ્તને મેદાનમાં

દીડા ત્યારે પોતાના તન ઉપર બળરેખ્યાન પહેચું અને વફાદાર રખશની પીઠ ઉપર સવાર થઇને તમામ લશ્કરને ફરમાવ્યું કે હાથમાં લડાઇના હથ્થારો પકડીને હોશીઆરીથી ઉભા રહે. એટલું કહીને રખશને મેદાનમાં જુકાવ્યો અને અવાજ મારીને શીહારંગ દેવને કહ્યું કે એ ઉઘે બખતનાં શીહારંગ હવે તુને તારા બાપ સુદે દેવની નજદીક મોકલું છું કે તું ફરીથી ચોરની હીંમત ઉપર મગરૂરી નહી કરે. પછી એકદસ્તને કહેવા લાગો કે એ છુરી ખસલહતના ચોર તું મારી મોકાબેલ જ્ઞાને વાસ્તે આવતો નથી. એવો સખુન સાંભળીને એકદસ્ત રસ્તમની મોકાબેલ આવી ઉભો અને તેને કહેવા લાગો કે એ ગુમ થયેલી અકક-લનાં સગજ તારા માટે સેતાળી કાપી છે તેથી તું જખોલસ્તાન મેલીને પોતાનાં પાઉથી ચાલી એ જગો આવ્યો છે. વાસ્તે હમણાં મારા ભારી ગોરજે કરીને તારી ગરદન તોડી નાખું, અને તારી માહાતમમાં શામનાં દસ્તાનને ખેસાડું. જ્યારે જેઠાં પહેલવાન રસ્તમે એકદસ્તની જુબાનથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે તેને કહેવા લાગો કે એ બદ તોખમનાં ચોર જે મીસાલે તું ધરાતી સરદારોને પકડી લઇ ગયો તે મુજબ મને પકડવા ચાહે છે. પણ સામેસવારને નખીરો દેવખંદ રસ્તમ તે માઈ નામ છે. તું એમ જાણ કે હમણાં એ મેદાનમાં તારા સરને તનથી જુદુ કરું. એટલું કહીને પોતાના રખશને જોલાન કરવા લાગો. તેને જોઇને એકદસ્ત બોલ્યો કે દાના લોકોને કાલ છે કે એક બરતમે તું વાલ્લને મારે તો ફરીથી ચીત્તાની લડાઇની હાજેત નહી કરતો. કાંચજે કાંઇ વારેઘડીએ લડાઇગાહમાં ફતેહ-મંદ થવાતું નથી. વાસ્તે જો તું ચીતાના મેદાનમાં જશે તો નાહક પોતાનાં જનને બરખાદ કરશે. હવે માઈ નામ મારી જવાંમદીએ કરીને આસ્માન સાથે જઇ મધ્યું છે તો હું એક જાણીથી ડરનાર નથી. એ રસ્તમ જો તું દાનાઇ રાખતો હોય તો મારા પગને બોશી દઇને ફરમાંબરદારી કમ્બલ કર. અગર મારી ફરમાંબરદારીથી જો તું પોતાનું સર ફરવશે તો તુને મારી કમનદથી બાંધીને ખેંચતો તારા નખીરા બરજોની સાથે બંધીખાનામાં નાખશ. જ્યારે તેહમતન પીલતને તાપાક એકદસ્તની જુબાનથી એવા મગરૂરી ભરેલા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે તેને કહ્યું કે એ બદજુનીઆદ ચોર હમણા મારી તેજ તલવારે કરીને તારા સરને એ મેદાનની ખાકમાં લપેટી નાખું, અને તારી માહાતમમાં તારા ખેશને જોરી કરવા ખેસાડું. એટલું કહીને નેજ એકદસ્ત ઉપર માર્યો તેને જોઇને એકદસ્તે પોતાનો નેજ રસ્તમ ઉપર નાખ્યો. એ રવેશ એક બીજની ઉપર નેજ મારેવા લાગા. જ્યારે તેઓના નેજના પેકાનો ટુટી ગયા ત્યારે નેજની લડાઇથી હાથ ઉઠાવીને એક બીજ ઉપર કમંદો નાખીને ખેંચવા લાગા અને એક બીજ ઉપર ભેર કરતાં તેઓની કમંદો ટુટી ગઇ તોપણ કોઇ સવાર આક ઉપર પડ્યો નહી. પછી એકદસ્ત કહેવા લાગો કે એ પહેલવાન તારો હુન્નર અને ભેર હમણાં ફરામોશ થશે. એટલું કહીને કીનાથી બાજુ ઉઠાવી અને પોતાનો ભારી ગોરજ હાથમાં પકડીને પીલ-તન રસ્તમ ઉપર માર્યો. તેને જોઇને જેઠાં પહેલવાન રસ્તમે પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો, અને દલેર એકદસ્ત ઉપર એવો ભેરથી માર્યો કે તે ગોરજનાં જરબથી એકદસ્તનો ઘેરોડો જમીન ઉપર પડ્યો. તેજ વખતે એકદસ્ત જમીન ઉપર કુદીને સેતાબ આનથી તલવાર ખેંચી અને ચાહ્યું કે તકાવર રખશના પગ કાપે. તેવો મામલો જોઇને જેઠાં પહેલવાન રખશની પીઠ ઉપરથી કુદીને એકદસ્તની મોકાબેલ થયો. પછી એઉ પહેલવાનો એક બીજ ઉપર મુકકીઓ મારવા લાગા. અને એકબીજનાં કમરખંદ પકડીને ભેર કરવા લાગા. એ

મીસાલે એક બીજા ઉપર જોર કરતાં જ્યારે રાતનો વખત નજદીક પહોંચ્યો ત્યારે શીહારંગ દેવ હાથીની પાંઠ ઉપરથી ઘોડાપર સવાર થયો અને મેદાનમાં આવીને રસ્તમને કહેવા લાગો કે એ નામદાર હવે દહાડો નજદીક આવ્યો છે. વાસ્તે કાલ રોજે હું કીનાની કમર બાંધીને તારા મેદાનમાં આવું અને જોઉં કે આરમાન કોણની મુરાદ બર લાવે છે. એટલું કહીને બેઠે પહેલવાનોને લડાઇથી છુટા કીધા. પછી એકદસ્તને પોતાની સાથે લઇને માજનદરાનની લશ્કરની તરફ નીકળી આવ્યા અને પોતાની દરગાહામાં જઇને મજલેશમાં બેઠા. પછી સરવે મજલેશનાં દલેરોની સાથે ખાનું ખાવા મશગુલ થયા.

હવે જ્યારે પીલતન પહેલવાને એકદસ્તને શીહારંગ સાથે પોતાના માજનદરાન લશ્કરની તરફ જતાં જોયો ત્યારે રખશાની લગામ ફેરવીને પોતાનું મોહો ધરાની લશ્કરની તરફ ધ્યું અને પોતાનાં દેહરામાં જઇને આશાએસને વાસ્તે મજલેશ સમારી. પછી તમામ સરદારો સાથે ખાનું ખાવા મશગુલ થયો.

હવે પેલી તરફ શીહારંગ દેવે પોતાને પાદશાહી લેખાસથી સમારીને તખ્ત ઉપર જઇ બેઠો ત્યારે ફરમાવ્યું કે તમામ ધરાની બંધવાઓને મારી નજદીક લાવે. તે હોકમ સાંભલીને મેનાય તેઓને તખ્તની નજદીક લાવીને હાજર કીધા જ્યારે એકદસ્તની નજર બરજી ઉપર પડી ત્યારે તેને કહેવા લાગો કે એ બરજી તને પહેલવાનગીરીનો હુનર હજુર સુધી માલુમ થયો નથી અને પોતાને જોરાવર જાણીને મારી પછવાડે શા વાસ્તે આવ્યો કે હમણું છુટીઆ ચોરતની મીસાલે બંધમાં પડ્યો. જ્યારે નામદાર બરજીએ એકદસ્તને મોહોથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે યુસામાં આવીને એકદસ્તને કહેવા લાગો કે એ નીમકહરાંમ ચોર મેં તારી સાથે નેકી કીધી તેનાં બદલામાં તું મારી માથુકને ચોરી લાવીને કીનાનું ઝડ રોધ્યું છે. પણ તું એમ જાણ કે તારાં મોતે સીતાબી કરીને તારી પાસે એવું બુદ્ધ કામ કરાવ્યું છે કેમકે તારાં એવાં બુરાં કામથી હવે તારો જાન જોહાં પહેલવાન રસ્તમનાં હાથ ઉપર બરબાદ થશે, અને શીહારંગને મારીને તેનો તમામ મોલક વેરાંન કરશે. જ્યારે શીહારંગ દેવે બરજીની જુબાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે યુસામાં આવીને જલાદને હોકમ કીધો કે અવલ બરજીને ગરદન મારે અને ત્યાર પછી તમામ ધરાનીઓનાં સરને કતલ કરે. શીહારંગની જુબાનથી એકદસ્તે એવો હોકમ સાંભલીને તેને કહ્યું કે એ પાદશાહા ધરાનીઓને કતલ કરવાની આજની રાત તને સખર પકડવી જોઇએ. કાંએજે હું કાલ રોજે પીલતન રસ્તમનાં મેદાનમાં જઇને તેનાં મુશકાં તંગ કરી તારી નજદીક લઇ આવું ત્યાર પછી આપણ સરવે ધરાનીઓને સુળા ઉપર દીજીએ. એકદસ્તની જુબાનથી એ સખુન સાંભલીને શીહારંગ બોલવા લાગો કે એ દલેર એકદસ્ત તે જ સખુનો કહ્યા તે મને પસંદ છે. પછી શીહારંગ દેવે હોકમ કીધો કે એ તમામ ધરાની બંધવાઓને મારી બેટી ચુલચુને જદુગરણને હવાલે કરે કેમકે તેણી એ લોકોની ઉપર સારી રવેશ ખબરદારી રાખશે અને તેની યુગલમાંથી એક તન ખલાસી પામનાર નથી. શીહારંગની જુબાનથી એવો હોકમ સાંભલીને તમામ ધરાની બંધવાઓને લઇ જઇને તે બાંધે હવાલે કીધો.

મારી ગઘ શીહારંગ દેવની બેટી ગુલગુને જાદુગરણુ નામદાર બરજેનાં
હાથ ઉપર અને ખલાસ થયા તમામ ધરાની સરદારો બંધથી
તે વગેરે બીજે અહેવાલ.

હવે પેલી તરફ જ્યારે ધરાની સરદારોને શીહારંગની બેટી ગુલગુને જાદુગરણુને હવાલે
સોંપી ત્યારે શીહારંગની બેટીએ તમામ ધરાની સરદારોમાં બરજેને પસંદ કીધો, અને
બરજેનો ખુબસુરત ચહેરો જોઇને તેની ઉપર પોતાના જીવથી આશક થઇ. પછી બરજેની
નજદીક આવીને તેને કહેવા લાગી કે એ નામદાર મારા મીઠા જીવની મીસાલનાં તારા
પ્રશ્નકર્તા હું દીવાની થઇ છું. વાસ્તે તું પોતાના દીલથી મને ગોદમાં લે, અને મને તારી
ઝોરત કરે તો હમણાં તારા ધરાનીઓને બંધથી ખલાસ કરું. જ્યારે નામદાર બરજેએ
ગુલગુનેની જીભાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સાથી તેને કહેવા લાગ્યો કે એ બદ
કેરદાર ઝોરત તું મારી નજદીકથી સેતાય મોંઘ ફેરવીને દુર જા. અગર મારી નજદીકથી તું
નહી જશે તો મારા હાથથી મરી જશે. જ્યારે મીલાદનાં ગુરગીને બરજે અને શીહારંગની
બેટી વચ્ચેની વાતચીતના એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે હસીને પહેલવી જીભાનમાં બરજેને
કહેવા લાગ્યો કે એ નામદાર પહેલવાન એવી છુજોરગ છુનીઆદની અને પાદશાહનાં એવાનને
લાયકની ખુબસુરત ઝોરત તુને પોતાનો ખાવંડ કરવાની આરજુ રાખેય કે જેનાં બદન ઉપ-
રનાં બાલ નેળની નોકની મીસાલનાં અને જેનું મોંઘ શીદા કાગડાની મીસાલનું અને
જેની બગલની ખોઓ ગંધાતા દોળખની મીસાલની અને જેની બેઉ આંખ લોહીની મીસાલ
ખુનભરેલી છે. એવી ખુબસુરતીભરેલી ઝોરત જ્યારે તારી કદબાનું થવા ચાહે છે તોપછી તેને
નાપસંદ કરવું તું વાજેય નથી. તું જો કે આ વખતે કે જ્યારે તું ખોહારીમાં પડેલો છે ત્યારે
તેમથી તુંને છુટો કરીને એ આરમાન જેવા ઉંડા ગારમાં લઇ જવા ચાહે છે છતાંબી તું રાજી
થતો નથી. વાસ્તે એ નામદાર જો તું મારી નસીહત કશુલ કરે તો ખોહારીથી ખલાસી પામે. કાંઈજો
એ કાગડાને ચેહેરેની ઝોરતને કશુલ કરીને મેહેરસીમીનઓનરને વીસારી મેલે તો તું તારી
ખોહારીથી છુટો થાય. જ્યારે બરજેએ જુદા ગુરગીનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે
ગુસ્સામાં આવીને તેને કહેવા લાગ્યો કે એ જુદા પહેલવાન તું તારી જગો ઉપર ચુપકીદો
ખેસ અને એવા નાલાયક સખુનો બોલવાથી તારી જીભાનને બંધ રાખ. એટલું કહીને બર-
જેએ પોતાનું મોંઘ ગુરગીનની તરફથી ફેરવ્યું. જ્યારે શીહારંગ દેવની બેટીએ બરજેને
સખુનો કહેતા ગુરગીનને દોઢો ત્યારે ગુરગીનની નજદીક જઇને તેને કહેવા લાગી કે એ
સરદારજી જુદા મરદ મારા જેવી ખુબીભરેલી ઝોરત જોહાનનાં દરમ્યાનમાં મલવી મુશકેલ
છે. મારો ચહેરો જોઇને આફતાય અને માહાતાય શરગીદો થયો છે. એટલું કહીને બર-
જેને કહેવા લાગી કે એ નામદાર બરજો તું મારા બાપની સાથે લડાઇ કરવા આવ્યો છે
તેથી તેની નજરમાં તું જુરો આવ્યો છે. પણ મારી નજરમાં તું ખુબસુરત દેખાય છે તે
સખબથી હું તારા ઉપર આશક થઇ છું. એ મીસાલે ગોક્તેગો કરતાં ચાહ્યું કે બરજેને
પોતાના દેહની મહબતથી ગોદમાં પકડે. તેવામાં બરજેએ ગુસ્સામાં આવીને એક જોર એવો

કીધી કે પોતાના તન ઉપરથી ભારી બંધ તોડી નાખ્યા અને સેતાય કુદીને એક મુકકી તે ઓરતનાં મગજમાં એવી જોરથી મારી કે તેજ વખતે તેના તનમાંથી જીવ નીકળી ગયો. પછી નામદાર ફરામરજની નજદીક આવીને તેના બંધ તોડી નાખ્યા. પછી બેઉ નામદાર પહેલવાનોએ બીજા તમામ ધરાની સરદારોને બંધથી ખલાસ કરીને તે જોરથી દરીયાવ કીનારાને રસ્તે નીકળી ચાલ્યા, અને ઉગટ રાહે રાહા કાપીને પોતાનાં લશ્કરની તરફ પોતાનાં મોંઢ ધર્યાં.

લડાઈ કીધી નીકાળ એકદસ્ત સાથે અને જખમી થયો
એકદસ્ત નીકાળદારનાં હાથ ઉપર તે વગેરે બોલે અહેવાલ.

હવે જ્યારે પામદારનો વખત થયો અને આફતાબે પોતાનું સર યુદ્ધમાં ઉઠાવ્યું ત્યારે બેઉ તરફનાં લશ્કરમાંથી નગારાનો અવાજ નીકળ્યો, અને દલેર સવારોએ કીનાં ઉપર કમર બાંધી અને મેદાનમાં આવીને જોએ છે કે મોહોડાં ઉપર નીકાળ નાખેલો એક સવાર લશ્કર સાથે જંગલની તરફથી ઘોડો નચાવતો આવે છે. જ્યારે તે સવાર મેદાનમાં આવ્યો તેજ વખતે તેણે પોતાનો ઘોડો માજીનદરાની લશ્કરની તરફ દપટાવ્યો અને પોકાર મારીને કહેવા લાગો કે ચોરીની ખાસીઅતનો એકદસ્ત સેતાય મારા મેદાનમાં આવે. જ્યારે એકદસ્તે તે સવારને દીઠો કે મોંઢ ઉપર નીકાળ નાખીને હુમનબરદને તલખ કરેચ તેજ વખતે સેતાય પોતાનો ઘોડો તેની મોકાબેલ જુકાવ્યો, અને બોલવા લાગો કે એ બેઅકકલ તારા મોતે એટલી શું સીતાબી કીધી કે તારી બદલખતીથી માજીનદરાનમાં આવ્યો છે. તુંને ખબર નથી કે તમામ ધરાની સરદારો અને શેરનો પકડનાર ફરામરજ સર્વે મારા હાથપર ખોવારીથી પકડાઈ ગયા છે. હવે તું એમ જાણ કે તુંને પકડવામાં મને કશો વીલંબ લાગનાર નથી. એક દેહજમાં તારા હાથ મારી કમંદથી બાંધીને તમામ ધરાનીઓની નજદીક મોકલું. કાંચજે હવે તું મારી ચુંગાલથી ખલાસી પામનાર નથી. એટલું કહીને સેતાય પોતાનો નેજો નીકાળદારપર માર્યો. તેને જોઇને નીકાળદારે પોતાનો નેજો એકદસ્ત ઉપર નાખ્યો. પછી બેઉ પહેલવાનો નેજની લડાઈ કરવા લાગ્યા અને એકબીજા ઉપર જોરથી નેજ મારવા લાગ્યા, તેઓના નેજઓની નોકે કરી તેઓનાં બખતર સુરખદાર થઇ ગયા. જ્યારે નેજની લડાઈથી બેઉ પહેલવાનો ફારેગ થયા ત્યારે એકદસ્તે પોતાની કમંદ નીકાળદાર ઉપર નાખી. તેને જોઇને નીકાળદારે પોતાની કમંદ એકદસ્ત ઉપર નાખી. પછી બેઉ પહેલવાનો એક બીજા ઉપર જોર કરીને ખેંચવા લાગ્યા અને જ્યારે તેઓના ઘોડા આજેજ આવ્યા અને જોર કરવાથી બેઉની કમંદો ટુટી ગઇ ત્યારે ભારી જોરજ ઉપર હાથ નાખ્યા અને કીનાથી એક બીજાના સર ઉપર મારવા લાગ્યા. તેઓની એ રવેશ લડાઈ જોઇને બેઉ તરફનું લશ્કર અજબ થવા લાગ્યું. જ્યારે તે બેઉ દલેરો જોરજથી આજેજ આવ્યા ત્યારે એક બીજાથી છુટા પડીને આસાએશને વારતે દુર જઇ ઉભા, અને શાએત પછી જોશમાં આવીને એક બીજાની મોકાબેલ કીનામાં ઉભા. પછી નીકાળદારે સેતાય પોતાની તલવાર મ્યાનથી ખેંચીને એક-

દસ્તને કહયું કે એ બરગસ્તે બખતનાં ચોર હવે મારી તલવારનો જરબ સંભાલ. એકદસ્તે નીકાબદારને તલવાર સાથે આવતો જોઇને સેતાબ પોતાની ઢાલની દરમેઆન છુપો. તેવામાં એક જરબ આવો માર્યો કે તેના સર ઉપરથી ઢાલ અને પોલાદની ટોપ કાપીને તેનાં સરમાં જખમ લાગે તેણે જેથી એકદસ્ત પોતા ઉપર પેચ ખાઇને સીતાબ પોતાનાં ઘોડાની લગામ ફેરવી અને માજનદરાંની લશ્કરની તરફ નહાસવાનો રસ્તો પકડ્યો.

હવે પલી તરફ શીહારંગ દેવ એકદસ્તને એ રવેશ જખમી થયેલો દીઠો ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને સેતાબ પોતાનો હાથી નીકાબદારની મોકાબેલ ચલાવ્યો અને તેને કહેવા લાગે કે એ નીકાબદાર પહેલવાન તું એ મેદાનમાં જરા સખર પકડ તો હું મારા બાપનાં કીનામાં તારા ખુન જમીન ઉપર રેડું.

ગીરફતાર થયો એકદસ્ત તાજબખ્શ ઇસ્તમનાં હાથ ઉપર અને
માર્યો ગયો શુફે દેવનો બેટો શીહારંગ દેવ ઇસ્તમની લડાઇમાં
તે વગેરે બીજો એહવાલ.

હવે બ્યારે લશ્કરમાંથી તેહેમતન ઇસ્તમે એકદસ્તને માજનદરાંની લશ્કરમાં નાસી જતો દીઠો ત્યારે સેતાબ પોતાનાં રખશને તેની પછવાડે દપટાવ્યો અને તેની મોકાબેલ જખ યુગલ મારીને તેનો કમરબંદ પકડ્યો અને તેને જીન ઉપરથી ઉઠાવીને જમીન ઉપર માર્યો. પછી પોતાની કમંદે તેને બાંધીને બથુલી સવારોને હવાલે કીધો, અને સેતાબ પોતાનો રખશ ઢોડાવીને શીહારંગ દેવની મોકાબેલ જખ ઉભો અને તેને કહયું કે એ બદ ધુનીઆદનાં દેવ હવે તારી આખર એ મેદાનમાં લાવું. તેહેમતનની બુબાનથી એવા સખુન સાંભળીને શીહારંગ ગુસ્સામાં આવ્યો અને તેને કહેવા લાગે કે એ શગજી તોખમનાં ઇસ્તમ મારા બાપ શુફે દેવના કીનામાં હમણાં તારા સરને તનથી જુદુ કરું. એટલું કહીને પોતાનો નેજો ઇસ્તમ ઉપર માર્યો. તેનાં નેજાને પોતા ઉપર આવતો જોઇને સેતાબ તે નેજો પકડી લીધો અને શીહારંગનાં હાથમાંથી છીનવી લઇને એક તરફ ફેંકી દીધો. બ્યારે તેહેમતને નેજો ફેંકી દીધો ત્યારે શીહારંગ ગુસ્સામાં આવીને સેતાબ મેઆનથી તલવાર ખેંચી અને એક જખમ ઇસ્તમનાં સર ઉપર માર્યો. તે તલવારનો જખમ ઇસ્તમે રફ કરીને એક ખંદગી તીર શીહારંગનાં સીનામાં એવો જોરથી માર્યો કે તેજ વખતે તેનો પલીદ જીવ નીકલી ગયો. એમ બ્યારે એક તરફથી શીહારંગ દેવ પીલતન પહેલવાનનાં હાથ ઉપર માર્યો ગયો ત્યારે બીજી તરફથી જંગલમાંથી ગીરફ ઉડતી નજર આવી જેમાંથી હરોલમાં નામદાર ફરામરજ નીકલી આવ્યો. તેની સાથે તમામ ધરાની સરદારો ધરાની લશ્કરની તરફ આવી પહોંચ્યા અને પોતાને લડાઇનાં અસબાબથી સમારીને ઘોડાઓની પીઠ ઉપર સવાર થયા અને હાથમાં ભારી ગોરજો પકડીને માજનદરાંની લશ્કર ઉપર જખ પડ્યા અને જેમ શેકારી શેર ગોસ્પંદનાં ટોળામાં મસતી કરે તે મીશાલે તમામ ધરાની સરદારો માજનદરાંની લશ્કરને

બરહમ મારવા લાગા, જેથી તે લશ્કર પરાગનદેહ યથ ગયું. જ્યારે દુશ્મનનું લશ્કર તમામ પરાગદેહ થએલું બરબે દીધું તેજ વખતે પોતે સીતાબીથી શીહારંગનાં એવાનની તરફ ધોડો દપટાવ્યો અને જનાની પરદામાં દાખલ થઇને પોતાની માથુક મેહરસીમીનએ-જારને લઇ ધરાની લશ્કરમાં આવ્યો. પછી તમામ ધરાની સરદારો પોતાનાં લશ્કરમાં ફેરવે કરીને ખુશાલ દીલ સાથે પાછા આવ્યા. તેઓની પાછલ જેહાં પહેલવાન રસ્તમ ફેરવે થઇને પોતાના લશ્કરમાં આવી પહોંચ્યો. પછી હુકમ કીધો કે તમામ લશ્કર ધરાન જમીન જાય. તે હુકમ સાંભળીને જારે કોઇએ પોતાનાં મોંઢ ધરાન જમીનની તરફ ધર્મી, અને રાહા કાપતા ધરાનનાં પાયતખતની નજરીક જઇ પહોંચ્યા. જ્યારે જેહાં પહેલવાન રસ્તમના આવ્યાની ખબર પાકળદ પાદશાહ કેખશરોને થઇ કે ધરાનીઓની પોસ્તપનાહનો કરનાર પીલતન પહેલવાન તમામ ધરાન સરદારોની સાથે ફેરવે કરીને આવે છે ત્યારે તે ખુશ ખબર સાંભળીને તમામ ધરાનીઓને ફરમાવ્યું કે તાજખખશને એસતેકખાલ જાય. પાદશાહનો એવો હુકમ સાંભળીને તમામ ધરાની બુજેરગો જેહાં પહેલવાનને એસતેકખાલ ગયા અને ખુશાલીબરેલાં દીલ સાથે તેહમતનને શહેરમાં લાવ્યા. પછી તાજખખશ રસ્તમ પાદશાહની દરગાહમાં આવીને પોતાનું સર જમીન ઉપર મેલ્યું અને ફેટલીએક દોઆ કરીને પાદશાહની નજદીક ગયો. તેને જોઇ પાદશાહે તખત ઉપરથી ઉઠીને બગલગીરી કીધી અને ખેર આપીએત પુછ્યા. પછી કહ્યું કે એ જેહાં પહેલવાન ધરાન જમીનના તખત અને તાજની નીગાહખાનીનો કરનાર તું સીવાય ખીજ કોઇને હું જોતો નથી, અને ધરાન જમીનનો તમામ મુલક તુંથી આપાદ છે. એટલું કહીને તમામ ધરાની સરદારોની સાથે બગલગીરી કીધી. પછી હુકમ કીધો કે એક મજલેસ ખોરમ બેહેસતની મીસાલ આરાસ્તે કરે. તે હુકમ સાંભળીને એક મજલેસ તખતાર કીધી. પછી તમામ સરદાર લોકો તે મજલેસમાં પોતાના દીલ ખુશી કરવા બેઠા અને શાકી લોકો શરાખની શુરોહી હાથમાં લઇને દોર ફરવા લાગા અને આફતાખને એહેરેની રામશગરો ખુશ સરોદ ગાવા લાગી, અને તમામ સરદારો પોતાનાં દીલને ખુશાલ કરવા તેજ મજલેસમાં બેઠા. જ્યારે મજલેસના તમામ લોકો પોતાના દીલને ખુશ કરવા બેઠા ત્યારે જેહાં પહેલવાન રસ્તમે પાદશાહ કેખશરોને કહ્યું કે એ પાદશાહનો પાદશાહ નાપાક ચોર એકદસ્તનાં બાખમાં તું ફરમાવે તે મુજબ તારો હુકમ બળ લઉં. તે સખુન સાંભળીને પાદશાહે ફરમાવ્યું કે એકદસ્તને બારી બંધ સાથે લાવીને મારી નજદીક હાજર કરે. તેજ વખતે પહેલવાન લોકોએ જઇને તેને પાદશાહની નજદીક હાજર કીધો. તેને જોઇને સેતાખ પાદશાહે હુકમ કીધો કે એ નાપાકને સુળીપર ચડાવે અને તેના સરને તનથી જુદુ કરીને મારી નજદીક લઇ આવે. પાદશાહનો એવો હુકમ સાંભળીને સેતાખ સપેહસાલાર તુશ મજલેસમાંથી ઉઠી ઉભો થયો. જ્યારે પાદશાહ કેખશરોનો એવો હુકમ એકદસ્તે સાંભલ્યો ત્યારે જેહાં પહેલવાન રસ્તમની તરફ નેગાહ કરીને તેને કહેવા લાગો કે એ તાજખખશ રસ્તમ પહેલવાન લોકોને સુળીએ દેવું વાજેય નથી. એકદસ્તથી એ શખુન સાંભળીને તેહમતન બોલ્યો કે એ એકદસ્ત તું બોલે છે તે દોરોસ્ત છે. પણ જેમ તું પહેલવાન હુન્નર જાણતો નથી તેમ તારામાં પહેલવાની ખાસી-અતખી નથી. દગો અને ચોરી કરવાનો હુન્નર તુંને સારી રવેશ માલમ છે. વાસ્તે તુંને સુળીએ ચડાવવો લાયક છે. જો તુંને સુળી નહીં દીએ તો ઇનસાફથી ઉલટું છે. એટલું

કહીને તુશને ફરમાવ્યું કે સેતાબ એકદરતને સુળી ઉપર દીએ. જ્યારે જેહાં પહેલવાન રસ્તમની જીબાનથી સપેહસાલાર તુશે એવો હોકમ સાંભલ્યો ત્યારે કેટલાએક સવારોને પોતાની સાથે લખને એકદરતને દરગાહામાંથી બહાર લઇ આવ્યો. અને બાહાર આવ્યાં સવારોને ફરમાવ્યું કે સેતાબ એકદરતને હાનમાં લઇ જાવ. જ્યારે એકદરતે પોતાને ધરાની સવારો સાથે એખલો દોઠો ત્યારે એક જોર એવો કીધો કે તે જોરે કરીને પોતાના તન ઉપરથી બંધ તોડી નાખ્યા અને કેટલાએક સવારોને જીવથી મારી નાખીને પવનની મીસાલ જંગલની તરફ નાસી ગયો. જ્યારે એ બપોર પાદશાહ કેખશરોને થઇ કે એકદરત બંધ તોડીને જંગલની તરફ નીકળી ગયો ત્યારે તે નાખુશ બપોર સાંભલીને પાદશાહ અને મજલેસમાં તમામ દલેરો નાખુશ થયા.

જેહાં પહેલવાન રસ્તમે પોતાનું બપોરેખ્યાંન અને ટોપ બરજોને હવાલે કીધું અને આવી પહોંચ્યો ફરામરજ તે મજલેસમાં અને કુસ્તીનો ધરાદો કીધો બરજો સાથે તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

જ્યારે તે મજલેસમાં પાદશાહ કેખશરોને ખુશહાલ દીલ સાથે પીલતન પહેલવાને જોયો ત્યારે પાદશાહને અરજ કીધી કે અએ નેક ખશલહતનાં પાદશાહ જે તારો હોકમ હોય તો હું મારા કોલ મુજબ મારી જાએનસીનીનું બપોરેખ્યાંન અને ટોપ આજથી બરજોને હવાલે કરું. કાંયજે બરજો સવાએ કોઇ બીજને દલેરીમાં વધારે જાણતો નથી, અને દેખતોળી નથી. જ્યારે પાદશાહ કેખશરોએ પીલતનથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે હસીને બોલવા લાગો કે એ નામદાર એ દરગાહામાં તું પોતે મુખત્યાર છે. જે કંઇ તને પસંદ આવે તે મુજબ કર, કાંય જે મારી મરજી રાખવી તને સજવાર નથી. પાદશાહથી એ સખુન સાંભલીને પછી ધરાની નામદારોની તરફ નેગાહ કરીને કહેવા લાગો કે એ મારા નામદારો તમારી મરજી મારા વીચાર ઉપર કેવી છે. પીલતનનું એટલું કહેવું કે સરફરાજ ગોદરજ મીજલસમાં ઉઠી ઉભો થયો અને પાદશાહ કેખશરોને અરજ કરવા લાગો કે એ પાક દીનનાં પાદશાહ તું દરબાદત કરીને જો કે સરફરાજ ફરામરજ જેહાં પહેલવાનનો ખેટો છે અને બરજો નખીરો થયો છે. વાસ્તે જેહાં પહેલવાનનાં સખુન મારા દીલને પસંદ આવતા નથી. કાંય જે જામનશીની શીર મરજ ફરામરજને લાયક અને સજવાર છે. તે નામદારની તારીફ આફતાબની મીશાલે જેહાંનખાં રોશન છે અને તેનાથી જેવાં સખત કામો નીપજી આવ્યાં છે તેવાં જેહાં પહેલવાનથીબી થઇ શક્યાં નથી. એટલું ગોદરજનું ફેવું કે સપેહસાલાર તુજ મજલેસમાંથી ઉઠીને બોલવા લાગો કે એ નામદાર ગોદરજ તું નીગાહ કરીને જો કે દુનીઆના દરમેઆનમાં બરજો જેવો દીલાવર પહેલવાન બીજો કોઇ નથી અને સરફરાજ સોહોરાબની જગાએ બરજો વડો ખેલ છે. વાસ્તે તને જેહાં પહેલવાન રસ્તમનાં કામમાં હરકત કરવી વાજેબ નથી. એ સખુન

સાંભલીને ગોદરજ તેને પુછવા લાગો કે એ નામદાર વગર અકલનાં શાહજાદા હું તને સવાલ પુછું કે બાપનો બેટો હાજર હોય ત્યાં સુધી શું નખીરાને બુજેરગી પોહોંએ કે બેટાને તે પુગે. વાસ્તે તારા તમામ સખુનો ખુશામદથી સખુગારેલા છે. જ્યારે ગોદરજ અને તુશ એ બેઉને દરમ્યાન એ બનાવ થયો ત્યારે જેહાં પહેલવાને ગુસ્સાથી કહ્યું કે એ બુઝગું સાહેબો ગોદરજ અને તુસ તમે બન્ને પહેલવાનોને તમારી જગા ઉપર બેસવું જરૂર છે. જે કંઈ મને પસંદ આવશે તે મુજબ હું અમલ કરીશ. કાંબજે બરજો સાથે શરત હતી કે જે તે પોતાદરજને મારે તો તેને મારી જગા મળે. બરજો પોતાની શરત બજાવી છે. તે સખબથી મને ઘટે કે મારી જાએનશીની બરજોને સોપુ. વારતે નાહાક તમે બન્ને જજી સાને વાસ્તે અગડો કરો છો. એટલું કહીને ફરમાવ્યું કે બજરેબ્યાન અને તોપ લાવીને હાજર કરે. તે હે કમ સાંભલીને સેતાય તે મજલેસમાં લાવી તેઓને હાજર કીધાં. બરજો તે બજરેબ્યાન અને ટોપ પહેરીને જેહાં પહેલવાનની ખુરશી ઉપર જગા લીધી. હવે ગોદરજે તેહમતનની નાલાએક વાતથી ફેસાદ બરપા થએલો દીઠો ત્યારે પોતાનાં નખીરા બેજનને ફરમાવ્યું કે સેતાય ફરામરજની નજદીક જાઇને મજલેસનાં તમામ એહવાલથી તેને વાકેફ કરે. એ સખુન સાંભલીને સેતાય બેજન જગાથી ઉઠ્યો અને પોતાનાં ઘોડા ઉપર સવાર થઇને ફરામરજની નજદીક જઇ પોહોંચ્યો અને જે કાંઈ બીનાં મજલેસમાં બની હતી તે તમામ બ્યાન કરીને તેની આગલ કહી.

કુસ્તી લડ્યો બરજો ફરામરજ સાથે અનબુમનની નજદીક અને
બેરમા તેઓ બરાબર ઉતર્યા તે વગેરે બીજો એહવાલ.

જ્યારે બેજનની બુબાનથી ફરામરજ વાકેફ થયો ત્યારે આતશનાં સોલાની મીસાલે ગરમીમાં આવ્યો અને સેતાય જગોથી ઉઠીને પાદશાહની દરગાહ તરફ મોહ ધ્યુ. અને પાઉપીઆદેહ ગુસ્સા ભરેલા શેરની મીસાલ મજલેસની અંદર આવી ઉભો. તેને જોઇને તમામ મજલેસનાં બુજેરગો ઉઠીને તાજીમ આપી. પછી ગુસ્સાથી જેહાં પહેલવાન ફરતમને કહેવા લાગો કે એ નામદાર બાપ આએ વખતે બરજોનાં તનમાંથી બજરેબએબાન પાછું ઉતગવવું તને વાજેબ છે. કાંબજે તારી હુછઆતી છે તાહા સુધી એ જાએનસીનીતું બજેરેબએબાન અને તોપ તને મોખારેક છે. તારી જાએનસીનીને જે તું તારી પાસે રાખશે તો તમામ ફેસાદ બરતરફ થઇ જશે. એ મહેરબાન બાપ અગરજે તું મારા કહેવાને તારી ખાતેરમાં નહીં લાવશે તો હમુને લાજેમ થશે કે હમો બેહુ પહેલવાનો કુસ્તીની લડાઇ કરીએ તેમાં જે કોઇ ફતેહમંદ થાય તેને તારી જાએનસીની હવાલે કરે. જ્યારે જેહોંજેએ બરજોએ પોતાનાં કાકા ફરામરજથી એવા દાનાઇનાં અને રાસ્ત સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે સેતાય પોતાનાં તનમાંથી બજરેબએબાન ઉતાર્યું પછી તમામ સરદારો મજલેસમાં બેસીને શરાય પીવામાં મશગુલ થયા.

જ્યારે રોશન આફતાબે પોતાના તુરથી જેહાનને આરાસ્તા કીધી ત્યારે પાદશાહ

કેપશ્ચરોએ હુકમ કીધો કે તખ્ત મેદાનમાં લઇ જાય. તેજ વખતે સપેહસાહાર વુશ ઉઠીને મેદાનનો સરંજામ તકયાર કરી નગારાનાં અવાજ જાંરી કીધો. પછી પાદશાહ મેદાનમાં જઇને તખ્ત ઉપર સવાર થયો અને તેની જમણી બાજુએ જેહાં પહેલવાન સુનાની ખુરશી ઉપર જઇ બેઠો અને તમામ તમાશાગીર લોકો તે મેદાનમાં આવીને એકઠા થયા અને દબેર લોકો અને સરદારો પોતપોતાનાં ઘોડા ઉપર સવાર થઇને મેદાનમાં આવ્યા અને નોજરી તોખમનાં સરદારોમાં વુશ, ગોસતેહમ, જંગેસાવરાંન, ફરેખોરજ એ શાહનદાઓ પાદશાહની જમણી બાજુએ સફ ખેંચી ઉભા અને ડાબી બાજુની તરફ ગોદરેજીઆંતી લશ્કર અને જાણુલી સવારો સફ સમારી ઉભા. પછી એક તરફથી શેરદેલ દ્રામરજ અને બીજી તરફથી નામવર બરજી એ બેઉ દેલાવરો ચીતાની મીસાલે મેદાનમાં જઇ ઉભા અને હાથની યુગાલ ખેલીને શેરની મીસાલ એક બીજા ઉપર નાખવા લાગ્યા, અને એક બીજાની ગરદન ઉપર હાથ નાખીને એક બીજા સાથે કુસ્તીના હુન્નરમાં લપેટાઇ ગયા. તેઓની કુસ્તીની લડાઇ જોઇને જેહાં પહેલવાન ઘણા હેરત પામ્યો અને તમામ લશ્કર તેઓની સખત કુસ્તીની લડાઇ જોઇને અજબ થવા લાગ્યું. પછી શેરમદ દ્રામરજે એક પોકાર બહારનાં વાદલની મીસાલ મારીને એક જોર એવો કીધો કે નામદાર બરજીને ઉઠાવી જમીન ઉપર માર્યો અને તેને કેટલાએકવાર સુધી પોતાની રાન નીચે દાળી રાખ્યો. પછી બરજીએ જોર કરીને પોતાનાં તનને રાન નીચેથી છોડવી દ્રામરજને નીચે નાખ્યો. એવામાં દ્રામરજ ચીતાની મીસાલ કુદીને બરજીની નીચેથી છુટો પડ્યો અને ફરીથી બીજી મરતમે બરજીને જમીનપર નાખીને પોતાની રાન નીચે પકડી રાખ્યો. ત્યારે ગોદરેજી ટોલાએ દ્રામરજની તરફથી ખુશીનો પોકાર ઉઠાવ્યો. તે સાંભલીને બરજી ગુસ્સામાં આવ્યો અને દ્રામરજની રાન નીચેથી છુટો પડીને પાછો દ્રામરજને પોતાની રાન નીચે પકડી બેઠો. એવો મામલો જોઇને નોજરી ટોલાએ ખુશાલીનો અવાજ ઉઠાવ્યો. એ મીસાલે તે બેઉ નામદારોની કુસ્તી રેસતાખેજની મીસાલની થતી હતી, અને તેઓ એકબીજા ઉપર મુકકીઓ મારીને એક બીજાને આજેજ કરવા ચાહતા હતા અને નામને વાસ્તે એકબીજા ઉપર ઘણી કોશિશ કરતા હતા. તેઓના જોર કરવાથી જમીન આજેજ આવી હતી અને પાણીની પ્યાસે કરીને તેઓની જીભાન ખેંચાવા લાગી. જ્યારે તેહમતન રસ્તમે પોતાના બેઉ બેટાઓને એ રવેશ સખત મહેનતમાં પડેલા દીઠા ત્યારે ખુરશી ઉપરથી ઉઠીને મેદાનમાં આવ્યો અને અવાજ મારીને દ્રામરજને કહેવા લાગો કે એ બાપનાં જીવ હવે તું એ લડાઇથી મોંઘ ફેરવીને ગુજર કર. એ સખુન પોતાના બાપથી સાંભલીને દ્રામરજ કહેવા લાગો કે એ મહેરબાન બાપ તું દુર ઉભો રહીને હમારી લડાઇનો તમાસો જોયા કર, કે એ અનજીમનની નજદીક બરજીને શી રવેસ સરમીદો કરું છું. જ્યારે તેહમતન રસ્તમે દ્રામરજથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે બરજીની નજદીક જઇને તેને કહેવા લાગો કે એ બેટા હવે એ મેદાનમાં કુસ્તીની લડાઇથી તારો હાથ ઉઠાવ. રસ્તમથી એ સખુન સાંભલીને તેણેથી દ્રામરજની મીસાલ જવાબ વાદ્યો તે સાંભળીને પીલતન પાછો જઇ પોતાની ખુરશીપર બેઠો. હવે જ્યારે જેહાંદાર પાદશાહ કેપશ્ચરોએ રસ્તમને પાછો ખુરશી ઉપર જોયો ત્યારે પોતે જાણ્યું કે એ બેઉ પહેલવાનો પોતાના નામને વાસ્તે ઘણી કોશિશ કરે છે. એવો અંદેશો કરીને પોતે કંએઆની તખ્ત ઉપરથી ઉઠ્યો અને મોજબાદાર ચાલથી મેદાનમાં જઇને

મેહ પહેલવાનોને અવાજ મારી કહયું કે એ નામદારો તમે આજ રોજે એ કુસ્તીની લડાઈથી હાથ ઉઠાવો અને કાલ રોજે હથીયારોની લડાઈ કરજો. પાદશાહનું એટલું કહેવું કે મેહ સરદારો એક બીજાથી છુટા થયા. પછી મેહ પહેલવાનોને પાદશાહ પોતાની સાથે દરગાહમાં લાવ્યો અને મળસેસ સમારીને સર્વ સાથે ખાનુ ખાવા બેઠા. જ્યારે તેઓ ખાનુ ખાવાથી ફારેમ થયા ત્યારપછી શરાબનાં દોરથી પોતાના દીલ ખુશી કરવા લાગ્યા.

શોકાર ગયો પાદશાહ કેખશરો જાણુલી પહેલવાનો સાથે તમામ સરદારોને લઈને અને ગુમ થયો બરબે શોકારગાહમાંથી તે વગેરે બીજે અહેવાલ.

જ્યારે આમદાદનો વખત થયો ત્યારે પાદશાહે પોતાની નેક દાનાઈથી અંદેશો કીધો કે આજ રોજે એ મેહ પહેલવાનો કીનાથી એક બીજા ઉપર જખમો મારશે. વાસ્તે બેહતર એ છે કે આજ રોજે શોકારનો ધરાદો કરીને એ મેહ પહેલવાનોનાં આતશને ખુખવું. સ્નેહક વીચારીને સરદારો ગોદરજ અને શાહજાદો તુશ એ બેઉને પોતાની નજદીક બોલાવી હુકમ કીધો કે આજ રોજે મારી ખાહેશ શોકારગાહમાં જવાની છે. તે સખબથી શોકારગાહમાં જવાનો સામાન તકપાર કરે. પાદશાહનો હુકમ સાંભળીને સેતાબ શોકારગાહ જવાનો સામાન તકપાર કરી લશ્કરે આગલ કુચ કીધી. ત્યારપછી પાદશાહ પોતાનાં શખરંગબેહનદ ઘોડા ઉપર સવાર થયો અને જેહાં પહેલવાન રસ્તમ શેરમરદ ફરામરજ અને દલેર બરબે સાથે તમામ ધરાની સરદારોને લઈને જંગલની તરફ ચાલ્યો અને જે જંગલની આબોહવા ખુશનુમાં હતી અને જ્યાં તમામ જાતનાં બેશુમાર શોકારો હતા ત્યાં જખ પહોંચ્યા, અને દેહરા નાંખીને સવાર લોકો શોકારખાણમાં મશગુલ થયા. એક તરફથી બરબે શેર અને ચીતાઓનો શોકાર કરતો હતો અને બીજી તરફથી શેરમરદ ફરામરજ દુર ઉભો રહીને તમામ સરદાર લોકોનો તમાસો જોતો હતો. એવામાં બરબેની નજર એક ગોરખર ઉપર પડી. તેથી તે ગોરખરની ઉપર બરબેએ પોતાની કમંદ નાખી. જ્યારે ગોરખરની ચરદન ઉપર બરબેએ પોતાની કમંદ નાખી ત્યારે સેતાબ તે ગોરખર કુદીને બરબેની કમંદના પેચમાંથી નીકળી ગયું. તેને નાસવું બેહતર બરબે તેની દુશખાલે દોડ્યો. તે તમાસો બેહતર ફરામરજે પોકાર મારી બરબેને કહયું કે એ નામદાર બરબે તારામાં એક ગોરખરની દુમ પકડવાનો હોશ નથી છતાં તું જેહાં પહેલવાનીનો દાવો રાખેચ તોપછી જેહાં પહેલવાનીનું કામ તું કેમ બજાવી શકશે. જ્યારે ફરામરજની બુખાનથી એવા નાનાજનીનાં સખુતો બરબેએ સાંભળ્યા ત્યારે થરથારે ચલવા સેતાબ ગોરખરની પછવાડે પોતાનો ઘોડો જુકાવ્યો અને જેમ વેટલી પોતાની કમંદ તે ગોરખર ઉપર નાંખતો તેમ તેટલી વખત તે ગોરખર તેની કમંદનાં પેચમાંથી નીકળી જતું. એ રવેશ બરબે તે ગોરખરની પછવાડે નીકળી ચાલ્યો.

માર્યે ગયો પોલાદવંદનો બેટો ઉનકાદ બરજોનાં હાથ ઉપર અં
આશક થયો બરજો ખુતનનાં પાદશાહની બેટી હોમાય ઉપર
તે વગેરે બીજો એહવાલ.

હવે જ્યારે બરજો ગોરખરની પછવાડે ઘોડો નખાવતો નીકળી આવ્યો ત્યારે શીદ
રાતને વખતે બીજા જંગલમાં જઈ પોહોંચ્યો. બરજોને કે તે બીઆપાનમાં આતશ
રોશની નજર આવી. તેને જોઇને તે રોશનીની તરફ બરજોએ પોતાનું મોહ ધ્યુ. જ્યાં
નામદાર બરજો તે રોશનીની નજદીક જઈ પોહોંચ્યો ત્યારે એક દેવને તે જગો દીઠો
હાથમાં ભારી ગોરજ પકડીને ઉભો છે. પછી એક અવાજ મારીને તેને કહ્યું કે એ દેવજા
શીદા રાતને વખતે એ જંગલમાં તારું કામ શું છે, અને તું શું નામ ધરાવે છે. અને રં
જગો રોશની કરીને કાણુની રાહ જોએ છે. બરજોની જુબાનથી એવા સખુનો સાંભળી
દેવે તેને પુછીયું કે એ મરદ તું તારી જુનીઆદ કાણુથી ધરાવે છે. અને તારું નામ શું
છે. એ સખુન સાંભલીને બરજોએ તેને જવાબ દીધો કે તાજબખશ રસ્તમનો નખીર
જેહાંજોએ બરજો તે હું છું. જ્યારે ઉનકાદ દેવે બરજોનું નામ સાંભળ્યું ત્યારે પોતાનું
આંખથી આંજુને ઠેકાણે લોહીનાં કતરા વરસાવવા લાગો. પછી બરજોને કહ્યું કે એ જુર
ખશલહતનાં શગજી માફ નામ પાદશાહ પોલાદવંદનો બેટો ઉનકાદ કરી કહે છે. હવે માર
આપનાં કીનામાં તારા સરને તનથી જુદું કરું પછી જલ, રસ્તમ, ફરામરજ અને કેખશરોનું
તારા શોગનાં કફન પહેરાવું. કાંચ જે તને તારા મોતે એ જગો લાવીને મારા હાથમ
શોફીયો છે. એટલું કહીને ગોરજ ઉઠાવી બરજોના ઉપર હુમલો કીધો. જ્યારે બરજોએ તે
દેવને ગોરજ સાથે પોતા ઉપર આવતો દીઠો ત્યારે સેતાય ચુંગાલ મારીને તેનાં હાથમાંથી
ગોરજ છીનવી લીધો અને તેનો કમરખંદ પકડીને ઉઠાવી જગીન ઉપર માર્યો પછી તેના
હાથ પોતાની કમંદથી ખાંધીને તેને કહેવા લાગો કે અગરજો તું મને પાદશાહ કેખશરોનું
નજદીક નહી લઈ જશે તો સેતાય તને જીવથી મારી નાખીશ. એટલું કહીને તે દેવને
પોતાનાં ઘોડાની આગલ ચલાવ્યો. એ મુજબ તમામ રાત રાહમાં ગુળરી.

જ્યારે બામદાદનો વખત થયો ત્યારે જોઇશું કે એક ખુશનુમાં શહેર તેને નજરે
આવ્યું. બરજોએ ઉનકાદને પુછીયું કે એ શહેર નજર આવે છે તેનું નામ શું છે
અને તેના પાદશાહ કોણ છે. બરજોથી એ સખુન સાંભલીને ઉનકાદે જવાબ દીધો કે એ
બરજો એ શહેરનું નામ તારું મોત છે. તારું મોત તુને એ જગો ખેંચી લાવ્યું છે.
જ્યારે બરજોએ તે દેવને મોહથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને તલવાર
ઉપર હાથ નાંખ્યો અને એક જખમ એવા જોરથી માર્યો કે તે જખમથી તે નાપાકના
બે તુકડા કરી નાંખ્યા. પછી પોતે તે શહેરનાં દરવાજાની નજદીક જઈ પોહોંચ્યો. જ્યારે
દરવાજાને બરજોને આવતો દીઠો ત્યારે સીતાય આવીને તેને કહેવા લાગો કે એ મુશાફર
પહેલવાન તારું નામ શું છે. દરવાજાથી એ સખુન સાંભળીને તેને જવાબ દીધો કે મારું
નામ જેહાંજોએ બરજો કરી કહે છે. એ સખુન સાંભલીને દરવાજાને અરજ કીધી કે એ પહે-

લવાન એક દાહાડો મારે તાંહાં તુંને મહેમાન રહેવું જોઈએ. એટલું કહીને અરજીને તે શેહેરનાં દરવાજાની નજદીક એક એવાનમાં લઈ જઈ ઉતારે આપ્યો. પછી અરજીએ તેને કહ્યું એ દરયાન તારી પાસે કાંઈ ખાંતુ અને શરાબ હાજર હોય તે લાવ કે હું ધણો જીખ્યો થયો છું. એ સખુન સાંભળીને અરજીને તે એવાનમાં મુકીને દરયાન ખાતુ અને શરાબ લાવવા ગયો.

હવે આએ તરફ જ્યારે અરજીએ પોતાને એખલો દોઠો ત્યારે તે એવાં ઉપરથી નેગાહ કરીને શેહેરની બાહાર જોઈશું કે એઆલીશ ખુબસુરત ઓરતો પોતાનાં શેહેરમાંથી બાગની તરફ જાય છે. તે ઓરતોને દરમેઆન એક ખુબસુરત ઓરત સરદાર હતી તેનો ચેહેરો જોઈ એક મરતબે આફતાય અદેખાઈ લઈ જતો હતો. પરીને ચેહેરેની ઓરતને જોઈને અરજી તે ઉપર જીવથી આશક થયો અને તે માથુકનાં એશકમાં પોતાનાં દેલને જખમી કરીને બેઅખત્યાર જમીન ઉપર પડ્યો. આ વખતે તે એવાનનો સાહેબ ખાતું લેઈને અરજીની નજદીક આવી પોહોંચ્યો. પછી અરજીને જોઈને તેને કહેવા લાગો કે એ પહેલવાન ઉઠ અને આએ ખાતું અને શરાબ તારે વાસ્તે હું લાવ્યો છું તે ખાઈને પછી આશાએશ કર. જ્યારે અરજીએ દરયાનને ખાનાં સાથે પોતાની નજદીક ઉભેલો દોઠો ત્યારે તેને પુછવા લાગો કે એ ખુદા મરદ આએ તરફ એઆલીશ માહતાયને ચેહેરેની ઓરતો બાગની તરફ ગઈ તે ઓરતમાં એક આફતાયને ચેહેરેની સરદાર હતી તે ઓરતોનાં એહવાલથી મને વાકેફ કરે તો હું બેકારીથી આશુદો થાવું. જ્યારે ખુદા દરયાને અરજીથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે હસીને કહેવા લાગો કે એ પહેલવાન તારો શરાબનો વખત જતો રહ્યો છે તે સખયથી તને એવું નજર આવે છે. વાસ્તે જો તું ઉઠીને ખાતું ખાય શરાબ પીએ તો તું તે ઓરતનાં એહવાલથી વાકેફ થાય. દરયાનને મોહોથી એ સખુન સાંભળીને અરજી સેતાય ઉઠ્યો અને જે ખાતું દરયાન લાવ્યો હતો તે ખાઈને શરાબ પીધો. પછી ફરીથી દરયાન સાથે અરજીને બજીલ થયો કે તે પાકીજેહ ચેહેરેની ઓરતનાં એહવાલથી વાકેફ કરે. જ્યારે અરજીને એ રવેશ બજીલ થઈને પુછતો દરયાને દોઠો ત્યારે તેને કહેવા લાગો કે એ પહેલવાન એઆલીશ ઓરતોની દરમેઆનની ધણી ખુબ સુરતઓરત જે હતી તે મારા પાદશાહની બેટી છે. મારા પાદશાહનો કાલ છે કે એ શેહેરની સરહદમાં એક જીઆંગાર અઝ-દાહ પેદા થયો છે. તેને જો કાંઈ નાપેદા કરે તેની સાથે પોતાની બેટીનાં નેકા બધિ. વાસ્તે એ મુસાફર તું એ જુરા બેઆલથી ગુજરીને જે કામને વાસ્તે એ શેહેરની તરફ આવ્યો હોય તે તારૂ કામ બજાવીને પાછો તારા વતનમાં સલામત જ કે તેમાં તને કાયદો હાસેલ થશે. જ્યારે નામદાર અરજીએ દરયાનને મોહોથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે ખુશી થઈને પોતાનાં ઘોડા ઉપર સવાર થયો અને દરયાનની નજદીકથી રજા લઈને શેહેરમાં આવ્યો અને પાદશાહની દરગાહામાં જઈને દરયાનને કહેવા લાગો કે એ દરયાન મને તારા પાદશાહ સાથે કામ છે વાસ્તે તેને ખબર કર કે એક સવાર તારા તખતની નજદીક આવવાની હાજેત રાખે છે. અરજીથી એ સખુન સાંભળીને તે દરયાન સેતાય પોતાનાં પાદશાહની નજદીક જઈને કહેવા લાગો કે એક સવાર તને મલવાની ખાહેશ રાખે છે, તેને દેવરી આગલ ઉઠો રાખીને તું પાદશાહની રજાને વાસ્તે હું આવ્યો છું. જ્યારે પાદશાહે દરયાનથી

એવા સખુન સાંભળ્યા ત્યારે ફરમાવ્યું કે તેને મારી નજદીક લેઈ આવે એટલું કહીને પોતાના અમીરોને કહ્યું કે એ સવાર મગજથી ફરેલો માણસ પડે છે. જ્યારે ફરમાન બરજોને દરગાહમાં લઈ આવ્યો ત્યારે બરજોએ પાદશાહને જોઈને કમાનની મીસાલ પોતાનું સર નમાવ્યું. તેને એ રવેશ સેજદા કરતો જોઈને પાદશાહે મશ્વરીથી પુછ્યું કે એ નામદાર તુરાન જમીનમાં તારું નામ શું છે અને તું કહી સરજમીનથી આવ્યો છે અને એ જગો તારી મોરાદ શું રાખે છે તે મારી નજદીક જાહેર કરીને કહે. એ સખુન સાંભળીને પાદશાહને જવાબ દીધો કે મારા બાપે મારું નામ 'અઝદાહ-કોશેશ' કરી રાખ્યું છે અને મારું વતન બોખારની સર જમીનમાં છે. એ જગો હું એટલા વારતે આવ્યો છું કે તારા જંગલમાં એક અજદા પેદા થયો છે તેને મારી નાખીને તારી બેટી હોમાએને મારા હાથમાં લાવું. જ્યારે પાદશાહે બરજોની જુવાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેને કહેવા લાગો કે એ નામદાર અજદાહ કોશેશ કર જો તું તારી મોરાદ બર લાવે તો મારી બેટી હોમાએના નેકા તારી સાથે કર અને તારા સરને આસમાનની જીલ્દીએ પોહોંચાડું. જ્યારે ખુતનનાં પાદશાહની જુવાનથી બરજોએ એવા જવાબ સાંભળ્યા ત્યારે દીલથી ખુશહાલ થઈને તેને કહેવા લાગો કે એ નામદાર પાદશાહ તારા એક સવારને હોકમ ફરમાવ કે તે અજદાહનું મકાન મને બતલાવે. બરજોથી એ સખુન સાંભળીને સેતાબ ફરમાવ્યું કે એક સવાર જઈને એ નામદારને અજદાહનું જંગલ બતલાવે. પછી બરજો તે સવારની સાથે સેતાબ દરગાહમાંથી બાહાર નીકળ્યો.

મારથો ગયો અઝદાહ નામદાર બરજોનાં હાથ ઉપર અને નેકાહ કીધા ખુતનના પાદશાહ મેલાનશાહની બેટી હોમાય સાથે બરજોએ તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે જ્યારે નામદાર બરજો પાદશાહની દરગાહમાંથી જોવા બહાર નીકળ્યો તેવો પોતાના ઘોડા ઉપર સવાર થઈને જંગલની તરફ ચાલ્યો. જ્યારે તે અઝદાહનું મકાન નજદીક આવ્યું ત્યારે મેલાનશાહનો સવાર બરજોને કહેવા લાગો કે એ કમબખત પહેલવાન તું તારા પગથી ચાલીને અજદાહના મેહિમાં જાય છે. વારતે હવે હું તારી સાથે આવતો નથી. કાંબજે આએ પહાડ જે આપણને નજર આવે છે તેની કદનમાં તે અજદાહનું મકાન છે. જ્યારે નામદાર બરજોએ તે હીચકારા સવારથી એવો નાહીમતીનો સખુન સાંભળ્યો ત્યારે તેને તે જગો પડતો મેલીને તે પહાડની તરફ પોતાનો ઘોડો ચલાવ્યો અને તેની નજદીક જઈને જોઈશું કે તમામ ઝાડ તે અજદાહની જેરી પુકથી બની ગયલાં હતાં. જ્યારે નામદાર બરજોએ જીઆંગાર અજદાહને પહાડની કદજીમાં જતો દીઠો તેજ વખત પોતાનો ઘોડો તે તરફ ચલાવ્યો. બરજોના ઘોડાની બો તે અજદાહના નાકમાં પેવશ થઈ તેથી પોતાનું સર ઉઠાવીને જોવા લાગો. જ્યારે બરજોએ તેને એ રવેશ સર ઉઠાવેલો દીઠો કે સેતાબ પોતાની પાસેથી પાવ જોરનો ટુકડો લઈ મેહિમાં ધર્યો અને એક ખંદગી

તીર તે અઝદાહની આંખમાં એવો જોરથી માર્યો કે જેથી તે અઝદાહની એક આંખ ડુટી ગઇ. પછી સેતાબ એક બીજો તીર તેની બીજી આંખમાં માર્યો જેથી તે અઝદાહ બેઠે આંખે બાંધેલો થયો. પછી તે અઝદાહ પોતાનું સર જમીન ઉપર પટકવા લાગ્યો. પછી દબેર બરજોએ ઉપરાસાપરી તે અઝદાહના સીનામાં કેટલાએક તીરો ફેંક્યા. જ્યારે તે અઝદાહ પછાત ખાંધને સોસત થઇ પડ્યો ત્યારે બરજો તેની નજદીક જઇને તલવારે કરી તેનાં બે ટુકડા કીધા. પછી એક પાણીના ચક્ષુમાં જઇ ગોચલ કરીને પાક હાવરની બાંદગીમાં મશગુલ થયો, અને દાદગરની જનાબમાં કહેવા લાગ્યો કે એ પાક ચળદાં તું મારો ખાવંદ છે અને મારી ઉપર ફતેહમંદી તું થીજ ઉતરેલી છે અને હું બેવારેસનો વારસા તું જ છે. એ મીસાલે કેટલાએક હકતાલાની ફરગાહમાં આજેજના સખુનો કહ્યાં.

ખોતનના પાદશાહે પોતાની બેટીનાં નેકાહા નામદાર બરજો સાથે કીધા તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે જ્યારે નામદાર બરજો બાંદગીથી ફારેગ થયો ત્યારે પાછો ખુતનનાં પાદશાહની ફરગાહ તરફ ચાલ્યો. બરજોના આબ્યાની ખબર ખુતનનાં પાદશાહને થઇ કે ‘અઝદાહ-કાશીશ’ પહેલવાન અઝદાહને મારીને પાછો આવે છે ત્યારે તે ખબર સાંભળતાવાર પાદશાહ પોતાનાં અમીરોને સાથે લઇને બરજોને એસ્તેક્યાલ ગયો. બરજોએ પાદશાહને દુરથી આવતો જોઇને સેતાબ પોતાનું સર નમાવ્યું, અને સેજદા કીધા પછી અઝદાહની લડાઇની તમામ હકીકત તેની નજદીક બ્યાન કરીને કહી. તે ખુશ ખબર સાંભળીને પાદશાહ ધણો ખબર થયો. પછી હુકમ કીધો કે કેટલાએક સવારો તે તરફ જઇને અઝદાહને મારી નજદીક લાવે. તે હુકમ સાંભળીને તે અઝદાહને ઉઠાવી પાદશાહની નજદીક લાવ્યા. તેને જોઇને નામદાર બરજો ઉપર તમામ લોકો આફરીન કરવા લાગ્યા. પછી શાહે ફરમાવ્યું તેથી શાદીના ખવાજ જરી કીધા. બરજોની સાદીનો સરંજમ તખ્યાર કરીને તેના ઉતારાને વાસ્તે એક અલાહેદો મહેલ આરાસતા કીધો. શાહે પોતાની બેટીના નેકાહ બરજો સાથે કરીને તેને હવાલે કીધી. તે પછીથી પોતાની માથુક હોમાપને લઇને બરજો પોતાના મહેલમાં ગયો. જ્યારે હોમાય શાહજાદીએ બરજોનો ચહેરો પોતાની નજરે દીઠો ત્યારે દેલ સાથે ખુશી થઇને પાક ચળદનાં શુકર બળ લાવી. પછી એક મળલેસ સમારીને આશક અને માથુક પોતાનાં દીલને ખુશી કરવા બેઠાં.

હવે જ્યારે નામદાર બરજોને ખુતન શહેરમાં ત્રણ હકતા ગુજર્યા ત્યારે એકદન અરધી રાતને સમે તે નામદારે ખવાબ દીઠો કે જલેજર ખવાબમાં આવીને તેને કહે છે. કે એ નામદાર બેટા તું શૈકારગાહમાંથી ગુમ થઇને એ જગો આવી આસાએશ્વરી બેઠો છે. પોતાનાં ખેશને જરી કરતાં મેલીને તું એ જગો તારી માથુક સાથે મજાહ કરે છે. વાસ્તે એ બેટા તું સેતાબ ઉઠ અને રાહના દોડનાર ધોમ્ર ઉપર સવાર થઇને મારી

નજદીક આવી મારા દીલને ખુશ કર એવા સખુનો સરફરાજ નલની જુઆનથી સાંભલ-
તાનેવાર નામદાર બરજો ખવાયથી બેદાર થયો, અને પોતાના નીઆગાન બલેજરનાં ગમથી
પોતે આંસુઓ રેડવા લાગો. જ્યારે આમદાદનો વખત થયો ત્યારે પોતાની મોરાદ હોમાયની
નજદીક ખ્યાન કરી કહી કે હવે હું મારા વતનની તરફ જઈ છું. કાંઈજે મારો પાદશાહ
અને તમામ મારા ખેશ મારી રાહ જોતા હશે. જ્યારે હોમાય શાહનદીએ બરજોની જુઆ-
નથી જુદાઈના સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે ગમગીન થઈને મોહો જરદ કીધું. પછી બેઅખત્યાર
રડવા લાગી અને બોલવા લાગી કે એ મારા પ્યારા જીવ, તું એકાએક મારી નજર આગ-
લથી ગુમ થવાનો જુરો ધરાદો શા વારતે કરે છે અને મારેથી તે પોતાના દીલને શા
સખયથી ઉઠાવી લીધું છે. એ મારી જીંદગીના દમ, તું મારા બદનમાંથી નીકલીને જુદો
થવા ચાહે છે તો હવે મારાથી કેમ જીવતું રહેવાય. જ્યારે નામદાર બરજોએ પોતાની માથુક
હોમાયની જુઆનથી એવા ઉદાસીના સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે તેની નજદીક પોતાનો તમામ
અહેવાલ જાહેર કીધો. પછી પોતાના ખવાયની તમામ હકીકત તેની નજદીક કહી સંભ-
લાવી. તે બીના સાંભલ્યાથી તે માથુકનો જે માહતાબનો જેવો ચેહેરો હતો તે જરદ મેથીનાં
જેવો થયો અને બીજી તરફથી નામદાર બરજોએ પોતાની માથુકની જુદાઈથી પોતાનું દીલ
દરદલારેલું કીધું.

જ્યારે જેહાનનો રોશન કરનાર આક્રતાખ પોતાનાં સરને શુલ્હંદી ઉપર લાવ્યો અને
આમદાદનો વખત થયો ત્યારે નામદાર બરજો પોતાની માથુકની સાથે શરાખ પીવા બેઠો,
અને તેને કહેવા લાગો કે એ મેહેજુખ હવે તને તારા આપનાં એવાનમાં જવું જોઈએ.
મારી યાદને તું તારા દીલમાંથી કળીળી ફરામોશ કરતી નહી. એટલું કહીને બનને
જજુઓએ શરાખ પીધો. પછી બરજોએ પોતાને હથીઆરોથી સમારીને સેતાખ ઘોડા ઉપર
સવાર થયો અને જુઆન ઉપર પેદાના કરનાર હકતાલાનું નામ યાદ કરીને ઘોડો આગલ
ચલાવ્યો અને રાત દહાડો રાહ કાપતો એક ખુસ્તુમાં જંગલમાં જઈ પહોંચ્યો અને તે
જંગલમાં શીકાર કરીને જરા આસાએશને વારતે ખોઆખ કીધો.

આવી પહોંચ્યો પાદશાહ અફરાસીઆખ તુરાની લશકર સાથે પછી
લડાઈ કીધી બરજોએ તુરાની લોકો સાથે અને જખમી થયો બરજો
તુરાની લોકોના હાથ ઉપર તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે જ્યારે તે જંગલમાં નામદાર બરજોએ રાહાની ચાકથી આસાએશ કરવાને વારતે
પોતાના ઘોડાનું જીન બીજાનાને ઠેકાણે લીધું, અને ઠાલનો તકયો કરીને ખોઆખ કીધો.
ત્યારે એકાએક તે જંગલમાં પાદશાહ અફરાસીઆખને પોતાનાં તુરાની લશકર સાથે આવલું
થયું. તે તુરકી પાદશાહ પોતાનાં ત્રીસ હજાર તુરાની સવારોને લઈને પીરાન, હોમાન,
કરોએજ, શાહનદો સેદો, અને આરમાન એ તુરકી સરદારો સાથે તે જંગલમાં આવી

પહેાંચેા અને દુરથી નેગાહ કરીને જોયશું કે એક જાડની નીચે એક આદમી સુતેલો છે અને તેની નજદીક એક ઘોડો ખુલ્લી પીઠથી ઉભો છે. તેને જોતાંવાર ફરમાવ્યું કે સેતાખ જઈને જો કે એવા જંગલમાં આદમી જાદ એકલો કાણુ સુતેલો છે અને તેનું નામ શું છે. તેને સેતાખ મારી નજદીક ખોલાવી લાવે. પાદશાહ અફરાસીઆખની જુબાનથી એવો કુકમ સાંભલીને તેજ વખત એક ચીની પહેલવાને પોતાનો ઘોડો બરજોની તરફ દપટાવેા અને તેની નજદીક જઈને ફેટલાએક લાકડીના જપેટા બરજોની પીઠ ઉપર માર્યા, તેથી બરજો ખોઆખથી ખેદાર થઈને જોયું કે એક ચીની પહેલવાન પોતાના હાથમાં લાકડી પકડી ઉભો છે. તેને એ રવેશ જોતાંવાર બરજોએ જગોથી કુદીને એક મુકકા તેના મગજમાં એવી જોશથી મારી કે તેજ વખત તે ધીચારેા. દુન્યાથી એપરવા થઈને ખાકના ખીછાના ઉપર બેખખત્યાર સુતો. પછી નામદાર બરજોએ દુર નેગાહ કરીને જોયું કે લશકરથી તમામ જંગલ ભરાઇ ગયું છે. જ્યારે બરજોએ તે લશકરની હરોલમાં પાદશાહ અફરાસીઆખને જુનડો બરપા દીકા ત્યારે સેતાખ ઘોડાની પીઠ ઉપર જીન ધયું અને ઘોડાપર સવાર થઈને અફરાસીઆખની મોકાબેલ ચાલ્યેા અને તુરાની લશકરની નજદીક જઈને કહેવા લાગેા કે જેહાં પહેલવાન રસ્તમનો નખીરો બરજો તે હું છું. એટલું કહીને પોતાનાં ઘોડાને જોલાંન દેવા લાગેા.

હવે પેલી તરફ જ્યારે તુરાન જમીનના પાદશાહ અફરાસીઆખે બરજોનું નામ પોતાને કાને સાંભલ્યું ત્યારે આતશના સોલાની મીસાલ યુરસામાં આવીને સેતાખ પોતાના ઘોડાને બરજોની મોકાબેલ જુકાવેા અને અવાજ મારીને તેને કહેવા લાગેા કે એ બદલુનીઆદનાં અને અહેરેમનની નસલનાં તુંને મારી મોકાબેલ થવાને શરમ આવતી નથી ? સમનગાનના જંગલમાં તું શીરવેશે હતો ? તે તમામ બાખદથી તું શું ફરામોશ થઇ ગયેા છે કે વારેધીએ તું મારી સામને આવીને સરકસી કરે છે. તું જાગૃતો નથી કે સમનગાનના જંગલમાં મેં તારી સાથે કેવી ખુબી કાધી છે અને મારા લશકરની જેહાંનશીની તુંને સોંપીને મેં તારેા મરતખેા મારી નજદીક જઆદેહ કાધેા હતો અને મેં મારા પહેલવાનોને તારી ખીદમતમાં આપ્યા હતા. એ સીવાય ખીજી ખુબી મેં તારી સાથે ઘણી કાધી હતી. તેના બદલામાં તું જહેરી પાણીની તલવાર પકડીને હરજગેા મારી મોકાબેલ આવી ઉભો રહે છે. દાનાં લોકોને કાલ છે કે બદલુનીઆદનાં આદમી સાથે ખુબી કરીને તેની વફાદારીની ઉમેદ રાખવી તે ગોયા પોતાને ખરાબીમાં નાખવા ખરાબર છે. કાંબળે મેં તે જુગેરગોનાં કેલને આજ રોજ જગીમાં તેહરીક કરીને જોયેા છે કે તે પસાંદ કરવા જેવોજ છે. પાદશાહ અફરાસીઆખની જુબાનથી એવા સખુનેા સાંભલીને બરજો ખોત્રવા લાગેા કે એ તુરાન જમીનના પાદશાહ તારા સખુનેા સાંભલવા પછીથી તારા હકમાં મને બેહતર ખુબીવંતુ એટલુંજ લાગે છે કે તુંને મારી તેજ તલવારનેા હદિયેા આપીને તારી ખુબીનેા બદલેા વાલું. એટલું કહીને પોતાના ઘોડાને જોલાંન કરવા લાગેા. જ્યારે તુરકી પાદશાહે બરજોની જુબાનથી એવા સખત સખુનેા સાંભલ્યા ત્યારે યુરસામાં આવીને પોતાનો ઘોડો બરજોની મોકાબેલ કાધેા અને પોતાનો નેજે ઉઠાવીને કીનાથી બરજોનાં સીનામાં માર્યા. તેને જોઈને બરજોએ પોતાનો નેજે અફરાસીઆખની કમર ઉપર નાખ્યેા. એ મુજબ તે બેઉ હલેરેા એક બીજા ઉપર નેજા મારવા લાગ્યા. જ્યારે નેજની લડાઇથી કાંઇ પહેલવાન આજેજ નહી થયેા ત્યારે અફરાસીઆખ યુરસામાં આવ્યેા અને પોતાનાં

નેઅને હાથમાંથી ફેંકી દઇને બારી ગોરજ ઉઠાવ્યો અને બરળેને પોકાર મારીને કહ્યું કે એ બરળે મારા ગોરજનો જરખ સબાલ કે તારી ખુશી હમણાં તારેથી બરતરફ થશે. એટલું કહીને પોતાનો બારી ગોરજ બરળેનાં સર ઉપર માર્યો તેનો જરખ ઢાલ ઉપર રફ કરીને બરળેએ પોતાનો ગોરજ ઉઠાવ્યો અને તેને કહેવા લાગો કે એ ચીન અને માહા ચીનના પાદશાહ હવે મારો ગોરજ સંબાલ નહિ તો તું તારી પાદશાહતથી આશુદો થશે. એટલું કહીને સેતાય પોતાનો ગોરજ અદ્રાસીઆખનાં સર ઉપર માર્યો. તેનો જરખ આવતો જોઇને તુરકી પાદશાહે પોતાને દાલની દરમ્યાન છુપો કીધો જે સખખથી બરળેનો ગોરજ છટકીને અદ્રાસીઆખનાં ઘોડાની મરદન ઉપર લાગો જેથી ઘોડા સાથે તે તુરકી પાદશાહ ખાક ઉપર પડ્યો. તેને જોઇને બરળે સેતાય ઘોડાપરથી કુદીને મ્યાનથી તલવાર ખેંચી અને આહુતું કે અદ્રાસીઆખનાં તનનાં ટુકડા કરે. જ્યારે પાદશાહ અદ્રાસીઆખે બરળેને એ રવેશ તલવાર સાથે પોતા ઉપર આવતો દોઠો કે સેતાય પોતાની તલવાર મ્યાનથી ખેંચી અને તે એઉ દલેરો એક બીજા ઉપર તલવારોના જખમો કરવા લાગા. જ્યારે તલવારની લડાઇથી તેઓ નામોરાદ થયા ત્યારે હાથમાં કમાન પકડીને એક બીજા ઉપર તીરોનો વરસાદ વરસાવવા લાગા. જ્યારે તેઓનાં બાથમાંથી તીરો ખાલી થયા ત્યારે સેતાય તલવાર ઉપર હાથ નાખ્યો અને એક બીજા ઉપર ફરીથી તલવારો ચમકાવા લાગા.

હવે જ્યારે તુરાની લશ્ચકરમાંથી તુરકી સરદારોએ તે ખેડુની લડાઇ એ રવેશ સ્પષ્ટ ખેજની દીડી ત્યારે એકઠો હુમલો કરીને બરળેની આસપાસ ફરી વળ્યા અને જેમ માહાતાય વાદલમાં છુપે છે તે મીસાલ તુરકી સવારોએ બરળેને ઘેરી લીધો. કેટલાએક સવારો તે નામદાર ઉપર દુરથી તીરોનો વરસાદ વરસાવવા લાગા અને કેટલાએક દેલરો તલવાર તથા નેજ તથા ગોરજેથી જખમ કરવા લાગા. બીજા તરફથી નામદાર બરળે પોતાનાં ઘોડાની લગામ એક હાથમાં પકડીને બીજા હાથે તેઓનો સાથે લડાઇ કરતો હતો. એવામાં શાહઝાદા શેદોએ બરળેને જખમી થયલો અને લડાઇ કરવાથી આજેજ થયલો દોઠો. એવો મામલો જોઇને સેતાય પોતાનો ઘોડો તેની મોકાખેત્ર જુહકાવ્યો અને આહુતું કે બરળેને પોતાનાં ગોરજ કરીને ખાક ઉપર નાખે. તેવામાં શેદોનો ઘોડો ઠોકરાઇને આજસા પમથી જમીન ઉપર પડી ગયો. તેની સાથે શેદોળી જમીનદોસ્ત થયો જેથી તેનો એક હાથ જખમી થયો. પછી તેજ વખતે તે શાહઝાદો પોતાનાં લશ્ચકરમાં પાછો નીકળી ગયો. એ રવેશ નામદાર બરળે જખમી થયલો અરધી રાત સુધી તુરાની સવારો સાથે લડાઈ કરતાં એક પહાડની નજીક જઇ પોહ્યાં. બરળેરે તે પહાડનો આસરો પકડીને તે ઉપર ચડી ગયો, અને જખમી થયલો હતો તે સખખથી ખેહોશ આદમીની મીસાલ ખેજખતવાર થઇને જમીન ઉપર પડ્યો. તુરાની લશ્ચકરે તે પહાડની નીચે ઘેરો નાંખીને તે રાતનાં ચકાન કીધો.

આવી પહોંચ્યો પીલતન ફરાંમરજ તે જંગલમાં અને લડાઇ કીધી
તુરાની લશકર સાથે અને સીકસ્તે પામ્યા તુરાનીઓ ફરામરજનાં
હાથ ઉપર તે વગેરે બીજે એહવાલ.

હવે જ્યારે પાછલી રાતનો વખત થયો ત્યારે તુરકી તલાયા લોકો પાદશાહ
અફરાસીઆબની નજદીક આવીને તેને કહેવા લાગા કે એક લશકર આપણી તરફ આવ્યું
આવે છે અને નથી માલમ કે તે લશકર કોણનું છે. એવી ખબર તલાયા લોકોથી
સાંભળીને પાદશાહે ફરમાવ્યું કે સેતાબ પીરાન વજરને બોલાવે. તે હોકમ સાંભળીને પીરાન
પાદશાહની નજદીક હાજર થયો. જ્યારે વેસેનાં બેટા પીરાનને પાદશાહ અફરાસીઆબે
પોતાની નજદીક ઉભેલો દીઠો ત્યારે તેની સાથે ગોફતેગો કરવા લાગો કે એ દાના વજર
એવી શીહા રાતને વખતે આપણી તરફ એક લશકર આવે છે. તે લશકરને આપણી તરફ
આવવાનો શખ્ત શું હશે અને તે લશકર દુશ્મનનું હશે અથવા કોઇ આપણી મદદને
વાસ્તે આવતું હશે. એવા અનદેશમાં પાદશાહ અને વજર બંને હતા. તેવામાં બીજા જસુસ
લોકોએ આવીને પાદશાહને સેનદો કીધો અને કહ્યું કે એ ચીન અને માહાચીનનાં પાદશાહ
જામુલી લશકર આપણી લગભગ આવી પોહોંચ્યું છે. તે લશકરનો સેપહેસાલાર રસતમનો
બેટો ફરામરજ છે. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆબે જસુસને મોહથી ફરામરજનું નામ
પોતાને કાને સાંભળ્યું ત્યારે કેટલાએક વાર અંદેશો કરીને પછી પીરાનને હોકમ કીધો કે
એ દાનાઇ ભરેલા પીરાન હવે દુશ્મનનું લશકર આપણી નજદીક આવી પોહોંચ્યું તેની
તદખીર કરવી જોઇએ. અગરજો આપણુ ગફલતમાં રહીશું તો તે શગજી તોખમનો ફરામરજ
આપણાં લશકર ઉપર ગલમો કરીને આપણાં તુરાની દલેરોને આફતમાં નાંખશે અને
આપણને પીઠ દેઇને એ મેદાનમાંથી નામોશી સાથે નાસી જવાની ફરજ આવી પડશે. વાસ્તે
મારા વીચારમાં જોહેતર તદખીર એ આવે છે કે આપણુ સેતાબ લશકરને તઇઆર કરીને
છુપાવી રાખીએ અને દુશ્મનનું લશકર ગફલતથી આપણી નજદીક આવી પોહોંચે તે વખતે
આપણુ અચસુચ તેનાં લશકર ઉપર જઇ પડીએ કે જેથી કરીને જામુલી લશકર આપણા
હાથ ઉપર માયું જશે. પછી ફરામરજને જીવતો પકડી લેઇને ભારી બંધમાં બાંધીએ અને
બરજોને પાહાડ ઉપરથી પકડી લેઇને તુરાન જમીન નીકલી જઇએ. જ્યારે પીરાન વજરે
પોતાના પાદશાહથી એવા સખુત સાંભળ્યા ત્યારે મોંહ દરદ ભરેલું કરીને પોતાનાં દીલ
સાથે વીચાર કરવા લાગો કે હવે ફરામરજનાં હાથથી તુરાની લશકરની કમખખતી આવી
પોહોંચી. એટલું વીચારીને સેતાબ પોતાનાં તુરકી લશકરને હોકમ કીધો કે તમામ જંગનાં
ઉદાવનર દલેરો કીનાનાં હથીઆરો પોતાનાં તન ઉપર બાંધે અને ધોડા ઉપર સવાર થઇને
પોતાનાં સરને કીનામાં ધરે. તે હોકમ સાંભળીને તુરાની સવારો લડાઇનાં હથીઆરો હાથમાં
ઉઠાવી ધોડા ઉપર સવાર થયા.

હવે પેલી તરફ જ્યારે જામુલી લશકરનાં જસુસ લોકોએ જાણ્યું કે તુરાની લશકર
કમીંગાહ કરીને છુપું થઇ ઉભું છે ત્યારે સેતાબ પોતાનાં સરદાર પીલતન ફરામરજની નજ-

દીક જઇને કહેવા લાગ્યા કે એ નામદાર એ જગો તુરાની લશ્કર આપણા ઉપર કમીંગાહ કરીને ઉભું છે. જમ્મુસને મોહથી એવી ખબર સાંભળીને પોતાનાં જાણી લશ્કરને હોકમ કીધો કે તમામ લડાઇનાં મારનારા દલેરો કીનાની કમર તંગ બાંધીને દુશ્મનનાં શરને પગ નીચે નાખે. એટલું કહીને જાણી લશ્કર એકઠો હોમવો કરી તુરકી લશ્કર ઉપર જઇ પડ્યું અને જેમ ગોરખરનાં ટોલામાં બુખ્યો શેર મસતી કરે તે મીસાલ તુરકી સવારોનાં સર ખાકમાં નાખવા લાગ્યા. તે લડાઇમાં બાપ બેટાને અને બેટા બાપને નહીં પીછાણી શક્યા. એ રવેશની લડાઇથી તે મેદાન લાક્ષાની મીસાલ શુખ્ થયેલું અને દલેર સવારોનાં અવાજથી જામનો શોહોર ભરેલો થયો અને તે મેદાનમાં તુરકી લશ્કરની લાક્ષાઓએ કરીને ટેકડા થયા. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆએ જાણી દલેરોની મરદાનગી એ રવેશ દીઠી અને પોતાનાં લશ્કરને નાસતું દીઠું ત્યારે ગુસ્સામાં અધીને બાહારનાં વાદળની મીસાલ પોકારવા લાગ્યા કે એ તુરાની નામદારો દુશ્મનનાં સરને શરમ નીચે લાવવાનો વખત એજ છે. વારતે તમે કોશેશ કરીને જાણીઓનાં સરને ખાકમાં નાખો અને એ આજેજ આવેલા લોકોને તમારા પગ નીચે લાવો. જ્યારે તુરકી દલેરોએ પોતાનાં પાદશાહની એવી હીમત દીઠી ત્યારે શરવ કાઢી કોશેશથી લડાઇ કરવા લાગ્યા અને એક બારગી જાણી સવારોને ખાકમાં નાખવા લાગ્યા. તેવો મામલો જોઇને પીલતન ક્રામરજે બાહારનાં વાદળની મીસાલે પોકાર મારીને પોતાનાં જાણી સવારોને કહેવા લાગ્યા કે એ નામનાં ઉઠાવનારા જાણી દલેરો તમે કોશેશ કરો કે હમણાં તુરકી અફરાસીઆએ રાસતાબેજ દેખાડીએ અને તેનાં લશ્કરને બરહમ મારીએ. એટલું કહીને ગરદનકરાજ ક્રામરજે છેડાએલા સેરની મીસાલ તુરાની સવારોને બરહમ મારવા લાગ્યા, અને એક સવારને જીન ઉપરથી ઉઠાવીને બીજા ઉપર મારવા લાગ્યા. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆએ ક્રામરજની દલેરી એ રવેશ જોઇ કે તમામ તુરાની લશ્કર તેનાં હાથ ઉપર બરહમ માર્યું જાય ત્યારે પીરાનને કહ્યું કે હવે આપણે એ મેદાનમાંથી નીકળી જઇએ. એટલું કહીને પોતાની પીઠ ફેરવી નીકળી આવ્યો. તેને જોઇને તુરાની દલેરો પોતાની હીમત મેલી નાસવા લાગ્યા. એ મીસાલ તુરકી સવારો ક્રામરજનાં હાથથી જેટલા બાકી રહ્યા તે લોકોએ પોતાનાં મોહ જંગલની તરફ ધર્યાં અને તમામ લશ્કર પરાગદેહ થઇ ગયું. જ્યારે તુરકી લશ્કરને નાસતાં ક્રામરજે દીઠું ત્યારે તેનો દુમબાલો પકડ્યો અને જેટલા લોકો તેનાં હાથમાં આવ્યા તેઓનાં સર તનથી ઉપેડી નાખ્યાં. એ રવેશ લડાઇ કરતાં બામદાદનો વખત નજદીક આવ્યો.

હવે જ્યારે આફતાબે પોતાનું જરી બીજાનું બીજાવું અને હોમાય જાનવરે પોતાનાપર વીખર્યાં (યાને રોશન આફતાબ નીકલ્યો) ત્યારે ક્રામરજે પોતાનાં લશ્કરને હુકમ કીધો કે દેહેરા નાખે અને આજનો દહાડો એ જંગલમાં આશાએસ પકડીએ. તે હુકમ સાંભળીને તમામ લશ્કરે પોતાના દેહેરા તે જગો માર્યાં અને મજલેસ બનાવીને ફતેહમંદ બખતના પાદશાહ કેખશરોની યાદમાં શરાબ પીવા લાગ્યા.

હવે જ્યારે આફતાબ બુલંદી ઉપર આવ્યો ત્યારે નામદાર બરજે પહાડ ઉપરથી નેગાહ કરીને જોયું કે તુરાની લશ્કર નાપેદા થઇ ગયું છે અને તેની જગો ક્રામરજનો જીંડો

બરબો થયેલો છે, ત્યારે પોતાના દીલથી જાળવેલો થઈને પરવરદેમારનાં શુકરાનાં કરવા લાગે. પછી તે પહાડ ઉપરથી નીચે ઉતરીને જાળવી બચાવેલી તરફ ચાલે. જ્યારે જાળવી લશ્કરનાં જાળવેલાં નામદાર બરબોને એ રવેશ જાળવી થયેલો આવતા દીઠો ત્યારે સેતાય મજલેસમાં જઈને ફરામરજને કહેવા લાગે કે એ સરફરાજ પહેલવાન દલેર બરબો જાળવી થયેલો આપણાં લશ્કરમાં આવે છે. જાળવેલાં મોંઢીથી એ જાળવી સાંભળીને પીલતન ફરામરજ સેતાય મજલેસમાંથી ઉઠી લશ્કરની બહાર આવ્યો અને જોયું કે બરબો લશ્કરની તરફ ચાલ્યો આવે છે. તેજ વખત સેતાય તેની નજદીક જઈને બરબોનો હાથ પકડ્યો અને બેઠે પહેલવાનો પાછા દેરામાં આવ્યા અને એક બીજાના અહેવાલથી વાકેફ થઈને પોતાના દીલને ખુશી કરવા મજલેસમાં જઈ બેઠા અને તે બેઠે નામદારોએ તમામ રાત તે મજલેસમાં ગુજારી.

જ્યારે આમદાદનો વખત થયો ત્યારે પીલતન ફરામરજે પોતાના જાળવી લશ્કરને હુકમ કીધો કે સેતાય લશ્કર તબયાર થઈ ધરાન જમીન કુચ કરે. તે હુકમ સાંભળીને તમામોએ પોતાનાં મોંઢી ધરાન તરફ ધ્યાન. પછી તે બેઠે નામદારો સમ્મેર કરતા કેટલેક દહાડે ધરાન જઈ પહોંચ્યા. જ્યારે સરફરાજ ફરામરજ અને નામદાર બરબો એ બેઠેના આવ્યાની ખબર પાકતા પાદશાહ કેમશરોને થઈ કે ગરદનફરાજ ફરામરજ અને નામદાર બરબો એ બેઠે નામદારો એતેફાકથી આવે છે. તે ખબર સાંભળીને સેતાય ધરાની સરદારોને એસ્તેક્યાલ મોકલ્યા. જ્યારે ધરાની નામદારોએ પીલતન ફરામરજ અને નામદાર બરબો એ બેઠે પહેલવાનોને દીઠા ત્યારે સેજદો કરીને એક બીજા સાથે બગલગીરી કીધી અને ખુશાલી ભરેલાં દીલ સાથે પાદશાહ કેમશરોની દરગાહમાં આવ્યા. પછી પાદશાહ કેમશરોએ તેઓની સાથે બગલગીરી કરીને ખેર આશીઆતની ખબર પુછી. પછી બેઠે નામદારોએ પાદશાહની નજદીક પોતપોતાની હકીકત બેઠાન કરીને કહી. તે સાંભળ્યાથી પાદશાહ ધણો ખુશ થયો. પછી ફરમાવ્યું કે એક મજલેસ રોજન બેઠેશતની મીસાલ સમારે. પાદશાહનો એવે દહાકમ સાંભળીને મજલેસ આરાસ્તા કીધી. પછી પાદશાહ કેમશરો, તેહમતન રસ્તમ, સરફરાજ ફરામરજ, નામદાર બરબો, દલેર શામ, નામદાર ગેવ, સરફરાજ ગોદરજ, શાહબદો ફરેબોરજ, દલેર રોહામ, પહેલવાન જગેશાવરાન, મીલાદનો ગુરગીન, દલેર બેબન, શાહબદો ગોશતેહમ, એ તમામ સરદારોને પોતાની સાથે લઈ મજલેસમાં બેઠા. પછી પરીને એહેરેની રામશગરો ખુશ સરોહ ગાવા લાગી અને ગોલાબનાં રૂપશારાનાં શાકીઓએ શરાબની શુરોહી હાથમાં ધરી અને શરાબે કરીને મજલેસમાં સર્વ સરદારો પોતાનાં જીવને ખુશી કરતા હતા.

પુતનનાં પાદશાહ મેલાનશાહની બેટીને પેટે તમુર પેદા થયો અને આઠયો રચનાં મેદાનમાં પાદશાહ અફરાસીઆબ સાથે તે વગેરે બીજે એકવાલ.

હવે એ દારતાનનો કહેનાર શાયર કહે છે, કે ધરાની સરદારોને મળલેશમાં બેઠેલા રહેવા દેખે દેલાવર બરજોનો બેટો નામદાર તમુરતું દારતાન કહું છું તે સાંભલ.

હવે પેલી તરફ જ્યારે પોતનનાં પાદશાહ મેલાનશાહની બેટી હોમાયને નામદાર બરજોથી હમેલ રહ્યો અને તેને નવ મહીના પુરા થયા ત્યારે તેને જણવાતું દરદ પેદા થયું, અને તેને પેટે એક બેટો ખુબીમાં પ્રુનમના ચાંદની મીસાલનો પેદા થયો. તેનું નામ મેલાનશાહ તમુર રાખ્યું. જ્યારે તે બેટો દસ વરસની ઉંમરે પહોંચ્યો ત્યારે તેની જવાંમરદીની તારીફ દુરાનનાં પાદશાહ અફરાસીઆબે સાંભલી કે પુતનના પાદશાહ મેલાનશાહની બેટીને પેટે એક બેટો પેદા થયો છે તેનાં જેવો છુલંદ કદનો અને જોરાવર બાબુનો ધરાન અને દુરાનમાં બીજો કોઇ પહેલવાન જોરાવર નથી. તે બપ્પર સાંભલ્યાથી પાદશાહ અફરાસીઆબ ધણો ખુશ થયો અને તેજ વખત પોતાના તુરકી લશ્કરમાંથી ચાલીસ હજાર લડાઇના કરનારા દલેરોને ચુંટી કાઢ્યા અને પોતાની સાથે કેટલોક એક ગંજ ખજાનો તેમાં ધણુ કરીને તમુરને વારતે તોફાં હઠીઓ લઇને પુતનની તરફ નીકળી ચાલ્યો.

હવે જ્યારે મેલાનશાહને બપ્પર થઇ કે પાદશાહ અફરાસીઆબ લશ્કર સાથે શહેરની તરફ આવી પહોંચ્યો તે બપ્પર સાંભલીને સેતાબ પોતાના અમીરો સાથે તેને એરતેકબાલ ગયો. પછી બેઉ પાદશાહ એક બીજાને જોઇને પીઆદા થયા અને બગલગીરી કરીને ખેર આરી-મતની વાતો કરવા લાગ્યા. પછી પાદશાહ અફરાસીઆબ મેલાનશાહનાં એવાનની તરફ ચાલ્યા અને એવાનમાં એક મળલેસ ખોરમ બહેરતની મીસાલ સમારી. પછી બેઉ પાદશાહ પોતાના અમીરો અને સરદારો સાથે તે મળલેસમાં ખુશી કરવા બેઠા અને માહતાબને એહેરની રામસગરો ખુશ સરોદ ગાવા લાગી અને સાકી લોકો સુનાની સુરોલીમાં શરાબ લઇને દોર ફરવા લાગ્યા. તેવામાં નામદાર તમુર શેરની મીસાલ મેલાનશાહની દરગાહમાં આવી પહોંચ્યો. તેનો દબદબો જોઇને મળલેસનાં તમામ લોકો અજબ થયા લાગ્યા. પછી પાદશાહ અફરાસીઆબે તમુરનો હાથ પકડીને પોતાની જમણી બાજુએ સુનાની ખુરશી ઉપર બેસાડ્યો. અને તેનાં છુલંદ કદ ઉપર સારી રવેશ નેગાહ કરીને દીલમાં ખુશ થયો અને સેતાબ કુકમ કીધો કે નામદાર તમુરને વારતે સરપાવ લાવે. તે કુકમ સાંભલીને તેજ વખત સરપાવને તમામ અસબાબ લાવી તમુરની નજદીક હાજર કીધો. તે મધે એક પોલાદનું બપ્પર તમામ હથીયારો સાથે અને ગોહરનાં જડાવની એક કોલાહ અને સુનેરી જીનના બસો ઘોડા અને એક હજાર સવાર તમુરની ખીદમતને વારતે અને એક છુલંદ કદનો ઘોડો તમામ જરી સાબ ચાલનો તમુરની સવારીને વારતે એ વગેરે બીજો કેટલોક અસબાબ તમુરની નજદીક લાવી મેલ્યો. તમામ હઠીઓ જોઇને મેલાનશાહ ધણો ખુશ થયો. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆબે મેલાનશાહને ખુશાલ મોકળી જોયો ત્યારે તમુરને કહેવા લાગ્યો કે એ નામદાર તમુર જો તું

મારી ખીદમતમાં રહે અને જલનો રસ્તો તથા તેનો ખેટો ફરામરજ એ ખેડે મારા દુશ્મનોને કવી બાબુથી ખાકમાં નાંખે તો તારું સર જોહાનમાં યુલદીએ પહોંચે અને ધરાન તથા તુરાનમાં તું સરફરાજ થાય. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆબની જીબાનથી નામદાર તમુરે એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેને કહેવા લાગે કે એ ચીન માહાચીન તુરાન અને ખુતનના પાદશાહ હું તારા ફરમાનથી રહીને તારા રોશન તાલેનાં જોરથી જલના ખેટા રસ્તો અને ફરામરજ જીબુલીઓને અને તમામ ધરાની સરદારોને પકડીને તારે હવાલે કરું અને ધરાનો મુલક તારાજ કરીને તારી મોરાદને બર લાવું. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆબે તમુરની જીબાનથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ખુશી થઈને તે ઉપર આફરીન કરી કહ્યું કે તું હમેશ જોરાવર બાબુ સાથે જીવજો અને હર જગે તારો મદદગાર પાક યજદાન હોજો.

હવે અફરાસીઆબ પાદશાહને મેલાનશાહની દરગાહમાં દસ દહાડા ગુજર્તા ત્યારે અગીયારમે દહાડે પોતાના લશ્કરનો પોસતપનાહ તમુરને કીધો. પછી મેલાનશાહથી રખસત માગીને રાહમાં કુચ કીધી અને એ મનજલ સુધી રાહમાં પાદશાહ અફરાસીઆબની સાથે મેલાનશાહ મુકવા ગયો. પછી પાદશાહ અફરાસીઆબ અને તમુર શાહઝાદાની રજ લઈને મીલાનશાહ ખુતનની તરફ પાછો ફર્યો અને પાદશાહ અફરાસીઆબ તમુરને લઈને ખુશી સાથે રાહમાં આગલ ચાલ્યો. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆબ પોતાના લશ્કર સાથે કપચાક શહેરની નજદીક જઈ પહોંચ્યો કે જે શહેર પાદશાહ કેખશરોએ ગોરાજોહને સોંપ્યું હતું ત્યારે તે શહેરની નજદીક તુરાની લશ્કરે દેહેરા નાખ્યા અને પાદશાહ અફરાસીઆબે પોતાના ખેટા સેદાને ફરમાવ્યું કે એક હજાર સવારો સાથે લશ્કરની પાસબાની કરે. તે હુકમ સાંભળીને સેતાબ જગોથી ઉઠી લશ્કરની નીજેહબાની કરવા બહાર નીકળ્યા.

પેલી તરફથી જ્યારે કપચાકનો સરદાર ગોરેજીઆની ટોલાનો પહેલવાન યુદ્ધા ગોરાજોહને તુરકી લશ્કરનાં આવ્યાની ખબર પોહોંચી કે શહેરની નજદીક તુરાની લશ્કર સાથે પાદશાહ અફરાસીઆબ મકાન કરી પડ્યો છે તેજ વખતે શીદા કપડાથી પોતાને સમાર્યો અને હથીઆર બાંધીને રાતને વખત શહેરની બહાર તલાયા માફક ફરવા લાગે અને તુરાની તલાયાની શોધ કાઢાડીને તે તરફ ચોરની મીસાલ જઈ લાગે. જ્યારે શેદાની નજર ગોરાજોહ ઉપર પડી ત્યારે તેને પુછવા લાગે કે એ શીદા રાતને વખતે તુરાની લશ્કરમાં શું શોધવા આવ્યો છે. તે સાંભળીને ગોરાજોહ કહેવા લાગે કે હું એટલા વારસે આવ્યો છું કે અફરાસીઆબનાં સરને તનથી જીવું કરીને તેની માહાતમમાં તને ખેસાડું. એટલું કહીને સેતાબ મેઆનમાંથી તલવાર ખેંચી અને એક જખમ એવો માર્યો કે શાહજાદા શેદાનાં ઘોડાનાં આગલા પગ કાપી નાખ્યા. તેણે કરીને શાહજાદા સેદા ઘોડા સાથે જમીન ઉપર પડ્યો. તેજ વખતે દહેર ગોરાજોહ પોતાની કમનંદ શેદા ઉપર નાખી જેથી તેનું બદન બંધમાં આવ્યું. પછી તેને ખોહારીથી ખેંચતો પોતાના લશ્કરની તરફ નીકળી ચાલ્યો. હવે જ્યારે શાહજાદા શેદા ગોરાજોહનાં હાથ ઉપર ગીરફતાર થયો તેજ વખતે તુરકી સવારો પાદશાહ અફરાસીઆબની નજદીક જઈને તમામ હડકત તે શાહને બાબાની કરી કહી. તે બીનાં સાંભલતાવાર તમુર ગુસ્સામાં આવ્યો અને પાદશાહને કહેવા લાગે કે એ નેકનાંમ પાદશાહ હમણાં હું તે જગે જઈને તે ધરાની પહેલવાનની ગીરફ કાઢાડી નાખું છું અને શાહજાદા શેદાને તેનાં

હાથમાંથી ખલાસ કરીને તારી નજદીક હાજર કરે. એટલું કહીને સેતાબ ઘોડા ઉપર સવાર થયો અને આદરગોસરપની મીસાસે ગોરાજેહની પછાડે જઈ પોહોંચ્યો અને તેની મોકામેલ થઈને રાહા બંધ કરી ઉભો. પછી પોકાર મારીને ગોરાજેહને કહેવા લાગો કે એ પહેલવાન તું શાહજાદાને લેઈને તારો જાન સલામત લેઈ જવા આહે છે તે કદી બનનાર નથી. જ્યારે તમુરને રાહા બંધ કરીને ઉભેલો ગોરાજેહ પહેલવાને દીડો ત્યારે સેતાબ શેદાની રસી હાથ-માંથી પડતી મેલીને પોતાનો ઘોડો તમુરની મોકામેલ જોહોંકાવ્યો અને તેની નજદીક જઈને કહેવા લાગો કે એ ઉંધા બખતનાં પહેલવાન તારી કમબખતીએ તને મારી મોકામેલ લાવી ઉભો કીધો છે. તું જાણુ નથી કે અફરાસીઆખનાં બેટાનો હદીઓ હું મારા પાક-જાદ પાદશાહ કેખશરોની નજદીક લઈ જાવું છું, કાંઈ જે અફરાસીઆખ તું જવા કેટલાએક નોજવાનોને લાવી પીલતન રસ્તમનાં હાથ ઉપર તેઓને જાનથી બેનજન કરાવે છે. હવે તારી કમબખતીએ જોર વધારે કીધું છે કે જેથી તુંબી તે નામદારનાં હાથ ઉપર વાર જીવનો થઈ પડશે. જ્યારે ગોરાજેહની જીજ્ઞાસાથી એવા મગફરી બરેલા સંખુનો સાબં-દ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને તેને કહ્યું કે એ મકર બરેલા પહેલવાન તારી તેજ જીજ્ઞાસાને તારા મોહમાં બંધ રાખ અને એ શાહજાદાને મારે હવાલે કર. અગરજે તું એ શાહજાદાને મારે હવાલે નહી કરશે તો હમણું તારા સરને મારી ચુગાલથી ઉખેડી નાખીશ. તમુરની જીજ્ઞાસાથી એ સખુન સાંભળીને ગોહાજેહ પહેલવાને પોતાનો નેજો તમુરનાં સીનામાં મારીયો. નામદાર તમુરે તેનો નેજો પોતા ઉપર આવતો જોઈને સેતાબ તે નેજાને પોતાની ચુગાલમાં પકડ્યો અને બીજે હાથે છુદા ગોરાજેહને એક તમાચો એવા જોરથી માર્યો કે તેજ વખતે ગોરાજેહ બેહોશ થઈ જમીન ઉપર બેઅખતીઆર થઈ પડ્યો. પછી નામદાર તમુરે શાહ-જાદા શેદાને બંધથી ખલાસ કરીને પાદશાહ અફરાસીઆખની નજદીક લાવી હાજર કીધો.

ખબર પહોંચી પાદશાહ કેખશરોને અફરાસીઆખ સાથે તમુરનાં આબ્યાની અને રવાનાં કીધો દલેર બેજનને તુરાની લશકરની તરફ તે હકીકત.

હવે પેલી તરફ જ્યારે ગોરાજેહ પહેલવાન પાછો પોતાનાં હોશમાં આવ્યો ત્યારે સંર ઉઠાવીને આસપાસ જોવા લાગ્યો અને સેતાબ પોતાનાં ઘોડા ઉપર પાછો સવાર થઈને પાદ-શાહ કેખશરોની તરફ નીકળી આવ્યો. જ્યારે છુદો ગોરાજેહ પાદશાહની દરગાહામાં જઈ પહોંચ્યો ત્યારે તખતને બોશો દઈને પાદશાહને કુવા કીધી. તેને જોઈને પાદશાહે પુછ્યું કે એ નામદાર કેખશાકનો મુલક મુકીને તને એ જગો આવવું કેમ થયું. એ સખુન સાંભળીને ગોરાજેહ પહેલવાને શેદાને પકડ્યો અને તમુરે તમાચો માર્યો તેથી પોતે બેહોશ થઈ પડ્યો. તે સર્વે બ્યાન કરીને કહ્યું. પછી તમુરનાં બાબમાં તેની મરદાનગી અને કવી બાબુની સર્વોં તારીફ કરવી લાગી. તે સખુન સાંભળીને દલેર બેજન તેને કહેવા લાગો કે એ નામ-

દાર ગોરાજેહ આજ રોજે ગોદરેજીઆની ટેલાનાં નામને તેં શરમમાં નાખ્યું છે. કાંય જે જેહાં પહેલવાન રૂતમ, સરફરાજ ફરામરજ, શેરનો પકડનાર બરજો અને ખીજ તમામ ધરાની સરદારોની દરમેઆન તને કંઈ શરમ નથી, કે એક છોકરાની તું એટલી તારીફ કરે છે. જ્યારે દલેર બેજનથી એવા સખુન ગોરાજેહ પહેલવાને સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને તેને કહેવા લાગે કે એ નોજવાંન જ્યારે તે પહેલવાન એ જગો આવીને પોતાનો હમનબરદ તલખ કરે તે વખત તેનાં મેદાનમાં જઇને તેનાં જોરને તું અજમાવે ત્યારે તને તેની મરદાનગી માલુમ થશે. એ સખુન સાંભળીને બેજને ગોરાજેહને ધમકાવ્યો અને પાદશાહને કહેવા લાગે કે એ નામદાર પાદશાહ જે તારો હોકમ હોય તો હું લશકર સાથે તે તરફ જઇને જોવું કે એવી મરદાનગી રાખનાર કોણ છે. બેજનથી એ સખુન સાંભળીને પાદશાહ કેખશરોએ તેને રગ્મ આપી અને કહ્યું કે તારો મદદગાર પાક પરવરદેગાર હોજો. જ્યારે જેહાંદાર પાદશાહની જુઆનથી બેજને એવો હોકમ સાંભળ્યો ત્યારે સેતાખ મજલે-સમાંથી ઉઠી બાહાર આવ્યો અને ધરાની લશકરમાંથી તલવારનાં મારનાર દશ હજાર સવા-રોને ચુંટી કાઢાડીને પોતાની સાથે લીધા અને સેતાખીથી તુરકી લશકરની મોકાબેલ આવી પહોંચ્યો.

લડાઈ કીધી બેજને તમુર સાથે અને ગીરફતાર થયો બેજન તેનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.

જ્યારે બેજનનાં આવ્યાની ખબર પાદશાહ અફરાસીઆબને થઇ કે દશ હજાર ધરાની સવારો સાથે બેજન આવી પહોંચ્યો છે ત્યારે તે ખબર સાંભળીને અફરાસીઆબ બોલવા લાગે કે એ નામદાર તમુર દલેર બેજન મગરમજની મીસાલનો પહેલવાન છે. તે તારી લડાઈમાં આવ્યો છે. વારતે તને તે નામદારની લડાઈમાં હોશીઆરીથી લડવું જોઇશે. જ્યારે તમુરે બેજનની દલેરીની તારીફ સાંભળી ત્યારે તેજ વખત તે ઉઠી ઉભો થયો અને પાદશાહ અફરાસીઆબને સેજદો કરીને કહેવા લાગે કે એ બુલંદ તાલેનાં પાદશાહ તારો હોકમ હોય તો હું બેજનની મોકા-બેલ જાઉં અને તેનાં બેહુ હાથ બાંધીને તારી દરગાહમા લાવું. તમુરની જુઆનથી એવો સખુન સાંભળીને પાદશાહ ધણો ખુશી થયો અને તમુરને દુવા કરી કહેવા લાગે કે એ નોજવાન પહેલવાન અગરજો બેજનને તું પકડી લાવે તો હું એમ જાણું કે દરીઆવમાંથી મગર-મજ પકડી લાવ્યો. પાદશાહનો એવો હોકમ સાંભળીને તમુર દરગાહમાંથી બાહાર આવ્યો અને તુરાની દશ હજાર સવારોને પોતાની સાથે લઇને બેજનની મોકાબેલ આવ્યો. હવે જ્યારે પાદશાહ કેખશરોની તરફથી દલેર બેજન તુરકી લશકરની તરફ જતો હતો, અને અફરાસીઆબની તરફથી નામદાર તમુર બેજનની મોકાબેલ આવતો હતો ત્યારે તેઓને રાહના દરમેઆનમાં એક ખીજ સાથે મેલાપ થયો. જ્યારે તે બેહુ નામદારો એક ખીજની મોકા-બેલ થયા ત્યારે બેઉએ પોતપોતાનાં લશકરની સફ સમારી. પછી નામદાર તમુર પોતાનો લોડો બેહાકાવીને મેદાનમાં આવ્યો અને પોકાર મારીને બેજનને પોતાનો હમનબરદ બોલાવ્યો.

બેજને તમુરને એ રવેશ મેદાનમાં જોઈને ગુસ્સામાં આવ્યો અને સેતાય પોતાનાં ઘોડા ઉપર સવાર થઈને તમુરની મોકાબેલ આવી ઉભો અને તેને કહેવા લાગો કે એ હિંમતવાન પુરુષ તું પોતાને પગે ચાલીને શેકારી શેરની યુગાલમાં આવ્યો છે. તેથી તારી જનનારીને તારી ઉપર રડવું પડશે. એ પહેલવાન તું જાણતો નથી કે તુરકી અફરાસીઆય તારા જેવા નોજવાન છોકરાઓને ફરેય દખને તેઓનાં જાન નાહક પીલતન રસ્તમનાં હાથ ઉપર ખર્યાદ કરાવે છે. તું જો કે હમયાં તારા બેહુ હાથ બાંધીને મારા પાદશાહ કેખશરોની નજદીક લઈ જાઉં. જ્યારે બેજનને મોહથી નામદાર તમુરે એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સાથી કહ્યું કે એ છુરી અકલનાં જે તું મરદાનગી રાખતો હોય તો એ મેદાનમાં હુનર દેખાડ. હમણાં તને એ મેદાનમાં ઓરતની મીસાલ બાંધીને મારા પાદશાહ અફરાસીઆયની નજદીક લઈ જાવું કે ફરીથી ચીતાની લડાઈમાં સર નહીં ઉઠાવે. તમુરની જુવાનથી એવા સખુન સાંભળીને નામદાર બેજન ગુસ્સામાં આવ્યો અને પોતાનો નેજો ઉઠાવી તમુરનાં સીનામાં મારીયો તેને જોઈને તમુરે પોતાનો નેજો બેજનની કમર ઉપર નાખ્યો. એ મીસાલે તે બેહુ નામદારો એક બીજા ઉપર નેજા મારવા લાગ્યા. તેઓનાં નેજાની નોકે કરીને તે બેહુ નામદારોનાં અખતરો ચારનીની મીસાલે સુરાખદાર થયાં. જ્યારે તે બેહુ પહેલવાનોનાં નેજાઓની નોક છુદી થઈ ત્યારે ભારી ગોરજો ઉપર હાથ નાખ્યા. દેલાવર તમુરે સેતાય પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવી બેજનને કહ્યું કે એ લડાયક પહેલવાન હવે એક જખમ તું મારા ગોરજનો સંભાલ. તમુરતુ' એટલું કહેવું કે બેજને સેતાય પોતા ઉપર ઢાલ પકડી. તેજ વખતે જવાં મરદ તમુરે એક જરૂય તેનાં સર ઉપર માર્યો તે ગોરજનાં ભારી જરૂયથી બેજનનો હોશ ખાખતે થયો. પછી સેતાય બેજને પોતાનો ગોરજ ઉઠાવી તમુર ઉપર માર્યો એ રવેશ બેજ નામદાર એક બીજા ઉપર ગોરજો મારવા લાગ્યા તેઓનાં ગોરજોનાં અવાજથી તે મેદાન ગોઝોઝો લોહારના બાજરની મીસાલ થયું. જ્યારે તેઓનાં ગોરજનાં દસ્તા વાંકા વળી ગયા ત્યારે ગોરજને હાથમાંથી મુકીને દલેર તમુરે બેજન ઉપર કમંનદ નાંખી. પછી બેહુ પહેલવાનો એક બીજાને ખેંચવા લાગ્યા અને તેઓએ એક બીજા ઉપર એટલો જોર કીધો કે તેઓની કમંનદ તુટી ગઈ તોપણ કોઈ સવાર પોતાની મુરાદે પોહાંચ્યો નહીં. પછી દલેર બેજને સેતાય યુગાલ મારીને તમુરનો કમરખંદ પકડ્યો. તેને જોઈ નામદાર તમુરે પોતાની યુગાલ બેજનનાં કમરખંદ ઉપર નાંખી. પછી બેહુ પહેલવાનો એક બીજાને જીન ઉપરથી ઉઠાવી લેવાની કોશિશ કરવા લાગ્યા. તેવામાં દલેર તમુરે એક જોર એવો કીધો કે દલેર બેજનને ઘોડાનાં જીન ઉપરથી ઉઠાવી જમીન ઉપર માર્યો અને સેતાય તેનાં હાથ બાંધીને અફરાસીઆયની નજદીક લઈ ગયો અને પાછો આવીને ધરાની લશકર ઉપર જઈ પડ્યો. જ્યારે ધરાની સવારોએ પોતા ઉપર વગર સરદારે એવો મામલો દીઠો ત્યારે લગામ ફેરવીને નાસવા લાગ્યા. જ્યારે ધરાની લશકર તમુરથી પરાગંદેહ થયું ત્યારે પાછો ફરીને પાદશાહ અફરાસીઆયની દરગાહમાં આવ્યો. તેજ વખતે તુરકી પાદશાહે તેને પોતાની જમણી બાજુએ બેસાડ્યો. પછી ફરમાવ્યું કે સુફરો તખતાર કરે. તે હોકમ સાંભળીને ખાનું હાજર કીધું. પછી પાદશાહ અફરાસીઆય પોતાનાં તમામ સરદારોને સાથે લઈને ખાનાં ઉપર બેઠો. જ્યારે ખાનું ખાધાથી ફારેય થયો ત્યારે શરાબોનો દોર ફરવા લાગો. એ મીસાલ તમામ રાત શરાબ પીધામાં ગુજરી. જ્યારે બાંધદાનો વખત

થયો ત્યારે પાદશાહ અફરાસીઆખ પોતાનો પાદશાહી હેખાસ પહેરીને તખત ઉપર જઇ બેઠો અને સરવે તુરાની પહેલવાનો પોતપોતાની જગો ઉપર ખીરાજ્યા. તેવામાં એક જાશુસ દોડતો પાદશાહ અફરાસીઆખની દરગાહમાં આવ્યો અને તખતને ખેસો દેઇ કહેવા લાગ્યો કે ધરાનની તરફથી પાદશાહ કેખશરો બારી લશ્કર સાથે આવ્યો આવે છે.

આવી પહોંચ્યો પાદશાહ કેખશરો જાશુલી પહેલવાનોને લઇને તમામ ધરાની સરદારો સાથે તે વગેરે ખીજો એહવાલ.

જ્યારે તે જાશુજીને મોહથી પાદશાહ અફરાસીઆખે એવા સખુનો સાબલ્યા ત્યારે દલેર તમુરની તરફ નેગાહ કરીને કહેવા લાગ્યો કે એ નામદાર પહેલવાન આપણુ એક ઉંચી જગો ઉપર ચઢીને ધરાની લશ્કરનો તમાશો જોઇએ. એટલું કહીને પાદશાહ અફરાસીઆખ તમુરને પોતાની સાથે લઇ એક ઉંચો ટેકડો હતો તે ઉપર જઇ ઉભો. તેવામાં વેશનો પીરાન ખીજ તુરાની પહેલવાનો સાથે પોતાનાં પાદશાહની નજીક તમાશો જોવા જઇ ઉભા. અને તેઓ ધરાની લશ્કરની આબદમાં ગોઠતેગો કરતા હતા તેવામાં જંગલની તરફથી એક ગેરદ ઉઠી તેમાંથી પહેલવાન રોહામ અને દલેર જંગલસાવરાન નોદરી લશ્કર સાથે આવી પહોંચ્યા. પછી તેની પછવાડે ખીજ એક ગીરદ નજર આવી તેમાંથી ગોદરજાઆની લશ્કર બહાર નીકળી આવ્યું.

જ્યારે નોદરી અને ગોદરજાઆની એ બેહુ લશ્કર આવી પહોંચ્યાં ત્યારે પછી એક ત્રીજી ખરતમે જંગલની તરફથી ગીરદ નજર આવી તેમાંથી જાશુલી લશ્કર નજર આવ્યું. તેની હરોલમાં અજદાહ પેકર ઝુન્દો ઉડતો હતો અને ખસો ઘોડા જરી જીન સાથે હરોલમાં આગલ ચાલતા હતા. તેની પછવાડે તાજખમશ રસ્તમે બજારેખેઆન પહેરીને તે ઉપર પાદશાહ જમશેદનો કમરબંદ બાંધીને અને રખશા ઉપર સવાર થઇને હરોલમાં ચાલતો હતો. તેની પછવાડે તમામ ધરાની સરદારો ચાલતા હતા. તેને જોઇ અફરાસીઆખે એક સરદ હાએ મારીને પોતાનું દેલ દરદ બરેલું કીધું. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆખે જેહાંના પાદશાહ કેખશરોની સવારી પોતાની નજરે દીઠી કે ગાવપેકર ઝુન્દો તેની હરોલમાં ઉડે છે અને શેરફેલ ફરાંમરજ તથા નામદાર બરળે પાદશાહની જમણી બાજુ ઉપર અને દાખી તરફ શાહઝાદા તુસ અને સરશરાજ ગોદરજા ચાલતા આવે છે ત્યારે તેનો એવો દખલખો જોઇને પાદશાહ અફરાસીઆખ દલગીર થયો અને મોહ જરદ કરીને તે ટેકડા ઉપરથી નીચે ઉતરી તુરાની સરદારો સાથે પોતાનાં લશ્કરમાં ગયો. જ્યારે જેહાંદાર પાદશાહ કેખશરો આવી પહોંચ્યો ત્યારે દેહેરામાં જઇને એક ખાસ મજલેસ સમારી અને તમામ પહેલવાનો સાથે પાદશાહ તે મજલેસમાં બેઠો અને તમામ રાત શરાબ પીવાથી ખુશાલીમાં યુગરી.

હવે જ્યારે રોશન આફતાખે જરી ખીજાનું ખીજાવું અને જેહાંનથી સીદા પરદે ઉઠાવી નાખ્યો ત્યારે બેહુ લશ્કરમાંથી નગારાના અવાજ જરી થયાં અને દલેર સવારો

ઘોડા ઉપર જીન માંડીને કીનાતું કમરબંદ કમર ઉપર બાંધ્યાં. ધરાની લશ્કરમાં પાદ-
શાહ કેખશરો બામદાદનાં તુરની મીસાલનાં સખરંગમેજર ઘોડા ઉપર સવાર થઇને લશ્કરની
કલબગાહમાં જઇ ઉભો અને તેની જમીન તરફ જેઠાં પહેલવાન રસ્તમ પોતાનાં જાણી
લશ્કરની સફ ખેંચી ઉભો અને ડાબી તરફ શાહજહો પુશ અને સરફરાજ ગોદરજ સફ
સમારી ઉભા. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆખે એ રવેશ ધરાની લશ્કરનો ફખદખો ઠીઠો ત્યારે
પોકાર મારી પીરાનને કહ્યું કે એ દાનાષ બરેલા પીરાન સેતાખીથી આપણાં લશ્કરની સફ
સમારે. તે હોકમ સાંભળીને તેણે તુરાની લશ્કરની સફ ખેંચી અને પાદશાહ અફરાસીઆખ
લશ્કરની કલબગાહમાં જઇ ઉભો. તેવામાં જંગલની તરફથી એક બારી ગીરદ નજર આવી
તેની હરોલમાંથી એક સવાર મોહપર નીકાળ નાખેલો મેદાનમાં આવી પહોંચ્યો કે જેણેખી
તેજ વખત પોતાનાં લશ્કરની સફ ખેંચી.

હવે જ્યારે તે મેદાનમાં ત્રણે લશ્કરો પોતપોતાની સફ ખેંચીને તખ્તમારીમાં ઉભા
ત્યારે નાજેહાન એક ચોથી ગીરદ જંગલની તરફથી ઉઠી. તે ગીરદમાંથી ચોરની ખાસીઅતને
એકદરત માજુનદરાની લશ્કર સાથે નીકળી આવ્યો. તેને લશ્કર સાથે આવેલો જેઘને પાદ-
શાહ અફરાસીઆખે પોતાનો ઘોડો તેની તરફ જોહોંકાવ્યો અને નજદીક જેઘને તેને કહેવા
લાગો કે એ નામદાર પહેલવાન તને એ મેદાનમાં આવવું કેમ થયું. તે સખુન સાંભળીને
એકદરતે અફરાસીઆખને જવાબ દીધો કે એ નામદાર પાદશાહ એ જગો હું એટલા વાસ્તે
આવ્યો છું કે તારા રોશન તાલેના જહલકાટથી રસ્તમનાં સરને ખાક ઉપર નાખું અને
પાદશાહ કેખશરોને કતલ કરીને ફરાંમરજ અને બરજે એ બેહુ સરકસ પહેલવાનોને સુળી
ઉપર ચઢાવું. એટલું કહીને સેતાખ પાદશાહ અફરાસીઆખની સાથે નામદાર તમુરની નજ-
દીક ગયો.

હવે જ્યારે જેઠાં પહેલવાન રસ્તમે નાપાક એકદરતને મેદાનમાં આવેલો જોયો ત્યારે
શુરસામાં આવીને પોતાનાં પહેલવાનોને કહેવા લાગો કે એ નામદાર લોકો તમારી બીહાશી
અને ગફલતીની ખુમારીથી મને વારેઘડીએ મેહેનત ખેંચવી પડે છે. તમે જુઓ કે
નાપાક એકદરત આપણાં બંધમાંથી નાસી ગયો અને હમણાં માજુનદરાની લશ્કર સાથે
પાછો આવી સરકસીથી આપણી મોકાબેલ લડાઇ ઉઠાવી ઉભો છે. એવી ગોફતેગોમાં પીલ-
તન પહેલવાન હવે તેવામાં નામદાર તમુરે પોતાનો શુલરંગ ધોડો મેદાનમાં જોહાંકાવ્યો.

આવ્યો તમુર મેદાનમાં અને તેની મોકાબેલ ગુરગીન જઈને નાસી આવ્યો તેનાં મેદાનમાંથી તે હકીકત.

હવે ધરાની લશ્કરમાંથી જ્યારે મીલાદનાં ગુરગીને તમુરને મેદાનમાં આવેલો દીઠો ત્યારે પોતાનો ઘોડો તેનાં મેદાનમાં જોડાંકાવ્યો અને તેની મોકાબેલ જઈને તેને કહેવા લાગો કે એ બદ તાલેનાં તુરકી હમણાં મારી તલવારે કરીને તારા સરનો બોળે તારા તન ઉપરથી ખાંકમાં ફેંકી દેઉં અને તારી માહતમમા તારા તુરાની અંજુમનને બેસાડું અને મારા તીરે કરીને તારા બેહુ દીદા સીવી લેવું. એ મીસાલે સખુતો બોલતો અને ઘોડાને હરતરદ દોડાવતો જ્યારે તમુરે તેને જોયો ત્યારે બેઅખતીઆર હસવા લાગો. પછી તેને કહ્યું કે એ ખુદા મરદ ધરાનીઓની દરમ્યાન તારું નામ શું છે. તમુરની જુવાનથી એ સખુન સાંબલીને ગુરગીન બોલવા લાગો કે એ નોજવાન બેટા તારી નોજવાની ઉપર મને મેહેરયાંનગી આવે છે વારતે સેતાબ પેઆદો થઈને મારી રેકાળને બોસો દે કે જ્યાં મારા હાથથી તારો જાન સલામત રહે. જ્યારે નામદાર તમુરે ખુદા પહેલવાનને ધણું બોલતો જોયો ત્યારે ફરીથી બજીદ થઈને તેને પુછવા લાગો કે એ ખુદા મરદ તારી જુદી વાતોથી હું બેઝર છું. વારતે સેતાબ તારું નામ મારી નજદીક જાહેર કર અગરજો મારી નજદીક બોલીને નહીં કહેશે તો તારા દીલમાં ઝોરતો રહી જશે. ગુરગીને એ સખુન સાંબલીને કહ્યું કે એ છોકરા તેં ચીતાની લડાઇ જોઇ નથી. તારા કાનમાં મીલાદનાં ગુરગીનનું નામ પહોંચ્યું નથી તો હવે તું હોશીઆર થઈને સાંબલ. એટલું કહીને તમુર ઉપર તીરોનો વરસાદ વરસાવવા લાગો. જ્યારે ગુરગીનની એવી લડાઇ તમુરે જોઇ ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને બારી ગોરજ ઉઠાવ્યો. જ્યારે મીલાદનાં ગુરગીને તમુરને ગોરજ સાથે પોતા ઉપર હુમલો કરી આવતો દીઠો તેજ વખત પોતાની લગામ ધરાની લશ્કરની તરફ ફેરવી અને પોતાનાં જીવની દેહેશ-તથી પવનની મીસાલે ઘોડો નખાવતો ધરાની લશ્કરમાં નાસી આવ્યો.

લડાઇ કીધી દલેર ગેવે તમુર સાથે અને ખીરફતાર થયો ગેવ તમુરનાં હાથ ઉપર તે હકીકત.

હવે જ્યારે મીલાદનો ગુરગીન તમુરનાં મેદાનમાંથી નાસીને ધરાની લશ્કરમાં જઈ બરાયો તેને જોઈને તમુર પોકાર મારી કહેવા લાગો કે મારો હમનખરદ રસ્તમ સેતાબ મારા મેદાનમાં આવે. એ સખુન સાંબલીને દલેર ગેવે સેતાબ પોતાનો ઘોડો તેનાં મેદાનમાં જોડાં-કાવ્યો અને પોકાર મારીને તેને કહેવા લાગો કે એ બરગસ્તે બખતનાં તુરકી હમણાં તારા નામને દુનીઆથી નાખુદ કરું અને તારા કામ ઉપર અફરાસીઆળને જાડી કરવા બેસાડું. તું જાણતો નથી કે સરફરાજ ગોદરજનાં બેટા દલેર ગેવની યુગાલથી કેઇ પોતાનો જાન સલામત લઇ ગયો નથી. એ સખુન સાંબલીને તમુર ગુસ્સામાં આવ્યો અને પોતાનો

ભારી ગોરજ ઉઠાવીને ગેવને કહ્યું કે એ દલેર હમણાં મારા ગોરજનો જરખ ચાંભાળ. એટલું કહીને જોરથી ગેવનાં શર ઉપર માર્યો. તેનો જરખ હાલ ઉપર રહ કરીને દલેર ગેવે પોતાનો ગોરજ તમુરનાં સર ઉપર માર્યો. એ રવેશ બેહુ દેલાવરો એક બીજા ઉપર ગોરજોનાં જખમ કરવા લાગ્યા અને તેઓના બેસુમાર ગોરજો મારવાથી બેહુ દેલાવરોની બાજુ આજેજ આવી અને ગોરજોના ડસ્તા કમાનની મીસાલે વાંકા થયા. પછી ગોરજની લડાઈથી હાથ ઉઠાવીને એક બીજાનાં કમરખંદ પકડ્યા અને એક બીજા ઉપર એટલો જોર કીધો કે તેથી તેઓના ઘોડા આજેજ થઈ ગયા. જ્યારે તે બેહુ દેલાવરોનાં ઘોડા આજેજ આવ્યા ત્યારે નામદાર તમુર સેતાબ કુદીને જમીન ઉપર ઉભો. તેને જોઈને દલેર ગેવબી પીઆદો થયો. પછી બેહુ પહેલવાનો કુસ્તીની ધરપકડ કરવા લાગ્યા. જેથી કરીને નામદાર તમુરનો યુદ્ધરંગ ઘોડો ચોટીને ધરાની લશ્કર તરફ નાસવા લાગ્યો. તેને નાસતો જોઈને સેતાબ ધરાની સવારોએ તેને પકડી તેહમતનની નજદીક લઈ ગયા.

હવે લડાઈનાં મેદાનમાં જ્યારે બેહુ પહેલવાનો કુસ્તીનાં હુનરમાં લપટાઈ ગયા ત્યારે એક બીજા ઉપર સખત જોર કરવા લાગ્યા અને કાશેશ કરીને એક બીજાને જમીન ઉપરથી ઉઠાવવા લાગ્યા, તેવામાં તમુરે એક જોર એવો કીધો કે દલેર ગેવને ઉઠાવીને જમીન પર માર્યો અને તેની બેહુ બાજુ બાંધીને પાદશાહ અફરાસીઆબની નજદીક લઈ ગયો. પછી પાદશાહને કહેવા લાગ્યો કે એ નામદાર પાદશાહ આજ રાતનાં હું ધરાની લશ્કરમાં જઈ અને મારા યુદ્ધરંગ ઘોડાને પાછો મારા હાથમાં લાવું. જ્યારે ચોર એકદસ્તે તમુરની જુબાનથી એવા સખુન સાંભળ્યા ત્યારે બેલવા લાગ્યો કે એ નેકબખત પહેલવાન આજ રાતનાં હું તારો હમરાહ થઈ અને આપણુ બન્ને જણાં એતેફાકથી ધરાની લશ્કરમાં જઈને રસ્તમનો રખશ અને તારો ઘોડો એ બેહુને ચોરી લાવીએ. કાંઈ જે રસ્તમને રખશથી જોર લાવું છે. જે તેનો રખશ આપનાં હાથમાં આવે તો તું એમ જણુ કે તે બુદીઆ ઓરતની મીસાલે એવાનમાં બેસીને પોતાની હાથગાંઠનાં બાજી દાહાડા યુદ્ધરશી અને તેની લડાઈનો છોડો આવશે. જ્યારે નામદાર તમુરે એકદસ્તની જુબાનથી એ હકીકત સાંભળી ત્યારે ખુશી થઈને તે ઉપર દુવા કીધી. જ્યારે શીહા રાત એક પોહોર યુદ્ધરશી ત્યારે એકદસ્ત તમુરને સાથે લઈને પાદશાહ અફરાસીઆબની નજદીક ગયો અને તેને કહેવા લાગ્યો કે એ પાદશાહ તારો હોકમ હોય તો આજ રાતનાં હમો બેહુ પહેલવાનો ધરાની લશ્કરમાં જઈને રસ્તમનો રખશ તમુરનાં યુદ્ધરંગ ઘોડા સાથે ચોરી લાવીએ કે જેથી એ તમામ લડાઈનો ફેશાદ બર તરફ થાય. એકદસ્તની જુબાનથી એવી તદબીરનાં સખુન સાંભળીને અફરાસીઆબ દીલ સાથે ધણો ખુશી થયો. પછી એકદસ્તે પોતાને શીહા કપડાંથી સમારીને બેહુ પહેલવાનો ધરાની લશ્કરની તરફ બેદેહસ્ત નીકલી આધ્યા.

ચોરી ગયો એકદસ્ત રસ્તમનાં રખશને અને ખલાસ કીધા ફરાંમ-
રજે ગેવ અને બીજનને તુરાની લશકરમાંથી તે વગેરે બીજે એહવાલ.

હવે નામાનો લખનાર શાએર કહે છે કે એકદસ્ત અને તમુર એ બેહુને રાહામાં રાખીને ફરામરજુ અએઆંન કર. જ્યારે દાદ અને દીનનો પાદશાહ કેખશરો પોતાનાં તખત ઉપર જઇ બેઠો ત્યારે મીજલશ સમારીને તમામ પહેલવાનો સાથે ખાતુ ખાવા મશગુલ થયા અને ખાનાથી ફારેગ થઇને શરાય નોશ કરવા લાગ્યા. પછી જોહાદાર પાદશાહ કેખશરોએ ફરમાવ્યું કે એક પહેલવાન તુરાની લશકરમાં જઇને ગેવ અને બેજન એ બેહુ બાપ બેટાને બંધથી ખલાસ કરીને મારી નજદીક લઇ આવે: તે હોકમ સાંભલીને શેરદેલ ફરામરજ સેતાય ઉઠી ઉભો થયો અને પાદશાહની રજ લઇને મજલેસમાંથી બાહાર આવ્યો અને પોતાના ઘોડા ઉપર સવાર થઇને તુરાની લશકરની તરફ નીકળી આવ્યો.

હવે પેલી તરફ જ્યારે એકદસ્ત અને તમુર ધરાની લશકરમાં દાખલ થઇને પીલતન પહેલવાનનાં એસતેબલ ખાનાં આગલ જઇ પોહોંચ્યા ત્યારે તે જગોનાં ચોડીયાન લોકોને મારી નાખીને એસતેબલખાનામાં દાખલ થયા અને એક તરફથી તકાવર રખશ ઉપર એક-દસ્ત સવાર થયો અને બીજી તરફથી ગુલરંગ ઘોડા ઉપર તમુર બેઠો અને તે જગોથી બાહાર આવીને સેતાય ઉગટ રોડે નીકળી આવ્યા. તેઓના રાહા દરમેઆન રોહાંમ તલાયો તેઓને મળ્યો. તેણે જોયું કે એ સવાર ધરાની લશકરની તરફથી આવ્યા આવે છે. પછી સેતાય પોતાનો ઘોડો તે સવારોની તરફ ફપટાવ્યો અને નજદીક જઇને તેઓની રાહા બંધ કરી ઉભો. જ્યારે એકદસ્તે રોહાંમથી એવો મામલો દીઠો ત્યારે તેને કહ્યું કે એ બરગશતે બખતનાં પુત્ર મને પીછાંનતો નથી કે દલેર એકદસ્ત તકાવર રખશ ઉપર સવાર થએલો છું. એટલું કહીને સેતાય જમીન ઉપરથી એક પથર ઉઠાવ્યો અને તેનાં સર ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેજ વખત બીચારો રોહાંમ બેહોશ થઇને જમીન ઉપર પડ્યો. પછી બેહુ પહેલવાનો તે જગોથી સેતાય આગલ નીકળી આવ્યા.

હવે પેલી તરફ જ્યારે શેરની હીમતનો ફરામરજ તુરકી લશકરની તરફ આવ્યો ત્યારે અંદર દાખલ થઇને પાદશાહ અફરાસીઆબનાં દહેરાની તરફ જઇ પોહોંચ્યો અને ફરથી છુપ્યો રહીને મજલેશનો તમાસો જોવા લાગ્યો. તેવામાં અફરાસીઆબે ફરમાવ્યું કે એક દલેર જઇને ધરાની બંધવાઓને મારી નજદીક લઇ આવે, તે હોકમ સાંભલીને એક તુરકી પહેલવાન તે મજલેશમાંથી સેતાય બાહાર આવ્યો અને સવાર થઇને બંધીખાનાંની તરફ આવ્યો. તેની પછવાડે શેરમરદ ફરામરજ છુપ્યો જઇને તેના આવવાની રાહા બંધ કરી ઉભો. જ્યારે તુરકી પહેલવાનને બંધવા સાથે પાછો આવતાં ફરામરજે દીઠો ત્યારે સેતાય તેની નજદીક જઇને એક મુકી તેનાં મગજમાં એવી જોરથી મારી કે તેજ વખત તે પહેલવાન બીચારો થઇને ખાક ઉપર પડ્યો. પછી સેતાય દલેર ગેવ અને નામદાર બેજન એ બેહુ પહેલવાનોને બંધથી છુટા કરીને તે જગોથી તેઓ સાથે ધરાની લશકરનો રસ્તો પકડ્યો. જ્યારે રાહામાં ચોર એકદસ્તે શેરની હીમતનાં ફરામરજને દીઠો ત્યારે તમુરને એશારત કરીને

પોતે ઉઘટ રસ્તે નીકળી આદ્યો. તમુરે જોયું કે ફરામરજી બેઠું પહેલવાનોને ઊડવી લઇ જાય છે તેજ વખતે દેલાવર તમુરે પોતાનો ઘોડો ફરામરજીની તરફ જોહોંકાવ્યો અને આદ્યું કે બેઠું પહેલવાનોને મારી નાખે. તેવામાં એક ગોરજ ફરામરજી તમુરનાં સર ઉપર આવે. જોરથી માર્યો કે તમુરની નજદીક જોહાન અનધારી થઇ અને તેનો હોશ બાખતે થયો. પછી તમુરે પોતાનો ગોરજ ઉઠાવીને ફરામરજી ઉપર જોરથી માર્યો તેનો જરબ આવતો જોઇને સેતાબ પોતાનાં ઘોડાને કુદાવી જગાથી દુર થયો. જોથી કરીને તમુરનો જરબ ખાલી ગયો. એવી દલેરી ફરામરજીની જોઇને તમુર પોતાનાં દીલ સાથે અજબ રહ્યો. પછી બેઠું દેલાવરો એકખીજથી છુટા થઇને પોતપોતાનાં લશ્કરની તરફ નીકળી આદ્યો.

ગુસ્સો કીધો તેહમતન રસ્તમે ફરામરજી ઉપર અને ચાબુક માર્યાથી તે નામદાર રસાઇને જંગલની તરફ નીકળી ગયો તે વગેરે બીજે એહવાલ.

હવે જ્યારે તકાવર રખશને ચોરી ગયાની ખબર તેહમતન રસ્તમને થઇ કે તમુર અને એકદસ્ત બેઠું દલેરો રાતનાં ધરાની લશ્કરમાં આવીને તકાવર રખશને અને શુલરંગ ઘોડાને ચોરી લઇ ગયા છે ત્યારે તે નાખુશ ખબર સાંભળીને જોહાં પહેલવાન રસ્તમ ઘણો ગમગીન થયો અને પોતાનું દેલ દરદ ભરેલું કરીને અનદેશામાં ખેટા હતો. તેવામાં પીલતન ફરામરજી દલેર ગેવ અને બેજન એ બેઠુંને લઇને પાદશાહની દરગાહમાં આવ્યો અને તમુર સાથે રાહમાં લડાઇ થઇ તે સર્વે ખીનાં પાદશાહ અને જોહાં પહેલવાન રસ્તમ એ બેઠુંની નજદીક બેઝાન કરી કહી. તે તમામ ખીનાં સાંભળીને જોહાં પહેલવાન રસ્તમ પોતાનાં ખેટા ફરામરજીને ગુસ્સાથી કહેવા લાગો કે એ નાંહીમત અને હીચકારા પહેલવાન નાપાક એકદસ્તનાં હાથમાંથી મારા રખશને તારેથી છીનવી પાછો લેવાઇ શકાયો નહી. તે સખુન સાંભળીને ફરામરજી જવાબ દીધો કે એ નામદાર બાપ અગરજો રાહમાં મને એકદસ્ત મદ્યો હતો તો તેને જાનથી બેજન કરીને નેકઅપત રખશને હું મારા હાથમાં લાવ્યો હતો. પણ એખલો એક તુરકી સીવાય મારી મોકાગેલ બીજો કોઇ હતો નહી કે જે કાલરોજે શુલરંગ ઘોડા ઉપર સવાર થએલો હતો. વાસ્તે એ મેહરબાન બાપ તું નાહક મારી ઉપર એટલો ગુસ્સો શા વાસ્તે કરે છે. જ્યારે ફરામરજીની જુબાનથી તેહમ તને એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે આતશની મીસાલ ગરમ થઇને કહેવા લાગો કે તુંને રાહા દરમેઆન તે નાપાક ચોર સાથે મુલાકાત થયો તોપણ તેં હીચકારા પહ્યાંથી તેને જવા દીધો. વાસ્તે હવેથી તારૂં નામ નામદાર લોકોમાંથી શુમ થજે અને હવેથી તને એવાનમાં બેસવું વાજેબ હોજે. એટલું કહીને કેટલાએક ચાબુક તેનાં બદન ઉપર માર્યા. જ્યારે જોહાં પહેલવાને સર્વ મજલેસમાં ફરામરજીને ચાબુક મારીને બેહોરમત કીધો ત્યારે આતશનાં શેલાની મીસાલ બેસમાં આવીને સેતાબ દરગાહમાંથી બાહાર નીકળ્યો અને પોતાનાં ઘોડા ઉપર સવાર થઇને જંગલની તરફ નીકળી આદ્યો.

આવી પહેાંચેા જલેજર અને તલખ કીધા ફરાંમરજને તે વગેરે બીજે એહવાલ.

જ્યારે રોશન રોજ જાહેર થયેા ત્યારે ત્રણે લશ્કર સહ સમારી મેદાનમાં ઉજી. તેવામાં એક ગીરહ જંગલની તરફથી નજર આવી. તેમાંથી બખતરી સવારો નીકલી આવ્યા તે સવારોનો સરદાર સામે સવારનો દસ્તાં જાહેર થયો અને સેતાખ પાદશાહની નજદીક આવીને જમીનને ખોસેા દીધો. તેને જોઇને પાદશાહ પુછવા લાગેા કે એ સરદારજ પહેલવાન તને સીસતાંનેા મુલક મુકીને એ મેદાનમાં આવવા સખત શું છે. એ સખુત સાંભલીને બુજોરગ જાણે જવાબ દીધો કે એ રોશન તાલેના પાદશાહ હમે મારા શેરદેલ ફરામરજને ખોઆખમાં દેવાંનેા થએલેા અને ગમગીન દીલ સાથે જોયેા છે. તે સખતથી તે નામદારનાં દીદાર જોવા હું એ જગેા આવ્યેા છું કે મારા મોખારક કદમનાં દેલાવર ખેટાને જોઇને મારા દીદા ઠંડા કરે. એટલું કહીને પોતાનાં ખેટા જેહાં પહેલવાંન ડસ્તમને કહેવા લાગેા કે એ નામદાર ખેટા દેલાવર ફરામરજને જો તું મારી નજદીક ખોલાવી લાવે તો તેનો રોશન એહેરેા જોઇને મારે દીલ ખુશાલ કરે. બુજોરગ જાણથી એ સખુત સાંભલીને તમામ હકીકત તેહમતને તેની નજદીક જાહેર કરી કહી. તે બખર સાંભલતાંવાર જાલેજર આતશની મીસાલ ગરમીમાં આવ્યેા અને કેટલાએક સખત સખુનો પોતાની બુખાનથી કહીને પાદશાહની હજીર કેટલાએક આબુક જેહાં પહેલવાનને માર્યા.

આવ્યેા પલંગીનેજેશ મેદાનમાં અને ગયેા જાલેજર તેની લડાઇમાં તે વગેરે બીજે એહવાલ.

જ્યારે એહારે તરફનાં લશ્કરે પોતાની સહ સમારી મેદાનમાં જઇ ઉભા ત્યારે પલંગીનેજેશ પોતાનો ઘોડા મેદાનમાં જોહોંકાવ્યેા અને પોકાર મારીને કહેવા લાગેા કે ત્રણ લશ્કરમાંથી જે કાષ દલેર મરદાનગી ધરાવતો હોય તે સેતાખ મારી લડાઇમાં આવે અને શેકારી ચીતાની ચુંગાલનો તમાશો જોય. જ્યારે સરદારજ જાલેજરે તે પહેલવાનને એ રવેશ મગરૂરી કરતો દીઠો ત્યારે સેતાખ પોતાનો ઘોડા તેનાં મેદાનમાં જોહોંકાવ્યેા. તેને જોઇને પલંગીનેજેશ ખોલવા લાગેા કે એ બુદ્ધ મરદ તું જખરીનાં વખતમાં નોજવાન પહેલવાનોનાં મેદાનમાં આવવાને ડસ્તો નથી કે હમણાં મારા મેદાનમાં તારા મોતને સાથે લાવ્યેા છે. પલંગીનેજેશથી એ સખુત સાંભલીને સામે સવારનો દસ્તાંન કહેવા લાગેા કે એ નામરદ અને હીચકારા પહેલવાન તારા કાને જાલેજરનું નાંમ સાંભલ્યું નથી? તેજ ચુંગાલનાં સામે સવારનો હું ખેટા છું. હમણાં તુને લોહીતું કફન પહેરાવું કે ફરીથી તુને કીનાનાં મેદાનની હાજત નહી રહે. એટલું કહીને હાથમાં કમાન પકડી અને ખેડુ પહેલવાનો એક

ખીળ ઉપર તીરોનો વરસાદ વરસાવવા લાગા અને જ્યારે તેઓનાં તીરનાં બાથરા ખાલી થયા ત્યારે હાથમાંથી કમાન નાખી દબને ભારી ગોરજે ઉઠાવ્યા અને એક ખીળના સર ઉપર કુટવા લાગા. તેઓનાં ગોરજ મારવાથી દરતા કમાનની મીસાલે થયા, તોપણ બેહુ નામદારોમાંથી કોઇ પોતાની મોરોદે પેહોંચ્યો નહી. પછી ગોરજોની લડાઇથી હાથ ઉઠાવીને મેઝાનથી આતશની વરસાવનાર શમશેર ખેંચી અને કીનાથી એક ખીળ ઉપર જખમો કરવા લાગા. જ્યારે તલવારની લડાઇથી બેહુ નામદારો નામોરાદ થયા ત્યારે યુગાલ મારીને એકખીળનો કમરખંદ પકડી ખેંચવા લાગા અને એકખીળ ઉપર એટલું જોર કરવા લાગા કે તેઓનાં જોર કરવાથી ઘોડા આજેજ આવ્યા. તેઓની એવી સખત લડાઇ જોઇને એહારે તરફતું લશ્કર અજળ રહ્યું અને તેઓનાં બેસુમાર જોર કરવાથી તે બેહુ નામદારોનાં કમરખંદ તુટી ગયા તોપણ કોઇ પહેલવાન ઘોડાની પીઠ ઉપરથી હાલ્યો નહી. જ્યારે દહાડો નજદીક આવ્યો ત્યારે બેહુ નામદારો એકખીળથી છુટા થયા અને લગામ ફેરવીને પોતાનાં લશ્કરમાં આવ્યા.

હવે જ્યારે આદતાબે પોતાનું લશ્કર છુલંદીમાં કાઢ્યું અને શીહા હબશીનાં લશ્કરને શીકશતે દીધી (યાને બામદાદનો વખત થયો) ત્યારે ચારે તરફનાં લશ્કરે મેદાનમાં શફ ખેંચી અને પલંગીનેજેશ પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં દપટાવ્યો તેને જોઇને નામદાર બરજોએ સેતાય તેનાં મેદાનમાં પોતાનો ઘોડો જોહાકાવ્યો. તેને જોઇને પલંગીનેજેશ પોતાની તલવાર મેઝાનથી ખેંચી અને પોકાર મારીને બરજોને કહેવા લાગો કે એ પહેલવાન મારી આતશની વરસાવનાર તલવારનો એક જરખ સંભાલ. તેનું એટલું કહેવું કે બરજોએ પોતાને ઢાલને દરમેઆન છુપાવ્યો તોપણ પલંગીનેજેશ એક જખમ તેની ઢાલ ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેની તલવારનાં જરખથી ઢાલનાં ટુકડા થઇને બરજોનાં સરમાં જખમ લાગો તેથી બરજો પોતા ઉપર પેચ ખાવા લાગો.

હવે તુરાની લશ્કરમાંથી તમુર નેગાહ કરીને જોઇશુ' કે પલંગીનેજેશ બરજો ઉપર ગાલેખ આવ્યો તેજ વખતે સીતાય પોતાનો યુલરંગ ઘોડો તેની મોકામેલ જોહોંકાવ્યો અને બરજોને એક તરફ કરીને કહેવા લાગો કે એ જનાંની પહેલવાન તું કોઇ પહેલવાનને તારી મોબુદમાં લાવતો નથી. પણ હમણું તારા બખતરને તારું કફન કફં અને તારા ખુનથી જખીનનું મોહ શોરખ કફં. જ્યારે નામદાર પલંગીનેજેશ તમુરથી એવી શરકસી દીધી ત્યારે યુરસામાં આવીને તેને કહ્યું કે એ બેહુદા મગજનાં તુરકી હમણું મારી તેજ તલવારે કરીને તારા સરને દડીની મીસાલે ખાક ઉપર નાખ્યું. તમુર એ સખુન સાંભળીને સેતાય પોતાના ભારી ગોરજ ઉપર હાથ નાખ્યો. પછી બેહુ નામદારો એકખીળ ઉપર કીનાથી ગોરજો મારવા લાગા. એ મીસાલે લડાઇ કરતાં દાહાડો નજદીક આવ્યો ત્યારે બેહુ દલેરો લડાઇ ગાહામાંથી પોતપોતાનાં લશ્કરની તરફ નીકલી ચાલ્યા.

હાહા કીધી શામે તમુર સાથે અને ગીરફતાર થયો શામ તેના હાથ ઉપર તે વગેરે બીજાં એહવાલ.

હવે જ્યારે આકૃતામે પોતાનો ઘેડો આસમાન ઉપર જોહોકાવ્યો અને શીદા અંધારાનું લશ્ચકર પરાગનંદેહ થયું ત્યારે એહારો લશ્ચકરમાંથી નકારાનાં અવાજો જારી થયા અને દલેર સવારો કીનાની કમર બાંધી મેદાનમાં જાહ ઉભા ત્યારે તમુરે પોતાનો ઘેડો મેદાનમાં જોહોકાવ્યો અને ધરાની લશ્ચકરની તરફ પોંકાર મારીને પોતાનો હમનબરદ તલ્લય કરવા લાગો. જ્યારે દલેર શામે તેને એ રવેશ પોંકારતો દીઠો ત્યારે સેતાય પોતાનો ઘેડો તેનાં મેદાનમાં દપટાવ્યો અને પોંકાર મારીને તમુરને કહેવા લાગો કે એનોજવાન પહેલવાન તુરાની સરદારોમાં તારું નામ શું છે અને કેાનનાં તોખમથી છુનીઆદ ધરાવે છે. તે સાંભળીને તમુરે જવાબ દીધો કે મારું નામ તમુર કરીને કહે છે એટલું કહીને એક નેજો શામની કમર ઉપર માર્યો તેનાં જરબથી શાંમ પોતા ઉપર મરોડાખને સેતાય પોતાનો નેજો તમુરનાં શીનામાં માર્યો. એ રવેશ એહુ દલેરો શરમને અશમથી દુર કરીને એક બીજા ઉપર નેજના જખમે કરવા લાગા. જ્યારે નેજની હાહાથી તે એહુ પહેલવાનો નામોરાદ થયા ત્યારે કમાન ઉપર હાથ નાખીને એકબીજા ઉપર તીરોનો વરસાદ વરસાવવા લાગા. જ્યારે તીરોથી તેઓનાં વીરકસ ખાલી થયાં ત્યારે ભારી ગોરજ ઉઠાવી એકબીજાનાં શર ઉપર કુટવા લાગા. પછી તમુરે શુસ્સામાં આવીને શાંમને કહ્યું કે એ દલેર મારા ભારી ગોરજનો એક જખમ સાંભાલ એટલું કહીને તમુરે કીનાની બાજુ ઉઠાવી. તેને જોખને આકૃતાયની શીકલનાં શામે પોતા ઉપર ઢાલ પકડી. પછી દેલાવર તમુરે એક ગોરજ એવો જોરથી માર્યો કે તેનો જરબ દલેર શાંમની ઢાલ ઉપરથી છટકીને ઘોડાનાં સર ઉપર લાગો તેજ વખતે શામ કુદીને જમીન ઉપર ઉભો અને મેઆંનથી તલવાર ખેચીને આહુયું કે તમુરનાં ઘોડાનાં પગ કાપી નાખે. જ્યારે તમુરે શાંમનો એવો એરોદો દીઠો ત્યારે સેતાય ઘોડા ઉપરથી કુદીને જમીન ઉપર ઉભો. પછી એહુ દેલાવરો એકબીજાની ગરદન પકડીને કુસ્તીની હાહામાં લપેટાઇ ગયા અને એક બીજા ઉપર જોર કરીને એકબીજાને જમીન ઉપરથી ઉઠાવવાની કોશેશ કરવા લાગા એવામાં જંગી તમુરે એક જોર એવો કીધો કે શાંમને ઉઠાવીને જમીન ઉપર માર્યો અને તેની એહુ બાજુ બાધીને ખોદારીથી ખેંચતો પાદશાહ અફારીઆયની નજદીક લઇ ગયો અને તેને તુરકીઓને હવાલે કરીને સેતાય પાછો હાહાનાં મેદાનમાં આવી ધરાની લશ્ચકરમાંથી પોતાનો હમનબરદ તલ્લય કરવા લાગો.

લઢાઇ કીધી યરજોએ તમુર સાથે અને આવી પહોંચ્યો
કેકશ તે મેદાનમાં તે વગેરે બીજો એહવાલ.

હવે જ્યારે ફરામરજનો ખેટો દલેર શાંમ તમુરનાં હાથ ઉપર ગીરફતાર થએલો પીલતન પહેલવાને જોયો ત્યારે પોતાનાં જુજેરગ આપને કહેવા લાગો કે એ સરફરાજ આપ આએ વખતે રાન નીચે જો મારો રખશ હતે તો એ તુરકી તમુરની ગીરફ કાઢી નાખતે. જ્યારે શાંમનાં આખમાં નામદાર યરજોએ તેહેમતનથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે સેતાખ પોતાનો ઘોડો તમુરનાં મેદાનમાં જોહોંકાવ્યો અને તેની નજદીક જઈને કહેવા લાગો કે એ બદજુનીઆદનાં તુરકી ચોર હમણાં મારી તેજ તલવારથી તારા શરને તનથી જુદું કરે. યરજો અને તમુર ખેઉ આપ બેટા એવી ગોફતેગોમાં હતા તેવામાં જંગલની તરફથી એક શીહા ગીરફ ઉઠી તેમાંથી ફેટલાએક ઝુડા રંગ ખેરંગી નજર આવ્યા. તેની હરોલમાં એક નીકાળદાર પહેલવાન બહાર નીકલી આવ્યો અને બહારના વાદલની મીસાલ મેદાનમાં આવીને ચીતાની મીસાલ પોકારવા લાગો અને કહેવા લાગો કે એ દલેરો હું એ મેદાનમાં એટલા વાસ્તે આવ્યો છું કે જુલમગાર રસ્તમ તથા તેનો ખેટો ફરામરજ અને યરજો એના સરને મારી તેજ તલવારે કરી તનથી જુદા કરે અને તેની માહાતમમાં શાંમનાં દરતાનને ખેસાડું અને તેઓનાં સોગનાં કફન કેખશરોને પહેરાવું. એટલું કહીને યરજો અને તમુરની લઢાઇનો તમારો જોવા ઉભો.

હવે જ્યારે નામદાર યરજો તમુરના મેદાનમાં જઈને તેને સખત સખુનો ખોલવા લાગો, તેજ વખતે તમુર યુરસામાં આવીને પોતાનો નેજો યરજોનાં સીનામાં માર્યો. તેને જોઈને યરજોએ પોતાનો નેજો તમુરની કમર ઉપર માર્યો. એ મીસાલે તે ખેઉ આપ બેટા કીનાંથી એક બીજા ઉપર નેજાનાં જખમ નાખવા લાગા. જ્યારે તે ખેઉ દલેરો નેજની લઢાઇથી નામુરાદ થયા ત્યારે એક બીજાનાં કમરખંધ પકડી જોર કરવા લાગા. તેવામાં તમુર યુરસામાં આવીને કીનાંથી એક જોર એવો કીધો કે યરજોને જીનથી અતરંગ કીધો. પણ તેજ વખતે પોતાનાં જોરથી યરજો જીન ઉપર પાછો ઓસ્તવાર થઇ બેઠો અને તમુરનો કમરખંધ મેલીને સેતાખ પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવી તમુરનાં સર ઉપર માર્યો. તેને જોઈને તમુરે પોતાનો હાથ ગોરજ ઉપર ધર્યો. પછી ખેડુ પહેલવાનો એકબીજાનાં સર ઉપર ગોરજો કુટવા લાગા. જ્યારે શીહા રાતનો વખત નજદીક આવ્યો ત્યારે ખેડુ પહેલવાનો લઢાઇથી છુટા પડીને પોતપોતાનાં લશકરની તરફ મોહ ધર્યાં અને દલેર તમુર અફરાસીઆખની મજબેશમાં ખેસીને યરજોનાં જોરની તારીફ કરવા લાગો અને પેલી તરફથી નામદાર યરજો પાદશાહ કેખશરોની આગલ તમુરની મરદાનગીની વાત કહેવા લાગો.

ફરામરજને ગુમ થયાની ખબર હીનદોસ્તાનમાં જેહાંબખશને પહોંચી અને આવ્યો તે નામદાર લશકર સાથે ધરાન જમીનમાં અને તલબ કીધો પોતાનાં બાપ શેરદેલ ફરામરજને તે વગેરે બીજો એહવાલ.

હવે એ નામનો શાએર કહે છે કે હવે એ પાંચો લશકરને એ મેદાનમાં રાખીને જેહાંબખશ હીનદીનું દારતાન શરૂ કર. જ્યારે ફરામરજને ગુમ થયાની ખબર હીનદોસ્તાનમાં જેહાંબખશની માએ ગુલચેહેરને થઇ કે ફરામરજે માહા ચીનની તરફ ફરીઆમાં પોતાનો જન બરબાદ કીધો છે અને જેહાંનથી ગુમ થયો છે. તે નાખુશ ખબર સાંભળીને જેપુરની ખેટી માહાતમમાં ખેડી. જ્યારે ફરામરજનાં ગુમ થવાથી જેપુરનાં એવાનમાં માહાતમનો પોકાર જાગી થયો અને હાથ અફસોસ તથા વાપ વીલાનાં પોકારથી જેપુરનો મેહેલ શાહોર બારેલો થયો ત્યારે તે ખબર સાંભળીને જેહાંબખશ પોતાની માએ ગુલચેહેરને દેલાસાથી કહ્યું કે એ મહેરબાન માએ હું ધરાન જમીન જાઉં અને મારા સરદારજ બાપનાં કીનામાં જાણુલી રસ્તમનું સર તનથી જુદું કરું, અને તમામ ધરાની સરદારોને બરહમ મારીને જાણુલસ્તાન વેરાન કરું. એ મીસાલે કેટલાએક દેલાસાનાં સખુનો પોતાની માયને કહીને સેતાબ મેહેલમાંથી બાહાર આવ્યો અને પોતાનાં હીનદી લશકરને સાથે લઇને ધરાન જમીનની તરફ મોકલ્યાં.

હવે જ્યારે મશરેકની તરફથી આફતાબે પોતાનું સર ઉઠાવ્યું ત્યારે પાંચે લશકર મેદાનમાં જઇ સફ પેંચી ઉભા. તેવામાં કેકશ પહેલવાને પોતાનાં લશકરમાંથી ઘોડો મેદાનમાં નેકાવ્યો અને ધરાની લશકરમાંથી અવાજ મારીને બરજીને પોતાનો હમનબદ્દ બોલાવ્યો. જ્યારે નામદાર બરજીએ પોતાનું નામ હમનબદ્દ તરીકે સાંભળ્યું ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને તેની મોકાએલ જઇ ઉભો અને તેને કહેવા લાગો કે એ જુરી ખસલતનાં અને હીયકારા પહેલવાન તારા મોતે સીતાબી બણી કીધી છે કે તું એ મેદાનમાં આવીને તેહમતનનાં હાથ બાંધવાનો દાવો કરે છે. હવે તારું નામ અને ઓલાદ મારી નબદીક જાહેર કરી કહે. અગર નહીં કહેશે તો વગર નામે તું મારા હાથ ઉપર માર્યો જશે. એ સખુન સાંભળીને નામદાર કેકશે જવાબ દીધો કે એ જુરજગર મારું નામ પાહાડની શાંતીનો કેકશ કરી કહે છે અને હું મગરેબ જગીનથી એ તરફ એટલા વારતે આવ્યો છું કે તું જુરજગરનાં સરને તનથી દુર કરું. એટલું કહીને સેતાબ પોતાનો નેજો બરજીનાં સીનામાં માર્યો. તેને જોઇને બરજીએ પોતાનો નેજો કેકશની કમર ઉપર માર્યો. એ રવેશ તે બેહુ પહેલવાનો નેજાની લડાઇમાં મશગુલ થયા. તેવામાં કેકશે એક નેજો ચુકાવીને બરજીનાં સર ઉપર માર્યો અને તેની નોકે કરીને બરજીની ટોપ ઉઠાવી લીધી. તે જોઇને બરજી સરમીનદો થયો અને બરેહને સરથી તેની મોકાએલ લડાઇ કરવા લાગો. પછી બરજીએ એક નેજો કેકશના હાથ ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેનાં જરબથી કેકશનાં હાથમાંથી ઢાલ જમીન ઉપર પડી. જ્યારે નામદાર કેકશે બરજીથી એવો મામલો દોઢો ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને પોતાનો બારી ગોરજ ઉઠાવ્યો. તેને એ રવેશ જોઇને સેતાબ બરજીએ પોતાનાં ખુદ્દાં સર ઉપર ઢાલ

ઓસ્તવાર પકડી-તેવામાં નામદાર કેકશે તેની દાલ ઉપર એક જખમ એવો જોરથી માર્યો કે તેનાં બારી જરખથી બરજોનો ઘોડો ખાક ઉપર પડ્યો. તેજ વખતે બરજો કુદીને જમીન ઉપર ઉભો અને સેતાય મેઆનથી તલવાર ખેંચીને ચાહ્યું કે કેકશનાં ઘોડાનાં આગલા પગ કાપી નાખે. તેવો બરજોનો ઓરાદો જોષ કેકશ ચીતાની મીસાલ કુદીને જમીન ઉપર ઉભો અને કીનાની તલવાર ખેંચીને બેદેહેરત એકખીજા ઉપર જખમ કરવા લાગ્યા અને એક તરફથી દલેર તમુર પાદશાહ અફરાસીઆખની સાથે તેઓની લડાઈનો તમાશો જોતો હતો અને બીજી તરફથી તેહેમતન રસ્તમ પાદશાહ કેખશરો સાથે તેઓની મરદાનગી ઉપર નેમાહ રાખતો હતો. એ મીસાલે તે બેહુ નામદારોએ ત્રણ દહાડા અને ત્રણ રાત સુધી ખડે પગે તે મેદાનમાં લડાઈ કીધી. પછી એથે દીને રાશ્વન રોજ જાહેર થયો ત્યારે તેહમતન રસ્તમ પાંઉ પેઆદો મેદાનમાં ગયો અને તે બેહુ દેલાવરોની નજદીક જઈને બરજોને કહેવા લાગ્યો કે એ દલેર હવે એ કીનાનાં મેદાનમાંથી પાછો ફર. એટલું કહીને કેકશને કહેવા લાગ્યો કે એ નામદાર પહેલવાન આજનો દાહાડો તારા હમનખર્દને મને બખશ અને કાલ રોજ પાછો તારા મેદાનમાં હાજર કરીશ. જ્યારે કેકશે રસ્તમથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુરસાથી કહેવા લાગ્યો કે એ રસ્તમ મારી લડાઈની રશમ એજ છે કે જ્યારે હું મારા હમનખર્દને જેહાનથી નાશુદ કરું ત્યારે ખાનુ અને આસાએશ તલખ કરું. વાસ્તે જો તું એ મેદાનમાં તારી આપરની સલામતી ચાહતો હોય તો સેતાય તારા મકાન ઉપર પાછો જા. કયજે હું મારા મેદાનમાંથી મારા હમનખર્દને સલામત જવા નહીં દેવું. જ્યારે ધરાની લશ્કરમાંથી જાલેજરે એવો મામલો દીઠો ત્યારે પોતાનો ઘોડો તેઓની તરફ ફપટાવ્યો અને કેકશની નજદીક જઈને તેને ધણીએક મીનતથી સમજાવી મેદાનમાંથી પાછો ફરવ્યો અને પોતે બરજોને લઈને પાદશાહ કેખશરોની નજદીક આવ્યો અને એક તરફથી પાદશાહ કેખશરો મીજલશમાં સર્વે સરદારો સાથે ખુશી કરવા બેઠો અને બીજી તરફથી કેકશ પોતાનાં સરદારો સાથે મજલેશમાં શરાય પીવા મશગુલ થયો.

આવી પહોંચ્યો ફરામરજનો બેટો જેહાંબખશ હીંદુસ્તાનથી મેદાનમાં પછી લડાઈ કીધી એકદરસ્તે જેહાંબખશ સાથે અને જખમી થયો. એકદરસ્ત તેનાં હાથ ઉપર તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે જ્યારે આફતાબે પોતાનો ઘોડો આસ્માન ઉપર જુઠાવ્યો અને શીહા હબસીનું લશ્કર પરગંદેહ કીધું. (યાને ખાંમદાદનો વખત થયો) ત્યારે પાંચે લશ્કર મેદાનમાં આવી સફ ખેંચી ઉભું. એવામાં જંગલની તરફથી એક શીહા ગીરદ ઉઠી તેમાંથી દશ હજાર તલવારનાં મારનારા સવારો સાથે એક હાથી અસવાર બહાર નીકળી આવ્યો અને મેદાનમાં આવીને પોતાનાં હીન્દી લશ્કરની સફ ખેંચી. પછી પોતાનો હાથી મેદાનમાં રેલાવ્યો અને પાંચે લશ્કરની ઉપર પોકાર મારીને પોતાનો હમનખર્દ તલખ કરવા લાગ્યો. જ્યારે હીન્દી જેહાંબખશને એકદરસ્તે પોકારતો દીઠો ત્યારે પોતાનો ઘોડો જેહાંબખશનાં મેદાનમાં જુઠાવ્યો.

અને તેની રાહ બંધ કરીને કહેવા લાગે કે એ હીચકારા હીન્દી તુરાન જમીનનાં ચીતા-
ઓથી તું મૃં ડરતો નથી કે હીન્દુસ્તાનથી એ મેદાનમાં આવ્યો છે. હમણા તુંને લોહીનું
કદન પહેરાવીને તારી કબર હાથીની પીઠ ઉપર કરું. તું મને પીછાનતો નથી કે હું દેલા-
વર એકદસ્ત છું. મેં મારી કવી બાબુનાં જોરથી ફરામરજ, બરજો અને તમામ ધરાની
સરદારોને મારી કમનદનાં પેચથી બાંધ્યા હતા અને મારી દેહેશતથી જલનો રસ્તમ જનાની
પરદામાં બરાધ બેઠો છે. વારતે એ જુરા મજહબનાં હીન્દી હમણા મારી તેજ તલવારે
કરીને તારા સરનો હઠોએ પાદશાહ અફરાસીઆબની નજદીક મોકલું. એટલું કહીને પોતાનો
નેજો જેહાંબખશ ઉપર માર્યો. તેને જોઇને જેહાંબખશે પોતાનો નેજો એકદસ્ત ઉપર ફેંક્યો
એ મીસાલે તે બેઉ દેલાવરોએ નેજની લડાઇ ઉઠાવી, જ્યારે તે બેઉ પહેલવાનો નેજની
લડાઇથી ફરેગ થયા ત્યારે એકદસ્તે પોતાની કમંદ જેહાંબખશ ઉપર નાંખી. તેને એ રવેશ
જોઇને જેહાંબખશે સેતાબ પોતાની કમંદ એકદસ્ત ઉપર નાખી. પછી બેઉ દેલાવરો એક
બીજાને ખેંચવા લાગ્યા અને એક બીજા ઉપર જોર કરવાથી તેઓની કમંદો તુટી ગઇ.
તોપણ કોઇ પહેલવાન પોતાની મુરોદે પહોંચ્યો નહી. પછી જેહાંબખશ ગુસ્સામાં આવીને
સેતાબ પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો અને એકદસ્તને કહ્યું કે એ એક હાથનાં પહેલવાન
હવે લડાઇ કરવાથી તારો જીવ આસુદો થશે. એટલું કહીને એક જખમ એકદસ્તનાં સર
ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેનાં ભારી જરબથી એકદસ્ત જખમી થઇને ઘોડા સુઢાં બેહોશ
થઇ ખાક ઉપર પડ્યો. જ્યારે નામવર જેહાંબખશે એકદસ્તને જમીન ઉપર બેહોશ થઇ
પડેલો જોયો ત્યારે પોતાનો હાથી ધરાની લશ્કર તરફ ચલાવ્યો. જ્યારે તુરાની લશ્કરમાંથી
પાદશાહ અફરાસીઆબે એકદસ્તને જમીન ઉપર પડેલો દીઠો તેજ વખત પોતાનાં પહેલ-
વાનોને હુકમ કીધો કે સેતાબ જઇને એકદસ્તને ઉઠાવી મારી નજદીક લાવે. તે હુકમ સાંભ-
લીને તુરાની પહેલવાનો મેદાનમાંથી એકદસ્તને ઉઠાવી તુરકી લશ્કરમાં લઇ ગયા.

હવે જ્યારે જંઘી જેહાંબખશ ધરાની લશ્કરની નજદીક આવ્યો ત્યારે પોકાર મારીને
તેહમતનને કહેવા લાગે કે એ જલનાં બેટા રસ્તમ સેતાબ મારી લડાઇમાં આવે કે મારા
બાપ ફરામરજનાં કીનામાં તારા સરને તનથી ઉખાડી નાખું. એ સીવાય બીજા કેટલાએક
સખત સખુનો પોતાના બાપનાં કીનાથી તેહમતનને કહ્યા તોપણ કોઇ પહેલવાન તેનાં
મેદાનમાં નહી આવ્યો. પછી જેહાંબખશ પોતાનો હાથી મેદાનમાંથી ફેરવીને પોતાનાં લશ્ક-
રમાં નીકલી ગયો અને પોતાનાં દેહેરામાં જઇને તખત ઉપર બેઠો.

**નાથું લખ્યું જેહાંબખશે જેહાંદાર પાદશાહ કેખશરો ઉપર અને
તલબ કીધો બરજોને પોતાનાં બાપનાં કીનામાં તે વગેરે બીજો
એહવાલ.**

હવે પેલી તરફ જ્યારે નામદાર જેહાંબખશ પોતાનાં તખત ઉપર જઇ બેઠો ત્યારે
નવીશંદાને બોલાવીને હોકમ કીધો કે એક નાથું સુતાનાં દસ્તખતથી પાદશાહ કેખશરો
ઉપર લખે. પછી નવીશંદાએ નાથું લખ્યું તેમાં અવલ પેદા કરનાર હકતાલાની શૈક્ત લખી.
પછી લખી જણાવ્યું કે એ દાદગર પાદશાહ જલનાં બેટા રસ્તમે મારા સરફરાજ બાપ

હરમરજને એક શુરજીમર આઘીને વાસ્તે તારી દરગાહમાં રાક્ષવા કીધો. તેનાં મમથી તે નામદારે ચીનની તરફ જઇને પોતાનાં જનને બરખાદ કીધો છે. એવી ખબર સાંભલીને મહારા ખાખ હરમરજનાં કીનાંમાં હું એ જગો આવ્યો છું. વાસ્તે તું ઢાઢગર પાદશાહને ધરે છે કે તે શુરજીમર બરજોનાં મુસકા તંગ કરીને મારે હવાલે કરે. અગર મારો ખનસાદ તું રાસ્ત નહીં કરશે તો તારા મુલકની ખરાબી કરવામાં આવશે. એ રવેશ કેદલાએક સખુનો લખીને તે નામ ઉપર પોતાની મોહોર દાખી. પછી એક દાના આઘીને આપીને પાદશાહ કેખ-કરોન્કી દરગાહમાં મોકલ્યું. જ્યારે જેહાંબખતું નામું પાદશાહની દરગાહમાં લખ આવ્યો ત્યારે જમીનને ભોશો ફેંકને તે નામું પાદશાહને હવાલે કીધું. પછી પાદશાહ કેખશરોએ નવીશનંદાને બોલાવીને દરગાહમાં કે મજલેશમાં નામું વાગ્યે. તે હોકમ સાંભલીને નવીશનંદાએ નામું ખોલીને પઢ્યું. તે સાંભલીને બરજો ગુસ્સામાં આવ્યો અને જેહાંબખનાં એલચીને કહ્યું કે જેહાંબખને ધરેય કે અવલ તુરાની લશકરમાંથી પોતાનાં ભાખ શાંમને બંધથી ઊડવે પછી મારી લગાઇમાં આવે. જ્યારે બરજોની જુવાનથી જેહાંબખનાં એલચીએ એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે દરગાહમાંથી સેતાખ બહાર આવ્યો અને ઘોડા ઉપર સવાર થઇને પોતાનાં સાહેબ જેહાંબખની નજદીક ગયો. પછી તમામ જુવાની પેમામ જે બર-જોથી સાંભલ્યો હતો તે જાહેર કરી કહ્યો.

ગયો જેહાંબખશ શામને તલબ કરવા પાદશાહ અફરાસીઆબની દરગાહમાં અને જખમી થયો દલેર શંગાવે જેહાંબખશના હાથ ઉપર તે હકીકત.

જ્યારે નામદાર જેહાંબખશ એલચીને મોંઢથી એવા તાનાંજનીનાં સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે પોતે સેતાખ જગેથી ઉઠ્યો અને એકસો જરીફહ સવારોને પોતાની સાથે લઇને બેદેહેસ્ત તુરકી લશકરમાં ચાલ્યો. જ્યારે તુરાની લોકોએ બેયું કે જેહાંબખશ બેદેહેસ્ત લશકરમાં ચાલ્યો આવે છે તેજ વખત એક સવાર દોડતો જઇને પાદશાહની મજલેસમાં કહેવા લાગો કે જેહાંબખશ હીન્દી બેદેહેસ્ત તારી દરગાહની તરફ ચાલ્યો આવે છે. તે સખુન સાંભલીને એકદસ્તતું મોહો જરદ થયું. જ્યારે તેમુરે એકદસ્તને એ રવેશ જોયો ત્યારે કહેવા લાગો કે એ દલેર એકદસ્ત તારો હાલ એ રવેશ એકએક કેમ થયો છે. તે સાંભલીને એકદસ્તે જેહાંબખશની મરદાનગીની ધણીક તારીફ કીધી. તે સાંભલી તમુર ગુસ્સામાં આવ્યો અને તેને કહેવા લાગો કે એક હીન્દી દલેરથી તું એટલો નહીંમત થયો છે. પછી તું એમ જાણ કે તેનાં સરને મારી તેજ તલવારથી જુદુ કરી નાખું. એ રવેશ તમુર સંગાવે અને એકદસ્ત ગોફતેગોમાં હતા તેવામાં રોશન જીવનો જેહાંબખશ પાદશાહ અફરાસીઆબની દરગાહમાં આવ્યો. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆબે જેહાંબખશને એ રવેશ જુલંદ હીંમતનો દીઠો ત્યારે તેને પોતાની જમણી તરફ એક સુનાંની ખુરશી ઉપર બેસાડ્યો અને દરગાહમાં તેથી ખાનું હાજર કીધું અને સરાખનાં દોર કરવા લાગા અને પરીને એહે-

રની રામશગરોનાં ખુશ અવાજ નીકલવા લાગા. જ્યારે તે મજલેસમાં તમામ પહેલવાનો શરાબ પીને ખુશીમાં આવ્યા ત્યારે જેહાંખશ પાદશાહને કહેવા લાગો કે એ યીન અને મહાચીનનાં પાદશાહ હું તારેથી એક ખાહેશ રાખું છું અને આહું છ કે તારેથી તે મારી મુરાદ બર આવે. તે સાંભળીને પાદશાહે તેની ખાહેશને સખત પુછ્યો ત્યારે જેહાંખશે કેખશરે ઉપર નામું લખી મોકલ્યું અને બરજોએ તેનો જવાબ કહેવાડ્યો તે તમામ બીના અફરાસીઆખને જાહેર કરી કહી, અને કહ્યું કે એ પાદશાહ હું એટલા વાસ્તે તારી નજદીક આવ્યો છું કે શાંમને તું મારે હવાલે કરે અને તેનાં બદલામાં હું તારા કોઇ પહેલવાન સાથે મેદાનમાં લડાઇ નહી કરું. અગરજો એટલી મારી ખાહેશ તું બર નહી લાવશે તો તેનાં કીનામાં મને તારો દુશ્મન થવું પડશે અને તારા તુરકી પહેલવાનોનાં જાન મારા હાથ ઉપર બરપાદ થાશે. જ્યારે શખેસલાહાર તમુરે એવા શખુન મજલેશની અંદર બોલતાં સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સાથી જેહાંખશને કહેવા લાગો કે એ હીનદી પહેલવાન તારા બાઇને મેદાનમાંથી હું હાથ બાંધીને લાવ્યો છું. વાસ્તે તને પાદશાહી મજલેશમાં બેઅંદાજે બોલવું વાજે નથી એટલું કહીને ચુપકાદો બેઠો. જ્યારે શંગાવે તુરકીએ તમુરને એ રવેશ ચુપકાદો દીઠો ત્યારે સેતાબ જગોથી ઉઠીને જેહાંખશને કહેવા લાગો કે એ શીહા રૂઢનાં હીનદી પાદશાહની હજુરમાં એટલી મગર્રીથી તું સખુનો બોલે છે અને કોઇ પહેલવાનને તારી મોજુદમાં લાવતો નથી. જ્યારે જેહાંખશે શંગાવેથી એવો મામલો દીઠો ત્યારે જગોથી ઉઠીને એક ભારી પથર ઉઠાવ્યો અને તેને કહ્યું કે એ પહેલવાન આએ પથરથી તારા સરને નેગાહ રાખજે. એટલું કહીને શંગાવેની હાલ ઉપર માર્યો તેથી તેની હાલનાં ટુકડા કરીને તેનાં સરમા જખમ લાગો. તે જખમથી શંગાવે બેહોશ થઇ પડ્યો અને પાછો હોશમાં આવ્યો ગોરજ ઉઠાવી જેહાંખશ ઉપર હુમલો કાઢ્યો અને સેતાબ એક જખમ તેનાં સર ઉપર માર્યો. તેજ વખતે તેનો ગોરજ પકડીને એક મુકા બેરથી શંગાવેનાં સર ઉપર મારી તેથી તે બેહોશ થઇ પાછો જમીન ઉપર પડ્યો. જ્યારે એ રવેશ શંગાવેને જખમી થઇ પડેલો તમુરે દીઠો ત્યારે ગુસ્સાથી કહેવા લાગો કે એ આંધલી આખનાં હીનદી તારી એવી કીનાંકરીથી તારો ભાઇ તને મલનાર નથી. એ સખુન સાંભળીને જેહાંખશે બેઅંતથી તલવાર બેચી અને તમુરને કહ્યું કે એ બરગસ્તે બખતનાં તુરકી હમણું શાંમનાં કીનામાં તારા સરને તનથી જુદુ કરું. એટલું કહીને તમુર ઉપર દોડ્યો. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆખે જેહાંખશથી એવી ખરાબીનો મામલો દીઠો ત્યારે સેતાબ તખત ઉપરથી ઉઠીને જેહાંખશની નજદીક આવ્યો અને કેટલાએક મીઠાસનાં સખુનો કહીને તેનો ગુસ્સો નરમ કાઢ્યો અને કસમ લઇને કહેવા લાગો કે એ પહેલવાની ગરદનનાં અગરજો તારો ભાઇ દલેર શાંમ મારી નજદીક હાજરે હશે તો એ વખતે હું તારે હવાલે કરતે. પણ તેને મેં માજનદરાન મધે શારીનાં કીલ્લામાં રાખ્યો છે. વાસ્તે એ પહેલવાન હું તને તે જગોથી બોલાવીને તારે હવાલે કરીશ. અફરાસીઆખની જુવાનથી એવા સખુનો સાંભળીને જેહાંખશ શેતાબ તેની દરગાહમાંથી બહાર આવ્યો.

ગયો જેહાંબખશ માજીનદરાંનમાં શામની ખલાસીને વારતે અને રાહમાં મલ્યો શામ જેહાંબખશને તે હકીકત.

હવે જ્યારે નામદાર જેહાંબખશ પાદશાહ અફરાસીઆખની દરગાહામાંથી બહાર નીકલ્યો ત્યારે પોતાનાં હાથી ઉપર સવાર થઇને લશ્કરની તરફ નીકલી ચાલ્યો અને પોતાનાં લશ્કરને સાથે લઇને માજીનદરાંનનો રસ્તો પકડ્યો અને મનજેલ દરમનજેલ રાહ કાપતો સારી શહેરની તરફ નીકલી ચાલ્યો.

હવે જેહાંબખશનાં ગયાની ખબર પાદશાહ અફરાસીઆખને થઇ કે જેહાંબખશ પોતાનાં ભાઇની ખલાસીને વારતે માજીનદરાંન નીકલી ચાલ્યો છે ત્યારે એકદરતે ફરમાવ્યું કે જખોલસતાન જઇને જખુલેને આતશથી બાળી નાખે અને રસતમની ખેટી બાંનું ગોશ-સપને પકડીને મારી નજદીક મોકલી દીએ અને જલનાં ખાનદાંનને કતલ કરીને સીસતાં-નનો મુલક વેરાન કરી નાખે. પાદશાહ અફરાસીઆખની જીયાનથી એવા સખુનો સાંભળીને એકદરત સીતાખ જખોલસતાંનની તરફ નીકલી ચાલ્યો.

હવે પેલી તરફ જ્યારે દલેર શાંમને સારીનાં કીલામાં બંધ કીધો તે વખતે તેની ઉપર પાસબાનીને વારતે અરદેશર અને તેનો બાપ એ બેહુ આદમીને મવકલ રાખ્યાં હતા. તે બેહુ બાપ અને ખેટો રાત અને દહાડો દલેર શાંમની નીગેહબાની કરતાં હતા તેવામાં એક દાહાડે અરદેશર શાંમની નજદીક જઇને તેને કહેવા લાગો કે એ ફરાંમરજનાં ખેટા અગરજે તું મારી એક વાનનો કોલ કરે કે તેહમતન પાસેથી માજીનદરાંનની પાદશાહત મને બખશાવે તો હું એ બંધીખાનામાંથી તને છોડું અને મને પાદશાહી મલ્યાથી હું જખુ-લીઓનાં ફરમાવા મુજબ અમલ કરું. જ્યારે દલેર સાંભે અરદેશરની જીયાનથી એવા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે તેને દીલાસો આપીને કહ્યું કે એ અરદેશર હું એ જગોથી જઇને તેહમતન પાસેથી માજીનદરાંનની પાદશાહી માગી લેઉ, અને તારે હવાલે કરીને શીહારગનાં તખત ઉપર તને બેસાડું. એટલું કહીને પછી અરદેસર સાથે બંદોબસ્ત કીધો. જ્યારે અરદેશરે દરોગાએ શાંમથી એવા દેલાશા બરેલા સખુનો સાંભલ્યા ત્યારે સેતાખ તેનાં ભારી બંધ કાપી નાખ્યા અને તેને ઘોડા ઉપર સવાર કરીને જંગલની તરફ કાઢી મુક્યો. પછી પોતે ખેદેહસ્ત આરામ કીધો. જ્યારે અરદેશરનો બાપ ખોઆખથી જાગ્યો ત્યારે ઉઠીને બંધીખાનામાં શાંમને જોવા ગયો પણ તેણે જોયું કે શાંમને બદલે તેનાં બંધનાં તુકડા તે જગો પડેલા છે. એવો મામલો જોઇને સેતાખ પોતાનાં ખેટા અરદેશરની નજદીક આવ્યો અને તેની પીઠ ઉપર ફેટલાએક જપેટા લાકડીનાં મારીને તેને કહેવા લાગો કે એ કંમખખત ખેટા મેં બાજ રાજે શાંમને તારે હવાલે કરીને ખોઆખ કીધો તો તેંથી મારી પછવાડે ખોઆખ કીધો કે જે સખબથી શાંમ બંધ તોડીને નાસી જવાની પુરશત પાંખ્યો. હવે પાદશાહ અફરાસીઆખને આપણું મોહ શીરવેશ બતલાવીએ. કાંઈજે શાંમનાં બદલામાં તે પાદશાહ આપણને સુલી દેશે

હવે પેલી તરફ જ્યારે દલેર શાંમ જંગલની તરફ નીકળી આવ્યો ત્યારે યાદમાં એક બારી ગીરદ તેના જોવામાં આવી તેમાંથી એક હાથી સવાર હરોલમાં બાહાર નીકળી આવ્યો.

મેલાપ થયો જેહાંબખશને શાંમ સાથે રાહનાં દરમેઆનમાં અને તેઓએ એકબીજાને પીછાન્યા તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે જ્યારે દલેર શાંમે હાથીની પીઠ ઉપર સવારને દીઠો ત્યારે પોતાનો ઘોડો તેની મોકાએલ જોડાવ્યો અને તેની નજદીક જઈને પુછવા લાગો કે એ નામદાર તારું નામ શું છે અને તું કહી સરજમીનનો રહેનારો છે અને શુનીઆદ કોનથી ધરાવે છે અને હમણાં તારો એરાદો કહી તરફ જવાનો છે. જ્યારે નામદાર જેહાંબખશે શાંમને એ રવેશ પુછતો દીઠો ત્યારે જવાબ દીધો કે મારું નામ હીનદી જેહાંબખશ કરીને કહે છે અને હું શારીના કીલાની તરફ એટલા વારતે જઈ છું કે મારા ભાઇ શાંમને બંધથી ખલાશ કરૂં. જ્યારે દલેર શાંમે પોતાનાં ભાઇ જેહાંબખશને પોતાની નજરે જોયો ત્યારે કહેવા લાગો કે એ નામદાર ભાઇ દલેર શાંમ તે હું છું અને હું મારી તદ્દગીરથી છુટી આવ્યો છું. શાંમને મોહથી એ શપ્તના સાંભળીને જેહાંબખશ સેતાય હાથીની પીઠ ઉપરથી ચીતાની મીસાલ કુદીને પાંડો પેઆદો થયો. તેને જોઈને શાંમ ઘોડાની પીઠ ઉપર કુદીને જમીન ઉપર ઉભો પછી તે બેહુ ભાઇઓ એકબીજાને બગલગીરી કરીને પોતાના બાપ ફરામરજનો ગમ ખાવા લાગા અને તે વખતે આંખમાંથી આંસુને ઠેકાણે લોહી વરસાવવા લાગા. પછી જેહાંબખશે પોતાનાં લશકરનો તાલુકો શાંમને સોંપ્યો અને પોતાની સાથે તેને લઈને પાછો ઇરાની લશકરની તરફ નીકળી આવ્યો.

નામદાર બરજો ઇરાની લશકરમાંથી શેકારને વારતે જંગલની તરફ નીકળી ગયો તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે પેલી તરફ ઇરાની લશકરમાંથી નામદાર બરજો પોતાની સાથે કેટલાએક સવારોને લઈને શેકારને વારતે નીકળી આવ્યો. તેઓ એક પુશનુમાં જંગલમાં જઈ પહોંચ્યા. આ જંગલની આબોહવા ઘણી મજેની અને શેકારો ઘણા હતા. તે જંગલમાં તેઓએ જોયું કે એક દેહરો પાદશાહી દેખાવનો નાખેલો છે કે જેનાં ચંભ સૂનાનાં અને રસીઓ રેશમની અને તેની મેખો રૂપાની બનાવેલી હતી. તે દેહરાની આસપાસ પુશખોદાર ડુલોનાં જાડાં મુકેલાં હતાં. તેને જોઈને નામદાર બરજો પોતાના દીલમાં અજબ થવા લાગો. પછી પોતે તે દેહરાની નજદીક ગયો. ત્યાં જોયું કે એક આફતાબની મીશાલની ખુબસુરત ઓરત બીજી પરીને ચેહેરેની ઓરતોને દરમ્યાન મીજલસ બનાવીને તખત ઉપર બેઠેલી છે. જ્યારે નામદાર

બરજેએ એ રવેશ ખુલ્લસુરત ઓરતને પાદશાહી દબદબા સાથે બેઠેલી પોતાની નજરે દીઠી તેજ વખત ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરીને દેહરામાં દાખલ થયો અને તે માહતાબને ચેહેરની માશુકને કહેવા લાગો કે એ આહતાબની સાંતીની ખુલ્લસુરત નારી તાર નામ શું છે અને એવા જંગલમાં તાર શું કામ છે. જ્યારે તે માશુકે બરજેથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે પોતાના મીઠા લખ ખોલીને જવાબ દીધો કે હું પાદશાહ ખાકાનચીનની બેટી છું અને પહેલવાન તમુર સાથે કદખુદાઇને વારતે હું એ જગો આવી છું. કાંચજે તે નામદાર ધરાનીઓની લડાઇમાં ગોવાયલો છે. તે સખ્યથી હું એ જંગલમાં રહીને સહેલ કરું છું. જ્યારે નામદાર બરજેએ તુરકી તમુરનું નામ સાંભળ્યું ત્યારે ગુરસામાં આવીને સેતાબ મ્યાનથી તલવાર ખેંચી. તેને જોઇને ખાકાનચીનનાં સવારો બરજે ઉપર એકઠો હુમલો લઇ ગયા. પછી બરજેએ કેટલાએકનાં સરને ખાકમાં નાંખ્યા અને કેટલાએક જીવથી સલામત રહ્યા. તેઓ તેની નજદીકથી જંગલની તરફ નહાસી ગયા. જ્યારે તમામ આદમીઓ તે દેહેરામાંથી પરાગંદેહ થયાં ત્યારે સેતાબ એક અંબારી હાથીની પીઠ ઉપર ચડાવી અને તે માશુકને તેમાં બેસાડીને પોતાનાં કેટલાએક સવારો સાથે ધરાની લશકરની તરફ રવાનાં કીધી. પછી પોતે પાછો શેકારને વારતે જંગલમાં નીકળી આવ્યો.

લઈ ગયો કેકશ ખાકાનની બેટીને બરજેના સવારોનાં હાથમાંથી તે હકીકત.

હવે જ્યારે નામદાર બરજે ખાકાનની બેટીને પોતાનાં સવારો જખુલી લશકરની તરફ રવાનાં કરીને પોતે જંગલમાં નીકળી ગયો ત્યારે રાહનાં દરમ્યાનમાં તે સવારોને કેકશ સાથે મુલાકાત થઈ જ્યારે કેકશની નજર હાથીની અંબારી ઉપર પહોંચી ત્યારે સેતાબ પોતે આવીને બરજેનાં સવારોની રાહા બંધ કરી ઉભો અને પુછવા લાગો કે એ હાથીની પીઠ ઉપર કેાણ છે અને તેનું નામ શું છે અને તમે તેને કેાણની નજદીક લઇ જાઓ છો. કેકશની જુમાનથી એવા સખુનો સાંભળીને સવારોએ જવાબ દીધો કે હમો નામદાર બરજેનાં ફરમાનદાર છીએ અને તેના હુકમથી હમો એ માશુકને તેના લશકરમાં લઇ જઇએ છીએ. જ્યારે કેકશે તે સવારોથી બરજેનું નામ સાંભળ્યું ત્યારે ગુરસામાં આવીને તે સવારો ઉપર હુમલો કીધો અને તેઓને પોતાનાં ભારી ગોરખથી પરાગંદેહ કરીને પોતાનાં સવારોને ફરમાવ્યું કે એ હાથીને લશકરમાં લઇ જાઓ. એટલું કહીને સેતાબ પોતે જંગલની તરફ શેકારને વારતે નીકળી આવ્યો.

હવે જ્યારે બરજેનાં સવારો હાથી મેલીને નાસી ગયા તેવા શેકારગાહમાં જઇને બરજેને કહેવા લાગ્યા કે એ નામદાર નાપાક કેકશ રાહનાં દરમ્યાનમાં આવીને હમો લોકો ઉપર હુમલો કીધો અને હમારા હાથમાંથી હાથી છીનવી લઇને પોતાના સવારો સાથે લશકરની તરફ રવાનાં કીધો અને પોતે આજે તરફ શેકારને વારતે નીકળી આવ્યો. જ્યારે નામદાર બરજેએ પોતાનાં સવારોથી એવી ખબર સાંભળી ત્યારે આતશની મીસાલ ગર-

મીમાં આવ્યો અને સેતાય ઘોડો દપટાવતો કેકશની તરફ નીકળી આવ્યો. જ્યારે દુરથી કેકશને બરબેએ દીઠો ત્યારે તેની નજદીક જઈને કહેવા લાગો કે એ બદ નશલના ચોર હમણાં તારા સરને તનથી બુદ્ધ કરીને ખાકમાં નાખું. એટલું કહીને સેતાય મ્યાનથી તલવાર ખેંચી. તેને જોઈને દ્વેર કેકશેમી પોતાની તલવાર હાથમાં પકડી પછી એકબીજા ઉપર તલવારોનાં જખમે કરવા લાગા.

—:૦:—

આવી પહોંચ્યો તમુર તુરાની લશકર સાથે રાહાનાં દરમ્યાનમાં અને છીનવી લીધો હાથી કેકશનાં સવારોના હાથમાંથી તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે જ્યારે નામદાર કેકશે ખાકાંનની બેટીને બરબેનાં સવારોથી છીનવી લઈ પોતાનાં સવારો સાથે પોતાનાં લશકરમાં રવાનાં કીધી. ત્યારે રાહાને દરમ્યાન તમુરનું આવવું થયું અને કેકશનાં સવારોને જોશમાં ચાલતા જોઈને સેતાય તેઓની મોકાબેલ ચૂંચી અને રાહા બંધ કરીને તે પુછવા લાગો કે તમે કાનાં સવાર છો અને એ હાથી ઉપર ઝોરતને કાંદા લઈ જાઓ છો. તમુરથી એવા સખુને સાંભલીને કેકશનાં સવારોએ જવાબ દીધો કે હમો નામદાર કેકશનાં સવારો છીએ અને એ માશુકને તેનાં લશકરમાં લઈ જઈએ. જ્યારે નામદાર તમુરે કેકશનું નામ સાંભળ્યું ત્યારે સેતાય મ્યાનથી તલવાર ખેંચી અને છેડાયલા શેરની મીસાલ કેકશનાં સવારો ઉપર જઈ પડ્યો અને તેઓનાં સરને જમીન ઉપર નાંખવા લાગો. તેથી કેકશનાં સવારો નાસવા લાગા અને જે જગો બરબે અને કેકશ લડાઈ કરતા હતા તે તરફ આવીને કહેવા લાગો કે એ નામદાર હમો લોકોના હાથમાંથી તુરકી તમુર માશુકને લઈ જાય છે. જ્યારે કેકશે પોતાનાં સવારોથી એની ખજાર સાંભલી ત્યારે બરબેને કહ્યું કે એ ભુરજગર એ જગો તું જરા સખર પકડ કે નાપાક તમુર તુરકીના જીવને ખાક ઉપર નાખું. એટલું કહીને સેતાય પોતાનો ઘોડો તેની પછવાડે દપટાવ્યો.

આવ્યો જેહાંબખશ શાંમ સાથે અને હાથમા લાવ્યો ખાકાંનની બેટીને તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે પેલી તરફ નામદાર તમુર તુરકી લશકર સાથે હાથી લઈને રાહામાં જતો હતો તેવામાં રાહાને દરમ્યાન જેહાંબખશ પોતાના લશકર સાથે આવી પહોંચ્યો અને તુરકી તમુરનું લશકર જોઈને પોતાનો હાથી તે લશકર ઉપર રેલાવ્યો અને ભારી ગોરજ ઉઠાવીને તુરકી લોકોનાં સરને કુટવા લાગ્યો અને સેતાય જઈને ખાકાંનની બેટીનો હાથી પોતાનાં ભાઈ શાંમને હવાલે કીધો અને સેતાય ગોરજ ઉઠાવીને તમુર ઉપર દોડ્યો. જ્યારે તમુરે જેહાંબખશને ગોરજ સાથે પોતા ઉપર હુમલો કરી આવતો દીઠો તેજ વખત તમુરે પોતાનાં સર ઉપર ઢાલ પકડી. તેવામાં નામદાર જેહાંબખશે એક ગોરજ તેનાં સર ઉપર એવો ભેરથી

મારો કે તેનાં જરબથી તમુર બેહાશ થયો અને તેજ વખત તેની આગલ જેહાંબ શીહા થઇ ગઇ અને પોતા ઉપર પેચ ખાધને ધુજવા લાગો અને ચાહયું કે ધોડાની પીઠ ઉપરથી પડે. પછી પોતાની હીમત ઓશતવાર રાખીને જનં ઉપર બેસી રહ્યો. પછી અવાજ મારીને જેહાંબખશને કહેવા લાગો કે એ હીંદુસ્તાનનાં નામદાર પહેલવાન હવે રાતનો વખત નજદીક આવ્યો છે. વાસ્તે આપણને ધટેચ કે આપણા મકાન ઉપર જઇએ. જ્યારે હાથીની વજનનાં જેહાંબખશે તમુર તુરકીથી એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે કહેવા લાગો કે એ નામદાર અવલ તું માહરી સાથે કાલ કર કે કાલ રોજે તું મારા મેદાનમાં આવે. એમ કાલ કરશે તોજ હું તુંને જવા દેઉં. અગર જો એ મુજબ તું કણલ નહી કરે તો આપણ એ જગો લડાઇ ઉઠાવ્યે. એ સખુન સાંભળીને તમુરે કણલ કીધું કે કાલ રોજે તારા મેદાનમાં આવીને તારી સાથે લડાઇ કરીશ. એ રવેશ કાલ કરીને બેઉ દેલાવરોએ પોતપોતાનાં લશ્કરની તરફ મોકલ ધર્યાં.

હવે પેલી તરફ કેકશે જોયું કે જેહાંબખશ તમુરની સાથે લડાઇ કરે છે. એવો મામલો જોઇને પોતે ખામોશ થઇ ઉભો અને દુરથી તેઓની લડાઇનો તમાશો જોવા લાગો. પછી પોતે પોતાનાં લશ્કરમાં જઇને પોતાનાં સરદારો સાથે મજલેશમાં બેઠો. જ્યારે પહેલવાન તમુર તુરાની લશ્કરમાં ગયો ત્યારે ગમગીન દીલ સાથે પાદશાહ અફરાબીઆબની નજદીક જઇને તમામ હકીકત બેઆન કરી કહી. જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆબે તમુરનો ચેહેરો જરદ થએલો અને ગમગીન દેલ સાથે જોયો ત્યારે તેને કેટલેએક દેલાસો દેઇને ફરમાયું કે સેતાબ મજલેશ બનાવે. પછી પાદશાહ અફરાસીઆબ તમુરને લઇને તમામ તુરાની સરદારો સાથે મજલેશમાં ખુશાલી કરવા બેઠો.

હવે જ્યારે આફતાબે પોતાનો જરી ઝુન્દો ખુલ્લીમાં ઉઠાવ્યો અને શીહા પરદા ઉઠાવી લીધા યાને ખામદાદનો વખત થયો ત્યારે પાંચો લશ્કરે નગારાનાં અવાજ જરી કીધા અને તમામ દલેરોએ પોતાનાં મોહ કીનામાં ધર્યાં અને મેદાનમાં જઇને સફ સમારી ઉભા, તેવામાં જંગલની તરફથી એક શાહાંસી સવર પવનની મીસાલે દોડતો ઇરાની લશ્કરની નજદીક આવ્યો અને સરફરાજ બલેજરની નજદીક જઇને કહેવા લાગો કે નાપાક એકદસ્ત બખુલમાં આવીને પારશને ગોસ્પંદની મીસાલે પકડી લઇ ગયો અને ખાનુઓની ખાનુ ગોસરપ તે નાપાકની લડાઇમાં નીકલેલી છે. જ્યારે બલેજરે એવી નાખુશ ખબર બશુશથી સાંભલી ત્યારે પાકબદ પાદશાહ કેબશરોની નજદીક જઇને કહેવા લાગો કે એ જેહાંદાર પાદશાહ નાપાક એકદસ્ત સીસતાંનનાં મુલકને વેરાંન કરવાને તરફ જઇ પહોંચ્યો છે અને આપણાં જે પહેલવાનો છે તેઓમાં તે નાપાકની લડાઇની તાબેશ તું જોતો નથી. વાસ્તે મારો વીચાર એ છે કે સરફરાજ ફરાંમરજનો બેટો નામદાર જેહાંબખસ તેને જર કરી શકશે વાસ્તે આજે વખતે તે નામદારને સમજાવીને સીસતાંનની તરફ ઉતાવળથી મોકલવો બેહેતર છે. એટલું કહીને સેતાબ પોતાનો ઘોડો હીનદી લશ્કરની તરફ બેકાવ્યો.

ગયો સરફરાજ જલ જેહાંબખશની દરગાહમાં અને રવાનાં કીધો
તેને એકદસ્તની લડાઇ ઉપર તે વગેરે બીજે અહેવાલ.

હવે પેલી તરફ જ્યારે શાંમે પોતાનાં નેઆગાન જલને દુરથી આવતો દોઢો ત્યારે જેહાંબખશને કહ્યું કે એ નામદાર બાઇ આપણો ખુજેરંગ નીઆગાન આપણી તરફ આવે છે. એટલું કહીને સેતાય બેઠી બાઇ પેઆદ થયા અને જઇને જલનાં પાંઉને બોલ્યા હા તેને પોતાની દરગાહમાં લાવ્યા અને સુનાની ખુરશી ઉપર બેસાડીને કહેવા લાગ્યા કે એ ખુદા બાપ હમો વગર આપનાં બેટાઓને તેં કેમ યાદ કીધા છે અને હમો નાવારેલની નજીક તુંને તરદી લેવાનો સખય શું છે. પછી જલે તમામ હકીકત જેહાંબખશની નજીક કહી અને કહ્યું કે એ બેટા આએ વખત આપનાં નીયાગાંનોતું નામ રાખતું જોઇએ. જ્યારે જેહાંબખશ એવા સખુનો જલની બુખાનથી સાંભળ્યા ત્યારે કહેવા લાગ્યા કે એ ખુદા બાપ ખુરજીગર બરજોની બાબુ બાંધીને મારે હવાલે કરે તો હું એકદસ્તને બાંધી તાહરે હવાલે કરું. કાંબજે બરજોને વાસ્તે ખુની રસ્તમે મારા બાપ ફરામરજને જનથી બેગન કીધો છે. પછી જલે તેને કેટલાએક સખુનોથી સમજાવીને કહ્યું કે જ્યારે તું એકદસ્તની લડાઇને ફતેહ કરી આવશે ત્યારે હું તુંને ફરામરજની નીશાન યતલાવીશ. પચુ જો હું નહિ યતલાવી શકીશ તોપછી બરજો અને રસ્તમે એ બેઠીને મારે હાથે બાંધીને તારે હવાલે કરીશ. એ બેટા અગર જો આએ વખત મારો નામદાર બેટો ફરામરજ હશે તો મને ખીજઓની મીનત કરવાની હાજેત નહી રહેતે. જ્યારે જેહાંબખશે ખુદા જલથી એવી મીનતનાં સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે ગુસ્સામાં આવીને પોતાના બાઇ શાંમેને કહ્યું કે એ નામદાર બાઇ તું એ જગો હોશીઆરીથી રહેજે. હું શીસ્તાન જઇને નાપાક એકદસ્તનાં જીવથી ગીરદ કાઢી નાખું. એટલું કહીને પોતાના હીંદી લશ્કરમાંથી કેટલુએક પોતાની સાથે લઇને પવનની મીસાલ જાણસ્તાનની તરફ નીકળી ગયો.

આવ્યો તમુર લડાઇના મેદાનમાં અને તલબ કીધો જેહાંબખશને
પછી લડાઇ કીધી જલ સાથે તે વગેરે બીજે અહેવાલ.

હવે પેલી તરફ જ્યારે નામદાર તમુરે પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જુકાવ્યો ત્યારે હીંદી લશ્કરની ઉપર અવાજ મારીને જેહાંબખશને પોતાનો હમનબરદ તલબ કીધો. તે સખુન સાંભલીને જલેજર સેતાય તેનાં મેદાનમાં ગયો અને તમુરને કહ્યું કે એ છોકરા હજણાં તારા સરને પાકમાં લપેટીશ અને તારી જબુનારીને તારી માહાતમમાં બેસાડીશ-એટલું કહીને નેજે તમુરનાં સીનામાં માર્યો. તેને જોઇને તમુરે પોતાનો નેજો જલ ઉપર નાંખ્યો. એ મીસાલે બેઠ પહેલવાનો એકબીજા ઉપર નેજનાં જખમ કરવા લાગ્યા. તેવામાં તમુરે એક નેજો જલનાં નેજ ઉપર માર્યો જેથી જલનો નેજો જમીન ઉપર પડ્યો.

આવા બનાવથી જાત્ર મુસ્લમામાં આવીને બેતામ મ્યાનથી તલવાર ખેંચી અને એક જખમ તમુરનાં નેત્ર ઉપર માર્યો તેથી તેનો નેત્રે કલમની મીસાલ કાપી નાખ્યો. પછી બેહુ દલેરોએ નેત્ર ઉપરથી હાથ ઉઠાવીને ગોરજની લડાઇ કરવા લાગ્યા અને પોતાનાં બારી ગોરજનાં જખમ એક યીઅ ઉપર મારવા લાગ્યા તેવામાં તમુરે મુસ્લમામાં આવીને ગોરજનો એક જખમ એવો જોરથી માર્યો કે તે જરબથી જલ્લનાં હાથમાંથી ઢાલ જમીન ઉપર પડી ગઇ. તેજ વખતે તે ઢાલ જાલે ઉઠાવી લઇને મેઆનથી તલવાર ખેંચી અને કાનાંથી તમુરનાં સર ઉપર મારી. તેને જોઇને તમુરે પોતાની શમશેર હાથમાં પકડી અને મુસ્લમામાં આવીને જલ્લનાં સર ઉપર એવી જોરથી મારી કે તેની ઢાલ કાપીને જલ્લનાં સરમાં જખમ કીધો. બ્યારે શાંમનાં બેટાએ પોતા ઉપર એવો મામલો દીઠો ત્યારે પોતા ઉપર પેચ ખાઇને પોતાની તલવાર તમુરનાં સર ઉપર એવા જોરથી મારી કે જેથી તમુરની ઢાલ કપાઇ ગઇ અને તેનાં સરમાં જખમ લાગ્યો. એ રવેશ બેહુ દેલાવરો જીવની કાશેશથી ત્રડાઇ કરતા હતા જેઓને એક તરફથી પાદશાહ અફરાસીઆખ પોતાનાં તુરાની સરદારો સાથે નેગાહ કરતો હતો અને બીજી તરફથી તેહમતન ઇસ્તમ પાદશાહ કેખશરો સાથે તેઓની જવાંમરદીનો તમાશો જોતો હતો. બ્યારે દહાડો નજદીક આવ્યો ત્યારે બેઉ નામદારોએ લડાઇ કરવાથી પોતાનો હાથ પાછો ખેંચ્યો. પછી બેઉ દેલાવરોએ પોતાનાં મોઢ કાનાંથી પાછાં ફેરવીને પોતપોતાનાં લશ્કરમાં ગયાં. બ્યારે પોતાનાં બાપ જાલને એ રવેશ જખમી થયેલો તેહમતને દીઠો ત્યારે મુસ્લમામાં આવીને ચાહયું કે મેદાનમાં જઇને તમુરનાં સરને ખાક ઉપર નાંખે. પણ દહાડો આખર આવ્યો હતો તે સખબથી પોતાનો અરોદો મોકુફ રાખ્યો અને પાદશાહ કેખશરોની નજદીક કહેવા લાગ્યો કે એ નામદાર પાદશાહ હું આજ રાતનાં તુરાની લશ્કરમાં રખશની જોસ્તેજોઇને વારતે જાઉં અને તે આનશી રંગનાં રખશને મહારા હાથમાં લાવીને જોહાનની શરમમાંથી બહાર નીકલું.

ગયો પીલતન ઇસ્તમ તુરાની લશ્કરમાં રખશની જોસ્તેજોઇ કરવાને વાસ્તે તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

બ્યારે સતનો વખત થયો ત્યારે પીલતન પહેલવાને પોતાનાં તનમાં શીહા પોશાક પહેર્યો અને તમામ હથીઆરોનો બોજો પોતા ઉપર બાંધીને પાદશાહની નજદીક આવ્યો અને તેને મેજો કરીને તુરાની લશ્કરની તરફ નીકળી ચાલ્યો અને અફરાસીઆખનાં લશ્કરમાં જઇને હરબજો રખશની જોસ્તેજોઇ કરવા લાગ્યો અને તુરાની લશ્કરમાં તમામ દેહરાઓની આસપાસ ફરી વલ્યો તોપણ પોતાનાં રખશની કશી નીશાંન પામ્યો નહીં. પછી મુસ્લમામાં આવીને અફરાસીઆખનાં દેહરાની તરફ જઇ છુપો થઇ ઉભો. તેવામાં કરાખાંન નામનો એક ચીની પહેલવાન અફરાસીઆખની દરગાહમાંથી બહાર આવ્યો. તેણે જોયું કે એક આહમી શીહા અંધારીમાં છુપો થઇ ઉભો છે, જેને જોઇને તેણે એક પોકાર તે

ઉપર માર્યો અને કહેવા લાગો કે એ સરકશ મરદ તું કાણુ છે. સેતાય રોશનીમાં આવીને તારું મોંઢ મને અતલાવે. જ્યારે તે ચીની પહેલવાનથી તેહમતને એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે જગોથી કુદીને એક મુકી તેના સર ઉપર મારી તે મુકીના જખમથી કરાખાનનું મગજ નાખને રસ્તે બહાર નીકલી પડ્યું અને બેઅખત્યાર થઇને ખાક ઉપર પડ્યો. પછી પીલતન પહેલવાન તે જગોથી બહાર આવીને ધરાની લશકરની તરફ નીકલી ચાલ્યો અને પાદશાહ કેબશરોની દરગાહમાં જઇને તમામ ગુજરેલી હકીકત બ્યાન કરી કહો.

આવ્યો કેકશ તલબ કીધો બરજીને અને ગયો દલેર ગેવ તેનાં મેદાનમાં અને ગોરફતાર થયો ગેવ કેકશનાં હાથ ઉપર તે વગેરે બીજાં અહેવાલ.

જ્યારે આફતાબ તલુ થયો અને સાતે લશકર કીનાનાં મેદાનમાં સફ ખેંચી ઉભા ત્યારે નામદાર કેકશે પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જુકાવ્યો અને ધરાની લશકરની તરફ જઇને પોતાનો હુમનબરદ બરજીને તલબ કીધો. તે સખુન સાંભલીને દલેર ગેવ ગુસ્સામાં આવ્યો અને પોતાનાં ઘોડાને મેદાનમાં દપટાવીને તેની રાહ બાંધી ઉભો અને ગુસ્સાથી કહેવા લાગો કે એ બદનસલનાં નાપાક હુમણાં તારા સરને એ મેદાનમાં ખાક ઉપર નાખું અને તારાં લશકરને મારા ભારી ગોરજે કરીને બરહમ મારું. ગેવની જુબાનથી એવા સખુનો સાંભલીને કેકશ બોલ્યો કે એ દરામણી સુરતનાં બેવકુફ તુંને એવું કરું કે જુદો જલ તારી માહા-તમમાં બેસે. એટલું કહીને તલવાર બ્યાનથી ખેંચી. પછી એઉ પહેલવાનો સમશેરની લડાઇ કરવા લાગા. જ્યારે તેઓ તલવારની લડાઇથી નામુરાદ થયા ત્યારે દલેર ગેવ સેતાબ પોતાની કમંદ કેકશ ઉપર નાખી તેથી તે નામદારનું સર બંધમાં આવ્યું. એવો મામલો પોતાપર બેઇને નામદાર કેકશે સેતાબ તલવારે કરી ગેવની કમંદ કાપી નાંખી અને ગેવની નજદીક જઇને તેનો કમરબંદ પકડ્યો અને ઘોડાના જીનથી ઉઠાવીને પોતાનાં લશકરમાં લઇ ગયો.

એ નામનાં બેઝનાર શાએર કહે છે કે એ સાતે લશકરને લડાઇના મેદાનમાં પડતાં મેલીને હવે એકદરતનું દારનાન કહુછ તે સાંભલ. જ્યારે એકદરત તુરાની લશકરમાંથી શીરતાનની તરફ નીકલી ચાલ્યો ત્યારે મનજેલ દરમનજેલ રાહ કાપતો જામેલસ્તાન જઇ પહોંચ્યો. તે ખચ બાનુ ગોશરપને થઇ કે નાપાક એકદરત શીરતાનનાં મોલકો ખરાબ કરતો આવ્યો છે. તેજ વખત હુકમ કીધો કે જખુલનાં તમામ દરવાજા એસ્તવારીથી બંધ કરીને તે ઉપર જખુલી સવારો ખચરદારીથી ચોકા રહે અને લડાઇના કરનારા દલેરો ફોટની સશીલ ઉપર જઇને શહેરની પાસગાની કરે. તે હુકમ સાંભલીને તમામ નામદાર લોકો ફોટની સશીલ ઉપર જઇ ઉભા. હવે જ્યારે નાપાક એકદરત જખુલની તરફ જઇ પહોંચ્યો તેજ વખત પોતાના લશકરની સફ ખેંચી. પછી પોતે મેદાનમાં આવીને બાનુ ગોશરપને હુમન-બરદ તલબ કીધો. જ્યારે પારેસ ખીદમતગારે તે નાપાકની જુબાનથી એવા સખુનો સાંભ-લ્યા ત્યારે સેતાબ કીલ્લાની અંદરથી બહાર આવ્યો અને પોતાનો ઘોડો દપટાવીને તેની

મોહામેલ જઈ ઉભો અને તેને કહેવા લાગો કે એ નાપાક ચોર તું જાણુલ અને શીસ્તાનનાં મોલકથી શું મુરાદ રાખે છે. હમણાં તારા સરને માહા હાથમાં લઉં. જ્યારે એકદસ્તે તેને પોતાની મોહામેલ આવેલો દીઠો ત્યારે પુછવા લાગો કે એ પહેલવાન તારું નામ શું છે તે મારી નજદીક પોલી કહે. એકદસ્તથી એ સખુન સાંભલીને પારસે જવાબ દીધો કે મારું નામ પારસ કરીને કહે છે અને મારું વતન પારસ શહેરમાં છે અને હું તેહમતન હસ્તમનો ખાસ ખીદમતગાર છું. એટલું કહીને પોતાનો ગોરજ એકદસ્તનાં સર ઉપર મારથો તેનો જરબ રદ કરીને એકદસ્તે પોતાનો ભારી ગોરજ પારસ ઉપર મારથો તે ગોરજનાં જરબથી પારેશ ઘોડા સાથે ખાકમાં પડ્યો. તેને એ રવેશ જમીન ઉપર પડેલો જોઈને એકદસ્ત સેતાબ કુદીને પારસનાં સીના ઉપર સવાર થયો અને તેની બેઠે બાજુ બાંધીને ખેંચતો પોતાનાં લશકરની તરફ લઈ ગયો અને તેને પોતાનાં સવારોને દવાલે કરીને તેજ વખત પાછો મેદાનમાં આવ્યો.

લડાઈ કીધી બાનું ગોસરપે એકદસ્ત સાથે અને પાછાં ફર્યાં બેહું
પહેલવાનો મેદાનમાંથી તે વગેરે બીજે એહવાલ.

જ્યારે બાનું ગોસરપે એકદસ્તને પાછો મેદાનમાં હમનબરદ તલબ કરતો દીઠો ત્યારે લડાઈનું અખતર તનમાં પહેરીયું અને તે ઉપર કાનાનાં દથીઆરો બાંધીને પોતાનો ઘોડો એકદસ્તનાં મેદાનમાં જોડાવ્યો અને તેની રાહ બાંધીને કહેવા લાગી કે એ નાપાક ધુરી નશલનાં ચોર તે જાણુલની તરફ મોહ ધ્યું છે તેની તને સખ પહોંચાડું અને તું એમ જાણુ કે હવેથી તારું નેહેસ કદમ જેહાંથી નાણુદ થાય. મારી આતશની વરસાવનાર શમશેરે કરીને તારા સરને બુદ્ધ કરી જાણુલનાં દરવાગા ઉપર ભટકાવું અને તારા બદનને રેજે રેજ કરીને જનવરોનો ખોરાક કરું. એટલું કહીને સેતાબ નેજે ઉઠાવી એકદસ્તનાં સીનામાં માર્યો. તેનાં જખમથી તે નાપાક પોતા ઉપર પેચ ખાઈને પોતાનો નેજે બાનું ગોસરપની કમર ઉપર માર્યો. એ મીસાલે તે બેહુ જંગી દેલાવરો એકબીજા ઉપર નેજાનાં જખમો કરવા લાગ્યા. જ્યારે નેજાની લડાઈથી કાંઈ આજેજ આવ્યું નહી ત્યારે નેજા ઉપરથી હાથ ઉઠાવી ભારી ગોરજોની લડાઈ કરવા લાગ્યા. તેવામાં બાનુંએ પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવીને એકદસ્તને કહ્યું કે એ ધુરી ધુનીઆદનાં ચોર હવે તેહમતનની નામવર બેરીનો એક જખમ સંભાલ. તેનું કહેવું કે એકદસ્તે સેતાબ પોતાને ઢાલને દરમેઆન છુપાવ્યો. તેવામાં બાનું ગોસરપે પોતાનો ગોરજ એકદસ્તનાં સર ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેના જરબથી એકદસ્ત પોતાનાં ઘોડા સાથે ખાકમાં પડ્યો અને તેજ વખતે પાછો ઉઠીને મેઆનથી તલવાર ખેંચી અને બાનુંની નજદીક જઈને એક જખમ તેનાં ઘોડાની ગરદન ઉપર માર્યો તેણે કરીને બાનુંનો ઘોડો ખાકમાં પડ્યો. તેજ વખતે બાનું ચીતાની મીસાલે કુદીને જમીન ઉપર ઉભી અને ખંજર ખેંચીને ચાહ્યું કે એકદસ્તને મારે. તેને એ રવેશ જોઈને એકદસ્તેથી

પોતાનું ખંજર હાથમાં પકડ્યું. પછી એક બીજા ઉપર દોઢ હુમ કરવા લાગ્યા. જ્યારે એક દરતે બેયું કે પીલતનની બેટી આજેજ નથી આવતી ત્યારે ગુસ્સામાં આવ્યો ત્રીજા તરફ તથા તલવાર ઉઠાવી તેને જોઈને બાંનુ ગોઠવે પોતાની તલવાર મેળાવતી બેઠી. પછી એક દેહાવરો એક બીજા ઉપર તલવારનાં જખમો કરવા લાગ્યા. જ્યારે આક્રમણ થયે આખો અને જંગલ આતશની મીસાલે તપવા લાગ્યું ત્યારે એકદરતે કહ્યું કે એ વાતની ચારતાર બાંનુ, હવે આક્રમણ થયે આવ્યો તેથી આપણું જન આતશની મીસલ તથા છે. વારતે હું તારા મકાન ઉપર જઈને આરામ કર અને કાલ રોજે આપણે એ મેદાનમાં પાછા લડાઈ કરે અને જોઈએ કે આશ્ચર્યના કોણની દરતગીરી કરે છે. એટલું કહીને એકદરતે સેતાય પોતાનાં લશ્કરમાં ગયો. તેને જોઈને પીલતન પહેલવાનની બેટી પોતાના મકાન ઉપર આવી અને બાંનું ખાંધને આશ્ચર્યને વારતે બોલાવ્યાહાની જગોમાં જઈ બેઠાયા હાથે.

હવે પેલી તરફ ચોર એકદરત પોતાના દેહ સાથે અનદેશો કરવા લાગો કે પીલતન રસ્તની બેટી પોતાનાં બાપ કરતાં ઘણી જોરાવર છે. અગર એ બાંનું કાલ રોજે મારી લડાઈમાં આવશે તો બેશક મારો જન તેનાં હાથ ઉપર બરબાદ થશે. વારતે હવે એની લડાઈથી હાથ ઉઠાવીને ત્રીજા તરફીર કરવી જોઈએ. જ્યારે રાતનો વખત થયો ત્યારે એકદરતે લડાઈનાં દુધીઆરો તન ઉપર બાંધીને બેહોશ શરાબની શીશી પોતાની સાથે લીધી અને જાણનાં કોટની તરફ જઈને પોતાની કમંદ કોટનાં કંચુરા ઉપર ફેંકી અને કોટ ઉપર ચઢીને શેહેરમાં દાખલ થયો અને બાંનુંનાં મહેલ નીચે જઈ પોતાની કમંદ તેનાં મહેલ ઉપર નાખીને અંદર દાખલ થયો અને જઈને જોઈયું કે તે કપાળનાં બાંનું પોતાના તખત ઉપર બોલાવ્યા હાથે છે. પછી તેનાં સર આગલ જઈને કેટલાએક બેહોશ શરાબનાં કતરા તે ખાલેશ બાંનુંનાં મોહમાં અને નાકમાં નાખ્યા અને તેજ વખતે પોતાની કમંદથી તે બાંનુંની બાજુ બાંધીને તેને ઉઠાવી નીકલી ચાલ્યો અને લશ્કરમાં જઈને તે બેહોશમાં પડેલી બાંનુંનાં તન ઉપર ભારી બાંધેલો બોળે નાંખ્યો. પછી પોતાનાં લશ્કરને ફરમાવ્યું કે સેતાય કુચની તપચારી કરે. તે હોકમ સાંભળીને તમામ લશ્કરે પોતાનાં મોહ રહામાં ધર્મી.

હવે પેલી તરફ જ્યારે આક્રમણ જાહેર થયો ત્યારે રોદામે બાંનુંને ખબર થઈ કે બાંનું ગોઠવેને નાપાક એકદરત રાતને વખતે આવીને ચોરી લઈ ગયો તે નાખુશ બન્યો સાંભળીને રોદામે જરી કરવા લાગી અને બાંનુંને ઠેકાણે લોકોનાં કતરા વરસાવવા લાગી, અને જ્યારે બાંનું ગોઠવેને ચોરી ગયાની ખબર શેહેરનાં લોકોને થઈ તેથી તમામ લોકો ગમગીન અને માદાતમ ભરેલા થયા.

હવે નાપાક એકદરત ત્રણ દાદાડાની મંજલ કરીને એથે દહાડે પોતાનાં લશ્કરને ફરમવ્યું કે એ જગો આશ્ચર્યને વારતે દેહેરા નાંખે. પછી પોતે મંજલમાં બેસીને બાંનું ખાવા તથા શરાબ પીવા મશગુલ થયો. તેવામાં જંગલની તરફથી એક ગીરદ નજર આવી તે ગીરદમાંથી હીનદી લશ્કર સાથે નામદાર જોઈયામશ બાહાર નીકલી આવ્યો.

આવી પહોંચ્યો ફરામરજનો બેટા જેહાંબખશ રાહના મેદાનમાં
અને લડાઈ કીધી એકદસ્ત સાથે તે વગેરે બીજે અહેવાલ.

જ્યારે નાચદાર જેહાંબખશના આગવાની ખખર એકદસ્તને થઇ કે હીંદી જેહાંબખશ તેની મોકાએલ આવી પહોંચ્યો છે ત્યારે એકદસ્તે ફરમાવ્યું કે લશ્કર સફ્ર સમારીને તપ્પાર થાય. જ્યારે દેલાવર જેહાંબખશે એકદસ્તનાં લશ્કરને સફ્ર ખેંચેલું દીધું તેજ વખત પોતે ફરમાવ્યું કે લશ્કર સેતાય સફ્રદરસફ્ર ઉભું રહે. એટલું કહીને પોતાનો હાથી મેદાનમાં રેલાવ્યો અને અવાજ મારીને બોલવા લાગો કે એ નાપાક બદ તોખમનાં ચોર હમણાં મારા ભારી ગોરજ કરીને તારા સરને કુટી નાખું. જ્યારે નામદાર જેહાંબખશને એ રવેશ પોકારતો એકદસ્તે મેદાનમાં દોઠો ત્યારે પોતે ઘોડા ઉપર સવાર થઇને જેહાંબખશનાં મેદાનમાં ગયો અને જેહાંબખશને કહેવા લાગો કે એ હીંદુ હમણાંજ તારા જીવમાંથી હું ગીરફ કહાડી નાખુ છું એટલું કહીને સેતાય પોતાનો નેજે જેહાંબખશ ઉપર માર્યો તેને નેજને જેહાંબખશે પોતાનો નેજે એકદસ્ત ઉપર નાંખ્યો એ મીસાલે બેઉ પહેલવાનો એક બીજા ઉપર નેજના જખમો કરવા લાગ્યા. જ્યારે તેઓનાં નેજઓની નોક ટુટી ગઇ ત્યારે તે ઉપરથી હાથ ઉઠાવીને જેહાંબખશે પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો. જ્યારે જંઘી જેહાંબખશને ગોરજ સાથે પોતા ઉપર હુમલો કરતાં એકદસ્તે જોયો ત્યારે સેતાય ઘોડાની પીઠ ઉપરથી કુદીને એક ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો અને સેતાય દોડતો આવિને જેહાંબખશનાં હાથીના સર ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેજ વખત હાથીનું મગજ ખાકમાં નીકલી પડ્યું તેથી તે હાથી જમીન ઉપર પડ્યો. એક તરફથી હાથીનું જમીન ઉપર પડ્યું કે દેલાવર જેહાંબખશ સેતાય ચીતાની મીસાલ કુદીને જમીન ઉપર ઉભો. જ્યારે જેહાંબખશનાં લશ્કરમાંથી તેના સરદારોએ દીધું કે જેહાંબખશ સવારી વગરનો થઇને પાંઉ પ્યાદે દુશ્મનની મોકાએલ ઉભો છે તેજ વખત એક બીજે હાથી તેની સવારીને વાસ્તે લાવીને તેની નજદીક હાજર કીધો. તે ઉપર જેહાંબખશ પાછો સવાર થઇને પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો અને તેને કહેવા લાગો કે એ નાપાક ચોર તું આજે તેટલા પથ્થર મારી ઉપર નાંખ તેથી હું ડરનાર નથી. એટલું કહીને ગુસ્સાથી એક જખમ તેનાં સર ઉપર જોરથી માર્યો કે જેથી એકદસ્ત ઘોડા સાથે ખાક ઉપર પડ્યો અને પાછો ઉઠીને જેહાંબખશની મોકાએલ ઉભો. એ મીસાલે બેઉ પહેલવાનો લડાઇ કરતા હતા તેવામાં નામદાર જેહાંબખશ ગુસ્સામાં આવીને તલવાર ચાનથી ખેંચી તેને નેજને એકદસ્તે સીતાય પોતાના સર ઉપર ઢાલ પકડી. પછી જેહાંબખશે એક જખમ તેનાં સર ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેની ઢાલનાં ટુકડા કરીને તેના સરમાં લાગ્યો. તેથી તેની નજદીક જેહાંબ શીદા થઇ અને પોતા ઉપર પેચ ખાઇને નાચવાની તદખીર શોધવા લાગ્યો. પછી જેહાંબખશને કહ્યું કે એ દેલાવર પહેલવાન હવે દાહડો નજદીક આવ્યો. વસ્તે તું તારા લશ્કરમાં જઇને આજની રાત આજ્ઞાએસ પકડ અને નેજએ કે કાલ રોજે જમાનો કોણને ચારી દીએ છે. એટલું કહીને એકદસ્ત પોતાનાં લશ્કરની તરફ આવ્યો તેને નેજને દેલાવર જેહાંબખશે પોતાનો હાથી હીંદી લશ્કરની તરફ ચલાવ્યો. પણ તે વખત

જેહાંબપશ બાનું ગોશ્વરપનાં અકેવાલથી પુરો નાવાકેદ હતો. તે સખયથી પોતાનાં લશકરમાં જખને મજલેસમાં પોતાનાં દેલને ખુશી કરવા બેઠો.

નહાસી ગયો એકદસ્ત જેહાંબપશની દેહસતથી અને માર્યો ગયો જલકમાર તુરકી પોતાનાં લશકર સાથે જેહાંબપશનાં હાથ ઉપર તે વગેરે બીજો અહેવાલ.

હવે જ્યારે નાપાક એકદસ્ત જેહાંબપશનાં મેદાનમાંથી જખમી થઇને જેવો પોતાના લશકરમાં નીકલી ગયો કે તેવોજ જખને પોતાના દેહરામાં બેહોશ થઇ પડ્યો અને અરધી રાતને વખત પાછો પોતાનાં હોશમાં આવીને દેલ સાથે અંદેશો કરવા લાગો કે આજરોજે હુંએ એ ખુરી નસલનાં હીંદુની લડાઇથી સલામત આવ્યો છું. પણ હવે કાલ રોજે એ નાપાક વગર દીનનાં હીંદીના હાથથી મારો જન ખચવો મુશકેલ છે. એટલું પોતાનાં દેલ સાથે વીચારીને પછી લશકરને ફરમાવ્યું કે કેટલાએક દેહેરા એ જગો પડતા મેલીને સેતાખ પાદશાહ અફરાસીઆખની તરફ કુચ કરે. એટલું કહીને તેજ વખત પોતાનો ઘોડો તે જગોથી આગલ ચલાવ્યો અને જેહાંબપશની દેહેસતથી પોતાનાં લશકર સાથે પવનની મીસાલે રાહમાં નીકલી ચાલ્યો.

હવે જ્યારે રોશન રોજ જાહેર થયો ત્યારે જેહાંબપશને ખબર થઇ કે શીદા જીવનો એકદસ્ત રતોવાઇ નીકલી ગયો છે. એવી ખબર સાંભળીને દેલાવર હીનદી ગુસ્સામાં આવ્યો અને પોતાનાં લશકરને હોકમ કીધો કે સેતાખ એકદસ્તનો દુમખાલો પકડે. પછી પોતે હાથી ઉપર સવાર થઇને પાંખીનાં રેલાની મીસાલ એકદસ્તની પછવાડે નીકલી ચાલ્યો અને મનજલ દરમનજેલ રાહ કાપતો એક જંગલમાં જઇ પહોંચ્યો. ત્યાં જોયું કે તે જંગલમાં ભારી ગીરદ નજર આવે છે. તેમાંથી દશ હજાર સવાર તલવારનાં મારનારા મોકામેલ નીકલી આવ્યા. તેનો સરદાર જલકમાર નામનો તુરકી હતો. જ્યારે તે લશકરને મેલાપ જેહાંબપશ સાથે થયો ત્યારે બેહુ તરફનાં લશકર પોત પોતાની સફ સમારી ઉભા. પછી નામદાર જેહાંબપશ પોતાનો હાથી રેલાવીને મેદાનમાં આવ્યો અને પોકાર મારીને કહેવા લાગો કે એ કમખખત શીદા જીવનાં આજરોજે મરદાને મરદની લડાઇ તું તારી નજરે જોશે. જ્યારે નામદાર જેહાંબપશની જુખાનથી જલકમારે એવા સખુન સાંભળ્યા ત્યારે પોતાનો ઘોડો જેહાંબપશનાં મેદાનમાં જોકાવ્યો અને જેહાંબપશની મોકામેલ જખને કહેવા લાગો કે એ બદગોહરનાં હીનદી હમણાં તારા સરને ખુનમાં લપેટીને ખાકમાં નાંખુંચ. એટલું કહીને જેહાંબપશ ઉપર પોતાની કમંદ નાખી. તેને જોઇને જેહાંબપશ પોતાની કમંદ જલકમાર ઉપર નાંખી તેથી તે બેહુ દેલેરોનાં સર બંધમાં આવ્યાં. પછી બેહુ પહેલવાનો એક બીજને ખેંચવા લાગા અને એક બીજ ઉપર જોર કરવા લાગા તોપણ જીન ઉપરથી નીચે આવ્યા નહી. જ્યારે તેઓનાં જોર કરવાથી બેહુની કમનદો વુટી ગઇ

ત્યારે જાકમાર તુરકીએ મેઆનથી તલવાર ખેંચી અને ચાલું કે જેહાંખશનાં સર ઉપર મારે. તેવામાં જેહાંખશ પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો અને એક જરથ તેની તલવાર ઉપર માર્યો તેથી તેની તલવારનાં તુકડા કરી નાખ્યા. જ્યારે તે તુરકીએ જેહાંખશથી એવો મામલો દોઠો ત્યારે સેતાખ તેને બોલવા લાગો કે એ નામદાર તું પોતાની પાસે તલવાર રાખતો નથી યા તુંને તલવાર મારવાનો હોનર માલુમ નથી કે એખલો ગોરજ લઇને લડાઇ કરવા આવ્યો છે. એ સખુન સાંભલીને જેહાંખશ તેને જવાબ દીધો કે એ એચકલ લડાઇને વખતે મરદ લોકોને ભારી ગોરજ જેટલો જેથ દીએ છે તેટલી તલવાર જેથ દેતી નથી. એટલું કહીને ખીજી મરતમે પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવ્યો અને તે તુરકીનાં સર ઉપર માર્યો તેથી તેજ વખતે તે તુરકી પોતાનાં ઘોડા સાથે ખાક ઉપર પડીને પોતાનો જાન કાઢી નાખ્યો. જ્યારે નામદાર જેહાંખશ તે તુરકીની લડાઇથી ફારેગ થયો ત્યારે સેતાખ પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવીને તેનાં લશકર ઉપર જઇ પડ્યો અને તેનું તુરકી લશકર જેહાંખશનાં હાથ ઉપર બેસુમાર માર્યું ગયું અને બાકીનાં જે કોઇ જીવતા રહ્યાં તે લોકો પોતાના જાન બચાવવા જંગલની તરફ નાસી ગયા. જ્યારે એ રવેશ તે તુરકી લશકર પરાગનદેહ થઇ ગયું ત્યારે જેહાંખશ ફતેહમંદી સાથ પોતાનાં હીનદી લશકરમાં પાછો આવ્યો.

આવ્યો કેકશ લડાઇનાં મેદાનમાં અને તલથ કીધો પોતાના હમન-
બરદ બરજોને અને ગયો તેનાં મેદાનમાં સરફરાજ જલ તે
વગેરે બીજે એહવાલ.

હવે પેલી તરફ સાતે લશકર મેદાનમાં આવીને સફ ખેંચી ઉભા ત્યારે નામદાર કેકશે પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં નેકાવ્યો અને ધરાની લશકર ઉપર અવાજ મારીને બરજોને પોતાનો હમનબરદ બોલાવ્યો અને કેટલાએક તાનાંજનીનાં સખુનો જેહાંપહેલવાનને કહ્યા. તે સખુન સાંભલીને તેહમતને પોતાનું મોહ જરદ કીધું. જ્યારે શુદ્ધ જલે બેચું કે નામદાર પીલતનનો એહેરો કેકશનાં સખુનથી જરદ થયો છે અને દરદ ભરેલું કીધું છે તેજ વખતે પોતાનો ઘોડો તેનાં મેદાનમાં નેકાવ્યો અને કેકશની નજદીક જઇને તેને કહેવા લાગો કે એ બેહુંદા મજબૂનાં મગર તું પોતાનાં જીવથી ધરાયો છે કે એ રવેશનાં સખુનો મેદાનમાં બોલે છે. હવે તું પોતાનું ખરું નામ મારી નજદીક જાહેર કરીને કહે કાંયજો મારી વાંકી પીઠની શમશેર તારું લોહી પીવાની પીઆસી થયલી છે. જ્યારે કેકશે એવા સખુનો જલથી સાંભળ્યા ત્યારે હસીને તેને કહેવા લાગો કે એ જુનેરગ અને ધરાની અથવા જીથુલી નામદારો સાથે કાંઇ દાવો નથી. એખલો જુરજીગર બરજો સાથે મને દાવો છે અને તું તારી જઇશીનાં વખતમાં દેલાવર જવાનોની લડાઇમાં આવ્યો છે તે તુંને જેથ દેતું નથી.

વાસ્તે એ છુદા તું તારા જાનની સક્ષમતી ચાહાલો હોય તો મારા મેદાનમાંથી પાછો ફર. અમરબે તું મારી નસીહતને કબુલ નહી કરશે તો મારા બારી ઝેરજનમાં એક જરખથી તારો જખડુ જીવ નીકલી જશે અને એ મેદાનમાં તારા મુલ્યથી દલેર લોકો મારી મસખેરી કરશે કે એક નોજવાન પહેલવાને છુદા જખડુને મારી નાખ્યો. એ સખુન સાંભલીને છુદા બલે કહ્યું કે એ નોજવાન તારો જીવાન જીવ છુદાનાં હાથ ઉપર બરબાદ થશે તેનો તુંને અનંદશેા કરવો ભેધએ. એટલું કહીને પોતાનો નેળે કેકશની કમર ઉપર અર્થો. એ મીસાલે બેહું પહેલવાનો એકખીબા ઉપર નેળનાં જખમ કરવા લાગા અને એક તરફથી પાદશાહ અફરાસીઆબ નામદાર તમુર સાથે અને બીજી તરફથી પાદશાહ કેખશરો પીસતન પહેલવાન સાથે બેહું પહેલવાનોની લડાઇનો તખસો બે ॥ હતા તેવામાં છુદા બલે પોતાનાં હાથમાંથી નેળે નાંખી દેખને સેતાબ બારી ઝેરજ ઉઘાવ્યો અને કેકશને કહ્યું કે એ પહેલવાન સેતાબ તું પોતાનાં સર ઉપર દાઢ પકડ. એટલું કહીને એક જરખ એવો જરથી માર્યો કે તેજ વખતે કેકશની હાલમાંથી આતશ રોશન થયો. એવો મામલો ભેધને નામદાર કેકશે પોતાની શમશેર મેઆનથી ખેંચી તેને ભેધને સેતાબ જલે પોતાની તલવાર હાથમાં પકડી. પછી બેહું દલેરો એકખીબા ઉપર તલવારનાં જખમો મારવા લાગા. જખારે દહાડો નજદીક આવ્યો ત્યારે નામદાર બલે કેકશને કહ્યું કે હવે રાતનો વખત નજદીક આવ્યો છે. વાસ્તે તું એ મેદાનમાંથી પાછો ફર અને કાલ રોજે બે તુંને લડાઇની ખાહેશ થાય તો મને તારા મેદાનમાં બેલાવજે. એટલું કહીને પોતે ધરાની લશકરની તરફ ઘોડો ચલાવ્યો તેને ભેધને સાતે લશકર પોતપોતાનાં મકાન ઉપર જખ આશાએશમાં બેઠા.

આવી પહોંચ્યો એક તરફથી મોશખીનમોશને બેટો ફીલેદદાંન પોતાના
બાપનો કીનો લેવા અને બીજી તરફથી શીહા જીવનો એકદસ્ત
અને તેને દુમબાલે નામદાર જેહાંબખશ લડાઇના મેદાનમાં
તે વજેરે બીબે અહવાલ.

જખારે બામદાદનો વખત થયો ત્યારે સાતે લશકરમાંથી નકારાનો પોકાર ઉઠ્યો અને મેદાનમાં આવીને પોતપોતાની જગા ઉપર સફ ખેંચી ઉભા. તેવામાં જંગલની તરફથી એક બારી ગીરદ નજર આવી. તેમાંથી દશ હજાર તલવારનાં મારનારા સવારો સાથે શીલેદદાંન નામનો એક હાથી સવાર નીકલી આવ્યો અને મેદાનમાં આવીને સેતાબ સફ ખેંચી ઉભો. તેવામાં જંગલ તરફથી એક બીજી ગીરદ નજર આવી તેમાંથી એકદસ્ત બહાર આવ્યો. તેની પછવાડે એક બીજી ગીરદ નજર આવી તેમાંથી ફતેહમંદ બખતનો જેહાંબખશ નજર આવ્યો અને સેતાબ પોતાનો હાથી રેલાવીને એકદસ્તની સહા બંધ કરી ઉભો. જખારે શીહા જીવનાં એકદસ્તે જેહાંબખશને પોતાનો અટકાવ કરતો દીઠો ત્યારે તેને કહેવા લાગો

કે એ નાપાક હીંદી તું મારો દુમખાલો મેલતો નથી. વાસ્તે મારેથી શું ખાહેશ રાખે છે. એકથું કહીને પોતાનો નેજો જેહાંબખશ ઉપર માર્યો તેને જોઇને જેહાંબખશ યુરસામાં આવ્યો અને પોતાનો નેજો એકદસ્તના હાથ ઉપર જોરથી માર્યો કે જેથી તે શીદા જીવનાં એકદસ્તનો નેજો તેનાં હાથમાંથી જમીન ઉપર પડ્યો. તે જોઇને તમામ પહેલવાનો હસવા લાગ્યા. આથી એકદસ્ત યુરસામાં આવ્યો અને તેજ વખત ઘોડા ઉપરથી કુદીને જમીન ઉપરથી એક ભારી પથ્થર ઉડાવ્યો અને સેતાય દોડતો આવીને જેહાંબખશનાં હાથીનાં સરમાં માર્યો. તેજ વખત નામદાર જેહાંબખશ ચીતાની મીસાલે કુદીને જમીન ઉપર ઉભો. પણ પથ્થરનાં જંરખથી જેહાંબખશનો હાથી ખાકમાં પડ્યો. એવો મામલો જોઇને જેહાંબખશનાં લશકરમાંથી તેના સવારોએ એક બીજો હાથી સવારીને વાસ્તે લાવી હાજર કીધો. તેજ વખત નામદાર જેહાંબખશ જમીન ઉપરથી કુદીને શેરની મીસાલે હાથીની પીઠ ઉપર સવાર થયો અને કીનાથી સમશેર ખેંચીને એક જરખ એકદસ્તના સર ઉપર એવો જોરથી માર્યો કે તેના સર ઉપરથી હાલની સાથે ફાલાદની તોપ કાપીને સરને જખમી કીધું જેથી એકદસ્તના સરમાંથી ખેસુમાર લોહી જારી થયું. એકદસ્ત પોતા ઉપર પેચ ખાઇને સેતાય ઘોડાની પીઠ ઉપરથી કુદીને તુરાની લશકરની તરફ પાંઉ પ્યાદે થઇ નાસવા લાગ્યો. જ્યારે જેહાંબખશે એકદસ્તને એ રવેશ નાસતો દીઠો ત્યારે પોતાનો હાથી તેની પછવાડે રેલાવ્યો અને આઠથું કે તલવારે કરી તેનાં બેઉ તુકડા કરે. જ્યારે તુરાની લશકરમાંથી નામદાર તમુરે જેહાંબખશને એકદસ્ત ઉપર ગાલેબ દીઠો તેજ વખત પોતાનો ઘોડો જેહાંબખશની મોકાખેલ જુકાવ્યો અને તેની મોકાખેલ આવીને કહેવા લાગ્યો કે એ લડાયક હીંદી પહેલવાન હવે દહાડો નજદીક આવ્યો છે, વાસ્તે તુંને ઘટેય કે તારા લશકરમાં જઇને આસા-એસ પકડે પણ જો તુંને લડાઇની ખાહેશ છે તો કાલ રોજ એ મેદાનમાં આવજો. તમુરની જુઆનથી એ સખુન સાંભલીને જેહાંબખશે પોતાનો હાથી પાછો ફેરવ્યો અને પોતાનાં લશકરમાં જઇને પોતાના બાઇ સામની સાથે મજલેસમાં બેઠો.

હવે જ્યારે એકદસ્ત પાદશાહ અફરાસીઆબની નજદીક ગયો ત્યારે તેને પુછ્યું કે એ દહેર પહેલવાન સીસ્તાનમાં તારી સાથે જેહાંબખશને શું બન્યું તે તમામ બીના મારી નજદીક જાહેર કરી કહે. એ સખુન સાંભલીને રાહાની તમામ હકીકત અને સીસ્તાનની લડાઇની બીના સરવે પાદશાહ અફરાસીઆબની નજદીક બયાન કરી કહી. પછી એકદસ્તે હુકમ કીધો કે બાતુ ગોસરખ અને પારસ પરહેજગાર એ બેઉ બંધવાઓને લાવીને પાદશાહની નજદીક હાજર કરે. એકદસ્તને મોંઘથી એ ફરમાન સાંભલીને તે બેઉને ભારી બંધ સાથે લાવી હાજર કીધા. જ્યારે તે બેઉ બંધવાઓને પાદશાહ અફરાસીઆબે પોતાની નજરે દીઠા ત્યારે યુરસામાં આવીને હુકમ કીધો કે સેતાય એ બેઉ સરને તનથી દુર કરે. એવો મામલો પાદશાહથી જોઇને પીરાન વજીર ઉઠીને અરજ કરવા લાગ્યો કે એ પાદશાહ મારી અરજ કાન ધરીને સાંભલ કે એ બાતુ રસ્તમની બેટી છે અને તું ખુબ રવેશથી જાણેય કે શીઆવખશનો કાનો હજુર સુધી મોકુફ થયો નથી અને તે ઉપરાંત વહી તું બીજો ફેશાદ તારા હાથથી ઉઠાવી ઉભો કરે છે. પાદશાહ લોકોને દાનાઇથી દુર દરીઆહત કરવો જોઇએ કે આકેબત તે કામ આસાનીજરેલું હોય. વાસ્તે એ પાદશાહ એ બેઉ બંધવાઓને

કતલ કરવાને બદલે બેહેતર સળ એ છે કે એ બેઉને એ જગાથી તુરાન જમીન મોકલીને ભારી બંધથી બંધીખાનામાં ફેદ કરે. જ્યારે દાનાષ બરેલા વેશોનાં બેટાની જુગ્માનથી પાદશાહ અફરાસીઆએ એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે તેનાં સખુનો પસંદ કરીને વેશોનાં કલ્યાણને ફરમાવ્યું કે બસો સવારોની સાથે એ બેઉને તુરાન જમીન લાઇ જાય અને સપેહ-સાહાર જંગાવેને હવાલે કરે કે તે નામદાર એ બેઉ બંધવાઓ ઉપર ખખરદારી રાખશે.

આવ્યો ફીલેદદાન મેદાનમાં અને તેહમતન રસ્તમને પોતાનો હમ-
નખરદ બોલાવ્યો અને ગયો એકદસ્ત તેના મેદાનમાં તે
વગેરે બીજે અહેવાલ.

જ્યારે આફતામે પોતાનો ઝરી ઝુન્ડો ખુલ્લંદીમાં ઉઠાવ્યો અને શીહા હબસીનું લશકર પરાગંદેહ થયું યાને આમદાદનો વખત થયો ત્યારે લશકર મેદાનમાં નીકળીને સર્વ કોષ પોતપોતાની જગો ઉપર સફ બેચી ઉભા. પછી શીલેદદાને પોતાની સવારીનો હાથી મેદાનમાં રેલાવ્યો અને ધરાની લશકરમાંથી પીલતન પહેલવાનને પોતાનો હમનખરદ બોલાવ્યો. જ્યારે શીલેદદાનની જુગ્માનથી એકદસ્તે એવા સખુનો સાંભળ્યા ત્યારે પોતાનો ઘોડો તેનાં મેદાનમાં દપટવ્યો અને હાથમાં સમશેર પકડીને તેને કહેવા લાગો કે નાપાક છુરી ખસલતનાં તારો બાપ ગોશખીનગોશ મારા હાથ ઉપર માર્યો ગયો છે અને હમણા તુંને તારા બાપની નજદીક મોકલું. એકદસ્તનું એટલું કહેવું કે શીલેદદાન યુરસામાં આવ્યો અને સેતાય તલવાર ખેંચીને એક જખમ રદ કરીને પોતાની તલવાર તેની પેહેલુમાં મારી. એ મીસાલે તે બેઉ અહેરેમનની ખસલહતનાં એક બીજા ઉપર તલવારના જખમે કરવા લાગા. જ્યારે તલવારની લડાઇથી તેઓ ધરાયા ત્યારે નેજા ઉઠાવીને એક બીજા ઉપર મારવા લાગા. તેવામાં શીલેદદાને પોતાનો નેજો એકદસ્તના હાથ ઉપર માર્યો તેણે કરીને એકદસ્તનો નેજો હાથમાંથી જમીન ઉપર પડ્યો. તે નેજો તેજ વખત એકદસ્તે જમીન ઉપરથી ઉઠાવી લીધો પછી બીજે એક નેજો એકદસ્તના સર ઉપર મારીને તેનું ટોપ ઉઠાવી લેવા આહયું. તેજ વખત એકદસ્ત યુરસામાં આવીને શીલેદદાનનાં હાથમાંથી નેજો ચુંગાલ મારીને છીનવી લીધો અને સેતાય તેનો નેજો તેનાં હાથીનાં સરમાં એવો ભેરથી માર્યો કે તેનાં જખમથી હાથી સેતાય જમીન ઉપર પડ્યો. તેજ વખત શીલેદદાન હાથીની પીઠ ઉપરથી કુદીને જમીન ઉપર ઉભો. શીલેદદાનનાં લશકરમાંથી પોતાના સરદારને જમીન ઉપર ઉભેલો જોઇને સેતાય એક બીજે હાથી તેને વાસ્તે લાવી હાજર કીધો. તેજ વખત શીલેદદાન પાછો હાથીની પીઠ ઉપર સવાર થયો. એ રવેશ તે બેઉ જણા મેદાનમાં લડાઇ કરતા હતા.

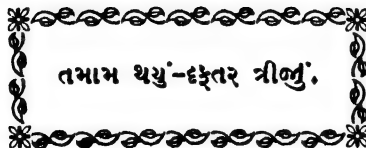

પાદશાહ અફરાસીઆએ આનુ ગોસરપ અને પારસ ખીદમતગાર એ
એકીને ભારી બંધ સાથે તુરાન જમીન બંધીખાનામાં કેદ કરવા
સાડ રવાનાં કીધાં અને ખબર થઈ જલ્લેજરને તેઓને કેદ
લઈ જવાની તે વગેરે બીજે અહેવાલ.

હવે જ્યારે પાદશાહ અફરાસીઆખના ફરમાનથી એક બંધવાઓને લઈને કલ્યાદ
તુરકીએ તુરાનનો રસ્તો પકડ્યો ત્યારે ધરાની જસુસોએ મેદાનમાં જઈને યુદ્ધોગ જાણી નજદીક
તે ખબર જાહેર કરી કહી કે દલેર આનુ ગોશ્વરપ અને પારસ પરહેજગાર એ એકીને કલ્યાદને
હવાલે કરીને યસો સવાર સાથે પાદશાહ અફરાસીઆએ તુરાન જમીન રવાને કીધાં છે. એવી
નાખુશ ખબર જસુસને મોહથી સાંભળીને તેજ વખતે જલ્લેજરે પોતાનો ચેહેરો જરદ કીધો.
પછી દરદ ભરેલા દીલ સાથે તેહમતન રસ્તમને કહેવા લાગો કે એ બેટા હવેથી આપણાં
જાણુલી ટોલાનું નામ શરમ નીચે આવશે. કાંય કે દલેર બેટી આનુ ગોસરપને કેદ પકડીને
નાપાક અફરાસીઆએ તેને તુરાન જમીન મોકલી દીધી છે. તેણીને બંધમાંથી ખલાસ કરવાની
તદબીર કરવી જોઈએ. જ્યારે શેર દેલ બરજોએ જાણને મોહથી એવા સખુનો તેહમતનને
કહેતાં સાંભળ્યા ત્યારે પીલતનને કહ્યું કે એ નામદાર તારો હોકમ હોય તો હમણાં હું
કલ્યાદનો દુમખાલો પકડું. એટલું કહીને કેટલાએક ધરાની સવારોને પોતાની સાથે લઈને
વેશોનાં બેટા કલ્યાદની પછવાડે દોડ્યો. જ્યારે તે દાહાડો નજદીક આવીયો ત્યારે સાતે
લશકર લડાઈનાં મેદાનમાંથી પાછાં ફરીને પોત પોતાનાં મકાન ઉપર જઈ આશ્વાએશમાં
બેઠા અને મજલેશમાં શરાબ પીને પોતાનાં દીલને ખુશી કરવા લાગ્યા.

તમામ થયું-દફતર ત્રીજું.

સાં કે ઈયું.

પાનું.

ખલાસ થયો બરજો પાદશાહ અફરાસીઆબનાં બંદીખાનામાંથી અને તે નાચવર કતરાન જંગીની લડાઇમાં ગયો તે વગેરે બીજો અહેવાલ	૧
લડાઇ કીધી હબસીનાં પાદશાહ કતરાને દલેર બરજો સાથે તે હકીકત	૨
ખબર થઇ પોલાદવંદ દેવને દલેર બરજોને બંદીખાનેથી ખલાસ થયાની અને લશ્કર ખેંચ્યું પોલાદવંદ દેવે પાદશાહ અફરાસીઆબ ઉપર તે હકીકત ...	૪
લડાઇ કીધી દીલાવર બરજોએ પોલાદવંદ દેવ સાથે અને જખમી થયો પોલાદવંદ દેવ બરજોનાં હાથથી પછી મેહેરસીમીનઓબરને બરજો પોતાનાં હાથમાં લાવ્યો તે હકીકત	૬
લડાઇ કીધી પોલાદવંદ દેવે દીલાવર બરજો સાથે તે હકીકત	૧૦
ગોરજ માયો દીલાવર બરજોએ પોલાદવંદનાં સર ઉપર અને તે ગોરજનાં જરબથી તેનું શીંગડું ભાગી ગયું તે હકીકત	૧૧
લડાઇ કીધી નામદાર બરજોએ હબસીનાં પાદશાહ કતરાન સાથે તે વગેરે બીજો અહેવાલ.	૧૨
પકડાઇ ગયો બરજો કતરાન જંગી અને પોલાદવંદ દેવ એ બંને પહેલવાનોનાં હાથ ઉપર અને બરજોને લઇ જઇ કાકેલનાં જંજીરામાં બંધ કીધો તે હકીકત.	૧૩
ખબર થઇ બોમોસસનાંનમાં તેહેમતન રસ્તમને બરજોનાં કેદ પકડાઇ ગયાની તે હકીકત.	૧૪
ગયો પીલતન રસ્તમ જરગીલ ખીદમતગાર સાથે બરજોની ખલાસીને વાસ્તે અને જંગલમાં રાહા લુટી ગયાથી ગોશખીનગોશની સાથે મુઝાકાત થઇ તે હકીકત.	૧૫
ગોદૂતેગો કીધી ગોશખીનગોશે જેહાં પહેલવાન રસ્તમ સાથે લડાઇ ગાહમાં તે હકીકત.	૧૭
લડાઇ કીધી ખુદા ગોશખીનગોશે જેહાં પહેલવાન રસ્તમ સાથે અને નાસી ગયો ગોશખીનગોશ તેનાં મેદાનમાંથી તે હકીકત	૧૮
ગયો તેહેમતન રસ્તમ જરગીલ ખીદમતગાર સાથે કાકેલનાં જંજીરાની તરફ અને રાહાનાં દરમેઆનમાં રસ્તમને એકદસ્ત સાથે મુલાકાત થઇ તે વગેરે બીજો અહેવાલ	૧૯
ગયો તાજખખશ રસ્તમ એકદસ્ત સાથે જરગીલ ખીદમતગારને લઇને જંજીરા ઉપર અને ખલાસ કીધો નામદાર બરજોને બંધમાંથી તે હકીકત.	૨૧
તેહેમતન રસ્તમે પોતાનાં નખીરા બરજોને ગારમાંથી બાહાર કાઢ્યો પછી જંજીરા ઉપરથી પાછા કીનારે આવ્યા તે હકીકત	૨૪
લડાઇ કીધી કતરાન જંગીએ તાજખખશ રસ્તમ સાથે અને જખમી થયો કતરાન જેહાં પહેલવાન રસ્તમનાં હાથ ઉપર તે હકીકત	૨૫

- પેગમ મોકલ્યા કતરાન જંગીએ પોતાનાં પીતરાઇ પાદશાહ જાંદીકીમ ઉપર અને તેણે કતરાનની મદદને વારતે તુતી પહેલવાન સાથે લશ્કર મોકલ્યું તે હકીકત. ૨૬
- આવી પહોંચ્યા શાપેહસાહાર તુતી દશ હજાર સવારો સાથે; તેહેમતન રસ્તમની મોકામેલ અને શેકરતે આધી તુતીનાં લશ્કરે પીલતનાં હાથથી તે હકીકત. ૨૭
- આવી પહોંચ્યા પોલાદવંદ દેવ પોતાનાં લશ્કર સાથે રાહાનાં દરમેઆનમાં અને ગયો પોલાદવંદ અરજેની લડાઇનાં મેદાનમાંથી તે હકીકત ... ૨૮
- ગોશ્તખીનજોશનાં જીલમની ખબર દેહેકાની લોકોએ પાદશાહ કેખશરોને પહોંચાડી અને ગોક્તેગો કીધી પાદશાહ કેખશરોએ ધરાની સરદાર સાથે તે હકીકત. ૩૧
- લડાઇ કીધી બેજને કરગોશ સાથે અને માર્યો ગયો કરગોશ પોતાનાં દશ બેટાઓ સાથે બેજનનાં હાથ ઉપર તે હકીકત ... ૩૩
- માર્યો ગયો અરમીનેપોશ દલેર બેજનનાં હાથ ઉપર તે હકીકત ... ૩૪
- પકડાઇ ગયો દલેર બેજન જાદુગર લોકોનાં હાથ ઉપર અને લડાઇ કીધી ધરાની સરદારોએ જાદુગર લશ્કર સાથે અને કેદ પકડાયા ધરાની દલેરો જાદુગર લોકોનાં હાથ ઉપર તે હકીકત ... ૩૪
- માર્યો ગયો યુલેસુફેદ જોદરજનાં હાથ ઉપર અને પકડાઇ ગયો જોદરજ જાદુગર લોકોની જાદુથી તે ખીનાં ... ૩૬
- ખબર થઇ પાદશાહ કેખશરોને તમામ ધરાની સરદારોને પકડાઇ મયાની અને મુનાબત કીધી પાદશાહ કેખશરોએ તે હકીકત ... ૩૭
- આવી પહોંચ્યા તાજખખશ રસ્તમ અને નામદાર અરજે પાદશાહ કેખશરોની નજદીક તે હકીકત. ... ૩૮
- લડાઇ કીધી નામદાર અરજેએ દીમુર પહેલવાન સાથે અને માર્યો ગયો દીમુર પોતાનાં ભાઇ સાથે અરજેનાં હાથ ઉપર તે હકીકત ... ૩૯
- લડાઇ કીધી શીલગોશ દલેર અરજે સાથે તે વગેરે ખીલે અહેવાલ ... ૪૦
- લડાઇ કીધી ખાંતુ ગોશસપે ગોશખીનજોશ સાથે મેદાનમાં અને એક કાન કાપ્યો તેનો ખાંતુ ગોશસપે તે વગેરે ખીલે અહેવાલ ... ૪૧
- આવ્યો મીલાદનો ગુરગીન ગોશખીનજોશનાં મેદાનમાં અને તેનાં બે દાંત મફલતથી તોડી નાખ્યા તે હકીકત ... ૪૨
- ગયો જવારેહ ગોશખીનજોશની લડાઇમાં તે વગેરે ખીલે અહેવાલ ... ૪૩
- આવ્યો મહેલવાન એકદરત રસ્તમનો રખશ ચોરવા અને જઇ પહોંચ્યા રસ્તમ તેની નજદીક તે વગેરે ખીલે અહેવાલ ... ૪૪
- ગયો રસ્તમ અરજેની સાથે એકદરતની આગલ અને એખલાસ કરીને પાદશાહ કેખશરોની નજદીક લઇ આવ્યો એકદરતને તે વગેરે ખીલે અહેવાલ... ૪૭

આવ્યો ગોશ્વખીનગોશ્વ લડાઇના મેદાનમાં અને માર્યો ગયો ગોશ્વખીનગોશ્વ દલેર એક- દસ્તનાં હાથ ઉપર તે વગેરે ખીજો અહેવાલ	૪૮
લડાઇ કાઢી પીલતન પહેલવાને એકદસ્ત સાથે પાદશાહની હજુરમાં અને શેકરતે પામ્યો એકદસ્ત તેનાં હાથથી તે વગેરે ખીજો અહેવાલ... ..	૪૯
ગયો નામદાર બરજો સોદાગીરીના લેખાસથી તુરાન જખીન મહેરસીખીનઓખરને લેવાને વાસ્તે તે હકીકત	૫૩
ખખર થઇ મહેરસીખીનઓખરને બરજોનાં આવ્યાની અને મોકલી પોતાની દાઇને તેની દુકાન ઉપર સોદો ખરીદ કરવાને વાસ્તે તે હકીકત	૫૪
ગયો નામદાર બરજો એકદસ્ત સાથે મહેરસીખીનઓખરનાં મહેલની નીચે તે વગેરે ખીજો અહેવાલ	૫૬
ખખર થઇ પાદશાહ અફરાસીખાખને મહેરસીખીનઓખરને લખ ગયાની અને નામુ લખ્યું તુરકી પાદશાહે પોલાદવંદ દેવ ઉપર તે વગેરે ખીજો અહેવાલ	૫૭
લડાઇ કાઢી કસરેવજ તુરકીએ બરજો સાથે અને જખમી થયો કસરેવજ બરજોનાં હાથ ઉપર તે હકીકત	૫૮
આવી પહોંચ્યો પોલાદવંદ દેવ પોતાના જસકર સાથે લડાઇના મેદાનમાં અને માર્યો ગયો સુરખાખ દેવનો ખેટો કરીતાસ દેવ બરજોનાં હાથ ઉપર તે હકીકત	૫૮
આવ્યો પોલાદવંદ દેવ બરજોનાં મેદાનમાં અને માર્યો ગયો પોલાદવંદ બરજોનાં હાથ ઉપર તે વગેરે ખીજો અહેવાલ... ..	૫૯
ચોરી લખ ગયો એકદસ્ત મહેરસીખીનઓખરને માજીનદરાનનાં પાદશાહ શીહારંગની નજદીક અને ખખર થઇ બરજોને તેને ચોરી લખ ગયાની તે હકીકત	૬૧
ગયો નામદાર બરજો એકદસ્તની પછવાડે મહેરસીખીનઓખરને વાસ્તે માજીનદરાનમાં તે હકીકત	૬૩
ગુમ થયો ગોદરજ તલાયા લોકોને દરમ્યાનથી અને નામુ લખ્યું બરજોએ શીહારંગ દેવ ઉપર તે વગેરે ખીજો અહેવાલ	૬૩
આવ્યો એકદસ્ત લડાઇના મેદાનમાં અને બેજન સાથે અને ગીરફતાર થયા ખેઉ બાપ અને ખેટા એકદસ્તના હાથ ઉપર તે વગેરે ખીજો અહેવાલ	૬૭
લડાઇ કાઢી એકદસ્તે દલેર ગેવ અને બેજન સાથે અને ગીરફતાર થયા ખેડુ બાપ અને ખેટા એકદસ્તનાં હાથ ઉપર તે વગેરે ખીજો અહેવાલ	૬૯
ખખર થઇ તેહમતન રસ્તમને એકદસ્તનાં હાથ ઉપર ધરાની સરદારો પકડાઇ ગયાની તે વગેરે ખીજો અહેવાલ	૭૧
લડાઇ કાઢી નામદાર બરજોએ એકદસ્ત સાથે અને ગીરફતાર થયો બરજો એકદસ્તનાં હાથ ઉપર તે વગેરે ખીજો અહેવાલ... ..	૭૨

આવી પહેાંચે પીલતન ફરામરજ બરજોની મદદે તે વગેરે બીજો અહેવાલ ...	૭૩
લડાઇ કીધી જવારેહ દેલાવરે એકદસ્ત સાથે અને ગીરફતાર થયો જવારેહ એકદસ્તનાં હાથ ઉપર તે હકીકત	૭૩
લડાઇ કીધી શેરદેલ ફરામરજે એકદસ્ત સાથે અને પાછા ફર્યા બેઉ પહેલવાનો લડાઇગાહમાંથી તે વગેરે બીજો અહેવાલ...	૭૪
નામું લખ્યું શેરદેલ ફરામરજ શીહારંગ દેવ ઉપર અને હેજબ થઇને શાંમ તેની દરગાહમાં લઈ ગીયો તે વગેરે બીજો અહેવાલ	૭૫
લડાઇ કીધી ફલેર સામે એકદસ્ત સાથે અને ગીરફતાર થયો શાંમ એકદસ્તનાં હાથ ઉપર તે હકીકત	૭૭
નામું મોકલ્યું જેહાં પહેલવાન રસ્તમે પોતાનાં બેટા ફરામરજ ઉપર અને મને કીધો તેને એકદસ્તની લડાઇથી તે વગેરે બીજો અહેવાલ	૭૮
લડાઇ કીધી પીલતન ફરામરજે એકદસ્ત સાથે અને ગીરફતાર થયો ફરામરજ એકદસ્તનાં હાથ ઉપર તે હકીકત	૭૯
આવી પહેાંચે જેહાં પહેલવાન રસ્તમ માજીદરાનમાં અને પાછો ફર્યો એકદસ્તનાં મેદાનમાંથી તે હકીકત	૮૧
આવ્યો એકદસ્ત બેહોશ શરાબ લઇને રખશ ચોરવા ધરાની લશ્કરમાં અને ખોઆબથી બેદાર થયો જેહાં પહેલવાન રસ્તમ તે હકીકત	૮૧
લડાઇ કીધી જેહાં પહેલવાન રસ્તમે એકદસ્ત સાથે અને પાછો ફર્યો તેની લડાઇથી રસ્તમ તે હકીકત	૮૨
મારી ગઇ શીહારંગ દેવની બેટી શુલશુને જાદુગરજી નામદાર બરજોના હાથ ઉપર અને ખલાસ થયા તમામ ધરાની સરદારો બંધથી તે વગેરે બીજો અહેવાલ ...	૮૫
લડાઇ કીધી નીકાબઅફકને એકદસ્ત સાથે અને જખમી થયો એકદસ્ત નીકાબદારનાં હાથ ઉપર તે વગેરે બીજો અહેવાલ...	૮૬
ગીરફતાર થયો એકદસ્ત તાજબખશ રસ્તમનાં હાથ ઉપર અને માર્શો ગયો સુફેદ દેવનો બેટો શીહારંગ દેવ રસ્તમની લડાઇમાં તે વગેરે બીજો અહેવાલ ...	૮૭
જેહાં પહેલવાન રસ્તમે પોતાનું બપોરેખ્યાન અને ટોપ બરજોને હવાલે કીધું અને આવી પહેાંચે ફરામરજ તે મજલેસમાં અને કુસ્તીનો ધરાદો કીધો બરજો સાથે તે વગેરે બીજો અહેવાલ	૮૯
કુસ્તી લડ્યા બરજો ફરામરજ સાથે અંબુમનની નજદીક અને જોરમાં તેઓ બરાબર ઉતર્યા તે વગેરે બીજો અહેવાલ...	૯૦
શોકાર ગયો પાદશાહ કેબશરો જામુલી પહેલવાનો સાથે તમામ સરદારોને લઇને અને શુમ થયો બરજો શોકારગાહમાંથી તે વગેરે બીજો અહેવાલ	૯૨

- માથે ગયો પોલાદવંદનો એટો ઉનકાદ બરજોનાં હાથ ઉપર અને આશ્ચક થયો બરજો
ખુતનના પાદશાહની એટી હોમાય ઉપર તે વગેરે બીજો અહેવાલ ... ૯૩
- માથે ગયો અબદાહ નામદાર બરજોનાં હાથ ઉપર અને હાથમાં લાવ્યો ખુતનના
પાદશાહ મેલાનશાહની એટી હોમાયને તે વગેરે બીજો અહેવાલ ... ૯૫
- ખોતનનાં પાદશાહે પોતાની એટીનાં નેકાહ નામદાર બરજો સાથે કીધા તે વગેરે
બીજો અહેવાલ ... ૯૬
- આવી પહોંચ્યો પાદશાહ અફરાસીઆય તુરાની લશ્ચકર સાથે પછી લડાઇ કીધી બર-
જોએ તુરાની લોકો સાથે અને જામી થયો બરજો તુરાની લોકોના હાથ ઉપર
તે વગેરે બીજો અહેવાલ ... ૯૭
- આવી પહોંચ્યો પીલતન ફરામરજ જંગલમાં અને લડાઇ કીધી ધરાની લશ્ચકર સાથે
અને શીકરતે પામ્યા તુરાનીઓ ફરામરજના હાથ ઉપર તે વગેરે બીજો અહેવાલ. ૧૦૦
- ખોતનનાં પાદશાહ મેલાનશાહની એટીને પેટ તમુર પેદા થયો અને આવ્યો રેયનાં
મેદાનમાં પાદશાહ અફરાસીઆય સાથે તે વગેરે બીજો અહેવાલ ... ૧૦૩
- ખબર પહોંચી પાદશાહ કેખશરોને અફરાસીઆય સાથે તમુરનાં આવ્યાની અને
રવાનાં કીધા દશેર બેજનને તુરાની લશ્ચકરની તરફ તે હકીકત ... ૧૦૫
- લડાઇ કીધી બેજને તમુર સાથે અને ગીરફતાર થયો બેજન તેનાં હાથ ઉપર તે
હકીકત ... ૧૦૬
- આવી પહોંચ્યો પાદશાહ કેખશરો જાલુલી પહેલવાનોને લખને તમામ ધરાની શરદારો
સાથે તે વગેરે બીજો અહેવાલ ... ૧૦૮
- આવ્યો તમુર મેદાનમાં અને તેની મોકાબેલ ગુરગીન જખને નહાસી આવ્યો તેનાં
મેદાનમાંથી તે હકીકત ... ૧૧૦
- લડાઇ કીધી દશેર જેવે તમુર સાથે અને ગીરફતાર થયો જેવ તમુરના હાથ ઉપર
તે હકીકત ... ૧૧૦
- ચોરી ગયો એકદસ્ત અને તમુર રસ્તમનાં રખશને અને ખલાસ કીધા ફરામરજે જેવ
અને બેજનને તુરાની લશ્ચકરમાંથી તે વગેરે બીજો અહેવાલ ... ૧૧૨
- ગુરસો કીધો તેહમતન રસ્તમે ફરામરજ ઉપર અને ચાલુક માર્યાથી તે નામદાર
રસાખને જંગલની તરફ નીકળી ગયો તે વગેરે બીજો અહેવાલ ... ૧૧૩
- આવી પહોંચ્યો જાલેજર અને તલય કીધો ફરામરજને તે વગેરે બીજો અહેવાલ ... ૧૧૪
- આવ્યો પશંગીનબેશ મેદાનમાં અને ગયો જાલેજર તેની લડાઇમાં તે વગેરે બીજો
અહેવાલ... ૧૧૪
- લડાઇ કીધી દશેર સાથે તમુર સાથે અને ગીરફતાર થયો શાંમ તેનાં હાથ ઉપર તે
વગેરે બીજો અહેવાલ ... ૧૧૬

- લડાઇ કીધી બરબેએ તમુર સાથે અને આવી પહોંચ્યા કેકશ તે મેદાનમાં તે વગેરે
બીજા અહેવાલ ૧૧૭
- ફરામરજને ગુમ થયાની ખબર હીંદુસ્તાનમાં જેહાંબખશને પહોંચી અને આવ્યો તે
નામદાર લશ્કર સાથે ધરાન જમીનમાં અને તલબ કીધો પોતાના બાપ શેર-
દેલ ફરામરજને તે વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૧૮
- આવી પહોંચ્યા ફરામરજનો ભેટો જેહાંબખશ હીંદુસ્તાનમાંથી મેદાનમાં પછી લડાઇ
કીધી એકદરતે જેહાંબખશ સાથે અને જખમી થયો એકદરતે તેનાં હાથ ઉપર
તે વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૧૯
- નાયું લખ્યું જેહાંબખશે જેહાંદાર પાદશાહ કેખશરો ઉપર અને તલબ કીધો બર-
બેને પોતાનાં બાપના કીનામાં તે વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૨૦
- ગયો જેહાંબખશ શાંમતે તલબ કરવા પાદશાહ અફરાસીઆબની દરગાહમાં અને
જખમી થયો દલેર શંગાવે જેહાંબખશનાં હાથ ઉપર તે હકીકત ૧૨૧
- ગયો જેહાંબખશ માહુનદરાંનમાં શાંમતી ખલાસીને વારતે અને રાહમાં મળ્યો શાંમ
જેહાંબખશને તે હકીકત. ૧૨૩
- મેલાપ થયો જેહાંબખશને શાંમ સાથે રાહનાં દરમિયાનમાં અને તેઓએ એકબીજાને
પીછાન્યા તે વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૨૪
- નામદાર બરબે ધરાની લશ્કરમાંથી શેકારને વારતે જંગલની તરફ નીકળી ગયો તે
વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૨૪
- લઇ ગયો કેકશ ખાકાનની બેટીને બરબેના સવારોનાં હાથમાંથી તે હકીકત ... ૧૨૫
- આવી પહોંચ્યા તમુર ધરાની લશ્કર સાથે રાહનાં દરમિયાનમાં અને છીનવી લીધો
હાથી કેકશનાં સવારોનાં હાથમાંથી તે વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૨૬
- આવ્યો જેહાંબખશ શાંમ સાથે અને હાથમાં આવ્યો ખાકાનની બેટીને તે વગેરે
બીજા અહેવાલ ૧૨૬
- ગયો સરફરાજ બલ જેહાંબખશની દરગાહમાં અને રવાનાં કીધો તેને એકદરતની
લડાઇ ઉપર તે વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૨૮
- આવ્યો તમુર લડાઇનાં મેદાનમાં અને તલબ કીધો જેહાંબખશને પછી લડાઇ કીધી
બલ સાથે તે વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૨૮
- ગયો પીલતન રસ્તમ ધરાની લશ્કરમાં રખશની બેસ્તેબેઇ કરવાને વારતે તે વગેરે
બીજા અહેવાલ ૧૨૯
- આવ્યો કેકશ તલબ કીધો બરબેને અને ગયો દલેર ગેવ તેનાં મેદાનમાં અને ગીરફતાર
થયો ગેવ કેકશનાં હાથ ઉપર તે વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૩૦
- લડાઇ કીધી બાતુ ગોસરપે એકદરત સાથે અને પાછાં ફર્યા બેહુ પહેલવાનો
મેદાનમાંથી તે વગેરે બીજા અહેવાલ ૧૩૧

- આવી પહોંચ્યા કરામરજનો એટો જેહાંબખશ રેયના મેદાનમાં અને લડાઇ કીધી
એકદસ્ત સાથે તે વગેરે ખીલે અહેવાલ ૧૩૩
- નાસી ગયો એકદસ્ત જેહાંબખશની દેહસતથી અને માર્યા ગયો જલકમાર તુરકી
પોતાના લશ્કર સાથે જેહાંબખશનાં હાથ ઉપર તે વગેરે ખીલે અહેવાલ ૧૩૪
- આવીયો કેકશ લડાઇનાં મેદાનમાં અને તલબ કીધો પોતાના હુમનખરદ બરબોને અને
ગયો તેનાં મેદાનમાં સરકરાજ જાલ તે વગેરે ખીલે અહેવાલ ૧૩૫
- આવી પહોંચ્યા એક તરફ ગોશખીનગોશનો એટો શીલેદદાંન પોતાના બાપનો કીનો
લેવા અને ખીજી તરફથી શીહા જીવનો એકદસ્ત અને તેને દુમબાલે નામદાર
જેહાંબખશ લડાઇના મેદાનમાં તે વગેરે ખીલે અહેવાલ ૧૩૬
- આવ્યો શીલેદદાંન મેદાનમાં અને તેહમતન રસ્તમને પોતાનો હુમનખરદ બોલાવ્યો
અને ગયો એકદસ્ત તેના મેદાનમાં તે વગેરે ખીલે અહેવાલ ૧૩૮
- પાદશાહ અફરાસીઆબે બાતુ ગોસરુપ અને પારસ ખીદમતગાર એ બેઉને ભારી
બંધ સાથે તુરાન જમીન બંધીખાનામાં કેદ કરવા સારૂ રવાનાં કીધાં અને
ખબર થઇ જાહેજરને તેઓને કેદ લઇ જવાની તે વગેરે ખીલે અહેવાલ.

